

SUOMEN METSÄTIETEELLINEN SEURA — FINSKA FORSTSAMFUNDET
(SOCIETY OF FORESTRY IN FINLAND — FORSTWISSENSCHAFTLICHE GESELLSCHAFT
IN FINNLAND — SOCIÉTÉ FORESTIÈRE DE FINLANDE)

SILVA FENNICA

83

METSÄNHOITOLAKIKOMITEAN MIETINTÖ

REPORT OF THE FOREST MANAGEMENT LAW COMMITTEE

SUMMARY

HELSINKI 1953

SILVA FENNICA

N:o 83 (1953)

Suomen Metsätieteellisen Seuran julkaisusarjat:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Sisältää Suomen metsätaloutta ja sen perusteita käsitteleviä tieteellisiä tutkimuksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin niteinä, joista kukin yleensä käsittää useampia tutkimuksia.

SILVA FENNICA. Sisältää Suomen metsätaloutta käsitteleviä kirjoitelmia ja pienehköjä tutkimuksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin. Kukin kirjoitus muodostaa yleensä oman niteen.

COMMENTATIONES FORESTALES. Sisältää muiden maiden kuin Suomen metsätaloutta ja siihen liittyviä aihepiirejä käsitteleviä tutkimuksia ja muita kirjoituksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin. Kukin nide sisältää yleensä vain yhden tutkimuksen.

Finska Forstsamfundets publikationsserier:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Innehåller vetenskapliga undersökningar rörande skogshushållningen i Finland och dess grunder. Banden, vilka icke utkomma periodiskt, omfatta i allmänhet flere avhandlingar.

SILVA FENNICA. Omfattar uppsatser och mindre undersökningar rörande skogshushållningen i Finland. Utkommer icke periodiskt; varje uppsats som skilt band.

COMMENTATIONES FORESTALES. Innehåller undersökningar och andra uppsatser rörande skogshushållningen och i samband med denna stående frågor utom Finland. Utkommer icke periodiskt. I allmänhet ingår i varje band endast en avhandling.

METSÄNHOITOLAKIKOMITEAN
MIETINTÖ

REPORT OF THE FOREST MANAGEMENT LAW COMMITTEE

SUMMARY

HELSINKI 1953

VALTIONEUVOSTOLLE

Valtioneuvosto asetti vuoden 1943 maaliskuun 15 päivänä kansanhuoltoministeriön esittelystä komitean, jonka tehtäväksi annettiin valmistaa ehdotus sellaisiksi muutoksiksi yksityismetsälakiin, että vajaatuottoisten metsien omistajille säädettäisiin velvoituksia metsänsä kunnostamiseen sekä että keskus-

metsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien tehtäviä ja organisatiota kehitettäisiin sillä tavalla kuin niiden laajentuneet tehtävät vaativat. Komitean asettamiseen olivat osaltaan antaneet aiheen poikkeuksellisen ajan laajat halonhakuut ja tarve ohjata ne mahdollisimman suurelta osalta vajaatuottoisiin

metsiin tarkoituksella saada nämä metsät uudistushakkuita käyttämällä parempaan tuottokuntoon ja välttää hyvässä kasvukunnossa olevien metsien enenaikaista hakkaamista. Keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien osalta perusteltiin komitean tehtävää erityisesti sillä, että lautakuntien yläpuolelle kaivattiin virallisesti määritelty ohjaava ja valvova elin. Komitean puheenjohtajaksi valtioneuvosto kutsui metsäneuvos V. R. Toijalan sekä jäseniksi maanviljelysneuvos L. O. Hirvensalon, professori Yrjö Ilvessalon, kunnallisneuvos Otto Marttilan, metsäneuvos P. J. Pelttarin ja metsänhoitaja Ilmari Perälän. Komitea otti sihteerikseen asessori Toivo J. Komsin.

Komitean tiedoksi annettiin sitä asetettaessa kansanhuoltoministeriössä laadittu muistio, jonka mukaan muutokset yksityismetsälain olisi komitean ehdotuksen perusteella pyrittävä saamaan aikaan jo Eduskunnan vuoden 1943 kevästuntokauden kuluessa, jotta kesällä julkaistavan uuden hakkuuohjelman puitteissa hakkuut voitaisiin sijoittaa vajaatuottoisiin metsiin. Kun komitean tehtävä käsitti yksityismetsälain ja sen nojalla annettujen säännösten perusteellisen tarkistuksen, ei komitea kuitenkaan katsonut voivansa täyttää koko tehtävänsä mainitussa ajassa. Komitea lähetti tämän vuoksi jo huhtikuun 19 päivänä 1943 valtioneuvostolle ehdotuksen erityiseksi yksityismetsälain ohella voimassaolevaksi, mutta sen eräistä säännöksistä poikkeuksia sallivaksi laiksi, jolla toteutettaisiin kiireellisyysjärjestyksessä ensisijainen, vajaatuottoisten metsien käsittelyä koskeva pyrkimys. Komitean esitys johti siihen, että vuoden 1943 loka-kuun 22 päivänä annettiin laki eräistä toimenpiteistä vajaatuottoisten metsien uudistamiseksi sekä valtioneuvoston päätös sanotun lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta.

Kansanhuoltoministeriö antoi saman vuoden toukokuun 29 päivänä päivätyssä kirjeessä komitealle tehtäväksi lausunnon antamisen Maataloustuottajain Keskusliiton Metsävaltuuskunnassa laaditusta ehdotuksesta laiksi metsänhoitoyhdistyksistä ja metsänhoitomaksuista. Kun asia liittyi kiinteästi yksityismetsätaloutta ja sen kehitystä koskevaan lainsäädäntöön komitea seuraavan kesäkuun 16 päivänä ilmoitti pitävänsä suotavana, että kysymykset metsänhoitoyhdistyksistä, metsänhoitoyhdistysten liittoja, keskus-

metsäseuroja, metsänhoitolautakuntia ja kunnanmetsälautakuntia sekä yksityismetsätalouden edistämistä ja yksityismetsien käytön valvontaa koskevista säännöksistä käsiteltäisiin yhtenä kokonaisuutena. Metsävaltuuskunnan laatiman lakiehdotuksen säännöksistä komitea antoi lausuntonsa helmikuun 10 päivänä 1944, asettuen tukemaan lakiehdotuksen pääpyrkimystä, metsänhoitoyhdistystoiminnan edistämistä lainsäädännön avulla, mutta esittäen samalla useita huomautuksia ehdotuksen säännöksiä vastaan.

Valtioneuvosto päätti syyskuun 12 päivänä 1946 siirtää komitean kansanhuoltoministeriön alaisuudesta maatalousministeriön alaisuuteen. Samassa kuussa komitea pyysi maatalousministeriöltä ohjetta siitä, oliko komitean rajoitettava tekemään ehdotus yksityismetsälain muutoksista vai oliko, niinkuin komitean mielestä näytti tarkoituksenmukaiselta, laadittava ehdotus laiksi, joka korvaisi yksityismetsälain ja samalla sisältäisi säännökset metsänhoitomaksusta ja metsänhoitoyhdistyksistä. Komitea esitti samalla sen täydentämistä lisäjäsenillä. Tämän johdosta valtioneuvosto päätti lokakuun 24 päivänä 1946 antaa komitealle tehtäväksi laatia ehdotus hallituksen esitykseksi laista, joka korvaa nykyisen yksityismetsälain ja sisältää kaikki sen yhteyteen kuuluvat, myös metsänhoitoyhdistyksiä ja metsänhoitomaksua koskevat säännökset. Komitean uusiksi jäseniksi kutsuttiin metsähallituksen asessori Toivo J. Komsin, maatalous- ja metsätieteiden tohtori Antero Piha ja yhdistyksen Centralskogssällskapet Skogskultur toimitusjohtaja, metsänhoitaja Einar Malmström. Vuoden 1947 huhtikuun 10 päivänä tekemällään päätöksellä valtioneuvosto muutti komitean kokoonpanoa edelleen siten, että professori Yrjö Ilvessalolle myönnettiin hänen pyytämänsä ero komitean jäsenyydestä ja että uudeksi jäseneksi komiteaan kutsuttiin metsänhoitaja Jarl Lindfors.

Huhtikuun 15 päivänä 1948 komitea päätti esittää, että metsänhoitoyhdistyksistä ja metsänhoitomaksuista valmistettaisiin eri lakiehdotus. Komitea lähetti tämän mukaisesti seuraavan heinäkuun 31 päivänä valtioneuvostolle ehdotuksen hallituksen esitykseksi metsänhoitoyhdistyslaita. Komitean ehdotuksen pohjalla, vaikkakin siitä eräissä kohdin poiketen, on 17 päivänä marraskuuta 1950 annettu laki metsänhoitoyhdistyksistä.

Komitean puheenjohtaja, metsäneuvos V. R. Toijala kuoli syyskuussa 1948. Valtioneuvosto kutsui tammikuun 13 päivänä 1949 uudeksi puheenjohtajaksi professori Kyösti Haatajan. Samalla komiteaan kutsuttiin uusiksi jäseniksi metsähallituksen ylijohtaja, maatalous- ja metsätieteiden tohtori M. Lappi-Seppälä, Keskusmetsäseura Tapion toimitusjohtaja, professori N. A. Osara sekä kansanedustaja, pienviljelijä Arvo Riihimäki.

Metsäneuvos Pelttarin kuoltua tammikuun 18 päivänä 1949 valtioneuvosto kutsui saman vuoden kesäkuun 9 päivänä hänen tilalleen komitean jäseneksi ylimetsänhoitaja V. L. Heinänen.

Asiantuntijalauseunnoilla ovat komiteaa avustaneet keskusmetsäseurat Tapio ja Centralskogssällskapet Skogskultur, metsähallitus, Maatalousseurojen Keskusliitto, Svenska Lantbrukssällskapet i Finland Förbund, Maalaiskuntain Liitto, Maataloustuottajain Keskusliiton Metsävaltuuskunta, Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto ja Metsäteknikkojen Keskusliitto sekä seuraavat yksityiset henkilöt: Maakunnan metsänhoitaja A. André, oikeusneuvos Vilho Ebeling, ylimetsänhoitaja V. L. Heinänen, professori A. B. Helander, maanviljelysneuvos Niilo I. Jokinen, maatalous- ja metsätieteiden tohtori Erkki K. Kalela, professorit Valter Keltikangas, Eino Saari ja Antti Tantu sekä maanviljelysneuvos Ivar Wahlbeck.

Komitean sihteerinä toimi komitean jäsen

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 1952.

Kyösti Haataja.

V. L. Heinänen.
Toivo J. Komsin.
Jarl Lindfors.
Einar Malmström.
Ilmari Perälä.
Arvo Riihimäki.

L. O. Hirvensalo.
M. Lappi-Seppälä.
Otto Marttila.
N. A. Osara.
Antero Piha.

asessori Komsin helmikuun 27 päivään 1951 saakka. Sen jälkeen komitean sihteerinä on toiminut lokakuuhun 1952 saakka lakitieteen lisensiaatti Paavo Turja, joka jo vuoden 1950 alusta alkaen oli toiminut komitean työjohtajan sihteerinä.

Tämän ohella komitea kunnioittavimmin antaa Valtioneuvostolle valmistamansa ehdotuksen hallituksen esitykseksi ja siihen osaksi sisältyvät ja osaksi liittyvät ehdotukset seuraaviksi laeiksi ja asetuksiksi:

metsänhoitolaki;

laki oikeudesta lähettää viranomaisille ja niiltä saada asiakirjoja postitse annetun lain muuttamisesta;

metsänhoitoasetus;

asetus metsätuomioistuimesta;

maatalousministeriön päätös Keskusmetsäseura Tapion säännöistä;

maatalousministeriön päätös keskusmetsäseuran Centralskogssällskapet Skogskultur säännöistä.

Esitysehdotusta seuraavat komitean perustelut ehdotuksilleen sekä ruotsinkielisinä:

ehdotus metsänhoitolainiksi;

ehdotus oikeudesta lähettää viranomaisille ja niiltä saada asiakirjoja postitse annetun lain muuttamisesta; sekä

ehdotus keskusmetsäseuran Centralskogssällskapet Skogskultur säännöiksi.

Komitean mietintöön liitetyt eriyvät ehdotukset ovat mietinnön lopussa.

Hallituksen esitys Eduskunnalle metsänhoitolaiksi.

Yksityismetsien käytöstä on nykyään voimassa 11 päivänä toukokuuta 1928 annettu yksityismetsälaki ja yhteismetsistä 28 päivänä huhtikuuta 1925 annettu laki. Yleisestä 3 päivänä syyskuuta 1886 annetusta metsälaista on vielä voimassa eräitä säännöksiä, kuten ne, jotka säätävät yleiset perusteet valtion metsämaiden käytölle. Joukko erikoissäännöksiä on metsänparannus-, suoja- metsä-, luonnonsuojelu- ja eräissä muissakin laeissa.

Tämä lainsäädäntö ei ole enää tärkeiltä osiltaan ajan vaatimuksien tasalla. Metsätalouden kehitys yleensä ja erityisesti yksityismetsätalouden alalla on ollut niin voimakas, että se tekee uuden lainsäädännön näissä asioissa tarpeelliseksi.

Vuoden 1928 yksityismetsälaki on yleiseltä luonteeltaan eräänlainen kieltolaki, joka lähinnä säätää, mitä ei saa tehdä. Nykyoloissa kaivataan sellaista lakia, joka selvästi ilmaisee metsien kunnollisen hoidon ja käytön yleiset, johtavat periaatteet ja siis oleelliselta sisällykseltään on metsänhoitolaki.

Korkeatasoisen metsätalouden tavoitteena ei voi olla vain vallitsevan olotilan säilyttäminen, vaan sen päämääränä tulee olla taloudellisesti edullisen, kohoavan puun tuotannon aikaansaaminen ja sitä tarkoittavien metsän kunnostamistoimenpiteiden mahdolliseksi tekeminen.

Jotta metsätalouden edistyminen voisi seurata yleistä kehitystä, vaaditaan tällä alalla huomattavasti monipuolisempaa toimintaa kuin mihin nykyinen lainsäädäntö metsänhoidon alalla oikeuttaa ja mihin sen soveltaminen johtaa.

Meidän nykyisestä lainsäädännöstämme puuttuu se periaate, että jokainen, jolla on metsän kasvattamiseen soveltuvaa maata hallinnassaan, on velvollinen pitämään sen mahdollisimman täydessä puuntuotannossa sekä tarvittaessa ryhtymään niihin toimenpiteisiin, jotka tällaisen tuotannon saavuttamiseksi ovat tarpeen. Lainsäädännöstä siis puuttuu metsänhoitovelvollisuuden periaate. Se on säädetty esim. Norjan metsälaissa

vuodelta 1932 ja Ruotsin metsälaissa vuodelta 1948.

Nykyiset säännökset siitä, mikä on katsottava metsän hävitykseksi ja mitä toimenpiteitä tapahtunut hävitys aiheuttaa, eivät enää vastaa tarkoitustaan. Ne eivät myöskään anna mahdollisuuksia hävityksen ennakolta estämiseen.

Niiden elimien järjestely, joiden tehtävänä on yksityismetsänhoidon alaan kuuluvien asiain käsittely, vaatii uutta lainsäädäntöä. Myös 17 päivänä marraskuuta 1950 annettu laki metsänhoitoyhdistyksistä sisältää säännöksiä, jotka tekevät tällaisen järjestelyn tarpeelliseksi.

Edellä esitettyjä näkökohtia silmällä pitäen on valmistettuun ehdotukseen metsänhoitolaiksi otettu aluksi yleinen säännös siitä, minkä periaatteen mukaan kaikkia valtakunnan alueella olevia metsiä on hoidettava, suojeltava ja käytettävä.

Päämääränä tulee olla

1. maan tuottokyvyn täysin hyväksi käyttäminen;
2. taloudellisesti edullisen, kohoavan puun tuotannon turvaaminen; ja
3. puun tuotantoon soveliaan maan tuotavana pitäminen.

Täten lausutun periaatteen tulisi koskea kaikkea valtakunnan alueella olevaa metsää, valtion metsät niihin luettuina, kuitenkin niin että kirkon maat sanan kirkko ahtaamassa merkityksessä otettuna jäisivät tämänkin säännöksen alaisuudesta pois, mikä on tarpeen, kun ottaa huomioon kirkon maata koskevien lakien säätämisyjärjestyksen.

Lakiehdotuksen mukaan säädettävä metsänhoitovelvollisuus tulisi ilmenemään erikoistapauksissa kysymykseen tulevana metsänkunnostamisvelvollisuutena. Missä sellaisen tarvetta esiintyisi, olisi siihen annettava maanomistajalle neuvoja ja ohjeita sekä tietoja mahdollisuudesta saada kunnostamiseen suunnitelmia, arvioita, työnjohtoa ja työkaluja, siemeniä ja taimia sekä valtion lai-

noja ja muutakin avustusta. Ellei maanomistaja seuraisi hänelle asiassa annettua ohjetta, olisi hänen kanssaan koetettava saada aikaan kirjallinen sopimus asiasta. Ellei sitäkään saataisi aikaan, tulisi voida maanomistaja velvoittaa kunnostamiseen, kuitenkin ainoastaan mikäli se ilmeisesti kohottaisi hänen tilansa arvoa eikä aiheuttaisi hänelle kohtuutonta rasitusta, kun otettaisiin huomioon hänelle annettavat avustukset, metsänhakkuusta saadut tai saatavissa olevat tulot sekä muut olosuhteet. Milloin kunnostamisvelvoitusta ei noudatettaisi, olisi asia uudelleen harkittava tutkimalla, antaisivatko muuttuneet olosuhteet tai muut pätevät syyt aiheen uuden määräajan myöntämiseen tai annetun velvoituksen muuttamiseen tai ehkä siitä luopumiseen. Missä sellaiseen ei olisi aihetta, voitaisiin työ saada suoritetuksi viranomaisten toimesta maanomistajan kustannuksella. Kuivatusyöhön tulisi maanomistaja voida velvoittaa ainoastaan mikäli se olisi aikoinaan tapahtuneen metsänhakkuun tai tuhon johdosta välttämätön suojelutoimenpide.

Nykyisiä säännöksiä siitä, mikä on katsottava metsän hävittämiseksi, on pyritty lakiehdotuksessa edelleen kehittämään. Uuden lain yleisistä tarkoituseristä johtuu, että metsän käsittelyssä on pyrittävä kulloinkin kasvamassa olevan puuston kasvattamiseen niin kauan kuin sen kasvu voidaan pysyttää sellaisella tasolla, että maan tuottokyky tulee käytännön tarjoamien toimintamahdollisuuksien rajoissa täysin hyväksi käytetyksi. Siitä syystä on katsottu tarpeelliseksi määrätä, että metsän hävittämistä, ja siis kiellettyä, on kehitettäväksi kelpaavan puuston sellainen hakkaaminen, joka on ristiriidassa metsän järkipärisen kasvattamisen kanssa.

Lakiehdotuksen tarkoituserien mukaista on myös se, että uudistettaviksi kypsiä ja kehitettäväksi kelpaamattomia metsiä hakattaessa pidetään huolta siitä, että alalle kohtuullisessa ajassa syntyy kehitettäväksi kelpaava taimisto joko luontaisesti hakkuun johdosta tai metsänviljelyn tuloksena. Muussa tapauksessa on hakkuu katsottava metsän hävitykseksi.

Myös jokainen muu metsämaan tai puuston sillä tavoin käyttäminen tai hakkuun jälkeen sellaiseen tilaan jättäminen, että siitä aiheutuu ilmeinen metsän vajaatuottoiseksi joutumisen vaara, on katsottava metsän hä-

vittämiseksi. Niinikään on sitä sellainen myyntihakkuu, joka on ilmeisessä epäsuhteessa tilan metsävaroihin ja jatkuvaan puun tuotantoon tilalla ja joka ei ole erityisillä syillä perusteltavissa.

Myös nykyiset säännökset siitä, mikä ei ole metsän hävittämistä, on tässä yhteydessä tarpeellista muuttaa.

Lakiehdotuksessa on uusia säännöksiä hakkuuilmoituksien teosta sekä niihin liitettävistä suunnitelmista metsänviljelytoimenpiteiksi. Maanomistaja olisi velvoitettava tekemään hakkuuilmoitus myyntihakkuustaan, vaikka siitä tulisi voida hallinnollisessa asetuksessa myöntää poikkeuksia.

Nykyinen lainsäädäntö ei anna viranomaisille mahdollisuutta puuttua asiaan vielä silloin, kun hävittävä hakkuu on vasta uhkaamassa. Lakiehdotuksen mukaan tulisi siihen olla mahdollisuus. Silloin tulisi kysymykseen neuvojen ja ohjeiden antaminen sekä tarpeen vaatiessa myös hakkuun alkamisen tai jatkamisen taikka metsän muunkin käytön kieltö.

Metsän hävittämistä tulisi, kuten nykyisenkin lain mukaan, voida seurata metsän rauhoitus. Sen sijaan että rauhoituspäätöksen nykyään tekee paikkakunnan alioikeus, tulisi uuden lain mukaan sen antamisen kuulua metsänhoitolautakunnan tehtäviin. Sen päätös tulisi voida saattaa valittamalla tuomioistuimen käsiteltäväksi. Hävityksen johdosta tarpeellisia uudistus-, suojelu- tai muita töitä tulisi kuitenkin uuden lain mukaan saada aikaan myös ilman rauhoitusta, joko sopimuksella tai metsänhoitolautakunnan päätöksellä.

Lakiehdotuksessa on säännöksiä rauhoituksen toimeenpanosta, uudistus-, suojelu- ja muiden töiden suorittamisesta sekä siitä, kuka säädettyistä kustannuksista vastaa.

Rikosoikeudellinen vastuu tulisi uuden lain mukaan olemaan seurauksena hakkuuilmoituksen tekemättä jättämisestä, hakkuukiellon sekä rauhoitussopimuksen tai päätöksen rikkomisesta ja sen sallimisesta, metsänhoitolautakunnan toimituttaman tai hyväksymän leimauksen ylittämisestä, kun hakkuu on ilmoitettu leimauksen mukaan suoritettavaksi, sekä muustakin törkeästä tai raskauttavien asianhaaran vallitessa tapahtuneesta metsän hävityksestä.

Nykyisen metsälainsäädännön mukaan toimivat yksityismetsälain alaan kuuluvia

asioita käsittelevinä viranomaisina kunnittain valitut kunnanmetsälautakunnat, 18 piiriin asetetut metsänhoitolautakunnat kukin piirissään, sekä niiden yläpuolella osittain metsähallitus ja osittain keskusmetsäseurat. Oikeusasioiksi katsotut asiat kuuluvat yleisten tuomioistuinten käsiteltäviin.

Kunnanmetsälautakunnat ovat kunnallisia elimiä. Niiden tehtävät ovat olleet varsin vähäiset. Kun uusi laki edellyttää metsänhoitolautakuntien sekä kokonpanon että toiminnan nykyisestäään huomattavasti kehitettäväksi ja kun lisäksi metsänhoitoyhdistykset tulisivat toimimaan katselmustehtävissä, voi edellyttää niiden tehtävien, jotka tähän saakka ovat kunnanmetsälautakunnille kuuluneet, tulevan hoidetuksi ilman niitäkin. Siitä syystä on näytetty, että niiden pysyttäminen uuden lain toimeenpanoeliminä ei ole tarpeellinen.

Metsänhoitolautakunnat, joihin paikallinen toiminta yksityismetsälain täytäntöönpanossa on kokonaan keskittynyt, ovat maanomistajain omatoimisuusperiaatteen pohjalle rakennettuja elimiä. Myös lakiehdotuksen mukaan olisi metsänhoitolautakuntain sekä kokonpano että toiminta pysyttävä entisellä periaatteellisella pohjalla, molempia nykyisestäään huomattavasti edelleen kehittäen. Metsänhoitolautakunnan tehtäviä tulisi uusi laki huomattavasti lisäämään, kuten jo vuoden 1950 laki metsänhoitoyhdistyksistä on osittain tehnyt. Uudet tehtävät asettavat entistä suurempia vaatimuksia lautakuntien pätevyydelle. Siitä syystä olisi niiden jäsenluku, joka nyt on kolme tai viisi, lisättävä kaikkialla kuudeksi, siten että kuudentena tulisi olemaan lautakunnan ylimetsänhoitaja, jonka tulisi olla myös lautakunnan toiminnan johtajana. Metsänhoitoyhdistyksillä tulisi jäsenten valitsemisessa olla keskeinen asema.

Metsänhoitolautakuntien yläpuolella toimivat nykyään, koko maa toimialueenaan, osaksi keskusmetsäseurat ja osaksi metsähallitus. Uuden lain tehokas toimeenpano edellyttää, että koko toiminnan ylin johto keskitetään varsinaisesti jompaan kumpaan näistä elimistä. Yksityismetsätalouden edistämistoiminnan kehitys on viime vuosikymmenien aikana johdonmukaisesti ja voimakkaasti kulkenut maanomistajain omatoimisuuden pohjalla tapahtuvaa hallinnon järjestelyä

kohti. Viimeksi tätä omatoimisuuden linjaa on tullut tehostamaan metsänhoitoyhdistyksien toiminnan lailla järjestäminen ja niiden asettaminen metsänhoitolautakuntain ja keskusmetsäseurain valtaviksi. Tätä kehityksen osoittamaa linjaa seuraten on uuden lain toimeenpanon valvonta keskitettävä keskusmetsäseuroihin. Tällaisen järjestelyn kautta saataisiin paras varmuus siitä, että metsänomistajat itse tulevat ymmärtämään uusien toimenpiteiden välttämättömyyden sekä innostumaan niiden päämäärien saavuttamisesta, joihin uudella lainsäädännöllä pyritään. Eräille asiata lähellä oleville valtion elimille, nim. kahdelle ministeriölle sekä metsähallitukselle, olisi varattava mahdollisuus olla keskusmetsäseurain toiminnassa erältä osilta mukana ja siinä tarkoituksessa asettaa jäseniä eräisiin niiden toimintaa johtaviin elimiin.

Yksityismetsälainsäädännön alaan kuuluvat oikeusasiat ovat tähän saakka olleet yleisten tuomioistuinten käsiteltäviä. Tällaisiin asioihin liittyvät monet ja usein hyvinkin laajakantoiset metsätaloudelliset ja maataloudelliset ja vieläpä usein yleistaloudellisetkin kysymykset, joiden erikoistuntemusta oikean ratkaisun saaminen asialle edellyttää. Uuden lain alaan kuuluvat asiat edellyttävät myös säännöllisesti paikalla tapahtuvaa käsitelyä, vieläpä katselmustakin. Tällaisista syistä on näytetty tarkoituksenmukaiselta saattaa uuden lain toimeenpanossa esiintyvät oikeusasiat ensi asteessa erikoistuomioistuimen käsiteltäviksi, samalla tavalla kuin maanjakoasiat käsittelee maanjako-oikeus ja kuin vesiasioita varten on suunniteltu erityisen vesituomioistuimen perustamista. Tällaisena erikoistuomioistuinena tulisi olemaan koko maata varten perustettava metsäoikeus, jonka puheenjohtajana toimisi pätevä lakimies sekä jäsenenä yksi koko maata varten asetettu ja yksi kutakin metsänhoitolautakunnan piiriä varten asetettu metsäammattimies sekä lisäksi kaksi kunnittain valittua maallikkojäsentä. Valitusasteena tulisi olla korkeimman oikeuden, jonka tulisi olla metsäoikeudellisia valitusasioita käsiteltäessä täydennettynä erällä asiantuntijajäsenillä.

Perustuen siihen mitä edellä on esitetty annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat kaksi lakia sekä tiedoksi seuraavat ehdotukset niiden johdosta annettaviksi toimeenpanoasetuksiksi ja määräyksiksi:

Metsänhoitolaki.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Perussäännökset.

1 §.

Valtakunnan alueella olevaa metsää on niin hoidettava, suojeltava ja käytettävä, että mahdollisuuden mukaan maan tuotokky tulee täysin hyväksi käytetyksi sekä taloudellisesti edullinen, kohoava puun tuotanto turvatuksi.

Puun tuotantoon soveliasta maata älköön ilman hyväksyttävää syytä pidettävä vajaan tuottoisena tai tuottamattomana.

2 §.

Tässä laissa jäljempänä olevat säännökset koskevat yksityisten, yhteisöjen, säätiöiden ja kuntien maita.

Metsänhoidosta kirkon mailla sekä lain 1 §:ssä ilmaistujen tarkoituksien toteuttamisesta valtion mailla sekä papiston ja lukariurkurien virkatalojen mailla säädetään erikseen.

3 §.

Tämän lain soveltaminen ja siihen kuuluva metsätalouden edistäminen tapahtuu metsänomistajain omatoimisuuden pohjalla, itsehallintoperiaatetta noudattaen.

Itsehallintoelimiä 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamisessa ovat keskusmetsäseurat ja metsänhoitolautakunnat.

Tämän lain soveltamisesta aiheutuvat oikeusasiat käsittelee ja ratkaisee metsäoikeus. Valitusasteena niissä on korkein oikeus.

Metsänhoitoyhdistyksistä ja niiden toiminnasta yksityismetsätalouden alalla on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

2 luku.

Keskusmetsäseurat ja metsänhoitolautakunnat.

4 §.

Keskusmetsäseura on yhdistys, joka alueellaan johtaa tähän lakiin perustuvaa toiminta-

ta sekä metsänhoitolautakuntien keskuselimenä ohjaa ja valvoo niitä.

Keskusmetsäseuroja on kaksi, toinen, Keskusmetsäseura Tapio, varsinaisesti suomenkielistä, ja toinen, Centralskogssällskapet Skogskultur, varsinaisesti ruotsinkielistä aluetta varten. Niiden kotipaikkana on Helsingin kaupunki.

5 §.

Keskusmetsäseurassa ovat itseoikeutettuina jäseninä ne metsänhoitolautakunnat, joiden keskuselimenä seura toimii.

Hakemuksesta voivat seuran jäseniksi päästä metsänhoitoyhdistysten liitot sekä sellaiset kotimaiset yhteisöt, laitokset ja säätiöt, joilla on toimintapiirinsä koko maa tai huomattava osa seuran toimialueesta ja joiden katsotaan jäseninä edistävän ja tukevan seuran toimintaa.

6 §.

Keskusmetsäseuran hallintoelimiä ovat yleiskokous, hallintoneuvosto ja johtokunta.

Yleiskokous käsittelee keskusmetsäseuran toiminnan alaan kuuluvia laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä asioita. Vuosikokous suorittaa myös sen toimitettaviksi määrätty vaalit.

Hallintoneuvosto antaa seuran toiminnasta yleisiä ohjeita ja valvoo sen asiain hoitoa, ottaa seuran jäsenet ja toimitusjohtajan sekä määrää toimitusjohtajan varamiehen.

Johtokunta hoitaa keskusmetsäseuran asioita sen hallituksena. Se voi asettaa toimikuntia tai määrätä seuran toimihenkilöitä suorittamaan tehtäviä seuran puolesta.

7 §.

Keskusmetsäseuran vuosikokous pidetään joka vuosi. Ylimääräinen yleiskokous pidetään, kun hallintoneuvosto katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään kymmenesosa seuran jäsenistä sitä vaatii.

Yleiskokouksessa on kullakin metsänhoitolautakunnalla kaksi äänivaltaista edustajaa ja

kullakin muulla jäsenellä yksi, ja kullakin edustajalla yksi ääni.

8 §.

Keskusmetsäseura Tapion hallintoneuvostoon jokainen seuran jäsenenä oleva metsänhoitolautakunta valitsee yhden varsinaisen jäsenen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Seuran vuosikokouksen valitsemina hallintoneuvostoon kuuluu kaksitoista varsinaista jäsentä toimiaikanaan kolme vuotta siten, että heistä vuosittain kolmannes on erovuorossa, aluksi arvan perusteella. Maatalousministeriö ja valtiovarainministeriö määräävät hallintoneuvostoon kumpikin yhden ja metsähallitus kaksi varsinaista jäsentä nimikään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Hallintoneuvostoon asetetaan kullekin varsinaiselle jäsenelle vastaavasti henkilökohtainen varamies.

9 §.

Mitä 8 §:ssä on säädetty, on voimassa Centralskogssällskapet Skogskulturin hallintoneuvostosta, kuitenkin niin että kukin sen jäsenenä oleva metsänhoitolautakunta valitsee hallintoneuvostoon kolme ja seuran vuosikokous kolme jäsentä.

10 §.

Hallintoneuvosto valitsee keskusmetsäseuran johtokuntaan viisi varsinaista ja kolme varajäsentä kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Lisäksi johtokuntaan kuuluu seuran toimitusjohtaja, joka toimii johtokunnan puheenjohtajana, ja yksi metsähallituksen määräämä jäsen, jolla tulee olla varamies.

11 §.

Asetuksella määrätään metsänhoitolautakuntien luku ja toimipiirit sekä kumpaanko keskusmetsäseuraan kukin lautakunta jäsenenä kuuluu.

12 §.

Metsänhoitolautakunnan tulee piirissään huolehtia tämän lain toimeenpanosta sekä toimia metsätalouden edistämiseksi. Lautakunnan tulee erityisesti:

1. valvoa tämän lain noudattamista;

2. antaa neuvoja ja ohjeita sekä mahdollisuuden mukaan myös muuta ammattiapua metsänhoidollisten ja muiden metsätaloudellisten tehtävien suorittamisessa ja muutoinkin hoitaa metsätaloudellista valistus- ja

neuvontatyötä sekä tukea metsätaloutta edistävää yhteistoimintaa; sekä

3. suorittaa ne tehtävät, joita lainsäädäntö yhteismetsistä ja metsänhoitoyhdistyksistä sille aiheuttaa.

Metsänhoitolautakunnan tulee myös suorittaa muita sen toimialaan kuuluvia, säädettyssä järjestyksessä sille määrättyjä tehtäviä.

13 §.

Metsänhoitolautakunnassa on kuusi jäsentä ja kullakin varamies. Lautakunnan toimipiirin metsänhoitoyhdistykset valitsevat kolme jäsentä, yhden asianomainen keskusmetsäseura ja yhden Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto. Kuudentena jäsenenä on lautakunnan ylimetsänhoitaja. Jollei se, jolle valitsemisoikeus kuuluu, käytä tätä oikeuttaan, määrää metsähallitus puuttuvan jäsenen tai varajäsenen keskusmetsäseuraa kuultuaan.

Metsänhoitolautakunnan valitulla jäsenellä tulee olla metsätalouden alalla käytännöllistä kokemusta ja paikallisolojen tuntemusta. Metsänhoitoyhdistyksien valitsemista jäsenistä tulee vähintään yhden olla erityisesti pienmetsätalouteen perehtynyt.

Muiden jäsenten kuin ylimetsänhoitajan toimikausi on neljä kalenterivuotta. Ensimmäisellä kerralla valituista eroaa arvan mukaan kahden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen kaksi jäsentä varamiehineen. Jäsenen tai varajäsenen tilalle, joka muutoin eroaa kesken toimikauden, valitaan uusi toimikauden loppuun.

Metsänhoitolautakunnan jäseneksi älköön valittako ketään, joka on täyttänyt kuusi-kymmentäviisi vuotta.

Lautakunta valitsee varsinaisista jäsenistään puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

14 §.

Ylimetsänhoitaja on metsänhoitolautakunnan toiminnanjohtaja. Lautakunnalla on palveluksessaan tarpeellinen määrä metsänhoitajia, metsäteknikoita ja muuta henkilökuntaa. Ylimetsänhoitajan ja henkilökunnan ottaa toimeensa ja erottaa metsänhoitolautakunta, joka myös määrää ylimetsänhoitajan varamiehen.

15 §.

Keskusmetsäseurat ja metsänhoitolautakunnat voivat nimiinsä saavuttaa oikeuksia

ja tehdä sitoumuksia sekä kantaa ja vastata.

Keskusmetsäseuran järjestysmuotoa ja toimintatapoja koskevat tarkemmat määräykset ovat seuran säännöissä. Ne vahvistaa maatalousministeriö seuran esityksestä.

Metsänhoitolautakunnan toimintaa, henkilökuntaa ja tehtäviä koskevat tarkemmat määräykset annetaan erikseen.

16 §.

Keskusmetsäseuran johtokunnan ja metsänhoitolautakunnan jäsenet sekä seuran ja lautakunnan toimihenkilöt toimivat oikeudellista ja hallinnollista laatua olevissa tehtävissä sekä rahavarojen hoidossa virkamiehen vastuulla. Virkavirheestä syytetään keskusmetsäseuran johtokunnan jäseniä Helsingin hovioikeudessa. Keskusmetsäseuran toimihenkilöitä syytetään virkavirheestä Helsingin kaupungin raastuvanoikeudessa sekä metsänhoitolautakunnan jäseniä ja toimihenkilöitä sen paikkakunnan alioikeudessa, jossa lautakunta sijaitsee.

17 §.

Keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien menoja ja toimintaa varten tarpeelliset varat osoitetaan valtion tulo- ja menoarviossa.

3 luku.

Metsän hävittäminen.

18 §.

Metsää älköön hävitettäväksi.

Metsän hävittämiseksi katsotaan:

1. kehitettäväksi kelpaavan puuston sellainen hakkuu, joka on ristiriidassa metsän järkipäiväkirjan kasvattamisen kanssa;

2. uudistettavaksi kypsän tai muutoin kehitettäväksi kelpaamattoman puuston hakkuu pitämättä huolta siitä, että hakkuualalle kohtuullisessa ajassa syntyy kehitettäväksi kelpaava taimisto joko luontaisesti hakkuun johdosta tai metsänviljelyn tuloksena;

3. metsämaan tai puuston muu sillä tavoin käyttäminen tai hakkuun jälkeen sellaiseen tilaan jättäminen, että siitä aiheutuu ilmeinen metsän vajaatuottoiseksi joutumisen vaara; sekä

4. sellainen myyntihakkuu, joka on ilmeisessä epäsuhteessa tilan metsävaroihin ja jat-

kuvaan puun tuotantoon eikä ole erityisillä syillä perusteltavissa.

Myyntihakkuuksi katsotaan hakkuu puutavaran saamiseksi muuhun tarkoitukseen kuin kotitarpeeksi sille kiinteistölle, jolla hakkuu suoritetaan, tai sen kanssa yhdysviljelyksessä olevalle kiinteistölle.

19 §.

Metsän hävittämiseksi ei ole katsottava hakkuuta, joka tapahtuu:

1. puutarhan, pellon, niityn, viljellyn laitumen, rakennustontin, varastopaikan tai tien raivaamista tahi muuta niihin verrattavaa tarvetta varten alueella, joka sijainniltaan, laadultaan ja laajuudeltaan ei ole tarkoitukseen ilmeisesti sopimaton ja joka siihen kohtuullisessa ajassa käytetään; eikä

2. maanomistajan taloudessa käytettävän välttämättömän kotitarvepuun saamiseksi, jos metsän tyydyttävää luontaista uudistumista ei sen johdosta vaaranneta eikä metsää saateta vajaatuottoiseksi.

20 §.

Hakkuuoikeuden omistajan on hyvissä ajoin ennen myyntihakkuun aloittamista tehtävä metsänhoitolautakunnalle kirjallinen hakkuu-ilmoitus. Maanomistajan on tehtävä myyntihakkuusta vastaavanlainen ilmoitus. Asetuksella voidaan säätää poikkeuksia ilmoitusvelvollisuudesta sellaisia tapauksia varten, joissa hakkuumäärä on pieni tai erityiset seikat antavat muutoin siihen aiheen.

21 §.

Jos hakkuu on niin suunniteltu, että metsä hakkuun jälkeen uudistetaan metsänviljelytoimenpitein, on hakkuu-ilmoitukseen liitettävä suunnitelma hakkuun ja metsänviljelytoimenpiteiden suorittamisesta sekä maanomistajan antama sitoumus suunnitelman toimeenpanosta. Suunnitelmaan ja sitoumuksen on saatava ennen hakkuun aloittamista metsänhoitolautakunnan hyväksyminen. Sitoumuksen täyttämisestä metsänhoitolautakunta voi vaatia asetettavaksi riittävän takauksen tai muun vakuuden.

Hakkuu-ilmoitus on 1 momentissa säädettyssä tapauksessa tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen hakkuun alkamista.

22 §.

Jos metsänhoitolautakunnan metsäammattimies katsoo, että metsää uhkaa hävitys, on hänen huomautettava maanomistajalle tai hakkuuoikeuden omistajalle tai molemmille, miten suunniteltu toimenpide voi olla vastoin lakia ja määräyksiä, sekä annettava asiaan sopivat neuvot ja ohjeet. Sama on voimassa, jos metsän hävityksen ehkäisemiseksi välttämätön toimenpide on lyöty laimin.

Jos metsän hävityksen uhka näyttää ilmeiseltä ja erittäin kiireelliset toimenpiteet sen torjumiseksi välttämättömiltä, kieltäköön metsänhoitolautakunnan tällaisiin toimenpiteisiin valtuuttama metsänhoitaja hakkuun alkamisen tai jatkamisen sekä tarvittaessa metsän muunkin käytön. Tällainen väliaikainen kieltö tulee heti voimaan ja on voimassa enintään kaksikymmentä päivää. Siitä on viipymättä ilmoitettava maanomistajalle tai hakkuuoikeuden omistajalle tai kummallekin, ja se on alistettava metsänhoitolautakunnan vahvistettavaksi.

Lautakunnan on edellä säädetyn määräjän kuluessa joko päätettävä, että väliaikainen kieltö raukeaa, taikka tarpeen vaatiessa annettava uusi kieltö.

Kiellon ollessa voimassa metsänhoitolautakunnan on koetettava saada aikaan maan- tai hakkuuoikeuden omistajan tai molempien kanssa sopimus asian järjestelystä. Ellei asiasta viivytyksettä sovita, on metsänhoitolautakunnan pidettävä paikalla katselmus, jos asia sitä vaatii, sekä varattava maanomistajalle ja tarpeen mukaan hakkuuoikeuden omistajalle tilaisuus selityksen antamiseen sekä ratkaistava asia päätöksellä.

23 §.

Jos metsänhoitolautakunta katsoo, että metsää jo on hävitetty, on sen, mikäli asia näyttää sitä vaativan, ryhdyttävä toimenpiteisiin metsän rauhoittamiseksi joko sopimuksella maan- tai hakkuuoikeuden omistajan tai molempien kanssa taikka, milloin sopimusta ei saada aikaan, antamalla rauhoituspäätös.

24 §.

Rauhoitus käsittää metsän hakkuun tai metsämaan käyttämisen taikka kummankin kiellon joko rajoituksin tahi rajoituksitta, sekä velvoituksen metsän hävityksen johdosta tarpeellisiin uudistus-, suojelu- tai muihin töihin.

Rauhoitussopimuksen ja -päätöksen tulee tarkoin osoittaa, mitä aluetta se koskee, kuinka kauan se on voimassa ja millä ehdoilla metsää saa sinä aikana hakata tai muutoin käyttää, sekä sisältää muut tarpeen vaativat määräykset.

Hakkuuta maanomistajan taloudessa tarvittavan välttämättömän kotitarvepuun saamiseksi ja tilan kotieläinten laiduntamista älköön kiellettävä, mikäli sellainen kieltö ei ole tarpeen metsän tyydyttävää uudistumista varten tai metsän vajaatuottoiseen tilaan joutumisen ehkäisemiseksi.

Metsänhoitolautakunnan antamat rauhoituspäätökset ovat voimassa niistä tehdyistä valituksista huolimatta, kunnes metsäoikeus ehkä toisin määrää.

Metsänhävityksen johdosta tarpeellisia uudistus-, suojelu- tai muita töitä voidaan määrätä tehtäväksi myös ilman rauhoitusta joko sopimuksella tai metsänhoitolautakunnan päätöksellä.

25 §.

Metsän uudistus-, suojelu- tai muiden töiden suorittamisesta pitäköön metsänhoitolautakunta huolen. Ne on kuitenkin annettava maanomistajan tai hakkuuoikeuden omistajan tehtäväksi, jos on takeita, että ne siten tulevat kunnollisesti suoritetuiksi, ja ottamalla huomioon niistä säädetyn vastuun.

Edellä säädettyjen töiden suorittamisesta ja kustannuksista on vastattava seuraavasti:

1. jos metsän hävitys on aiheutunut maanomistajan toimenpiteestä, on hän vastuussa;

2. jos metsän hävitys on aiheutunut maanomistajan hyväksymästä hakkuuoikeuden omistajan toimenpiteestä, ovat molemmat vastuussa;

3. jos hakkuu on ollut metsänhoidollisesti hyväksyttävä, on maanomistaja yksin vastuussa sellaisten jälkitöiden suorittamisesta, joiden laiminlyönti on aiheuttanut metsän hävityksen; sekä

4. ellei maanomistaja ole antanut suostumustaan toimenpiteisiin, joista metsän hävitys on aiheutunut, on hän vastuussa vain sikäli kuin kustannuksia ei saada syylliseltä.

Sopimus hakkuuoikeuden omistajan tai maanomistajan osaksi tai kokonaan vapauttamisesta tässä edellä säädetystä vastuusta on voimassa, mikäli kuin metsänhoitolautakunta sen kohtuullisena hyväksyy.

26 §.

Metsänhoitolautakunnan on 25 §:n perusteella jaoiteltava siinä tarkoitettut työsuoritukset ja kustannukset sekä määrättävä, kenen niistä on vastattava, ja toimitettava kustannuksien maksuunpano. Lautakunta voi tällöin poiketa 25 §:n määräyksistä, jos rauhoituksen ehdot huomioon ottaen katsoo syytä siihen olevan.

27 §.

Jos on aihetta epäillä, että rauhoitusopimusta tai -pääöstä on rikottu tahi että maanomistaja tai hakkuuoikeuden omistaja ei ole kunnollisesti suorittanut hänen tehtävikseen annettuja uudistus-, suojelu- tai muita töitä, on metsänhoitolautakunnan toimitettuaan tarpeen vaatiessa paikalla katselmuksen ryhdyttävä asian vaatimiin toimenpiteisiin.

28 §.

Päätöksellä, josta 22 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään, metsänhoitolautakunta voi kieltää metsän hakkuun ja muunkin käytön määrääjäksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Tällaisen kiellon metsänhoitolautakunta voi antaa myös ennen rauhoitusopimuksen tai -pääöksen tekoa 23 §:n mukaan, jos se näyttää tarpeelliselta. Kieltoon on sovellettava, mitä 24 §:n 2, 3 ja 4 momentissa sekä 27 §:ssä säädetään rauhoituspäätöksestä.

29 §.

Hakkuuilmoituksen tekemättä jättäminen rangaistaan enintään 10 päiväsakolla.

Hakkuukiellon sekä rauhoitusopimuksen ja -pääöksen rikkomisen ja tämän salliminen rangaistaan sakolla, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta. Sama olkoon laki, jos joku hävittää metsää ylittämällä hakkuussa metsänhoitolautakunnan toimituttaman tai hyväksymän leimauksen, jota noudattaen hakkuu on ilmoitettu suoritettavaksi, niin myös jos metsän hävitys muuten on törkeä tai tehty erittäin raskauttavan asianhaarain vallitessa.

Jos hakkuukiello tahi rauhoitusopimus tai -pääös on rikottu, tuomittakoon syyllinen menettämään puut, jotka on lain vastaisesti kaadettu, tai niiden arvo hakkuupaikalla, taikka niiden osa, sikäli kuin menetetyksi tuomitsemista ei katsota ilmeisesti kohtuuttomaksi. Sopimus syylliselle kuuluvasta oikeu-

desta saada menetyksestä toiselta korvausta on mitätön.

30 §.

Metsänhoitolautakunta päättää syyteasian ilmoittamisesta viralliselle syyttäjälle syytteen nostamista varten.

Jos metsänhoitolautakunta 29 §:n 3 momentissa mainituissa tapauksissa päättää, että puuta on pantava takavarikkoon, on asianomainen ulosottomies velvollinen metsänhoitolautakunnan ilmoituksesta toimittamaan takavarikon ilman ulosotonhaltijan määräystä mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Päätöksestä, jolla metsänhoitolautakunta on määrännyt pantavaksi puuta takavarikkoon, valitetaan ulosotonhaltijalle, joka valituksen johdosta voi myös kieltää takavarikon toimeenpanon tai määrätä toimitetun takavarikon peruutettavaksi.

31 §.

Takavarikkoon otetut puut on myytävä, kun päätös niiden menettamisestä on tehty. Myynti voidaan kuitenkin jo sitä ennen toimittaa, jos on varottava, että puut pilaantuvat tai että niiden säilyttäminen käy kohtuuttoman kalliiksi. Myynnin toimittaa huutokaupalla ulosottomies siinä järjestyksessä kuin ulosmitatun irtaimen omaisuuden myynnistä on säädetty.

Jos puiden omistaja tallettaa puiden arvioidun hinnan tai asettaa siitä vakuuden, on takavarikko heti peruutettava. Arvioimisen toimittavat uskotut miehet, joista puiden omistaja ja metsänhoitolautakunta valitsevat kumpikin yhden ja siten valitut kolmannen. Asianosaisilla olkoon kuitenkin, jos he siitä sopivat, valta uskoa arvioiminen yhdelle henkilölle. Jos asianosainen laiminlyö uskotun miehen valitsemisen tai jos valitut uskotut miehet eivät sovi kolmannen vaalista, valitsee tämän kunnallisvaltuuston puheenjohtaja saatuaan asiasta toisen asianosaisen tai uskotujen miesten ilmoituksen.

32 §.

Menetetyksi tuomituista puista saatu rahasaästö menee metsänhoitolautakunnalle metsänhoidon edistämiseen käytettäväksi.

4 luku.

Metsän kunnostaminen.

33 §.

Sellaisesta metsän parantamisesta, hoitamisesta tai suojelemisesta taikka tuottamattomassa tilassa olevien maiden metsittämisestä, joka on lain 1 §:n tarkoituksien toteuttamiseksi tarpeen, mutta jota ei voida määrätä tehtäväksi lain 3 luvun säännösten perusteella, annettakoon metsänhoitolautakunnan toimesta maanomistajille neuvoja ja ohjeita sekä tietoja mahdollisuudesta saada niitä varten suunnitelmia, kustannusarvioita, työnjohtoa ja työkaluja, siemeniä ja taimia sekä valtion lainoja ja muutakin avustusta.

34 §.

Ellei maanomistaja ole kohtuullisessa ajassa seurannut hänelle annettua, yksityistapaukseen kohdistuvaa kirjallista ohjetta 33 §:ssä mainittujen tehtävien suorittamisesta, tai saattanut työtä loppuun, on metsänhoitolautakunnan koetettava saada hänen kanssaan tehdyksi kirjallinen sopimus työn suorittamisesta kohtuullisen ajan kuluessa. Milloin sopimusta ei saada aikaan, voi metsänhoitolautakunta velvoittaa maanomistajan suorittamaan työn. Maanomistaja voidaan velvoittaa vain työhön, joka ilmeisesti kohottaa hänen tilansa arvoa eikä aiheuta kohtuutonta rasitusta kun ottaa huomioon annettavat avustukset, metsänhakkuusta saadut tai saatavissa olevat tulot sekä muut olosuhteet. Kuivatustyöhön voidaan kuitenkin velvoittaa ainoastaan, jos se on katsottava aikoinaan tapahtuneen metsänhakkuun tai tuhon johdosta välttämättömäksi suojelutoimenpiteeksi.

Ennen 1 momentissa säädetyn metsän kunnostamisvelvoituksen antamista on paikalla toimitettava katselmus ja varattava maanomistajalle tilaisuus tulla myös metsänhoitolautakunnan kokouksessa asiasta kuulluksi.

35 §.

Jos maanomistaja laiminlyö kunnostamisvelvoituksen noudattamisen, on metsänhoitolautakunnan vaadittava häneltä selitys sekä tarpeen mukaan toimitettava paikalla katselmus. Saatuaan asian riittävän selvityksen on metsänhoitolautakunnan päätettävä laiminlyödyn työn teettämisestä metsänhoito-

lautakunnan toimesta ja miten maanomistajan on silloin osallistuttava kustannuksiin, elleivät muuttuneet olosuhteet tai muut pätevät syyt anna aihetta uuden määräjän myöntämiseen tahi annetun velvoituksen muuhun muuttamiseen tai siitä luopumiseen.

Ennen päätöksen tekoa metsän kunnostamistöiden teettämisestä metsänhoitolautakunnan toimesta maanomistajan kustannuksella alistakoon metsänhoitolautakunta asian keskusmetsäseuran harkittavaksi.

Puista, jotka metsänhoitolautakunnan teettäessä työtä hakataan, on maanomistajan pidettävä huolta. Ellei hän sitä tee ja jos sen johdosta on uhkaamassa puiden pilaantuminen tai muu vahinko taikka edun menetys, on metsänhoitolautakunnan ryhdyttävä tällaisen seurauksen torjumiseen, ja on sillä oikeus myös myydä puut tai niistä tarpeellinen osa, noudattaen vastaavasti 31 §:n säännöksiä.

5 luku.

Katselmusmenettely.

36 §.

Metsänhoitolautakunnan toimesta pidettävän katselmuksen suorittaa lautakunnan ylimetsänhoitaja tai hänen määräämänsä lautakunnan palveluksessa oleva muu metsäammattimies. Katselmuksessa tulee olla kaksi uskottua miestä, ensi sijassa metsänhoitolautakunnan jäseniä tai metsänhoitoyhdistyksen tarkoitusta varten valitsemia henkilöitä, taikka myös kaksi muuta katselmuksen toimittajan päteväksi katsomaa henkilöä.

37 §.

Katselmuksen toimittaja määrää katselmuksen ajan ja paikan sekä ilmoittaa siitä uskottuille miehille ja, milloin se ilman huomattavaa viivytystä ja hankaluutta voidaan tehdä, maanomistajalle ja hakkuuoikeuden omistajalle tai heidän paikallisille edustajilleen. Katselmuksista, joista säädetään 34 ja 35 §:ssä, on maanomistajalle kuitenkin ilmoitettava vähintään kahta viikkoa ennen katselmusta.

38 §.

Katselmuksessa on kuultava saapuilla olevia asianosaisia ja heidän edustajiaan sekä uskottuja miehiä ja tehtävä toimituskirja.

39 §.

Kustannukset 3 luvun perusteella toimituista katselmuksista määrätköön metsänhoitolautakunta sen suoritettaviksi, jonka menettely on katselmuksen aiheuttanut. Maanomistaja, joka on laiminlyönyt metsän kunnostamisvelvoituksen, velvoitettakoon suorittamaan siitä aiheutuneen katselmuksen kustannukset.

Edellä 1 momentissa säädetty suoritus voidaan jättää joko kokonaan tai osaksi määräämättä, jos sen vaatiminen katsotaan kohtuuttomaksi.

6 luku.

Metsäoikeus.

40 §.

Metsäoikeus on yksi koko maata varten, toimipaikkana maan pääkaupunki. Se on korkeimman oikeuden alainen.

41 §.

Metsäoikeudessa on puheenjohtaja ja neljä jäsentä. Yhdellä jäsenistä on metsäneuvoksen arvonimi, yksi on piirijäsen ja kaksi paikallisjäseniä.

Puheenjohtajalla ja metsäneuvoksella on toimialueena koko maa. Piirijäsenen toimialueeksi määrätään yhden tai useamman metsänhoitolautakunnan alue. Paikallisjäsenet valitaan kunnittain.

Puheenjohtajan ja metsäneuvoksen virat ovat peruspalkkaisia, muut jäsenet ovat palkkiotoimissa. Metsäoikeudessa on lisäksi peruspalkkainen sihteeri sekä ylimääräisiä virkamiehiä ja toimihenkilöitä.

Puheenjohtajan ja metsäneuvoksen erottamattomuudesta ja oikeudesta pysyä virassa on voimassa, mitä tuomareista on säädetty.

42 §.

Metsäoikeuden puheenjohtajan tulee olla lainoppinut ja tuomarin tehtäviin hyvin perehtynyt.

Metsäneuvoksen ja piirijäsenen tulee kummankin olla yliopistossa metsätutkinnon suorittanut ja metsänhoitoon sekä metsäneuvoksen lisäksi hallintotehtäviin perehtynyt.

Paikallisjäsenen tulee olla metsätaloutta ja paikallisia oloja tunteva. Vaalikelpoisuudesta muutoin ja oikeudesta kieltäytyä toi-

mesta on vastaavasti voimassa, mitä kihlakunnanoikeuden lautamiehistä on säädetty.

Sihteerin tulee olla lainopinkandidaatin tai sitä vastaavan tutkinnon suorittanut.

43 §.

Metsäoikeuden puheenjohtajan ja metsäneuvoksen nimittää tasavallan presidentti korkeimman oikeuden esityksestä.

Jos puheenjohtaja tai metsäneuvos on jossakin asiassa esteellinen taikka sairauden tai muun syyn vuoksi estynyt virkaansa hoitamasta, määrää korkein oikeus väliaikaisen puheenjohtajan tai väliaikaisen metsäneuvoksen.

Piirijäsenet ja näiden varamiehet määrää maatalousministeriö hakemuksesta viideksi vuodeksi kerrallaan hankittuaan metsähallituksen ja asianomaisen keskusmetsäseuran lausunnot.

Paikallisjäseniksi asianomainen kunnallisvaltuusto valitsee viideksi vuodeksi kerrallaan vähintään neljä henkilöä. Heistä on metsäoikeuden puheenjohtajan kutsusta kahden kulloinkin oltava oikeudessa jäsenenä.

Sihteerin nimittää korkein oikeus hakemuksesta.

44 §.

Jos metsäoikeuden jäsen jää pois oikeuden istunnosta tai havaitaan esteelliseksi eikä toista vastaavaa jäsentä saada tilalle ilman viivytystä, kutsukoon puheenjohtaja sopivan esteettömän henkilön tilapäisjäseneksi.

45 §.

Metsäoikeuden jäsen, joka ei ole vannonut tuomarinvalaa, vannokoon sen oikeuden puheenjohtajan edessä ennenkuin ryhtyy tehtäväänsä.

46 §.

Virkavirheestä syytetään metsäoikeuden puheenjohtajaa ja jäseniä asianomaisessa hovioikeudessa.

47 §.

Metsäoikeuden ja siinä suoritettavan oikeudenkäynnin osalta on, mikäli tämän lain säännöksistä ei muuta johdu, soveltuvin kohdin vastaavasti noudatettava, mitä oikeudenkäynnistä maanjako-oikeudessa on säädetty.

Asiat, jotka eivät ole paikalla käsiteltäviä oikeudenkäyntiasioita, käsittelee metsäoikeu-

den puheenjohtaja yksin tai yhdessä metsäneuvoksen tai sihteerin tai molempien kanssa.

Syytteet hakkuuilmoituksen laiminlyönnistä voi metsäoikeuden puheenjohtaja käsitellä yhdessä metsäneuvoksen ja asianomaisen piirijäsenen kanssa.

7 luku.

Oikeudenkäynti.

48 §.

Metsänhoitolautakunnan päätökseen haetaan muutosta metsäoikeudessa valittamalla, kun päätös koskee:

1. metsän rauhoitusta;
2. edellä 24 ja 27 §:ssä mainittuja metsän uudistus-, suojelu- tai muita sellaisia töitä tai niiden teettämisestä aiheutuvia kustannuksia;
3. sellaista hakkuun tai metsän muun käytön kieltoa, josta 22 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 28 §:ssä säädetään;
4. metsänkunnostamisveloituksia ja niistä aiheutuvia kustannuksia; taikka
5. katselmuskustannuksia.

Lisäksi metsäoikeuden on käsiteltävä ja ratkaistava edellä 29 §:ssä säädetyt syyteasiat ja niihin liittyvät puiden menetetyiksi tuomitsemista ja korvausta koskevat asiat, vaatimukset metsänhoitolautakunnan veloitamisesta suorittamaan korvausta aiheuttamastaan vahingosta, sekä metsärekisteriin tehdyn merkinnän muuttamista koskevat asiat.

49 §.

Asianosaisena metsäoikeudessa on sen tilan tai muun alueen omistaja tai omistajan vertainen haltija, jota asia koskee. Sama on voimassa hakkuuoikeuden omistajasta. Rasiteja nautinto-oikeuden sekä kiinnityksen haltija ja muukin, joka ei ole asianosainen, mutta jonka oikeutta käsiteltävä asia koskee, saa, sikäli kuin hänen erityinen oikeutensa on kysymyksessä, sitä valvoa. Metsänhoitolautakunta on asianosainen sikäli kuin sitä on vaadittu veloitettavaksi korvaukseen tai muuhun suoritukseen.

Jos kiinteistö on useamman yhteinen, käyttää puhevaltaa se tai ne, jotka osakkaat ovat siihen valtuuttaneet. Ellei asiamiestä ole valittu, on yhdelläkin osakkaalla valta edustaa kiinteistöä. Jos osakkaiden vaatimukset

ovat toisistaan eroavia, tutkikoon oikeus, mikä merkitys kunkin vaatimukselle on annettava.

50 §.

Asia on pantava metsäoikeudessa vireille kirjallisesti.

Valituskirja on annettava metsäoikeuden kirjaamoon tai kirjatussa kirjeessä sinne postitse kuljetettavaksi kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona metsänhoitolautakunnan päätös on kirjattuna asianosaiselle postitettu tai muuten hänelle tiedoksi annettu.

Korvauskanne on pantava vireille metsäoikeudessa kannekirjelmällä 2 momentin säännöksiä vastaavasti noudattaen ennen seuraavan kalenterivuoden loppua lukien siitä toimenpiteestä tai laiminlyönnistä, josta korvausvaatimus on aiheutunut.

Syyteasian käsittelee metsäoikeus yleisen syyttäjän ilmoituksesta ja toimiessa syyttäjänä.

Metsärekisteriin tehtävää muutosta koskevan asian metsäoikeus käsittelee metsänhoitolautakunnan tekemän alistuksen tai asianosaisen valituksen johdosta.

51 §.

Jos metsäoikeuden puheenjohtaja katsoo selväksi, ettei hänelle saapunut asia kuulu metsäoikeuden käsiteltäviin tai että se on pantu liian myöhään vireille taikka että muu oikeudenkäynnin edellytys puuttuu, älköön saattako asiaa metsäoikeuden käsiteltäväksi. Puheenjohtaja merkitköön silloin asiakirjoihin tästä päätöksen ja sen perusteet sekä valitusosoituksen ja antakoon asiakirjat asianomaiselle tai palauttakoon ne kirjatussa kirjeessä.

Metsäoikeuden käsiteltävässä asiassa on, mikäli oikeuden puheenjohtaja sen tarpeelliseksi katsoo, toimitettava valmistava kirjoitusten vaihto ennen metsäoikeuden kokoon-tumista kanteen kehittämiseksi ja sen selvittämiseksi, missä määrin esitetyt väitteet kiistetään.

52 §.

Metsäoikeuden puheenjohtaja määrää, milloin ja missä metsäoikeus kokoontuu asiaa käsittelemään. Kokoon-tumispaikan tulee olla siinä kunnassa, jonka alueella oikeudenkäynnin kohde on tai jossa lain vastainen teko on tapahtunut, elleivät erityiset syyt puolla istunnon pitämistä muualla.

Oikeuden istunnon alkamisajasta ja paikasta on puheenjohtajan ilmoitettava oikeuden jäsenille, kantajalle, asianomaiselle maanomistajalle ja hakkuu-oikeuden omistajalle sekä metsänhoitolautakunnalle ja tarpeen mukaan yleiselle syyttäjälle vähintään kahta viikkoa ennen istuntoa postitetuissa kirjatuihin kirjeissä. Samassa ajassa on istunnosta tiedoitettava kuulutuksella kunnan ilmoitustaululla.

53 §.

Oikeudenkäyntiväitteistä antakoon metsä-oikeus eri päätöksen, jos asian laatu niin vaatii. Oikeudenkäyntiä älköön väitteen johdosta keskeytettävä, paitsi milloin asia jätetään sikseen. Muussa tapauksessa on väitepäätökseen tyytymätön osoitettava hakemaan siihen muutosta pääasian yhteydessä.

54 §.

Ennen asian ratkaisua pitäkään metsä-oikeus katselmuksen paikalla, ellei oikeus katso selväksi, että asia voidaan tutkia ja ratkaista ilman katselmusta. Metsä-oikeus voi käsitellä asian myös sellaisen katselmuksen perusteella, jonka vain osa sen jäsenistä on suorittanut.

55 §.

Metsä-oikeus voi omasta aloitteestaan kutsua todistajia sekä hankkia selvityksiä asiaan.

Metsä-oikeuden todistajiksi, asiantuntijoiksi tai ilman valaa kuultaviksi kutsumille henkilöille suoritetaan korvaus valtion varoista, mutta asian päättäessään oikeus voi määrätä asianosaisen ne valtiolle korvaamaan.

Oikeudenkäynnin kestäessä metsä-oikeus voi tarpeen vaatiessa velvoittaa asianosaisen sakan uhalla täyttämään asian selvittämistä ja käsittelyä varten oikeuden tarpeelliseksi katsomat määräykset. Se voi velvoittaa myös metsänhoitolautakunnan antamaan lausuntoja ja hankkimaan selvityksiä.

56 §.

Metsä-oikeudessa vireille pannut asiat on käsiteltävä loppuun viivytyksettä ja ilman lykkäystä, ellei välttämätön tarve toisin vaadi. Osa asiaa voidaan oikeuden harkinnan mukaan ratkaista eri päätöksellä.

57 §.

Päätöstä metsä-oikeudessa äänestyksin tehtäessä tulee ensiksi piirijäsenen, sen jälkeen

paikallisjäsenen, sitten metsäneuvoksen ja viimeksi puheenjohtajan lausua mielensä. Äänestyksen tulosta määrättäessä on noudatettava, mitä oikeudenkäymiskaaren 23 luvun 4 ja 5 §:ssä on säädetty.

58 §.

Metsä-oikeus voi määrätä, että sen päätös hakkuukieltua tai rauhoitusta koskevassa asiassa pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

59 §.

Metsä-oikeuden päätökseen on liitettävä valitusosoitus tai, milloin muutoksenhaku ei ole sallittu, ilmoitus tästä. Päätös on julkisesti julistettava.

Päätös on 30 päivän kuluessa sen julistamisesta toimitettava valittajalle ja syytetyille ja jäljennös siitä metsänhoitolautakunnalle ja keskusmetsäseuralle.

60 §.

Joka vastoin selviää syytä on pannut asian metsä-oikeudessa vireille, veloitettakoon joko kokonaan tai osaksi korvaamaan kustannukset oikeuden kokoontumisesta, ellei se erikoisista syistä ole kohtuutonta. Myös voidaan hänet velvoittaa korvaamaan toisten asianosaisten oikeudenkäyntikulut sekä heille mahdollisesti aiheutunut vahinko.

61 §.

Muutosta metsä-oikeuden päätökseen haetaan korkeimmassa oikeudessa valittamalla. Keskusmetsäseuralle on oikeus metsänhoitolautakunnan esityksestä tai ilman sitä yleisen edun valvomiseksi valittaa metsä-oikeuden päätöksestä, jos katsoo, että valittaminen on tämän lain tarkoitusperien saavuttamiseksi tarpeen.

Valituskirja on kaksin kappalein viimeistään kuudentenkymmenentenä päivänä päätöksen julistamisesta ennen kello 12 annettava metsä-oikeuden kirjaamoon. Valituskirjan oheen on liitettävä valituksenalainen päätös.

Metsä-oikeuden puheenjohtajan tulee antaa toisille asianosaisille ja tarpeen mukaan metsänhoitolautakunnalle tilaisuus antaa määrääjässä valituksen johdosta selitys ja toimittaa tämän jälkeen kaikki asiakirjat oman lausuntonsa ohella korkeimpaan oikeuteen.

Mitä edellä tässä pykälässä on säädetty, on soveltuville kohdin noudatettava metsä-oikeuden puheenjohtajan 51 §:n 1 momentin nojalla antaman päätöksen osalta, kuitenkin niin että valitusaika tällöin luetaan alkavaksi siitä päivästä, jona päätös ja asiakirjat on valittajalle annettu tai sen kirjeen postileiman päiväyksestä, jolla ne on hänelle lähetetty.

62 §.

Muutosta älköön haettako metsä-oikeuden päätökseen, joka koskee

1. vahingon- tai muuta korvausta, kun se määrä, josta metsä-oikeudessa on riideltä, ilmeisesti ei nouse yli sadantuhannen markan;
2. edellä 29 §:n 1 momentissa säädettyä rikosasiaa, eikä myöskään 2 momentissa säädettyä, milloin siitä ei ole tuomittu rangaistuksena enempää kuin kymmenen päiväsakkoa tai syyte on hyljätty.

Metsä-oikeuden lopullinen päätös, josta ei saa valittaa, pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin yleisen tuomioistuimen antama lainvoimainen tuomio.

63 §.

Kun valitusta metsä-oikeuden päätöksestä käsitellään korkeimmassa oikeudessa, tulee käsittelyyn osallistua yleisessä laissa säädetyn tuomionvoivan jäsenmäärän lisäksi kaksi yliopistossa metsätutkimon suorittanutta, metsänhoitoon ja hallintotoimiin perehtynyttä lisäjäsentä.

Tasavallan presidentti määrää 1 momentissa mainitut lisäjäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

8 luku.

Erinäisiä määräyksiä.

64 §.

Ylimetsänhoitajan vaali on alistettava keskusmetsäseuran hyväksyttäväksi. Sama on voimassa metsänhoitolautakunnan päätöksestä, joka koskee kiinteistön ostoa tai myyntiä tai kiinnityslainan ottamista.

Metsänhoitolautakunnan päätös, jonka lautakunnan jäsen katsoo periaatteellisesti tärkeäksi tai taloudellisesti laajakantoiseksi tai joka koskee metsänhoitajan ottamista pysyväisluontoiseen toimeen tai siitä erottamista, on alistettava keskusmetsäseuran tutkitta-

vaksi ja vahvistettavaksi, jos jäsen sitä vaatii siinä kokouksessa, jossa päätös on tehty.

65 §.

Ellei maanomistaja tai hakkuu-oikeuden omistaja, jolle tämän lain mukaan on annettava jokin ilmoitus, ole viivytyksettä tavattavissa, voidaan se antaa hänen paikalliselle edustajalleen taikka hakkuuta koskeva ilmoitus myös julkipanemalla se hakkuupaikalle tai lukemalla hakkuumiehille.

Jos sitä, jolle tämän lain mukaan tehty päätös on toimitettava, ei tavata asunnossaan, annettakoon päätös hänelle tiedoksi hänen asuntonsa ovelle kiinnitettävällä tiedoksipanolla. Ellei maanomistaja asu siinä kunnassa, jossa tila, jota asia koskee, sijaitsee, saadaan päätös toimittaa sille, joka tilaa hoitaa.

66 §.

Haasteen ja muun ilmoituksen on katsottava tulleen metsänhoitolautakunnan tiedoksi, kun lautakunnan puheenjohtaja tai ylimetsänhoitaja on saanut siitä laillisessa järjestyksessä tiedon.

67 §.

Edellä 25, 35 ja 39 §:ssä tarkoitettujen kustannusten ulosotosta ja etuoikeusjärjestyksestä on vastaavasti voimassa, mitä kiinteistöstä saadun tulon perusteella maksuunpantujen kunnallis- ja kirkollisverojen ulosotosta ja etuoikeudesta on säädetty.

68 §.

Tämän lain mukaan annetut veloitukset ja sitoumukset seuraavat tilaa omistajan vaihdoksista riippumatta.

Maanomistajan osuus niistä kustannuksista, joista 25 ja 35 §:ssä säädetään, muodostaa tilaa seuraavan rasituksen. Tämä osuus voidaan periä myös siltä, joka on aiheuttanut kustannukset. Metsänhoitolautakunnalla on oikeus käyttää sen suorittamiseen myymistään asianomaisen tilan puista saamansa varat. Ylijäämä on tilitettävä maanomistajalle.

69 §.

Maanomistaja on velvollinen sallimaan alueellaan suoritettavan sellaisia tehtäviä, kuten katselmuksia, arvioimisia ja suunnitelmien laatimisia, jotka tämän lain soveltamiseksi ovat tarpeen.

70 §.

Mitä tässä laissa säädetään maanomistajalle kuuluvista oikeuksista ja velvollisuuksista, sovellettakoon myös vastaavasti siihen, joka hallitsee maata vakaalla asukasoidella, sekä vuokramieheen, jonka hallinnassa maa on, ottamalla huomioon hänelle vuokrasopimuksen perusteella kuuluvan metsänkäyttöoikeuden laajuus.

Jos maanomistusoikeus on riidanalainen, pidetään omistajana sitä, joka maata omistajana hallitsee.

71 §.

Metsänhoitolautakunnan tulee pitää lueteloja, metsärekisteriä, tämän lain mukaisista velvoituksista, kuten maanomistajan sitoumuksista, hakkuun ja metsän muun käytön kielloista ja rajoituksista, rauhoituksista, uudistus-, suojelu- ja muista töistä sekä kunnostamisvelvoituksista. Metsärekisteri on julkinen. Siitä on pyydettyessä annettava otteita ja jäljennöksiä, joista suoritettava lunastus tulee metsänhoitolautakunnalle.

Metsänhoitolautakunnan asiana on korjata metsärekisteriin tehty merkintä, mikäli siinä on ilmeinen virhe.

Sen, mitä metsärekisteriin on merkitty, on katsottava tulleen yleiseen tietoon.

72 §.

Metsänhoitolautakunnan on pyydettyessä annettava lausuntoja siitä, onko suunniteltu hakkuu tai muu metsään kohdistuva toimenpide lautakunnan käsityksen mukaan hyväksyttävä.

73 §.

Keskusmetsäseura määrää metsänhoitolautakuntaa kuultuaan ne ehdot, joilla metsänhoitolautakunnan ammattiapua saadaan hyväksi käyttää, sekä vahvistaa toimitusmaksut.

74 §.

Jakamattoman tilan metsän käytöstä kotitarpeeksi ja myytäväksi sekä tämän lain nojalla määrättyjen velvoituksien suorittamisesta sellaisella tilalla osakkaat sopikoot keskenään. Ellei sopimusta synny, ratkaistakoon riidan yleinen tuomioistuin. Ilman sopimusta tai oikeuden päätöstä älköön metsästä mitään myytäväksi.

Sellaisen muun jakamattoman kuin 1 momentissa mainitun metsän käytöstä, jota 28 päivänä huhtikuuta 1925 annetun yhteismetsälain säännökset eivät koske, päättäköt osakkaat niinkuin 9 päivänä toukokuuta 1940 annetussa laissa eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuuksista on säädetty.

75 §.

Kunta, jonka omistama metsätalouteen käytettävä alue on vähintään viisikymmentä hehtaaria, valmistuttakoon sille metsätaloussuunnitelman, josta on hankittava metsänhoitolautakunnan lausunto ja joka on kunnallisvaltuuston vahvistettava. Jos sellainen suunnitelma ennestään on, vahvistettakoon se samalla tavalla, ellei uutta suunnitelmaa valmisteta.

76 §.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan suoja- metsiksi julistetuilla alueilla sikäli kuin suojametsälaissa ei toisin säädetä. Tämä laki ei koske luonnonsuojelualueita.

77 §.

Metsänparannustoiminnan edistämiseksi valtion lainoilla ja avustuksilla säädetään erikseen.

78 §.

Tarkempia määräyksiä tämän lain toimeenpanosta annetaan asetuksella.

79 §.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 195 .

Tällä lailla kumotaan 11 päivänä toukokuuta 1928 annettu yksityismetsälaki sekä 3 päivänä syyskuuta 1886 annetun metsälain 2 §:n 2 momentti, 3, 5, 6, 8, 10—12 §, 13 §:n voimassa olevat osat, 27—33 §, 44—46 §, 47 §:n 2 momentti, 48 ja 51 §, 52 §:n 2 momentti, 53 §:n 3 momentti, 55 ja 56 §. Kuitenkin on tämän lain tullessa julkaisuksi voimassa olleisiin rauhoitussopimuksiin ja -päätöksiin sekä hakkuu- ja metsänkäyttö-sopimuksiin edelleen sovellettava aikaisempia säännöksiä.

Laki

oikeudesta lähettää viranomaisille ja niiltä saada asiakirjoja postitse annetun lain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 195 .

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan oikeudesta lähettää viranomaisille ja niiltä saada asiakirjoja postitse 31 päivänä tammikuuta 1930 annetun lain 3 §, sellaisena kuin se on 27 päivänä huhtikuuta 1945 (368/45) annetussa laissa, näin kuuluvaksi:

3 §.

Mitä tässä laissa säädetään valtion hallintoviranomaisesta, sovellettakoon myös tasavallan hallitukseen ja vakuutuslaitosten sekä metsäoikeuteen ja, haettaessa muutosta vakuutuslaitosten tai metsäoikeuden päätök-

seen, korkeimpaan oikeuteen, niin myös revisioneuvostoon, maistraattiin, järjestys- oikeuteen, kunnallisiin hallintoviranomaisiin ja, mikäli ei kirkkolaisissa toisin ole säädetty, kirkollisiin viranomaisiin.

Helsingissä päivänä kuuta 195 .

Tasavallan Presidentti

Oikeusministeri

Luonnos metsänhoitoasetukseksi.

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 195 .

Maatalousministeriön esittelystä säädetään päivänä kuuta 195 annetun metsänhoitolain 78 §:n nojalla seuraavaa:

Keskusmetsäseurojen toimialueet ja metsänhoitolautakuntien toimipiirit.

1 §.

Keskusmetsäseuran toimialueena on sen jäseninä olevien metsänhoitolautakuntien toimipiirit.

Metsänhoitolautakunnan asemapaikkana on maatalousministeriön määräämä kaupunki, kauppala tai muu liikekeskus.

2 §.

Seuraavat metsänhoitolautakunnat ovat Keskusmetsäseura Tapion jäseniä:

1. Lounais-Suomen metsänhoitolautakunta, toimipiirinä:

— — — (kuten valtioneuvoston päätöksessä 13/9 1928, siihen myöhemmässä vaiheessa esitettävien muutoksien.)

3 §.

Seuraavat metsänhoitolautakunnat ovat Centralskogssällskapet Skogskultur-nimisen keskusmetsäseuran jäseniä:

1. Helsingin metsänhoitolautakunta, toimipiirinä:

— — —

2. Vaasan metsänhoitolautakunta, toimipiirinä:

— — —

Metsänhoitolautakunnan kokoonpano.

4 §.

Metsänhoitoyhdistysten valittavien metsänhoitolautakunnan jäsenten vaali toimitetaan metsänhoitoyhdistysten liiton kokouksessa, johon kaikki vaaliin oikeutetut metsänhoitoyhdistykset kutsutaan. Vaalissa on kullakin metsänhoitoyhdistyksellä yksi ääni. Valituiksi tulevat ne, jotka saavat enimmän ääniä. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Metsänhoitolautakunnan on kehoitettava metsänhoitoyhdistysten liittoa toimittamaan vaali. Samanlainen kehoitus sen on annettava Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskuksille.

5 §.

Metsänhoitolautakunta valitsee keskuudetaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vaalin tuloksesta on viivytyksettä ilmoitettava keskusmetsäseuralle.

Jos sekä puheenjohtajalla että varapuheenjohtajalla on jossakin asiassa este, toimii puheenjohtajana iältään vanhin lautakunnan jäsen.

Metsänhoitolautakunnan kokoukset.

6 §.

Metsänhoitolautakunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta.

Jos metsänhoitolautakunnan jäsen ei esteen vuoksi voi saapua kokoukseen, ilmoitetaan siitä lautakunnalle varajäsenen kutsuamista varten.

7 §.

Metsänhoitolautakunta on päätösvaltainen, jos kokouksessa on saapuvilla vähintään neljä jäsentä.

Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi ääni. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, paitsi vaaleissa arpa.

8 §.

Kokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään saapuvilla olleet jäsenet, käsitellyt asiat sekä tehdyt päätökset ja päätöksen johdosta ilmaistut eriävät mielipiteet.

Pöytäkirjan tarkistus on toimitettava viimeistään seuraavassa kokouksessa, ja on tar-

kistamisesta tehtävä merkintä pöytäkirjaan. Metsänhoitolautakunta voi kiireellisessä tapauksessa oikeuttaa kokouksen puheenjohtajan suorittamaan tarkistuksen.

Metsänhoitolautakunnan toimihenkilöt.

9 §.

Ylimetsänhoitajan ja metsänhoitajan tulee olla yliopistossa metsätutkimnon suorittanut ja omata sellainen taito ja kyky, jota toimen menestyksellinen hoitaminen edellyttää.

Metsätalousneuvojan pätevyysvaatimuksena on täydellinen kaksivuotinen metsäkoulun oppikurssi. Keskusmetsäseuran erityisistä syistä antamalla suostumuksella metsänhoitolautakunta voi kuitenkin ottaa neuvojaksi muun metsänhoidollisen oppikurssin suorittaneen, päteväksi katsottavan henkilön.

10 §.

Metsänhoitolautakunnan palveluksessa älköön pidettävä henkilöä, joka ruumiin tai sielun voimien heikentymisen vuoksi on menettänyt työkykynsä taikka toiminnallaan tai käyttäytymisellään toimessa tai sen ulkopuolella tai toimeensa kuuluvien tehtävien laiminlyömisellä on osoittanut, ettei hän ansaitse sitä luottamusta tai kunnioitusta, jota hänen asemansa toimen haltijana edellyttää.

Metsänhoitolautakunnan palveluksessa oleva metsäammattimies älköön harjoittako sellaista toimintaa tai ottako suorittaakseen sellaista tehtävää, joka saattaa olla ristiriidassa hänen asemansa kanssa metsänhoitolautakunnan toimihenkilönä.

Metsänhoitolautakunnan tehtävät.

11 §.

Metsänhoitolautakunnan tehtävänä on toimipiirissään huolehtia metsänhoitolain toimeenpanosta ja muutoinkin toimia yksityismetsätalouden edistämiseksi.

Lautakunnan tulee erityisesti:

1. valvoa metsänhoitolain noudattamista;
2. antaa neuvoja ja ohjeita sekä mahdollisuuden mukaan myös muuta ammattiapua metsänhoidollisten ja muiden metsätaloudellisten tehtävien suorittamisessa;
3. harjoittaa yleistä metsätaloudellista valistusta, neuvontaa, tiedotus- ja opetustoimintaa ja siinä tarkoituksessa toimeenpanna

kurssija, näyttelyjä, retkeilyjä ja kilpailuja sekä levittää alaa koskevia julkaisuja;

4. edistää ja ohjata metsätaloudellista yhteistoimintaa ja tukea sitä tarkoitettaviksi pyrki-
myksiä;

5. tehdä toimialaansa kuuluvia aloitteita ja esityksiä;

6. huolehtia siitä, että tarvittavia metsäpuiden siemeniä ja taimia on saatavissa; sekä

7. suorittaa muissa laeissa ja asetuksissa määrättyjä alansa kuuluvia tehtäviä.

12 §.

Metsänhoitolautakunnan on pidettävä silmällä kaikkia toimipiirissään suoritettavia hakkuita siitä riippumatta, onko niistä tehty hakkuuilmoitus vai ei. Sen on valvottava myös metsän muuta käyttöä.

13 §.

Toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen silloin kun metsän hävitys uhkaa, on metsänhoitolautakunnan ryhdyttävä mahdollisimman nopeasti, jotta asian viivyttäminen ei aiheuttaisi tarpeetonta vahinkoa.

14 §.

Jos metsänhoitolautakunta jättää tehtäväksi määrätty metsän uudistus-, suojelu- tai muut työt maanomistajan tai hakkuuoikeuden omistajan suoritettaviksi, tehkään siitä kirjallisen sopimuksen, jossa on tarkoin määrättävä, mitä aluetta se koskee sekä miten ja minkä ajan kuluessa työt on tehtävä. Samalla on harkittava, onko ja minkälainen vakuus töiden suorittamisesta annettava. Lautakunnan on myös valvottava, että työt tehdään sopimuksen mukaisesti. Jos siinä havaitaan laiminlyöntiä, on lautakunnan teetettävä työt ottamalla kustannuksiin nähden huomioon metsänhoitolain 25 ja 68 §:n säännökset.

15 §.

Metsänhoitolautakunnan toimesta pidettävä katselmus, joka koskee metsänkunnostamisvelvoitusta, on lautakunnan ylimetsänhoitajan tai metsänhoitajan suoritettava. Muun katselmuksen toimittajaksi ylimetsänhoitaja voi määrätä myös lautakunnan palveluksessa olevan metsätalousneuvojan.

16 §.

Milloin metsänhoitolautakunta päättää syyteasian vireillepantavaksi metsäoikeudessa,

ilmoittakoon tästä kirjallisesti sen alioikeuden yleiselle syyttäjälle, jonka toimialueella syytteen alainen teko on tapahtunut, ja antakoon hänelle asian hoitamista varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Yleinen syyttäjä ilmoittakoon syyteasian metsäoikeuden puheenjohtajalle ja saatuaan tiedon oikeuden kokoontumisajasta ja paikasta huolehtikoon haasteen tiedoksisaattamisesta syytetyille.

Keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien talous.

17 §.

Metsänhoitolautakunnan tulee erikseen määrättävänä aikana toimittaa asianomaiselle keskusmetsäseuralle seuraavan vuoden tulo- ja menoarvionsa.

Keskusmetsäseuran tulee erikseen määrättävänä aikana esittää metsähallitukselle perustellut laskelmat tämän lain alaan kuuluvan metsätalouden edistämiseksi tarpeellisista valtion menosääntöön otettavista määrärahoista seuraavaa varainhoitovuotta varten.

18 §.

Metsähallituksen asiana on maksattaa keskusmetsäseuroille ja metsänhoitolautakunnille valtion menosäännössä myönnetty varat.

19 §.

Metsänhoitolautakunta valitkoon rahavarainsa hoitajaksi tiliasioihin perehtyneen henkilön. Rahavarain hoitoa älköön yhdistettävä lautakunnan muussa toimessa olevan metsäammattimiehen tehtäviin.

20 §.

Tilinsä on metsänhoitolautakunnan hoidettava siten, että niistä voidaan tiliasema milloin hyvänsä saada nopeasti selville.

Metsänhoitolautakunnalle suoritetuista metsänhoitomaksuista ja niiden käytöstä on pidettävä erityistä tiliä.

21 §.

Lautakunnan puheenjohtajan tulee yhdessä jonkun lautakunnan valitun jäsenen kanssa neljännesvuosittain tarkastaa kassa ja kirjanpito.

22 §.

Metsänhoitolautakunta tilejä sekä omaisuuden hoitoa ja käyttöä tarkastamaan valit-

see kolmeksi vuodeksi kerrallaan keskusmetsäseura yhden, metsähallitus yhden ja asianomainen metsänhoitoyhdistysten liitto yhden tarkastajan, kaikki varamiehineen.

23 §.

Tilintarkastajien tulee ainakin kahdesti vuodessa tarkastaa metsänhoitolautakunnan rahavarain ja omaisuuden hoito, tilit ja kassa. Jos tarkastuksessa ilmenee muistutettavaa, on siitä viipymättä ilmoitettava keskusmetsäseuralle ja metsähallitukselle, joille myös on lähetettävä lautakunnan vuositilin päätös ja siitä annettu lausunto.

Keskusmetsäseuran valitseman tilintarkastajan tulee muutenkin kuin yleisen tilintarkastuksen yhteydessä riittävän usein toimittaa tarkastuksia metsänhoitolautakunnan rahavarojen hoidon valvomiseksi.

24 §.

Tili- ja vastuuvapauden myöntää metsänhoitolautakunnalle keskusmetsäseuran esityksestä metsähallitus. Ellei sitä myönnetä, alistettakoon asia maatalousministeriön ratkaistavaksi.

25 §.

Metsänhoitolautakunnan tilintarkastajat saavat suorittamistaan matkoista sekä matka- ja toimituspäivistä korvauksen taksan mukaan, jonka keskusmetsäseuran hallintoneuvosto vahvistaa vuodeksi kerrallaan. Korvaukset suoritetaan lautakunnan varoista.

Hakkuuilmoitukset.

26 §.

Hakkuuilmoituksessa on mainittava hakkuupaikka ja -ala, hakattavan puutavaran määrä, hakkuun alkamisaika, maanomistajan ja hakkuuoikeuden omistajan nimet ja osoitteet, myyntiaika sekä muut tarpeelliset tiedot.

Jos hakkuu on niin suunniteltu, että metsä hakkuun jälkeen uudistetaan metsänviljelytoimenpitein, on suunnitelmassa mainittava tarkoitettut metsäalueet, hakkuu- ja metsänviljelytoimenpiteiden suorittamistapa ja -aika sekä muut metsänhoitolautakunnan tarpeelliseksi katsomat seikat.

27 §.

Hakkuuilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos samalta tilalta hakattava puumäärä on alle 20 m³ pinotavaraa tai 200 j³ tukkipuita tai

jos hakkuu suoritetaan metsänhoitolautakunnan kaupanteon jälkeen toimituttaman tai hyväksymän leimauksen mukaisesti. Kuitenkin on näissäkin tapauksissa ilmoitus tehtävä, jos hakkuu on niin suunniteltu, että metsä hakkuun jälkeen uudistetaan metsänviljelytoimenpitein.

Samalta tilalta yhden kalenterivuoden kuluessa suoritettavat useammat hakkuut eivät saa, ollakseen vapaat hakkuuilmoituksista, ylittää edellä mainittua määrää.

28 §.

Metsänhoitolautakunnan toimesta on pidettävä saatavissa lomakkeita hakkuuilmoituksia varten. Ilmoitus on kuitenkin pätevä, vaikka sitä ei ole kirjoitettu lomakkeelle.

Saapuneet hakkuuilmoitukset ja niihin liitetyt suunnitelmat ja sitoumukset tarkoitukseenmukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamisesta on lautakunnan toimesta viivytyksettä tarkastettava. Suunnitelmille ja sitoumuksille on ennen hakkuun aloittamista saatava metsänhoitolautakunnan hyväksyminen.

29 §.

Uskotuiksi miehiksi metsänhoitolautakunnan toimesta pidettäviin katselmuksiin kutsuun katselmuksen toimittaja ensi sijassa kaksi metsänhoitolautakunnan jäsentä tai metsänhoitoyhdistyksen tarkoitusta varten valitsemaa henkilöä, mutta ellei se ole mahdollista, kaksi muuta jäävitöntä henkilöä, lähinnä maanmittaustoimituksen tai maanjako-oikeuden uskottuja miehiä tai kihlakunnan lautamiehiä.

Metsärekisteri.

30 §.

Metsänhoitolautakunta pitää niistä sen toimialueella olevista tiloista, joihin on kohdistettu metsänhoitolain perusteella annettuja lain toimeenpanoa koskevia velvoituksia, erityistä luetteloa, metsärekisteriä.

Metsärekisteriä pidetään kunnittain ja kyttäin, järjestämällä kunnan kylät aakkosjärjestykseen sekä tilat numeroiden ja muiden maarekisterissä niistä käytettyjen tunnusten mukaan. Maa-alueet, jotka eivät ole tiloja eivätkä tiloista pakkolunastettuja alueita, merkitään asianomaisen kylän tai kunnan kohdalle tilojen jälkeen. Mitä jäljempänä

sanotaan tiloista, koskee myös tuollaisia alueita, mikäli niistä ei ole toisin määrätty.

31 §.

Metsärekisteriä pidetään erityisiin kansiin yhdistettävillä irtolehdistillä, siten että kullakin tilalla on yksi tai useampia lehtiä.

Tilat merkitään metsärekisteriin sitä mukaa kuin niitä koskevia merkintöjä on suoritettava.

32 §.

Metsärekisteriin merkitään:

1. tilan nimi ja maarekisterinumero tai muu tunnusmerkki sekä kunta ja kylä, missä tila on;

2. tilan omistaja merkitsemishetkellä tai omistajan vertainen haltija sekä, jos merkintä koskee vuokra-alueita, myös vuokramies;

3. hakkuuoikeuden omistaja, jonka hakkuuta merkintä koskee, sekä merkinnän aiheuttaneen hakkuusopimuksen teko-aika;

4. päätös tai muu toimenpide, jota merkintä koskee, sekä lyhyt selonteko sen sisällyksestä;

5. päivä, jona merkintä metsärekisteriin on tehty ja päivä, jona velvoituksen määräaika päättyy; sekä

6. asiassa syntyneen asiakirjavihkon järjestysnumero.

33 §.

Metsärekisteriin merkitään seuraavat metsänhoitolain alempana mainituissa pykälissä säädettyt asiat:

1. metsänhoitolautakunnan hyväksymä suunnitelma ja sitoumus hakkuun ja metsänviljelytoimenpiteiden suorittamisesta (21 §);

2. päätös, jonka metsänhoitolautakunta on tehnyt sen johdosta, että metsänhävitys uhkaa (22 § 4 momentti);

3. tehty rauhoitusopimus tai annettu rauhoituspäätös (23 §);

4. sopimuksella tai metsänhoitolautakunnan päätöksellä metsänhävityksen johdosta ilman rauhoitusta tehtäviksi määrättyt uudistus-, suojelu- tai muut työt (24 § 5 momentti);

5. toimenpiteet, joihin metsänhoitolautakunta on päättänyt ryhtyä sen johdosta, että on ollut aihetta epäillä rauhoitusopimusta tai päätöstä rikotun tai että tehtäviksi annettuja uudistus-, suojelu- tai muita töitä ei ole kunnollisesti suoritettu (27 §);

6. väliaikainen metsän hakkuun tai muun käytön kieltö (28 §);

7. sopimus tai päätös metsän kunnostamisvelvollisuudesta (34 §);

8. päätös metsän kunnostamisesta metsänhoitolautakunnan toimesta (35 §); sekä

9. oikeuden päätös edellä 1—8 kohdissa mainituista asioista (48 §).

34 §.

Jos vaaditaan tai havaitaan tarpeelliseksi oikaista metsärekisteriin tehty merkintä eikä asiaa katsota ilmeisesti selväksi, alistakoon metsänhoitolautakunta sen keskusmetsäseuran tutkittavaksi.

35 §.

Läheimmät ohjeet metsärekisteristä ja sen pidosta antaa metsänhoitolautakunnille keskusmetsäseura.

Erinäisiä määräyksiä.

36 §.

Vuosittain ennen huhtikuun 1 päivää metsänhoitolautakunnan on toimitettava keskusmetsäseuralle edelliseltä kalenterivuodelta toimintakertomus, johon tulee liittyä selvitys lautakunnan tuloista, menoista ja omaisuudesta ynnä tilintarkastajain lausunto.

Keskusmetsäseuran on toimitettava maatalousministeriölle ja metsähallitukselle kertomus seuran toiminnasta edellisellä vuonna sekä metsänhoitolautakuntien vuosikertomusten perusteella tehty yhdistelmä.

37 §.

Milloin poliisiviranomainen saa tietoonsa, että metsänhoitolakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä on rikottu, ilmoittakoon siitä viipymättä asianomaiselle metsänhoitolautakunnalle tai sen toimihenkilölle.

Poliisiviranomaisen tulee muutoinkin antaa metsänhoitolautakunnalle virka-apua metsänhoitolain toimeenpanoa ja noudattamisen valvontaa koskevissa asioissa.

38 §.

Keskusmetsäseuran ja metsänhoitolautakunnan toimihenkilöillä on oikeus metsänhoitolain toimeenpanoa ja valvontaa koskevia asioita varten jäljentää maanmittaushallituksessa ja lääninmaanmittauskonttorissa säilytettäviä karttoja ja asiakirjoja, noudattaen

mitä viranomaisten suorittamista jäljennöksistä on voimassa.

39 §.

Metsänhoitolautakunnan nimen kirjoittaa lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja yhdessä ylimetsänhoitajan tai hänen sijaisensa kanssa. Lautakunta voi päättää erinäisten asiakirjain allekirjoittamisesta.

Luonnos asetukseksi metsäoikeudesta.

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 195 .

Oikeusministeriön esittelystä säädetään hoitolain 78 §:n nojalla seuraavaa:

1 §.

Metsäoikeuden tulee, sen lisäksi mitä muuten on säädetty, tehdä aloitteita oikeuden käsiteltäviä asioita koskevan lainsäädännön kehittämiseksi; valmistaa tilasto käsittelemistään asioista; ennen maaliskuun loppua toimittaa oikeusministeriölle kertomus edellisen vuoden toiminnasta sekä ministeriön määräämänä aikana seuraavan vuoden menoarvioehdotus.

2 §.

Metsäoikeuden puheenjohtaja on lähinnä vastuussa oikeuden tehtävien asianmukaisesta hoidosta. Hänen tulee sen lisäksi, mitä hänen tehtävistään on laissa säädetty:

määrätä oikeuden virantoimitus-, esittely- ja muu työskentelyjärjestys lain ja asetuksien sekä vahvistetun työjärjestyksen puitteissa;

jakaa työt oikeuden jäsenten ja sen virkamiesten ja toimihenkilöiden kesken; tarvittaessa pitää neuvotteluja alan kysymyksistä;

määrätä milloin ja missä ja mitä varten oikeus kokoontuu;

huolehtia siitä, että asiat käsitellään oikeudessa ja sen toimistossa nopeasti ja asianmukaisesti sekä että toimitusasiakirjat annetaan viivytyksettä asianosaisille;

määrätä oikeuden jäsenten ja toimihenkilöiden virkamatkoista; sekä

hyväksyä oikeuden maksettavat laskut.

40 §.

Metsänhoitolautakunnan toimiston tulee olla yleisölle avoinna virastojen aukiolosta määrättyinä aikana.

41 §.

Maatalousministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien toimintaa ja menettelyä koskevista asioista.

päivänä kuuta 195 annetun metsän-

3 §.

Metsäoikeuden metsäneuvoksen tulee olla puheenjohtajan apuna hänen tehtävissään;

seurata kehitystä metsä- ja puutalouden alalla;

esitellä hänelle esitettäväksi annetut ja suorittaa muut puheenjohtajan hänen tehtäviseen määräämät asiat.

4 §.

Sihteerin tulee toimia metsäoikeuden toimiston päällikkönä;

jakaa saapuneet asiat eri virkamiesten ja toimihenkilöiden kesken;

esitellä hänen esitettäväkseen määrätyt asiat;

pitää huolta asiain valmisteluista sekä tarpeellisen aineiston keräämisestä oikeuden käsiteltäviä asioita varten sekä toimitusasiakirjain antamisesta asianosaisille ynnä oikeuden kirjeenvaihdosta;

pitää pöytäkirjaa niissä asioissa, joiden käsitelyssä hän on mukana, sekä valmistaa niistä toimituskirjat; sekä

valmistaa ehdotus vuosikertomukseksi.

5 §.

Kanslistin tulee avustaa sihteerää;

hoitaa oikeuden kalustoa, arkistoa sekä muuta omaisuutta;

huolehtia hänelle uskotuista kirjeenvaihtonnasta muista tehtävistä;

hoitaa oikeuden rahavarat, suorittaa palkkaukset ja muut puheenjohtajan hyväksymät menoerät sekä tehdä tili varojen käytöstä;

ottaa vastaan oikeudelle toimitetut asiakirjat ja huolehtia asiakirjain antamisesta ja lähettämisestä sekä niiden kaikkien kirjauttamisesta;

antaa jäljennöksiä asiakirjoista ja periä niistä suoritettavat maksut.

6 §.

Asiat, jotka koskevat virkaehdollepanoa, kanslistin viran täyttämistä sekä korkeimmalle oikeudelle tai oikeusministeriölle tehtävää esitystä tai lausuntoa metsäoikeus käsittelee kollegiona, johon puheenjohtajan lisäksi kuuluvat metsäneuvos ja sihteeri.

Toimituskirjat sekä viranomaisille menevät lausunnot ja kirjeet allekirjoittaa oikeuden puheenjohtaja ja varmentaa esittelijä.

7 §.

Asian esittelyä varten on esittelijän hankittava tarpeelliset asiakirjat ja selvitykset sekä suoritettava muut välitoimet, jotka luonteeltaan ovat sellaisia, että ne eivät edellytä oikeuden harkintaa.

Esittelyä varten on esittelijän valmistettava ehdotus oikeuden päätökseksi. Siinä tulee olla otsake, kertomus asiasta sekä päätöslauselma tai muu toimenpide.

8 §.

Metsänhoitolain 51 §:n 2 momentissa säädettyä valmistavaa kirjoitusten vaihtoa varten metsäoikeuden puheenjohtajan on määrättävä aika, minkä kuluessa hänelle tai oikeuden arkistoon asianosaisen on annettava kirjoituksensa sekä ne asiakirjat, joihin kirjoituksessa vedotaan kaksin kappalein, joista toinen asiapuoli saa ottaa yhden kappaleen. Milloin erityistä syytä on, puheenjohtaja voi pyynnöstä myöntää lykkäyksen kirjoitusten antamiseen. Sittenkun kirjoitusten vaihdon aika on päättynyt, määrättyyn puheenjohtaja päivän, jolloin asia tulee oikeuden istunnossa käsiteltäväksi.

9 §.

Jokaisesta metsäoikeuden käsittelemästä asiasta on laadittava pöytäkirja ja sen asia-

kirjoista tehtävä erityinen asiakirjavihko. Pöytäkirjaan merkitään:

1. asian käsittelyyn osallistuneet oikeuden jäsenet;

2. asianosaiset sekä heidän edustajansa, avustajansa ja todistajansa;

3. suullisesti tehdyt vaatimukset ja väitteet;

4. todistajain ja asiantuntijain lausunnot;

5. oikeudelle annetut asiakirjat;

6. päätökset, joita ei kirjoiteta erikseen;

7. äänestykset ja niissä ilmenneet erimielisyydet; sekä

8. se muu, minkä oikeus tarpeelliseksi katsoo.

Päätös laaditaan kirjallisesti erillään pöytäkirjasta.

Päätöksen tulee sisältää lyhyt selostus siitä osasta asiaa, johon päätös kohdistuu, sekä ratkaisun perusteet ja lopputulos. Jos päätöksestä saa valittaa, on siihen liitettävä valitusosoitus.

10 §.

Kappale päätöstä on maksutta annettava asianosaisille ja pyydettyä lähetettävä postitse sille heistä, joka on sen vastaanottajaksi ilmoitettu, tai ellei sellaista ole, valittajalle tai vastaajalle.

Jäljennös pöytäkirjasta ja muista asiakirjoista toimitetaan asianosaiselle, joka sitä pyytää.

Jos päätöstä vastaan on ilmoitettu tyytymättömyyttä, tulee asianosaisen tilaamat otteet tai jäljennökset olla hänen saatavinaan neljäkymmenenviiden päivän kuluessa päätöksen julistamisesta lukien, ellei niiden laueus tai muut tärkeät työt estä niiden valmistamista sen ajan kuluessa, jossa tapauksessa oikeuden puheenjohtajan on annettava asianosaiselle pyynnöstä todistus siitä, milloin ne valmistuvat.

11 §.

Palkkio ja matkakulujen korvaus metsäoikeuden piiri- ja paikallisjäsenille suoritetaan taksan mukaan, jonka oikeusministeriö vahvistaa.

Metsäoikeuden peruspalkkaiset viran tai toimen haltijat ovat perhe-eläkevuokuttettuja sen mukaan kuin laki valtion viran tai toimen haltijain perhe-eläkevuokuttuksesta 29 päivänä kesäkuuta 1951/395 säätää.

12 §.

Sihteerin ja kanslistin virat on metsäoikeuden julistettava haettaviksi kolmenkymmenen päivän kuluessa. Sihteerin viran täyttämistä on metsäoikeuden tehtävä esitys ehdollepanoineen korkeimmalle oikeudelle.

13 §.

Sihteerille ja kanslistille sekä muille viran ja toimen haltijoille, joista erikseen ei ole toisin säädetty, myöntää virkavapautta metsäoikeus.

14 §.

Asianosaisen, joka lain mukaan on velvollinen suorittamaan metsäoikeuden istunnosta aiheutuvat menot, velvoittakoon oikeus ne valtiolle takaisin maksamaan.

15 §.

Metsäoikeuden on pidettävä luetteloa valituista piiri- ja paikallisjäsenistä sekä huoleh-

dittava siitä, että kunnallisvaltuustot valitsevat tarpeellisen määrän paikallisjäseniä.

16 §.

Metsäoikeuden pöytä- ja tuomiokirjat asiakirjavihkoineen on säilytettävä sopivissa kansioissa sekä varustettava juoksevalla säilytysnumerolla, joka merkitään kuhunkin niistä ja niiden kansioon. Kansioista on pidettävä kunnittain erikoisluetteloa.

17 §.

Metsäoikeuden arkisto on säilytettävä mahdollisimman tulenvarmasti kivirakennuksessa lämpimässä huoneessa.

18 §.

Valtion ja kunnan viranomaiset ovat velvolliset antamaan metsäoikeudelle tarpeellista apua sen tehtävissä.

19 §.

Metsäoikeuden esityksestä oikeusministeriö vahvistaa sen työjärjestyksen.

Luonnos maatalousministeriön päätökseksi

Keskusmetsäseura Tapion säännöistä.

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 195 .

Maatalousministeriö on päivänä kuuta 195 annetun metsänhoitolain (/) 15 §:n nojalla Keskusmetsäseura Tapion esityksestä vahvistanut Keskusmetsäseura Tapiolle seuraavat säännöt:

Keskusmetsäseuran tehtävät.

1 §.

Keskusmetsäseura on yhdistys, jonka tehtävänä on alueellaan johtaa metsänhoitolakiin perustuvaa toimintaa yksityisten, yhteisöjen, säätiöiden ja kuntien mailla sekä jäseninään olevien metsänhoitolautakuntien keskuselimenä ohjata ja valvoa niitä.

Keskusmetsäseuran tulee erityisesti:

1) valvoa metsänhoitolain noudattamista ja antaa sitä varten tarpeellisia ohjeita ja neuvoja metsänhoitolautakuntien toimintaa ja menettelytapaa koskevista asioista;

2) huolehtia tarpeellisen yhdenmukaisuuden aikaansaamisesta metsänhoitolain soveltamisessa;

3) harjoittaa metsätaloudellista opetus-, neuvonta-, valistus- ja tiedotustoimintaa;

4) harjoittaa metsätaloudellista julkaisuja kustannustoimintaa;

5) huolehtia siitä, että tarvittavia metsäpuiden siemeniä ja taimia on saatavissa;

6) harjoittaa alaansa kuuluvien tehtävien kannalta tarpeellista liiketoimintaa;

7) kerätä ja julkaista alaansa kuuluvia tilastollisia ja muita tietoja;

8) seurata metsätalouden yleistä kehitystä sekä tehdä alaa koskevia aloitteita ja esityksiä;

9) suorittaa laeissa ja asetuksissa määrättyjä, alaansa kuuluvia muita tehtäviä; sekä

10) antaa viranomaisille lausuntoja alaansa kuuluvista kysymyksistä.

Keskusmetsäseuran jäsenet ja toimielimet.

2 §.

Keskusmetsäseurassa ovat itseoikeutettuina jäseninä ne metsänhoitolautakunnat, joiden keskuselimenä se toimii.

Hakemuksesta voivat seuran jäseniksi päästä metsänhoitoyhdistysten liitot sekä sellaiset kotimaiset yhteisöt, laitokset ja säätiöt, joilla on toimintapiirinään koko maa tai huomattava osa seuran toimialueesta ja joiden katsotaan jäseninä edistävän ja tukevan seuran toimintaa. Niiden jäsenmaksut määrää seuran vuosikokous.

3 §.

Keskusmetsäseuran hallintoelimiä ovat yleiskokous, hallintoneuvosto ja johtokunta.

4 §.

Keskusmetsäseuran yleiskokous, johon seuran jäsenet kokoontuvat, käsittelee seuran alaan kuuluvia laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä asioita.

Vuosikokous pidetään vuosittain ennen kesäkuuta hallintoneuvoston tarkemmin vahvistamana aikana ja määräämässä paikassa.

Vuosikokouksessa

1) esitetään johtokunnan vuosikertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto;

2) päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä hallintoneuvoston, johtokunnan ja toimitusjohtajan vastuuvapaudesta;

3) määrätään jäsenmaksut sekä hallintoneuvoston ja tilintarkastajien palkkiot;

4) valitaan vuosikokouksen valittavina olevat hallintoneuvoston jäsenet ja heidän varamiestensä;

5) valitaan tilintarkastajat ja heidän varamiestensä; sekä

6) käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Ylimääräinen yleiskokous pidetään, kun hallintoneuvosto katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään kymmenes osa seuran jäsenistä sitä vaatii.

5 §.

Seuran yleiskokous kutsutaan koolle vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta kirjallisesti. Kutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Muut tiedonannot jäsenille toimitetaan joko kirjeellisesti tai ilmoituksella seuran julkaisemassa lehdessä.

6 §.

Yleiskokouksessa on metsänhoitolautakunnalla kaksi äänivaltaista edustajaa ja muulla jäsenellä yksi ja kullakin edustajalla yksi ääni.

Kokouksen edustajat valitsevat keskuudesta puheenjohtajan. Kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, paitsi vaaleissa, joissa arpa ratkaisee.

7 §.

Seuran hallintoneuvoston jokainen seuran jäsenenä oleva metsänhoitolautakunta valitsee yhden varsinaisen jäsenen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Seuran vuosikokouksen valitsemina hallintoneuvostoon kuuluu kaksi toista varsinaista jäsentä toimiaikanaan kolme vuotta siten, että heistä vuosittain kolmannes on erovuorossa aluksi arvan perusteella. Maatalousministeriö ja valtiovarainministeriö määräävät hallintoneuvostoon kumpikin yhden ja metsähallitus kaksi varsinaista jäsentä niinkään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kullekin varsinaiselle jäsenelle asetetaan vastaavasti henkilökohtainen varamies.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan vuosittain puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä kokoontuu puheenjohtajansa tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajansa kutsusta. Hallintoneuvoston kokous on pidettävä myös, milloin vähintään kolme sen jäsentä määrättyä asiaa varten niin vaatii.

Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, jos saapuvilla olevien jäsenten lukumäärä on enemmän kuin puolet varsinaisten jäsenten lukumäärästä. Päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni paitsi vaaleissa, joissa arpa ratkaisee.

8 §.

Hallintoneuvosto antaa seuran toiminnasta yleisiä ohjeita ja valvoo sen asiain hoitoa, ottaa seuran jäsenet ja toimitusjohtajan sekä määrää toimitusjohtajan varamiehen.

Hallintoneuvoston tulee erityisesti:

1) valvoa, että seuran asioita hoidetaan lain ja näiden sääntöjen mukaisesti sekä antaa johtokunnalle ohjeita sen toimintaa varten;

2) harkita yleislaatuista toimenpiteitä seuran tehtäviin kuuluvan toiminnan kehittämiseksi sekä päättää sitä tarkoittavista aloitteista;

3) valita johtokunnan viisi varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan sekä määrätä johtokunnan jäsenten palkkiot;

4) päättää toimitusjohtajan palkkauksesta ja muista toimiehdosta;

5) antaa valtuutus seuran nimen kirjoittamiseen niin kuin 11 §:ssä tarkemmin sanotaan;

6) hyväksyä seuralle tulo- ja menoarvio;

7) määrätä kaksi jäsentään ainakin kahdesti vuodessa tarkastamaan seuran varainhoitoa;

8) antaa seuran kokoukselle lausuntonsa johtokunnan vuosikertomuksesta ja tileistä sekä seuran kokouksissa käsiteltävistä muista asioista; sekä

9) käsitellä johtokunnan tai jäsentensä sille esittämät muut asiat.

9 §.

Seuran johtokuntaan kuuluu seuran toimitusjohtaja, joka toimii johtokunnan puheenjohtajana, yksi metsähallituksen määräämä jäsen sekä hallintoneuvoston valitsema viisi jäsentä.

Johtokunta valitsee keskuudestaan vuosittain varapuheenjohtajan sekä kokoontuu puheenjohtajansa tai, hänen estyneenä ollessa, varapuheenjohtajansa kutsusta.

Johtokunta on päätösvaltainen, kun saapuvilla on vähintään neljä jäsentä. Päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni paitsi vaaleissa, joissa arpa ratkaisee.

10 §.

Johtokunta hoitaa keskusmetsäseuran asioita sen hallituksena. Se voi asettaa toimikuntia tai määrätä seuran toimihenkilöitä suorittamaan tehtäviä seuran puolesta.

Johtokunnan tulee erityisesti:

1) huolehtia seuran tarkoituksien toteuttamisesta lain ja näiden sääntöjen mukaisesti sekä hallintoneuvoston päätösten toimeenpanosta;

2) ottaa seuran toimihenkilöt, toimitusjohtajaa lukuunottamatta, sekä päättää heidän tehtävistään ja palkkauksestaan;

3) päättää niistä asioista, jotka metsänhoitolautakunta metsänhoitolain mukaan alistaa tai jotka muuten lain mukaan kuuluvat seuran käsiteltäviksi;

4) huolehtia siitä, että seuran vuosikertomus ja tilit aikanaan valmistuvat;

5) valmistella seuran yleiskokoukselle ja hallintoneuvostolle esitettävät asiat; sekä

6) huolehtia seuran juoksevien asioiden hoidosta.

11 §.

Seuran nimen kirjoittavat johtokunnan jäsenet tai hallintoneuvoston siihen valtuutamat henkilöt, aina kaksi yhdessä.

Keskusmetsäseuran varainhoito.

12 §.

Keskusmetsäseura valitsee rahavarainhoitajaksi tiliasioihin perehtyneen henkilön, jolta on vaadittava riittävä vakuus hänen haltuunsa uskottavista varoista ja niiden asianmukaisesta hoidosta.

13 §.

Keskusmetsäseuran tilinpäätös tehdään kalenterivuosittain ja se on annettava tilintarkastajille viimeistään helmikuun 15 päivänä. Tilintarkastajien on annettava tarkastuskertomuksensa johtokunnalle ennen maaliskuun 15 päivää. Tilintarkastuskertomus on lähetettävä myös metsähallitukselle.

14 §.

Keskusmetsäseuran vuosikokouksessa seuran tilejä ja varainhoitoa tarkastamaan valittavista tilintarkastajista tulee toisen ja hänen varamiehensä olla keskuskauppakamarin hyväksymä. Näiden lisäksi metsähallitus määrää yhden tilintarkastajan ja hänelle varamiehen.

Maatalousministeriön päätös

keskusmetsäseuran Centralskogssällskapet Skogskultur säännöistä.

Annettu Helsingissä päivänä _____ kuuta 195 .

Maatalousministeriö on päivänä _____ kuuta 195 annetun metsänhoitolain (/) 15 §:n nojalla Centralskogssällskapet Skogskulturin esityksestä vahvistanut Centralskogssällskapet Skogskulturille seuraavat säännöt:

Keskusmetsäseuran tehtävät.

1 §.

(Kuten Tapion säännöissä.)

Keskusmetsäseuran jäsenet ja toimielimet.

2—4 §.

(Kuten Tapion säännöissä.)

5 §.

Seuran yleiskokous kutsutaan koolle vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta kirjallisesti. Kutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Muut tiedonannot jäsenille toimitetaan joko kirjeellisesti, ilmoituksella seuran julkaisemassa lehdessä tai sopivalla tavalla yleisesti levitettyjen ruotsinkielisten sanomalehtien kautta.

6 §.

(Kuten Tapion säännöissä.)

7 §.

Seuran hallintoneuvoston jokainen seuran jäsenenä oleva metsänhoitolautakunta valitsee kolme varsinaista jäsentä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Seuran varsinaisen vuosikokouksen valitsemina hallintoneuvostoon kuuluu kolme varsinaista jäsentä toimiaikanaan kolme vuotta siten, että heistä vuosit-

tain kolmannes on erovuorossa aluksi arvan perusteella. Maatalousministeriö ja valtiovarainministeriö määräävät hallintoneuvostoon kumpikin yhden ja metsähallitus kaksi varsinaista jäsentä niinkään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kullekin varsinaiselle jäsenelle asetetaan vastaavasti henkilökohtainen varamies.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan vuosittain puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä kokoontuu puheenjohtajansa tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajansa kutsusta. Hallintoneuvoston kokous on pidettävä myös, milloin vähintään kolme sen jäsentä määrättyä asiaa varten niin vaatii.

Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, jos saapuvilla olevien jäsenten lukumäärä on enemmän kuin puolet varsinaisten jäsenten lukumäärästä. Päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni paitsi vaaleissa, joissa arpa ratkaisee.

8—11 §.

(Kuten Tapion säännöissä.)

Keskusmetsäseuran varainhoito.

12—14 §.

(Kuten Tapion säännöissä.)

Komitean perustelut.

I. Metsätaloudelliset yleisperustelut.

1. Johdanto.

Metsien ja metsätalouden perustava merkitys Suomelle ja niiden asema talouselämässämme ilmenee nykyisin ehkä parhaiten siitä, että vientimme arvosta on viime aikoina noin 90 % ollut puusta tai puunjalosteista saatua. Metsien merkityksen kasvaessa on yleinen mielenkiinto kohdistunut siihen, pystyvätkö metsämme jatkuvasti täyttämään niille asetettavat yhä lisääntyvät vaatimukset. Puulle ilmaantuneet uudet käyttömuodot, väestön

kasvu ja viljelyksen laajeneminen sekä tietoisuus siitä, että metsien käsittely on antanut paljon toivomisen varaa, ovat pitäneet vireillä tässä suhteessa jo kauan tunnettua huolestumista. Toisaalta kokemus ja tieteellinen tutkimus ovat osoittaneet, että tarkoituksenmukaisella käsittelyllä metsien tuotto voidaan saada lyhyessäkin ajassa kohoamaan sangen runsaasti.

Taulukko 1. Suomen metsien ja metsävarojen omistussuhteet v. 1944

Ilvessalon mukaan.¹⁾

	Metsämaan ala		Metsien puuvarat		Metsien kasvu	
	milj. ha	%	milj. k-m ³	%	milj. k-m ³	%
Yksityiset	11.81	54.5	762	55.6	26.75	65.5
Yhtiöt	1.72	7.9	135	9.9	4.31	10.6
Kunnat	0.33	1.5	26	1.9	0.85	2.1
Seurakunnat	0.21	1.0	19	1.4	0.56	1.4
Valtio	7.60	35.1	428	31.2	8.33	20.4
Yhteensä	21.67	100.0	1 370	100.0	40.80	100.0

¹⁾ Luvut tarkoittavat Nyky-Suomea sodan edellisten olosuhteiden mukaan. Asutustoiminta on muuttanut lukuja sikäli, että yksityisten osuus on melkoisesti lisääntynyt toisten omistajaryhmien kustannuksella.

Taulukkoon 1 merkityt luvut valaisevat metsämaata ja puuvaroja koskevia omistussuhteita Suomessa. Luvut osoittavat, että yksityismetsien osuus on varsin merkittävä. Metsäalasta tulee niiden osalle enemmän kuin puolet, mutta edullisen sijaintinsa ja maiden keskimääräistä paremman laadun vuoksi on yksityismetsien todellinen merkitys vieläkin suurempi. Niinpä yksityismetsien osalle tulee noin 2/3 metsiemme koko kasvusta. Valtion metsien pääosa sijaitsee Oulun ja Lapin lääneissä, mikä tosiasia ratkaisevasti selittää näistä metsistä saatavan kuvan.

Yksityisten hallussa olevien metsien tila antaa runsaasti toivomisen varaa, samalla kuin voimakas hakkuutoiminta kohdistuu niihin jatkuvasti. Tätä todistavia numeroita on vuosiin 1923 ja 1938 kohdistuneiden valtakunnan metsien I ja II arviointien tuloksissa. Samaa osoittavat myös eräät muut tutkimukset, jotka lisäksi ovat näyttäneet, että pientilojen metsät ovat kaikkein heikoimmassa tilassa. Taulukko 2 osoittaa, millaiseksi Suomen metsien metsänhoidollinen tila v. 1938 keskimäärin on arvosteltu.

Taulukko 2. Suomen metsien metsänhoidollinen tila v. 1938

Ilvessalon mukaan.

Metsänhoidollinen tila	Yksityiset	Omistajaryhmä			
		Valtio % kasvullisten metsämaiden alasta	Yhtiöt	Kunnat	Seurakunnat
Suomen eteläpuolisko					
Hyvä	14.5	26.6	31.6	22.1	29.9
Tyydyttävä	48.8	51.2	48.6	51.0	48.6
Epätyydyttävä	29.4	21.4	18.3	22.6	18.7
Pilattu tai hävitetty	7.3	0.8	1.5	4.3	2.8
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Suomen pohjoispuolisko					
Hyvä	6.3	8.3	15.3	.	.
Tyydyttävä	50.6	51.7	57.4	.	.
Epätyydyttävä	36.8	39.2	26.0	.	.
Pilattu tai hävitetty	6.3	0.8	1.3	.	.
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Varsinkin Suomen eteläpuoliskossa esiintyy heikkoja metsiä yksityismailla tuntuvasti yleisemmin kuin toisten omistajaryhmien mailla, kun taas „hyviksi” arvosteltuja metsiä yksityismailla on vain vähän. Pohjoispuoliskossa, jossa olot ovat kehittymättömpiä, erotus ei ole yhtä suuri. Havaitaan erityisesti, miten runsaasti koko maassa on yksityismailla ollut sellaisia metsiä, jotka on pitänyt merkitä „pilatuiksi tai hävitetyiksi”. Pelkästään Suomen eteläpuoliskon yksityismetsistä oli v. 1938 noin 1 700 000 ha niin huonossa kunnossa, vajaatuottoisena, että ainoa ajateltavissa oleva hakkuutoimenpide oli metsien täydellinen uudistaminen.

Ansaitsee kerrata, mihin lopputulokseen ns. metsänhoidon edistämiskomitea v. 1937 painatessa mietinnössään on perusteellisen tarkastelun jälkeen päätynyt. Komitea lausuu:

„— — — että tilanne yksityismetsissämme nykyisin — keskimääräisesti katsoen — on huolestuttava. Metsien tila on heikko, suoritettavien hakkuiden laatu on suurelta osalta arvostelua kestävä, ja mikä pahinta, metsävarojen ja niihin kohdistuvan hakkauserän suhde ei ole oikea. On myöskin nähty, että ne metsien tuoton kohottamista tarkoittavat toimenpiteet, lähinnä metsänparannustyöt, joita yksityismetsissämme nykyisin suoritetaan, mittasuhteiltaan vielä toistaiseksi ovat kokonaisuuteen katsoen vähäisiä.”

Yleiset metsätaloudelliset olot Suomessa ovat olennaisesti muuttuneet sen jälkeen kuin selostetut metsien tilaa koskevat arvioinnit on suoritettu. Kehitykseen vaikuttaneina tekijöinä voidaan luetella:

- puutavaran kysynnän jatkuva lisääntyminen;
- puutavaran kuljetussuhteiden parantuminen;
- sota-ajan voimakas hakkuutoiminta;
- aluemenetysten aiheuttamat talousmaantieteelliset muutokset;
- asutustoiminnasta sekä yleensäkin tilojen osittamisesta johtuva pienmetsätalouden yhä suurempi valtaan pääsy; ja
- sota-ajan aiheuttama keskeytys 1930 luvulla lupaavasti käyntiin saatettujen eri laisten metsänhoitotöiden ja perusparannusten suorittamisessa, mikä on myös sota-ajan jälkeen jatkunut.

Ottamalla huomioon vallinneet yleiset olosuhteet ja erityisesti juuri luetellut välittömät metsiin vaikuttaneet tekijät, ei voida pitää todennäköisenä, että varsinkaan yksityismetsien tila olisi kehittynyt suotuisaan suuntaan niiden vuosien jälkeen, joihin edellä selostetut havainnot kohdistuvat. Parhaillaan käynnissä oleva III valtakunnan metsien arviointi tulee ennen pitkää pätevästi osoittamaan, mihin kehitys on johtanut.

Valtiovalta on Suomessakin jo varsin varhain joutunut kiinnittämään huomiota met-

sien ja metsävarojen säilyttämiseen sekä myöhemmin myös siihen, millaisin toimenpitein voidaan saavuttaa metsien tuoton kohtominen. Näissä kysymyksissä on lähinnä ollut valittavana kaksi tietä:

— lain säännöksiin perustuva metsien käytön pakollinen rajoittaminen ja ohjaaminen, sekä

— vapaaehtoisin menetelmiin nojautuva neuvonta- ja valistustyö.

Suomessa on aikaisempina aikoina turvauttu yksinomaisesti edelliseen, jälkimmäistä tietä on ryhdytty käyttämään suhteellisen myöhäisessä vaiheessa. Nykyisin oltaneen yksimielisiä siitä, että parhaimmat tulokset ovat saavutettavissa yhdistämällä molemmat, niin että tarvittaessa voidaan nojautua lain säännöksiin, samalla kuin yleisessä metsätaloudellisessa edistämistyössä nojaututaan metsänomistajien omaan harrastukseen ja toimintahaluun. Sekä lakiin perustuvien rajoitusten valvonta että yleinen edistämistoiminta onkin v. 1928 säädetyllä yksityismetsälailalla keskitetty yhtenäisen järjestön hoidettavaksi.

V:n 1928 jälkeen on metsätaloudellisen edistämistoiminnan piirissä tapahtunut huomattavaa kehittymistä nimenomaisesti sillä linjalla, johon neuvonta- ja valistustyö sekä vapaaehtoinen järjestötoiminta kuuluvat. Tästä sekä olojen ja käsitysten yleisestä muuttumisesta johtuu, että yksityismetsälaki nyt kaipaa perusteellista tarkistamista.

2. Katsaus Suomen metsälainsäädäntöön.

Metsälainsäädäntö ennen vuotta 1928.

Metsiä koskeva erikoislainsäädäntö johtaa alkunsa 1600-luvulta, jolloin vuoriteollisuus suurena syysien kuluttajana oli alkanut antaa metsille ja niiden tuottamalle puulle arvoa. Jo silloin väitettiin, että metsät kaskeamisen, lisääntyneen viljelyksen ja muun kulutuksen takia olivat eräillä seuduilla siinä määrin vähentyneet, että oli aihetta pelätä niiden loppumista. Näihin epäkohtiin koetettiin saada parannusta lainsäädännöllisillä toimenpiteillä. Jo ensimmäisissä „metsäsäännöissä” vuosilta 1647 ja 1664 asetettiin näistä syistä ja silloin vallalla olleiden merkantilististen talousperiaatteiden mukaisesti tiettyjä rajoituksia metsien vapaalle käyttämiselle, erityi-

sesti kaskenpoltolle ja „hedelmää kantavien” metsäpuiden kaatamiselle. Myöhemmin annettiin yhä ankarampia ja yksityiskohtaisempia säännöksiä. Nämä tuskin kuitenkaan johtivat sanottaviin tuloksiin, kun mm. valvonta ymmärrettävästi puuttui. Kun liberalistiset periaatteet 1700-luvulla olivat päässeet taloudellisessa elämässä määrääviksi, palattiin vuosina 1789, 1793 ja 1805 annetuissa metsiä koskeissa säännöksissä siihen vanhempaan käsitykseen, jonka mukaan yksityisellä metsänomistajalla oli vapaa käyttöoikeus metsänsä.

Ennen pitkää jouduttiin kuitenkin havaitsemaan, ettei metsien säilymisestä ollut mitään takeita tällä pohjalla. Tämä seikka sekä 1800-luvun puolivälissä tapahtunut metsien arvon suuri nousu aiheutti silloin käännekohdan valtiovallan suhtautumisessa metsien käyttöä koskeviin kysymyksiin. Niinpä v. 1851 annettiin metsäasetus, joka yksityisen metsänkäyttöoikeuteen nähden tosin ei tuonut uutta, mutta joka pyrki metsien liialliseen käyttämistä ehkäisemään toista tietä, rajoittamalla sangen tiukasti sahalaistosten rakentamista ja toimintaa. Nämä rajoitukset tulivat kumotuiksi v. 1861, jolloin jälleen palattiin täydellisen vapauden kannalle.

Näihin aikoihin lähti sahateollisuus ja pian sen jälkeen puuvanuke- ja paperiteollisuus voimakkaasti kehittymään ja aiheutti puulle ennen aavistamattoman menekin. Tästä oli seurauksena vilkas hakkuutoiminta, joka uudelleen ja entistä voimakkaammin toi esille vanhan pelon metsien loppumisesta. Kysyttiin, eikö maanomistajan vapaata metsänkäyttöoikeutta nyt vihdoinkin ollut tehokkaasti käytävä rajoittamaan. Erikoisen merkittävä on näiltä ajoilta v. 1873 asetetun komitean ajatus, että metsä olisi voitava rauhoittaa, milloin sitä huomataan hävitetyksi tai sen riittäväisyys kotitarpeiksi joutuu vaaraan; hävitetylle alueelle olisi maanomistaja pakotettava hankkimaan uusi metsänkasvu. V. 1876 asetettu komitea lausui käsityksensä, että koska yksityisen maanomistajan etu ei kylliksi turvaa metsäpääoman säilymistä, vaan päinvastoin panee tämän alttiiksi hävitykselle, saattaa se oikeuttaa lainsäätäjän asettamaan yksityisten metsänkätölle suurempia rajoituksia sekä pakottamaan maanomistajia paremmin ja säästävämmin käsittelemään metsänsä kuin he itse haluavat. Kuitenkin oli meneteltävä varovaisuudella,

kun oli kysymys maatilatalouden kahlehtimisesta. Tämän komitean laatima lakiehdotus nojautui ns. suojametsäperiaatteen soveltamiseen.

Kahden viimeksi mainitun komitean ehdotuksien tarkastus annettiin v. 1881 asetetulle komitealle. Sen tekemä ehdotus johti 1886-vuoden metsälain säätämiseen. Tämän perustaksi otettiin lievässä muodossa lausuttu metsänuudistumisperiaate, jota on nimitetty „jälleikasvuperiaateksi”.

1886-vuoden metsälaki ei johtanut toivottuihin tuloksiin osaksi sen vuoksi, että lausutut periaatteet olivat epäselvät ja annetut valtuudet riittämättömät, mutta ennen kaikkea siksi, ettei valvontaa saatu aikaan. Tämän vuoksi havaittiin hyvinkin pian välttämättömäksi lähteä valmistelemaan pitemmälle menevien rajoitusten aikaansaamista. V. 1896 asetettiin asiaa jälleen valmistamaan komitea, jonka työn tuloksena v. 1900 ilmestyi laaja mietintö. Hallitus antoi eduskunnalle siihen pohjautuvan esityksen v. 1908. Eri vaiheiden jälkeen eduskunta sitten v. 1912 hyväksyi lain, jonka nimenä oli „Asetus toimenpiteistä metsän hävittämisen ehkäisemiseksi”. Se tuli vahvistetuksi vasta v. 1917 ja voimaan seuraavan vuoden alussa.

V:n 1917 asetus rakentui ensi kädessä metsänuudistumisperiaatteelle, mutta siihen sisältyi lisäksi säännös, jonka mukaan nuorta kasvuisaa havumetsää ei ollut lupa hakata pienemmän puutavaran valmistamista varten muulla tavalla kuin järkipäisesti harvennetaan. Lain noudattamisen valvonta jätettiin perustettaville lääninmetsälautakunnille, joten kauan toivottu valvonta nyt saatiin aikaan. Asetetut lautakunnat jäivät kuitenkin sikäli epäedulliseen asemaan, että niille annettiin työvoimaa kovin vähän. Myöskään niiden tehtäviin ei kuulunut neuvonta- ja ohjaustyö, mikä oli v. 1898 annettu maanviljelys- ja talousseuroille.

Tästä syystä ja kun asetus osoittautui eräissä muissakin tärkeissä kohdissa puutteelliseksi, asetettiin v. 1922 jälleen komitea epäkohtia tutkimaan ja uutta lakiehdotusta tekemään. Tämä komitea ehdotti v. 1926 julkaistussa mietinnössään, että yksityismetsätalouden edistämistyö ja metsälain noudattamisen valvonta olisi keskitettävä yhtenäisen järjestön hoitoon. Ehdotus johti v:n 1928 yksityismetsälain säätämiseen.

Metsälainsäädäntömme aikaisempien vaiheiden tarkastelu osoittaa, että ajatus valtiovallan velvollisuudesta huolehtia lainsäädännöllistä tietä metsävarojen säilymisestä on jo varhain herännyt. Olojen yleinen kehittymättömyys ei kuitenkaan vielä pitkiin aikoihin antanut mahdollisuuksia sellaisen valvonnan luomiseen, joka olisi kyennyt huolehtimaan annettujen määräyksien noudattamisesta. Vieläpä ehti nykymielessä harjoitettu hakkuutoiminta maassamme olla käynnissä enemmän kuin puoli vuosisataa ja saavuttaa metsävarojamme ajatellen hyvin suuret mittasuhteet, ennenkuin ajanmukainen metsälainsäädäntö vähänkin riittävine valvontakoneistoina lopulta saatiin syntymään.

Toisaalta havaitaan ainakin näitä asioita lähellä olevien piirien jo kauan olleen selvillä siitä, että metsävarojen säilymistä turvaaminen vaatii yksityisen vapauden rajoittamista, ja että verraten pitkällekin menevät toimenpiteet tässä suhteessa saattavat osoittautua välttämättömiksi.

V:n 1928 yksityismetsälaki.

Vaikka vuoden 1928 yksityismetsälaki, joka tuli voimaan v:n 1929 alusta ja on edelleen voimassa, liikkeukin pääosiltaan samalla pohjalla kuin vuoden 1917 asetus, se kuitenkin sisältää siihen nähden eräitä olennaisia selvennyksiä ja täydennyksiä sekä myöskin kokonaan uutta.

Yksityismetsälaki rakentuu ensi sijassa metsänuudistumisperiaatteelle. Sen mukaan metsiä on siten käsiteltävä, että hakatun tilalle saadaan uusi metsä luontaista tietä. Laki määrää ne toimenpiteet, jotka mainittua periaatetta vastaan sotivina eivät ole luvallisia. Ne ovat

1. metsän sellainen hakkaaminen, että metsän luonnollinen uudistuminen sen kautta joutuu vaaraan;

2. maan jättäminen hakkauksen jälkeen sellaiseen tilaan, että metsän luonnollinen uudistuminen sen kautta joutuu vaaraan; sekä

3. maan käyttäminen sillä tavoin, että metsän luonnollinen uudistuminen sen kautta joutuu vaaraan.

Tämän rinnalle on yksityismetsälakiin otettu myös ns. kestävyysperiaatteen mukainen säännös, joka kieltää nuorta kasvuisaa

metsää niin hakkaamasta, että hakkaus on ristiriidassa metsän järkipärisen harventamisen kanssa. Laki ei määrittele, milloin metsää on pidettävä nuorena kasvuisena, milloin jo hakkuukypsänä, vaan tämän arvioileminen on jätetty lain sovellutuksen varaan.

Mikäli mainittujen periaatteiden vastaisesti metsää hakataan, on kysymyksessä metsän hävittäminen, joka johtaa laissa lähemmin säädettyihin seuraamuksiin, rauhoitukseen ja toimenpiteisiin uuden kasvun aikaansaamiseksi ja turvaamiseksi.

Tietyin edellytyksin on kuitenkin sellainenkin hakkuu sallittu, joka muutoin olisi katsottava hävitykseksi. Tällaisena poikkeuksena on paitsi pelloksi raivaaminen yms. erikoisesti se, että metsää hakataan metsänhoitolautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaan ja asetetaan riittävä vakuus uuden kasvun aikaansaamisesta ja turvaamisesta. Tämä tarkoittaa ensi kädessä sellaisia olosuhteita, joissa kunnollisen uuden metsän aikaansaamiseksi ainoastaan keinollinen uudistaminen eli metsän viljely saattaa johtaa tulokseen. Metsän kokonaan aukeaksikin hakkaaminen saattaa siis lain mukaan olla luvallista, kunhan vain jälkitoimenpiteet on turvattu.

Olellaisen ja suurelta osalta uuden puolen muodostavat yksityismetsälaissa ja sen toimeenpanosäännöksissä olevat määräykset niistä elimistä, keskusmetsäseuroista, metsänhoitolautakunnista ja kunnanmetsälautakunnista, joille lain noudattamisen valvonta on uskottu. Näille annettiin nyt tehtäväksi myös yksityismetsätalouden edistämistoimintaan kuuluvan neuvonta- ja valistustyön hoitaminen. Toteutettiin siis se keskitys, jota vuoden 1917 asetuksen kohdalla jouduttiin kaipaamaan. Samalla lain toimeenpano annettiin maanomistajain omatoimisuuden pohjalta rakennettujen elimien tehtäväksi.

Etenkin metsänhoitolautakunnat ovat alallaan muodostuneet tärkeiksi maakunnallisiksi elimiksi. Niiden hoidettaviksi on vuosien mittaan uskottu vastuullisia tehtäviä myöskin yksityismetsälain varsinaisen piirin ulkopuolelta. Merkitykselliseksi on katsottava, että metsätaloudellisen edistämistoiminnan keskuselimiksi luotiin keskusmetsäseurat, joiden tuli huolehtia myös yksityismetsälain soveltamisen yhdenmukaisuudesta. Yksityismetsälain tultua voimaan on osoittautunut mahdolliseksi saada käytettäväksi entistä

runsaammin varoja metsätaloudellisia tarkoituksia varten. Metsäammattimiehiä on siten voitu palkata tuntuvasti lisää huolehtimaan sekä lain noudattamisen valvonnasta että monipuolisesta edistämistoiminnasta.

3. Piirteitä yksityismetsätalouden tähänastisesta edistämistoiminnasta.

Yleinen kehitys.

Toiminta yksityismetsätalouden edistämiseksi maassamme juontaa alkunsa vuodelta 1851, jolloin metsähallinto perustettiin, aluksi maanmittaushallintoon yhdistettynä. Tällöin mm. määrättiin ansioituneille metsänomistajille jaettavaksi rahalahjoja ja palkkioita. Merkittäviä vuosilukuja ovat 1858, jolloin Evolle perustettiin metsäopisto, ja 1876, jolloin metsänvartijakoulu aloitti toimintansa samalla paikalla. Vaikkakin valtion metsätalouden tarpeet olivat lähimpänä aiheena oppilaitosten perustamiselle, oli alunperin tarkoituksena valmistaa ammattimiehiä myöskin yksityismetsätalouden palvelukseen. Osoitautui, että kun saatiin aikaan pätevän työvoiman tarjontaa, niin ilmestyi vähitellen myöskin kysyntää. Metsähallitus erityisenä keskusvirastona alkoi toimintansa v. 1864.

Varsinainen neuvontatyö alkoi, kun valtio v. 1878 asetti kaksi ns. metsänhoidon neuvonjohtajaa. Näihin metsähallituksen virkoihin sijoitettujen metsänhoitajien tuli valistustyötä harjoittamalla ja suorittamalla käytännöllistä neuvontatoimintaa herättää maan asukkaissa harrastusta erilaisiin metsänhoitotöihin. Heidän tuli myös kiinnittää huomionsa metsälakien valvontaan. Tätä tietä annettiin siis jo verraten aikaisin yksityismetsätalouden edistämistyön tarpeellisuudelle virallinen ilmaus. Mutta ilman apulaisia jätettyinä eivät nämä virkamiehet suunnattomissa piireissään kyenneet saamaan sanottavia tuloksia. Ansaitsee myöskin mainita, että v. 1877 perustettu Suomen Metsänhoitoyhdistys (nykyisin Suomen Metsäyhdistys) 1880- ja 90-luvuilla piti kesäaikoina palveluksessaan kahta Evon metsänvartijakoulun suorittanutta ns. metsänistuttajaa.

Seuraava merkittävä kehitys tapahtui v. 1898, jolloin neuvonta- ja valistustyön suoritus niissä oloissa huomattavin määrärahoihin uskottiin maanviljelys- ja talousseurojen

hoitoon. Seurat palkkasivat itselleen sekä metsänhoitajia että alemman tutkinnon suorittaneita ammattimiehiä (lukumäärä käy selville taulukosta 3). Aikaisempaan verrattuna melkoinen työvoimin seurat harjoittivat tätä toimintaa sangen menestyksellisesti aina vuoteen 1928, jolloin uusi yksityismetsälaki tuli voimaan. Vuosina 1918—28 maanviljelysseurat suorittivat neuvonta- ja valistustyötä rinnan lääninmetsälautakuntien kanssa, joiden ainoana tehtävänä oli vuoden 1917 asetuksen säännösten valvonta.

Yksityismetsätalouden kehittämiseksi suoritettava kenttätyö alkoi ennen pitkää kaivata sellaista järjestöä, joka voisi muodostua yhdyssiteeksi tällä alalla työskenteleville ja asettua toiminnan johtoon. Aivan vuosisadan alussa perustettiin tätä tarkoitusta varten kaksikin uutta yhdistystä Suomen Metsänhoitoyhdistyksen rinnalle, nimittäin „Metsänystävien seura” ja „Tapio, Suomen Metsänhoidon ystävien Seura”. Nämä yhtyivät v. 1907, jolloin syntyi „Suomen Metsänhoitoyhdistys Tapio”. Ruotsinkielisellä taholla perustettiin v. 1910 vastaavanlainen seura „Föreningen för Skogskultur”. Metsätaloudellisia tehtäviä uskottiin näihin aikoihin myös Pellervo-Seuralle, jonka tuli pyrkiä levittämään osuustoimintaa metsätalouden piiriin. Paikallisten metsänhoitoyhdistysten syntysanat oli lausuttu v. 1900 ja

vuodesta 1905 lähtien niitä perustettiinkin eri puolille maata, aluksi myöskin osuuskuntien muodossa.

Sekä „Tapio” että „Föreningen för Skogskultur” kehittyivät merkittäviksi järjestöiksi alallaan. Niille siirtyivät vähitellen myös Pellervo-Seuran tehtävät metsäasioissa. Valistus- ja neuvontatyö, julkaisu- ja valistustyö, julkaisutoiminta ja muut työskentelyn muodot, joihin niihin aikoihin yhä kiinteämmin käytiin käsiksi, lisäsivät metsänhoidon harrastusta metsänomistajakunnan keskuudessa ja samalla myös johdattivat suuren yleisön huomion metsäkysymyksiin. Tapion ja sen ruotsinkielisen sisarjärjestön asema katsottiin v. 1928 selkälaiseksi, että seuroille voitiin uskoa lain mukaan „keskusmetsäseuroille” kuuluvat edesvastuulliset tehtävät. Tässä yhteydessä myös seurojen nimet muutettiin. Nykyisin ne ovat „Keskusmetsäseura Tapio” ja „Centralskogssällskapet Skogskultur”.

Heti vuosisadan vaihteen jälkeen ryhdyttiin valtion metsäkoulujen lukumäärää huomattavasti lisäämään, niin että koulutuksen saanutta ammattityövoimaa alkoi olla saatavissa monin verroin enemmän kuin ennen. Osaltaan tämä seikka teki mahdolliseksi sekä neuvontatyön laajentamisen että metsänhoitoyhdistyksien toiminnan aloittamisen ja kehittämisen.

Taulukko 3. Maanviljelys- ja talousseurojen (1898—1928), lääninmetsälautakuntien (1918—1928), keskusmetsäseurojen (1929—), metsänhoitolautakuntien (1929—) ja metsänhoitoyhdistysten vakinaisesti palkkaamien metsäammattimiesten lukumääriä.

Vuosi	Metsänhoitajia			Metsäteknikoita tai -työnjohtajia				Yhteensä vakinaisesti palkkattuja
	Maanviljelysseurat	Keskusmetsäseurat	Lautakunnat	Maanviljelysseurat	Keskusmetsäseurat	Lautakunnat	Metsänhoitoyhdistykset	
1899	2	—	—	8	—	—	—	10
1902	8	—	—	13	—	—	—	21
1905	6	—	—	18	—	—	..	24
1908	10	—	—	50	—	—	..	60
1912	18	—	—	48	—	—	..	66
1914	19	—	—	44	—	—	..	63
1918	14	—	8	27	—	35	..	84
1919	17	—	8	34	—	40	..	99
1921	14	—	8	33	—	45	..	100
1924	15	—	8	49	—	(48) ¹⁾	..	117
1926	25	—	8	47	—	(48) ¹⁾	..	125
1928	20	—	9	70	—	(48) ¹⁾	..	144
1929	—	18	24	—	9	93	83 ²⁾	227
1930	—	22	30	—	22	103	103	280

¹⁾ Arvioluku.

²⁾ Joukossa muutamia metsänhoitajia ns. yksityishoitoalueissa.

Vuosi	Metsänhoitajia			Metsäteknikoita tai -työnjohtajia				Yhteensä vakinaisesti palkattuja
	Maanviljelysseurat	Keskusmetsäseurat	Lautakunnat	Maanviljelysseurat	Keskusmetsäseurat	Lautakunnat	Metsänhoitoyhdistykset	
1931	—	27	29	—	25	102	91	274
1932	—	33	30	—	33	120	87	303
1933	—	40	28	—	43	110	97	318
1934	—	40	33	—	44	137	135	389
1935	—	43	41	—	54	170	197	505
1936	—	37	44	—	54	187	243	565
1937	—	37	55	—	57	200	304	653
1938	—	42	60	—	61	204	326	693
1939	—	40	63	—	56	212	361	732
1940	—	34	57	—	61	194	367	713
1941	—	35	56	—	58	194	332	675
1942	—	34	59	—	54	210	302	659
1943	—	33	56	—	51	201	314	655
1944	—	32	64	—	46	211	322	675
1945 ¹⁾	—	30	48	1)	39	179	358	654
1946	—	30	54	—	34	191	360	669
1947	—	32	58	—	34	198	359	681
1948	—	35	52	—	35	184	362	668
1949	—	42	75	—	41	207	362	727
1950	—	43	80	—	40	210	372	745
1951	—	40	83	—	30	207	413	773

1) Vuodesta 1945 lähtien on maanviljelysseurojen palveluksessa ollut huomattava määrä metsänhoitajia ja metsäteknikoita asutustehtävien hoitamista varten, mitä tässä yhteydessä ei ole otettu lukuun.

Taulukkoon 3 on kerätty numerotietoja siitä, miten mainittujen järjestöjen ja elinten palveluksessa olleiden metsäammattimiesten lukumäärä on kehittynyt. Tässä taulukossa olevat numerosarjat kuvaavat sitä toiminnan laajentumista ja tehostumista, mikä 1900-luvun kuluessa on tapahtunut. Erityisesti voidaan panna merkille, että metsänhoitoyhdistykset ovat toimintaansa tuoneet voimakkaan lisän.

Lain valvonta.

Kun metsänhoitolautakuntien vastuulle on jätetty sekä lain valvonta että yleinen edistämistoiminta, on paikallaan lähemmin tarkastella, miten lautakuntien ammattimiesten työmäärä jakaantuu näiden tehtävien kesken. Tämä ilmenee taulukosta 4. Lain valvonta on 1930-luvulla vienyt noin neljänneksen käytetystä ajasta, sen jälkeen ja varsinkin sotavuosina toiset tehtävät ovat olleet enemmän etualalla. Sotavuosina nousivat „muut” tehtävät varsin huomattaviksi sen johdosta, että metsänhoitolautakunnille uskottiin oma osuutensa silloisessa säännöstelytaloudessa.

Taulukko 5 osoittaa, millä tavalla lain valvonta käytännössä on tapahtunut. Hakkuista on saatu laissa edellytetyt ilmoitukset, minkä jälkeen osa hakkuista on tarkastettu. Läheskään kaikista hakkuista ei kuitenkaan ole saatu ilmoitusta eikä lakikaan sitä edellyttä. Mutta ei liioin ole ollut mahdollista ajatella kaikkien hakkuiden tarkastamista, eikä se ole ollut tarpeellistakaan, sillä valvontaa suorittavalla ammattimieskunnalla on jo ennakolta melkoisen paljon tietoa siitä, millä taholla hävittäviä hakkuita voidaan pelätä esiintyvän. Tarkastettujen hakkuiden lukumäärä on pitkin vuosia kuitenkin ollut huomattavan korkea.

Vuoden 1917 asetuksen voimaan tulo johti heti lukuisiin rauhoituksiin, joista taulukko 5 myös sisältää numeroita. Yksityismetsälain tultua asetuksen tilalle v. 1929 tapahtui edelleen hyvin tuntuva rauhoitusten nousu, minkä jälkeen niiden lukumäärä — paria pulavuotta lukuunottamatta — pysytteli korkeana koko 1930-luvun. Sota-aikana vallinneissa poikkeuksellisissa oloissa ei voitu kovin paljon lähteä puhumaan lain vastaisista hakkuista. Olivathan metsänhoitolautakuntien metsäammattimiehet huomattavassa määrin mukana toteuttamassa sota-ajan puunhan-

kintaohjelmia. Siinä yhteydessä tunnetusti jouduttiin useinkin tinkimään metsänhoidon vaatimuksista. Näyttää siltä, että sota-ajan jälkeen ei enää samassa mitassa kuin aikaisemmin ole toimeenpantu rauhoituksia.

Taulukon 5 luvut osoittavat lisäksi, missä

määrin on ollut mahdollista selviytyä rauhoituksista sopimuksella ja kuinka usein on pitänyt turvautua tuomioistuimeen. Kehitys näyttää tässä suhteessa kulkeneen myönteiseen suuntaan.

Taulukko 4. Metsänhoitolautakuntien palveluksessa olleiden ammattimiesten työmäärän jakaantuminen eri päätehtävien kesken.

Vuosi	Lain valvonta 1 000	Metsänh. työt, valistus-toiminta toimituspäivää		Yhteensä	Lain valvonta	Metsänh. työt, valistus-toiminta prosentteina		Yhteensä
		Munt työt	Munt työt			Munt työt		
1929	9.8	13.3	1.0	24.1	40.6	55.1	4.3	100.0
1930	9.5	20.7	1.2	31.4	30.2	65.9	3.9	100.0
1931	9.0	22.9	1.2	33.1	27.3	69.2	3.5	100.0
1932	8.6	26.0	1.9	36.5	23.6	71.3	5.1	100.0
1933	8.9	33.9	1.8	44.6	20.1	75.9	4.0	100.0
1934	13.1	38.7	2.5	54.3	24.1	71.3	4.6	100.0
1935	14.2	39.1	2.4	55.7	25.4	70.3	4.3	100.0
1936	15.4	44.3	2.8	62.5	24.6	70.9	4.5	100.0
1937	18.0	49.1	2.9	70.0	25.7	70.1	4.2	100.0
1938	19.5	44.9	3.5	67.9	28.7	66.1	5.2	100.0
1939	13.1	39.9	3.7	56.7	23.2	70.3	6.5	100.0
1940	5.6	32.0	7.4	45.0	12.5	71.1	16.4	100.0
1941	7.6	19.7	7.3	34.6	22.0	57.0	21.0	100.0
1942	4.8	26.4	9.0	40.2	11.9	65.8	22.3	100.0
1943	5.8	28.7	11.5	46.0	12.6	62.4	25.0	100.0
1944	5.5	24.3	10.7	40.5	13.5	59.9	26.6	100.0
1945	6.9	37.3	9.9	54.1	12.7	69.0	18.3	100.0
1946	7.6	35.0	9.0	51.6	14.6	67.9	17.5	100.0
1947	9.8	36.0	6.5	52.3	18.7	68.8	12.5	100.0
1948	10.1	38.9	5.9	54.9	18.5	70.8	10.7	100.0
1949	9.8	45.9	6.0	61.7	16.0	74.4	9.6	100.0
1950	8.4	59.9	5.0	73.3	11.5	81.7	6.8	100.0
1951	10.8	56.2	4.7	71.7	15.1	78.3	6.6	100.0

Taulukko 5. Numerotietoja lääninmetsälautakuntien ja metsänhoitolautakuntien suorittamasta lainvalvontatyöstä.

Vuosi	Ilmoitettujen hakkuiden lukum. 1 000 kpl	Tarkastettujen Tarkastettu %)	Rauhoitustapauksia, perustuen sopimukseen			Yhteensä	Rauhoitettujen metsien ala 1 000 ha
			tuomioist. päätöks.	tuomioist. päätöks.	Yhteensä		
1919	5.7	.	.	175	10	185	5.9
1920	12.6	.	.	311	25	336	15.0
1921	8.0	.	.	376	31	407	14.5
1922	14.9	.	.	313	22	335	11.7
1923	19.1	.	.	389	18	407	22.2
1924	19.5	.	.	519	40	559	27.1
1925	27.3	.	.	821	52	873	42.7
1926	28.2	.	.	751	48	799	48.0
1927	37.5	.	.	780	48	828	62.9
1928	29.0	.	.	914	39	953	73.1
1929	34.7	18.6	53.8	1 454	45	1 499	115.5
1930	29.0	19.4	66.8	1 632	53	1 685	93.9

1) Kunkin vuoden tarkastus kohdistuu huomattavalta osalta edellisen vuoden hakkuihin.

Vuosi	Ilmoitettujen hakkuiden lukum. 1 000 kpl		Tarkastettujen Tarkastettu % ¹⁾		Rauhoitustapauksi, perustuen sopimukseen tuomioist. päätöks. Yhteensä			Rauhoitettujen metsien ala 1 000 ha
	1931	19.0	14.7	77.5	1 195	48	1 243	70.2
1932	37.0	14.0	37.8	948	34	982	50.3	
1933	60.2	17.5	29.1	728	24	752	38.5	
1934	63.6	28.2	44.4	1 355	19	1 374	71.9	
1935	60.3	30.0	29.8	1 843	17	1 860	92.2	
1936	92.9	32.5	35.0	1 619	23	1 642	85.6	
1937	106.0	39.6	37.4	1 889	35	1 924	99.9	
1938	41.0	46.7	113.7	1 853	33	1 886	83.5	
1939	51.2	30.2	59.0	888	32	920	53.9	
1940	92.4	10.5	11.4	142	6	148	9.2	
1941	56.7	17.8	31.4	144	8	152	9.5	
1942	63.6	8.3	13.0	33	3	36	2.8	
1943	136.0	9.0	6.6	24	—	24	1.1	
1944	110.3	9.7	8.8	16	1	17	1.0	
1945	166.4	12.5	7.5	44	—	44	2.3	
1946	150.1	13.8	9.2	94	3	97	6.5	
1947	143.2	17.6	12.3	200	2	202	13.8	
1948	74.1	19.7	26.3	364	2	366	19.2	
1949	57.8	19.1	33.0	468	5	473	21.4	
1950	88.3	16.8	19.1	382	11	393	21.4	
1951	79.0	23.8	30.1	473	5	478	21.8	

1) Kukin vuoden tarkastus kohdistuu huomattavalta osalta edellisen vuoden hakkuihin.

Metsien rauhoittamisesta esitetään seuraava yhdistelmä vuosilta 1919—1950:

Rauhoituksen yhteenlaskettu lukumäärä	23 401 kpl.
Rauhoitettu metsäala	1.30 milj. ha
Rauhoituksen ohella on määrätty seuraavat kunnostamistyöt suoritettaviksi:	
— hakkuualueen perkausta ..	74 300 ha
— kylvöä	31 020 „
— istutusta	2 774 „
— aidan tekoa	421 km
Kylvettävä siemenmäärä ...	29 383 kg
Istutettava taimimäärä	10.7 milj. kpl.
Toimituspaikkojen lukumäärä	15 933 kpl.
Arvioidut kustannukset yhteensä	54.1 milj. mk.

Kun varsinaisten yksityismetsien ala on ennen sotia ollut n. 13 milj. ha, on siis pyöreän luvun 10 % ko. metsäalasta joutunut rauhoitustoimenpiteiden kohteeksi. Tämä suhdeluku on kuitenkin varsin erilainen valtakunnan eri osissa. Vuoteen 1929 kohdistuvan tilaston mukaan oli metsälöitten lukumäärä silloin n. 240 000. Näin ollen vastaisivat rauhoitustapaukset myös lukumäärän mukaan n. 10 % metsälöitten lukumäärästä, mikä edellä mainittuun rinnastettuna mer-

kitsee, että rauhoituksen kohteeksi joutuneet metsälöt ovat suuruudeltaan olleet keskimääräisiä.

Mainittuun tilastoon sisältyy tietoja myös rauhoituksen ohella määräytyistä toimenpiteistä. Rauhoituksista on 68 % ollut sen luontoisia, ettei pelkkä sananmukainen „rauhonhoitus” ole riittänyt, vaan että on lisäksi pitänyt määrätä erilaisia kunnostamistoimenpiteitä. Tässä yhteydessä ilmoitettua markkamäärää arvosteltaessa on otettava huomioon rahanarvon muuttuminen. Vuoden 1951 hintatason mukaan on kysymyksessä n. 1 miljardin markan suuruinen rahasumma.

Yksityismetsälaki kieltää paitsi suoranaista metsän hävitystä hakkaamalla myös metsämaan jättämisen hakkauksen jälkeen sellaiseen tilaan, että metsän luonnollinen uudistuminen sen kautta joutuu vaaraan. Kun hakkuiden tarkastus 1940-luvun sotavuosina oli pakosta vähäistä ja kun velvoitehakuissa jouduttiin soveltamaan hyvinkin suoraviivaisia hakkuutapoja, on olojen vakaantuessa järjestelmällisesti pyritty huolehtimaan siitä, että jälkitoimenpiteitä vaille jätetyt metsänuudistusalat saatetaan kuntoon. Vuosilta 1950—51 on seuraava tilasto niistä metsänomistajia velvoittavista suunnitelmista, joita tässä yhteydessä on metsänhoitolautakuntien toimesta laadittu:

Kunnostamissuunnitelmien

lukumäärä	2 399 kpl.
Suunnitelmat edellyttävät:	
— hakkuualueen raivausta	11 051 ha
— maanpinnan rikkomista	1 520 „
— kulotusta	767 „
— kylvöä	1 773 „
— istutusta	364 „
Suunnitelmien toteuttamiskustannukset arviolta	49.6 milj. mk.

Työt edellytetään vapaaehtoisesti toimeenpantaviksi. Uhkana on kuitenkin rauhoitus, jollei töitä ajallaan toteuteta.

Yksityismetsälain 2 §:n mukaan voidaan metsä hakata paljaaksikin uudistamista varten, kun työ tehdään metsänhoitolautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaan ja kun vakuus töiden toteuttamisesta on asetettu. Tällaisia suunnitelmia hyväksyttiin 1930-luvulla aivan vähälukeisesti. Sodan jälkeen ja varsinkin vuodesta 1950 lähtien on asiassa tapahtunut muutos, ja suunnitelmien teko on nyt nopeasti yleistymässä. Vuoden 1951 loppuun on suunnitelmista seuraava tilasto:

Yksityismetsälain 2 §:n mukaisia suunnitelmia hyväksytty	2 128 kpl.
--	------------

Suunnitelmat edellyttävät:	
— hakkuualueen raivausta	17 976 ha
— maanpinnan rikkomista	809 „
— kulotusta	3 062 „
— kylvöä	13 260 „
— istutusta	1 306 „
Suunnitelmien toteuttamiskustannukset arviolta	73.1 milj. mk.

Ei ole mahdollista suorittaa tarkkaa yhteenlaskua sen selvittämiseksi, miten suuri on edellä puheena olleen kolmen eri lainkohdan nojalla kaikkiaan kuntoon saatettu metsäala, mutta pyöreän luvun on kysymyksessä n. 100 000 ha. Tämä ala on suhteellisesti vähäinen, kun verrataan sitä edellä mainittuun rauhoitettujen metsien kokonaisalaan, joka oli 1.3 milj. ha. Kunnostettujen metsien ala osoittautuu erityisen pieneksi myös, kun sen rinnalle asetetaan vajaatuottoisessa tilassa olevien metsien ala, joka yksistään Suomen eteläpuoliskon yksityismailla v. 1938 on ollut 1.7 milj. ha.

Yksityismetsälain avulla ei ole voitu kokonaan estää uusien hävitettyjen tai vajaatuottoisten metsäalueiden muodostumista, vaikka sitä onkin voitu vähentää. Todella merkitse-

vässä laajuudessa suoritettuihin kunnostamistöihin tämän lain sovellutuksessa ei myöskään ole päästy.

Valistus- ja neuvontatyö sekä metsänhoitolautakuntien talous.

Taulukko 6 sisältää numerotietoja metsänhoitolautakuntien metsänhoidon edistämiseksi suorittamasta yleisestä valistus- ja neuvontatyöstä. Tämä toiminta on laajentumistaan laajentunut. Erikoisesti kurssilla, metsäpäivillä, retkeilyillä ja sen tapaisissa valistustilaisuuksissa on ollut paljon metsänomistajia osanottajina, jopa toisellesadalle tuhannelle nouseva määrä vuodessa. Myös mieskohtaista ohjausta saaneiden metsänomistajien lukumäärä on suuri. Olennaisen osan käytännöllisestä neuvontatyöstä on muodostanut metsien leimaus, etupäässä myyntiä varten. Tähän palataan tuonnempana taulukon 12 yhteydessä. Esimerkkinä niistä muodoista, joita noudattaen valistustyötä on harjoitettu, voidaan mainita tunnettu „metsämarssi”.

Taulukko 6. Eräitä numerotietoja metsänhoitolautakuntien suorittamasta metsänhoidon edistämistyöstä.

Vuosi	Kurssit, metsäpäivät, retkeilyt yms.		Mieskoht. ohjausta saaneiden metsänom. lukumäärä	Suoritettu erilaisia metsänparannustöitä 1 000 ha
	tilaisuuksien lukumäärä	Osanottajia 1 000 henkeä		
1929	1 059	68.2	10.9	4.0
1930	1 633	95.2	14.5	8.0
1931	2 066	103.9	14.9	7.6
1932	2 022	96.1	19.0	8.9
1933	1 606	78.3	21.2	9.0
1934	1 624	71.9	27.0	9.2
1935	2 011	89.3	33.4	23.2
1936	2 064	89.9	37.6	26.1
1937	2 205	108.0	44.3	30.8
1938	2 973	111.9	47.8	34.1
1939	2 637	101.2	45.8	24.9
1940	784	15.0	31.0	10.3
1941	433	12.2	21.9	5.1
1942	422	10.5	28.2	2.2
1943	333	9.4	29.7	1.1
1944	232	6.4	33.2	0.9
1945	369	14.4	38.3	1.7
1946	517	19.3	40.0	2.4
1947	1 434	34.7	37.5	5.4
1948	1 601	46.8	42.6	7.3
1949	2 318	65.9	44.3	16.2
1950	5 287	100.3	63.2	29.2
1951	5 038	103.0	56.6	19.4

On myös syytä katsoa, mistä metsänhoitolautakunnat ovat saaneet tulonsa (taulukko 7). Valtion apurahat ovat olleet tärkeimpänä eränä, niiden osuus on yleensä ollut 60—75 %. Toisena eränä ovat toimitusmaksut, so. laskutukset metsänhoitolautakunnan ammattimiesten suorittamista töistä. Näiden osuus on ollut 20—30 %. Muut erät, kuten menetetyksi tuomituista puista saadut tulot sekä sekalaiset tulot, ovat näiden rinnalla olleet sangen vähäisiä.

Edellä on jo viitattu siihen, että metsänhoitolautakunnille on uskottu tehtäviä myös ulkopuolelta sen, mitä yksityismetsäläki varsinaisesti edellyttää. Tämä on tapahtunut osaksi erikseen säädettyjen lakien nojalla. Sellaisia tässä yhteydessä mainittavia ovat mittauslaki, suojametsäläki, metsäkiinnityslaki, yhteismetsäläki ja asutuslait. Sodan aikana ja sen jälkeen metsänhoitolautakunnille uskottiin tehtäviä säännöstelylakien nojalla, ja myöhemminkin ovat lautakunnat osallistuneet polttopuun tuotannon lisäämistyöhön. Myös maanmittaustoimituksien — etenkin uusjakojen — yhteydessä on metsänhoitolautakuntia paljon käytetty metsätilien laatimiseen yms. Veroperusteiden selvityksissä ovat metsänhoitolautakunnat niinkään avustaneet hankkimalla vuosittain tietoja metsäntuotteiden hinnoista ja varsinkin suorittamalla laajaksi paisunutta metsämaiden

luokitustyötä. Oman lukunsa muodostaa metsänhoitolautakuntien osallistuminen metsänparannuslain edellyttämään työhön, mihin palataan tuonnempana omissa luvussa (vrt. taulukkoa 6). Viimeksi on metsänhoitoyhdistyksen toiminnan ohjaus ja valvonta lailla uskottu metsänhoitolautakunnille, mihin myös seuraavassa lähemmin palataan.

Selostetun kaltaisia tehtäviä varten on metsänhoitolautakunnille yleensä pyritty saamaan erityisiä määrärahoja, tai sitten on töistä voitu laskuttaa vahvistettujen taksojen mukaan. Eräissä tapauksissa, kuten sota-aikana, ovat lautakunnat kuitenkin joutuneet suorittamaan yksityismetsälain ulkopuolelle lankeavia huomattaviakin tehtäviä ilman eri korvausta.

Metsänhoitoyhdistykset ja niitä koskeva lainsäädäntö.

Yksityismetsälaissa säädettyjen elinten, keskusmetsäseurojen, metsänhoitolautakuntien ja kunnanmetsälautakuntien rinnalle on metsänhoitoyhdistyksistä kehittynyt merkittävä täydennys. Tätä lienee v:n 1928 yksityismetsälakia säädettyä tarkoitettukin, kun laissa erikseen mainitaan metsätaloudellisen yhteistoiminnan tukeminen eräänä metsänhoitolautakuntien päätehtävänä.

Taulukko 7. Metsänhoitolautakuntien tulot.

Vuosi	Valtion apurahat		Toimitusmaksut		Menetetyksi tuomituista puista saadut tulot		Muut tulot		Yhteensä	
	milj. mk	%	milj. mk	%	milj. mk	%	milj. mk	%	milj. mk	%
1929	6.9	75.1	1.1	11.9	0.9	9.6	0.3	3.4	9.2	100.0
1930	6.9	73.0	1.6	17.1	0.4	4.3	0.5	5.6	9.4	100.0
1931	6.8	77.4	1.1	12.5	0.2	2.5	0.7	7.6	8.8	100.0
1932	5.9	76.4	1.3	17.3	0.1	1.6	0.4	4.7	7.7	100.0
1933	5.9	70.4	1.9	22.9	0.2	2.3	0.4	4.4	8.4	100.0
1934	6.7	67.1	2.3	23.4	0.3	3.0	0.7	6.5	10.0	100.0
1935	7.6	69.0	2.7	24.7	0.2	2.2	0.4	4.1	10.9	100.0
1936	8.5	68.6	3.2	26.0	0.2	1.8	0.5	3.6	12.4	100.0
1937	9.4	65.5	3.8	26.8	0.4	3.1	0.7	4.6	14.3	100.0
1938	10.9	69.9	3.5	22.6	0.5	3.2	0.7	4.3	15.6	100.0
1939	12.1	74.0	3.4	21.0	0.3	2.1	0.5	2.9	16.3	100.0
1940	10.0	72.0	3.5	24.8	0.1	1.0	0.3	2.2	13.9	100.0
1941	9.7	71.4	3.5	25.3	0.1	1.0	0.3	2.3	13.6	100.0
1942	12.6	71.4	4.4	24.9	0.1	0.6	0.5	3.1	17.6	100.0
1943	15.2	66.0	6.4	27.7	0.2	1.0	1.2	5.3	23.0	100.0
1944	16.0	72.1	4.6	20.7	0.1	0.3	1.5	6.9	22.2	100.0
1945	26.6	65.2	12.3	30.2	0.3	0.6	1.6	4.0	40.8	100.0
1946	34.0	61.3	18.7	33.8	0.6	1.0	2.1	3.9	55.4	100.0
1947	49.5	65.0	22.8	30.0	1.2	1.5	2.7	3.5	76.2	100.0
1948	77.8	68.7	25.7	22.7	1.1	1.0	8.7	7.6	113.3	100.0
1949	108.9	73.1	31.1	20.9	1.4	1.0	7.4	5.0	148.8	100.0
1950	157.7	71.9	52.1	23.8	0.9	0.4	8.7	3.9	219.4	100.0
1951	190.9	61.6	75.2	24.3	0.8	0.3	42.9	13.8	309.8	100.0

Metsänhoitoyhdistyksiä on vähin erin ja varsinkin v:sta 1928 lähtien perustettu miltei yli koko valtakunnan. Yhä suurempi osa kentällä suoritettavasta metsänhoitotyöstä on jäänyt yhdistyksen palkkaamien metsänhoitoneuvojien huoleksi. Yhdistykset ovat myös kaupallisella alalla antaneet jäsenilleen apua. Kaiken aikaa on kehitys metsänhoitoyhdistyksen piirissä ollut siinä määrin myönteistä, että yhdistyksen huomattavaa kehittämistä on alettu pitää koko yksityismetsätalouden edistämiseksi suoritettavan kenttätöiden varsinaisena päällinjana.

Niinpä prof. *Helanderin* puheenjohtolla toiminut komitea v. 1937 ehdotti, että säädettäisiin erityinen metsänhoitomaksu, jonka tuotto annettaisiin metsänhoitoyhdistyksille niiden talouden vakavoittamiseksi. Eri vaiheiden jälkeen tämä aloite on johtanut siihen, että laki metsänhoitoyhdistyksistä toimeenpanoasetuksineen on tullut voimaan v. 1951. Sen mukaan kaikki metsänomistajat joutuvat suorittamaan metsänhoitomaksua. Maksun tuotto, jonka vuosittain lasketaan nousevan huomattaviin rahasummiin, menee kokonaisuudessaan kunkin paikkakunnan metsänhoitoyhdistykselle käytettäväksi lähinnä ammattivoimien palkkaukseen.

Metsänhoitoyhdistyksistä säädetyn lain toimeenpano on vasta alkuvaiheissaan, joten

kokemuksia tämän lain vaikutuksista ei vielä voida esittää. Metsänhoidon alalla suoritettavan kenttätöiden painopisteen entistäkin selvempi siirtyminen metsänhoitoyhdistyksen puolelle on joka tapauksessa edessä. Kehitys tulee varmaankin johtamaan aikaisemmasta poikkeaviin järjestelyihin ja työmuotoihin myös metsänhoitolautakuntien ja keskusmetsäseurojen kohdalla, joille metsänhoitoyhdistyksen toiminnan ohjaus ja valvonta lain nimenomaisen sanonnan mukaan kuuluu.

On paikallaan numeroin valaista myös metsänhoitoyhdistyksen taholla tapahtunutta kehitystä. Edellä esitettyyn taulukkoon 3 sisältyi jo numerosarja metsänhoitoyhdistyksen palkkaamien neuvojain lukumäärästä. Taulukko 8 osoittaa metsänhoitoyhdistyksen lukumäärän, niiden jäsenluvun, jäsenten omistaman metsäalan sekä neuvojain lukumäärän kehityksen vuoden 1929 jälkeen. Metsänhoitoyhdistyksen tulojen luonnetta valaisee taulukko 9. Valtiolta saadun avustuksen osuus metsänhoitoyhdistyksen tulossa ei ole ollut keskimäärin kovinkaan suuri, vain 14—18 %. Varsinkin syrjäisillä seuduilla on kuitenkin ollut huomattava merkityksensä valtion avustuksella, jota ilman metsänhoitoyhdistyksen toimintaa näillä alueilla tuskin olisi saatu käyntiin.

Taulukko 8. Numerotietoja metsänhoitoyhdistyksistä.

Vuosi	Toimivia yhdistyksiä	Jäsenluku	Metsäala 1 000 ha	Neuvojien luku	Keskim. metsäala neuvoojaa kohden
1929	86	4 199	523	83	6 298
1930	99	5 210	589	103	5 721
1931	100	5 574	623	91	6 852
1932	88	5 208	552	87	6 352
1933	101	5 810	566	97	5 833
1934	131	9 460	855	135	6 338
1935	176	13 758	1 304	197	6 620
1936	232	20 632	1 841	243	7 577
1937	282	28 144	2 523	304	8 300
1938	302	32 943	2 707	326	8 304
1939	310	34 834	3 219	361	8 917
1940	300	35 104	3 353	367	9 136
1941	305	35 516	3 263	332	9 830
1942	306	35 441	3 227	302	10 685
1943	319	36 280	3 259	314	10 380
1944	316	35 911	3 279	322	10 182
1945	305	36 614	3 259	358	9 103
1946	312	37 838	3 284	360	9 123
1947	319	39 201	3 296	359	9 182
1948	320	40 144	3 266	362	9 021
1949	322	41 818	3 256	362	8 993
1950	322	43 611	3 349	372	9 002
1951	362	45 741	3 411	413	8 259

Taulukko 9. Metsänhoitoyhdistyksen tulot.

Vuosi	Jäsen- ja liittymismaksut	Toimitusmaksut			Valtion avustukset	Muut avustukset	Kaikki yhteensä
		neuvojain toimituspäivistä	puutavaran markkinomisesta	Muut omat tulot			
milj. markkaa							
1936	1.21	1.67	0.53	0.17	1.61	0.25	5.44
1939	2.06	2.82	0.72	0.88	3.10	0.53	10.11
1945	3.07	11.62	10.14	5.83	5.43	1.41	37.50
1946	4.38	20.92	21.82	7.95	8.36	2.08	65.51
1947	5.98	23.15	23.16	8.27	10.53	3.19	74.28
1948	11.90	32.42	25.86	12.19	17.07	4.38	103.82
1949	15.38	35.61	15.68	15.05	20.41	5.65	107.78
1950	18.43	51.40	18.83	18.44	28.91	6.29	142.30
1951	16.92	79.68	32.91	20.82	35.06	7.03	192.42

prosentteina

1936	22.2	30.7	9.6	3.1	29.7	4.7	100.0
1939	20.4	27.9	7.1	8.7	30.7	5.2	100.0
1945	8.2	31.0	27.0	15.5	14.5	3.8	100.0
1946	6.7	31.9	33.3	12.1	12.8	3.2	100.0
1947	8.1	31.2	31.2	11.1	14.2	4.2	100.0
1948	11.5	31.2	24.9	11.7	16.4	4.3	100.0
1949	14.3	33.0	14.5	14.0	18.9	5.3	100.0
1950	13.0	36.1	13.2	13.0	20.3	4.4	100.0
1951	8.8	41.4	17.1	10.8	18.2	3.7	100.0

Metsänhoitolautakuntien ja metsänhoitoyhdistyksen toiminnan rinnakkainen tarkastelu.

Yksityismetsätalouden edistämisen merkeissä suoritetusta työstä saadaan yleiskuva, kun rinnakkain tarkastellaan metsänhoitolautakuntien ja -yhdistysten toimintaa. Järjestöjen palveluksessa olevien neuvojen lukumäärä on jo käynyt ilmi taulukosta 3. Metsänhoitoyhdistykset ovat neuvojakunnan määrään nähden jo selvästi menneet metsänhoitolautakuntien ohi. Kehitys tulee varmaankin olemaan se, että metsänhoitoyhdistykset edelleen voimakkaasti lisäävät metsätekniikkokuntaa. On paikallaan mainita, että ruotsalaisilla alueilla toimivat ns. yksityishoitoalueet, jotka järjestysmuodoltaan ovat metsänhoitoyhdistyksiä, jo vuodesta 1919 lähtien ovat kiinnittäneet palvelukseensa metsänhoitajia.

Taulukkoon 10 on laskettu, kuinka suuri metsänhoitolautakuntien ja metsänhoitoyhdistyksen toimihenkilöitten metsänhoidollisiin töihin ja metsätalouden edistämiseen käyttä-

mien toimituspäivien luku on ollut. Tällöin on katsottu, että yhdistyksen neuvojen aika kokonaisuudessaan on kulunut näihin töihin. Vertailu näyttää, että metsänhoitoyhdistykset myöskin tässä suhteessa ovat menneet lautakuntien edelle. Koko järjestön toimituspäivien yhteenlaskettu summa nousee vuosittain jo puoleentoistasataantuhanteen.

Metsänhoitolautakuntien ja -yhdistysten toiminnan yleinen kehitysaste on maan eri osissa ollut hyvinkin erilainen. Yleiskuvan tästä antaa taulukko 11, jossa maa on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen. Maan lounaisosissa on metsänhoitolautakuntien osuus toimituspäivien yhteenlasketusta määrästä ollut 20—30 %, maan keskiosissa n. 50 %, mutta pohjoisosissa n. 75 %, 1930-luvulla jopa yli 90 %. Vastaavanlaiset eroavaisuudet maan eri osien kesken tulevat esille saman taulukon niistä luvuista, jotka osoittavat, montako toimituspäivää on suoritettu yksityismetsien 100 metsä-ha kohden. On helppoa nähdä, että toiminta maan vanhimmilla asutusalueilla, missä metsämaat ovat tuottavimpia ja puu korkeassa hinnassa, on muodostunut

tuntuvasti voimaperäisemmäksi kuin syrjäseuduilla. Maan lounaisosissa on toimituspäivien suhteellinen lukumäärä n. viisinkertainen maan pohjoisosiin verrattuna. Maan keskiosat muodostavat tällä välillä olevan ryhmän. Kaikissa osissa maata tämä numero sarja osoittaa nousevaa suuntaa.

Tärkeän osan sekä metsänhoitolautakuntien että -yhdistyksen palkkaamien ammattimiesten suorittamasta työstä muodostaa myytävän puutavaran leimaus. On pyritty siihen, että „omien” ammattimiesten työ nimenomaisesti tässä kohdassa käsittäisi niin suuren osan kuin mahdollista kaikista leimataviksi tulevista puueristä. Taulukkoon 12 sisältyvät luvut osoittavat, missä määrin tässä on onnistuttu. Juuri ennen sotaa alkoi lautakuntien ja yhdistysten yhteenlaskettu leimausmäärä sekä järeän puun että varsin-

kin pienpuun kohdalla lähennellä 50 prosenttia tai mennä ylikin siitä, mutta sodan aikana luvut ovat jääneet paljon alhaisemmiksi. Tämä johtuu lähinnä siitä, että suurten velvoitehakkuiden aikana huomattava osa ammattimiehistä oli kiinni muissa tehtävissä. Sodan jälkeisinä vuosina ovat prosenttiluvut jälleen kohooneet tuntuvasti.

Tässä yhteydessä on paikallaan mainita, että metsänhoitolautakuntien ja -yhdistysten palveluksessa olevien ammattimiesten jatkuvaan kouluttamiseen ovat keskusmetsäseurat vuodesta 1947 lähtien kiinnittäneet paljon huomiota. Pääasiana on kursseilla ollut metsänhoidollisten seikkojen kertaaminen ja leimaustyön opastaminen, niin että neuvojakunta selviytyisi tästä edesvastaullisesta tehtävästään mahdollisimman hyvin.

Taulukko 10. Metsänhoitolautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöiden toimituspäivät.

Vuosi	Käytetty metsänhoidollisiin töihin ja metsätalouden edistämiseen ¹⁾			Käytetty lainvalvontaan ²⁾	Kaikkiaan
	metsänhoitolautakunnat	metsänhoitoyhdistykset	yhteensä		
toimituspäiviä					
1929	14 342	10 900	25 242	9 832	35 074
1930	21 878	19 567	41 445	9 473	50 918
1931	24 080	17 865	41 945	9 021	50 966
1932	27 876	19 592	47 468	8 605	56 063
1933	35 644	19 538	55 182	8 983	64 145
1934	41 219	26 786	68 005	13 109	81 114
1935	41 579	36 173	77 752	14 166	91 918
1936	47 136	49 015	96 151	15 430	111 581
1937	52 063	66 940	119 003	17 983	136 986
1938	48 426	70 222	118 648	19 471	138 119
1939	43 602	63 560	107 162	13 142	120 304
1940	39 642	53 427	93 069	5 621	98 690
1941	26 964	45 067	72 031	7 622	79 653
1942	35 449	40 568	76 017	4 784	80 801
1943	40 222	44 638	84 860	5 825	90 685
1944	35 067	42 823	77 890	5 472	83 362
1945	47 173	69 656	116 829	6 880	123 709
1946	44 039	70 649	114 688	7 551	122 239
1947	42 571	70 112	112 683	9 797	122 480
1948	44 722	71 551	116 273	10 135	126 408
1949	51 817	71 953	123 770	9 850	133 620
1950	64 845	83 176	148 021	8 415	156 436
1951	60 831	91 744	152 575	10 831	163 406

1) „Muut työt” on luettu tähän.

2) Lain valvonta kuuluu vain metsänhoitolautakunnille.

Taulukko 11. Toimituspäivien jakaantuminen metsänhoitolautakuntien ja metsänhoito-yhdistyksien kesken v. 1936, v. 1938 ja vv. 1945—50.

Vuosi	Toimituspäiviä					
	mbl:ien % - osuus	mhy:ien % - osuus	yhteensä %	100 metsä-ha kohden mbl:ien päiviä	mhy:ien päiviä	yhteensä päiviä
1936	20.1	79.9	100.0	0.64	1.11	1.75
1938	18.4	81.6	100.0	0.33	1.43	1.76
1945	22.0	78.0	100.0	0.41	1.44	1.85
1946	22.3	77.7	100.0	0.40	1.41	1.81
1947	25.4	74.6	100.0	0.44	1.29	1.73
1948	27.0	73.0	100.0	0.47	1.26	1.73
1949	29.7	70.3	100.0	0.58	1.37	1.95
1950	30.8	69.2	100.0	0.64	1.44	2.08
1951	35.8	64.2	100.0	0.66	1.19	1.85
	muut paitsi 5 lounaista ja 3 pohjoista metsänhoitolautakuntaa ²⁾					
1936	56.7	43.3	100.0	0.37	0.28	0.65
1938	46.0	54.0	100.0	0.37	0.43	0.80
1945	52.9	47.1	100.0	0.57	0.51	1.08
1946	50.1	49.9	100.0	0.54	0.54	1.08
1947	47.9	52.1	100.0	0.53	0.57	1.10
1948	48.2	51.8	100.0	0.55	0.59	1.14
1949	52.1	47.9	100.0	0.61	0.56	1.17
1950	62.6	47.4	100.0	0.76	0.69	1.45
1951	51.8	48.2	100.0	0.69	0.64	1.33
	3 pohjoista metsänhoitolautakuntaa ³⁾					
1936	93.8	6.2	100.0	0.27	0.02	0.29
1938	77.5	22.5	100.0	0.26	0.08	0.34
1945	77.4	22.6	100.0	0.24	0.07	0.31
1946	77.0	23.0	100.0	0.22	0.07	0.29
1947	76.9	23.1	100.0	0.25	0.08	0.33
1948	72.4	27.6	100.0	0.26	0.10	0.36
1949	73.5	26.5	100.0	0.27	0.10	0.37
1950	66.9	33.1	100.0	0.29	0.14	0.43
1951	65.9	34.1	100.0	0.32	0.16	0.48

1) Lounais-Suomen, Helsingin, Uudenmaan-Hämeen, Pohj.-Hämeen ja Satakunnan metsänhoitolautakunnat.

2) Itä-Hämeen, Etelä-Karjalan, Itä-Savon, Etelä-Savon, Keski-Suomen, Et.-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohj.-Savon, Pohj.-Karjalan ja Vaasan metsänhoitolautakunnat.

3) Pohj.-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin metsänhoitolautakunnat.

Taulukko 12. Metsänhoitolautakuntien ja -yhdistysten ammattimiesten suorittamat leimaustyöt ja leimattujen puiden osuus hakkuumäärästä.

Vuosi	Leimattu järeitä puita			Vastaav. % kokon. hakkuu- määrästä	Leimattu pienpuuta			Vastaav. % kokon. hakkuu- määrästä
	Mhl:t milj.	Mhy:t runkoa	Yht.		Mhl:t milj. p-m ³	Mhy:t milj. p-m ³	Yht.	
1931	1.31	0.82	2.13	18.4	0.46	0.48	0.94	27.1
1932	3.23	1.59	4.82	27.1	0.83	0.72	1.55	26.5
1933	5.56	2.98	8.54	24.1	1.22	0.80	2.02	24.0
1934	6.04	3.02	9.06	29.9	1.92	1.21	3.13	30.8
1935	3.00	2.64	5.64	26.2	1.86	1.76	3.62	37.1
1936	5.30	6.58	11.88	28.8	1.86	2.38	4.24	32.6
1937	4.15	6.99	11.14	34.6	3.00	4.40	7.40	39.1

Vuosi	Leimattu järeitä puita			Vastaav. % kokon. hakkuu- määrästä	Leimattu pienpuuta			Vastaav. % kokon. hakkuu- määrästä
	Mhl:t milj.	Mhy:t runkoa	Yht.		Mhl:t milj. p-m ³	Mhy:t milj. p-m ³	Yht.	
1938	1.36	3.79	5.15	46.4	1.06	2.73	3.79	55.3
1939	3.13	5.45	8.58	51.0	1.24	2.50	3.74	61.2
1940	2.03	2.69	4.72	41.5	2.00	4.43	6.43	38.8
1941	1.00	1.85	2.85	35.9	0.57	1.91	2.48	27.9
1942	1.90	2.25	4.15	36.7	1.78	2.41	4.19	36.4
1943	1.84	2.46	4.30	23.7	2.49	2.98	5.47	28.2
1944	1.33	2.12	3.45	22.3	1.94	2.69	4.63	30.9
1945	2.68	4.52	7.20	34.4	3.95	5.77	9.72	29.9
1946	3.18	5.61	8.79	34.9	2.98	4.77	7.75	32.4
1947	2.76	4.40	7.16	24.1	2.53	3.25	5.78	26.7
1948	2.50	4.71	7.21	39.7	2.03	2.78	4.81	39.4
1949	3.18	7.19	10.37	.	0.90	1.62	2.52	.
1950	4.28	7.68	11.96	.	2.76	4.47	7.23	.
1951	3.38	5.68	9.06	.	4.48	8.47	12.95	.

Metsänparannustoiminta.

Yksityismetsälain rinnalle ja samanaikaisesti sen kanssa säädettiin ensimmäinen metsänparannuslaki, joka tuli voimaan vuoden 1929 alusta. Tämä laki, jota ovat seuranneet myöhemmät aina 5 vuodeksi säädetyt metsänparannuslait, on asettanut yksityismaille valtion varoja käytettäväksi erilaisten metsänparannustöiden avustamiseen sekä töiden halpakorkoisiksi rahoittamislainoiksi. Huomattava osa metsänparannustöistä on suoritettu keskusmetsäseurojen metsänparannuspiirien toimesta. Ojitus- ja tietyöt on kokonaan hoidettu näin, kun taas istutukset, kylvöt ja muut tämäläiset työt ovat etupäässä tai kokonaankin tapahtuneet metsänhoitolautakuntien ammattimiesten johdolla (vrt. taulukko 6). Metsänparannusvaroilla tuetaan yksityismailla ainoastaan perusparannusten luontoista toimintaa, ei siis metsien säännölliseen hoitoon luettavia juoksevia töitä eikä myöskään lainvastaisten hakkuiden aiheuttamia jälkitöitä.

Metsänparannuslakien nojalla saadut tulokset ovat merkittäviä. Taulukko 13 sisältää tilaston tähänastisista työsaavutuksista. Vuosina 1929—1951 on yksityismailla suoritettu sellaisia töitä, joita tavalla tai toisella on tuettu metsänparannusvaroilla yhteensä seuraava määrä:

Ojitettu, kuivuva ala	270 000 ha
Valmistettu uudistusaloja	65 000 „
Kylvetty	41 000 „
Istutettu	37 000 „
Rakennettu autoteitä	96 km

Vuodet 1940—47 ovat olleet miltei täydellistä lama-aikaa. Uusi työmuoto, metsäautoiteiden rakentaminen, aloitettiin vasta vuonna 1949.

Edellä olevat numerot, varsinkin ojituksia koskevat, edustavat itessään huomattavia työsaavutuksia. Kun niitä verrataan tällaisten töiden tarpeessa olevien alueiden laajuuteen, ne eivät kuitenkaan tunnu kovinkaan suurilta. Niinpä ojitettavaksi kelvollinen suoala arvioidaan yhteensä 4.5—5.0 milj. ha:ksi, mistä pääosa on yksityismailla. Havaitaan näin ollen, että tähänastista vauhtia edettäessä ojittamistyötä tulee riittämään hyvin pitkäksi ajaksi. Jos taas otetaan vertausluvuksi Suomen eteläpuoliskon yksityismaiden vajaatuottoisten metsien jo edelläkin mainittu pinta-ala v. 1938 1.7 milj. ha, osoitetaan metsänparannusvarojen turvin suoritettujen „kovien maiden” työt mittasuhteiltaan varsin vaatimattomiksi.

Vaikka monella metsänomistajalla olisikin hyvä halu ryhtyä tarpeelliseksi havaittuihin metsänparannustöihin omin avuin, tämä kuitenkin helposti jää tekemättä. Kokemus osoittaa, että nämä tehtävät useinkin vaativat järjestelyjä, joihin yksityisillä ei ole mahdollisuuksia. Tämä koskee erityisesti soiden ojitamista ja metsäautoiteiden rakentamista, joita ei voida laajassa mitassa toteuttaa muuten kuin yhteishankkeina, mutta myös muita metsänparannustöitä. Tällaisista syistä näitä töitä voidaan huomattavassa määrässä saada aikaan vain edellytyksellä, että niitä avustetaan yleisillä varoilla. Niiden käyttöä yksityisten omistamien metsien tuo-

ton kohottamiseksi voidaan puoltaa muillakin syillä. Niinpä puun tuotantoon rakentuvan metsä- ja puutalouden kokonaistulo jakaantuu varsin laajan väestöpiirin kesken niin, että metsänomistajan osuus siitä jää suhteellisen vähäiseksi muun osan tullessa toisten yhteiskuntaryhmien hyväksi. Metsänparannustoiminnasta on hyöty tavallisesti korjattavissa vasta vuosikymmenien kuluttua eivätkä etenkin pientilalliset, joiden tärkein pääoma on heidän oma työvoimansa, ole hakukkaita pelkästään omin avuin tekemään sijoituksia niin pitkällä tähtäimellä.

Taulukko 13. Tietoja metsänparannusvarojen turvin suoritetuista töistä.

Vuosi	Ojitukset kuivuva ala	Muut metsänparannustyöt			Rakennettu autoteitä km
		Uudistusalojen valmistamista	Kylvöä 1 000 ha	Istutusta	
1929	0.5	—	—	—	—
1930	3.6	—
1931	10.8	1.5	0.2	0.1	—
1932	19.3	2.4	0.5	0.5	—
1933	25.9	1.5	1.1	1.3	—
1934	39.4	1.0	1.8	1.2	—
1935	35.8	5.5	4.1	1.1	—
1936	30.8	4.7	4.1	1.4	—
1937	30.0	5.0	3.2	2.8	—
1938	40.0	5.1	3.2	4.6	—
1939	37.3	3.9	2.9	5.9	—
1940	3.2	1.9	0.4	5.0	—
1941	0.8	0.5	1.0	3.1	—
1942	0.1	0.4	0.4	1.4	—
1943	0.0	0.1	0.1	0.8	—
1944	—	0.0	0.1	0.7	—
1945	—	0.2	0.4	1.2	—
1946 ¹⁾	0.1	0.8	0.9	1.0	—
1947	0.1	2.4	1.4	1.3	—
1948	0.3	3.8	1.7	1.2	—
1949	3.3	6.8	4.8	1.2	9.5
1950	5.3	9.8	6.6	1.7	50.5
1951	4.1	10.9	6.6	2.1	33.7

1) V. 1946 lähtien huomioitu myös vajaatuottoisten metsien metsänparannustyöt.

Vajaatuottoisten metsien uudistamislaki.

Sota-ajan puun hankintaa koskevan poikkeuslainsäädännön piiriin liittyy vuodelta 1943 oleva laki eräistä toimenpiteistä vajaatuottoisten metsien uudistamiseksi, jolla tässä yhteydessä on erityistä mielenkiintoa.

Tämän lain mukaan metsänhoitolautakuntien oli huolehdittava siitä, että hakkuilla,

Metsänparannustoiminnan osakseen saamaa suosiota kuvaa se, että vuoden 1951 päättyessä oli käsittelemättä n. 3 500 ojitushakemusta, jotka tarkoittavat noin 210 000 ha:n kuivattamista metsän kasvatusta varten. Muiden metsänparannustöiden tarve on niinkään erittäin suuri. Määrärahojen vähyys on kuitenkin rajoittanut aloitteiden toteuttamista ja koko metsänparannustoiminta sodan jälkeen onkin supistunut varsin vähiin.

joita vahvistetun polttopuumäärän hankkimiseksi pantiin toimeen, mahdollisuuksien mukaan edistettiin hävitettyjen, pilalle haktujen sekä muuten vajaatuottoisten metsien uudistamista. Erityisesti silloisissa oloissa kysymykseen tuleva keskitetty uudistushakkuutapa johti edulliseen tulokseen, samalla kuin vajaatuottoisten alueiden kunnostaminen saatiin täten alulle. Mikäli metsänomis-

taja tämän lain voimassa ollessa vapaaehtoisesti lähti metsänuudistamisen tielle, otti valtio yleensä kokonaan vastatakseen uudistamiskustannuksista, ja metsänomistajalle myönnettiin lisäksi verohelpotuksia. Vajaatuottoisten metsien uudistamislain nojalla suoritettiin vuosina 1944—47 uudistushakkuita yhteensä n. 33 000 ha:n alalla.¹⁾

Vaikka tämän lain nojalla saavutetut välittömät tulokset kokonaisuutta ajatellen ovat verraten vähäiset, on itse laki ja sen soveltamisen yhteydessä harjoitettu valistustyö opettanut metsänomistajia ymmärtämään, että vajaatuottoisten metsien korvaaminen kunnollisilla kehittämiskelpoisilla metsillä on välttämättömyys. Monella sellaisellakin metsällä, jolla puusto on vähäinen ja heikko, siis vajaatuottoinen, voidaan suositella puutavaraa melko paljonkin hakattavaksi, kun vain turvaututaan uudistushakkuuseen. Säännönmukaisissa oloissa asiat tällöin kulkevat yksityismetsälain 2 §:n mukaisesti. Vajaatuottoislain tulokseksi on suurelta osalta katsottava sekkin edellä jo mainittu seikka, että mainitun pykälän mukaisten suunnitelmien laatiminen viime vuosina on yleistynyt nopeasti. Ennen sotaa tätä pykälää sovellettiin varsin vähän.

Suojametsä- ja luonnonsuojelulainsäädäntö.

Aikaisemmin oli metsälakeihin sisällytetty myös sellaisia säännöksiä, joiden tarkoituksena oli välttämättömästi säilytettäväksi tai erityisen vaaranalaisiksi katsottujen metsien, puuryhmien tai vieläpä yksityisten puidenkin suojeleminen. Tällaisia säännöksiä oli mm. vuoden 1886 metsälaissa.

Vuonna 1922 säädetyllä suojametsälailla on tämä puoli siirretty erikoislain ja sen täytäntöönpanosäännösten piiriin. Merkittävinä sovellutuksina ovat Kaakkois-Suomen lentohietikkoalueille (menetetyllä alueella) ja Lapin metsärajaseuduille vahvistetut suojametsävyöhykkeet. Niissä ei mikään metsän hakkuu ole luvallinen ilman edellä käynnystä metsän leimausta, jonka metsänhoitolautakunnan palveluksessa oleva ammattimies on suorittanut.

1) Mikäli tämä ala jo on ehditty kunnostaa, sisältyvät pinta-alat taulukossa 13 oleviin lukuihin, koska kunnostaminen on suoritettu metsänparannusvaroilla.

Tässä yhteydessä on paikallaan mainita myös luonnonsuojelulaki vuodelta 1923, joka eräissä tapauksissa voi aiheuttaa rajoituksia vapaaseen metsien käyttämiseen. Tämän lain täytäntöönpanossa ei yksityismetsätalouden edistämistäjärjestöille kuitenkaan ole annettu tehtäviä.

4. Yksityismetsätalouden edistämistoiminnan tuleva suunta.

Yksityismetsätalouden edistämistoiminnassa noudatettavissa ollut työtahti on eräissä tärkeissä suhteissa ilmeisesti ollut riittämätön. Tämä on käynyt ilmi mm., kun on verrattu rauhoitettuihin metsiin määrättyjen kunnostamistoimenpiteiden laajuutta ja metsänparannustöiden työsaavutuksia niihin metsäaloihin, joiden tiedetään olevan vajaatuottoisessa kunnossa. Myöskään ei yksityismetsälain valvonnalla ilmeisesti ole kyetty estämään uusien vajaatuottoisten metsäalueiden muodostumista. Sellaiset harsinnanluontoiset määrämittahakkuut, joiden helposti tiedetään johtavan vajaatuottoisuuteen, ovat edelleenkin olleet aivan liian yleisiä.

Metsätieteellinen tutkimuslaitos ja Suomen Metsätieteellinen Seura ovat jo vuonna 1929 yhteisesti osoittaneet, että Suomen metsien puun tuotanto voidaan kohottaa jopa kaksinkertaiseksi parantamalla metsien hoitoa ja käsittelyä sekä suorittamalla välttämättömät perusparannukset. Vaikka tällainen tavoite ei olekaan käden ulottuvilla, todistavat kuitenkin järjestelmälliset tutkimukset ja käytännössä saadut esimerkit, että varsin huomattava tuoton ja hakkuumahdollisuuksien kohoaminen on saavutettavissa jo lyhyessä ajassa. Yksityisiltä metsälöiltä tunnetaan monia tapauksia, joissa tuotto jo muutamassa kymmenessä vuodessa on järjestelmällisin hoitotoimenpitein saatu kohoamaan enemänkin kuin kaksinkertaiseksi. Metsien tuoton kohottaminen on, jollei oteta perusparannuksia lukuun, aikaan saatavissa vähäisinkin pääoman sijoituksin. Pelkästään hakkuiden laatua kohottamalla voidaan jo päästä pitkälle. On tärkeätä tähdentää, että sikäli kuin hakkuumahdollisuudet lisääntyvät, täten kohoava puun saanti siirtyy suoraan teollisuuden ja viennin hyväksi, koska muiden käyttöerien, erityisesti puun kotitarvekäytön, ei voi olettaa kasvavan tämän vuoksi.

Puun tuoton kohottamismahdollisuudet ovat suotuisimmat yksityismetsissä, joiden kasvu jo nykyään on n. 2/3 Suomen metsien koko kasvusta. Yksityismetsien luontaiset tuotantoedellytykset ovat keskimääräistä paremmat sen vuoksi, että nämä metsät pääosilta sijaitsevat ilmastollisesti ja kasvupaikasuhteiden puolesta edullisimmilla alueilla. Lisäksi nämä alueet, joihin asutus vanhaan on hakeutunut, myös liiketaloudellisesti ovat parhaat. Yksityismetsissä on myöskin runsaasti kehityskelpoisia ikäluokkia. Tämä vaikuttaa erityisesti siihen, että puun tuoton kohottamistyössä on mahdollista odottaa nopeita tuloksia, kun ei ole pakko aloittaa alusta. Yksityismetsät eroavat näissä suhteissa etenkin valtion metsistä, joiden pääosa sijaitsee Oulun ja Lapin lääneissä, karuilla ja harvaan asutuilla seuduilla. Vanhat tai yli-ikäiset metsät ovat täällä vallitsevina, minkä vuoksi metsien tuoton kohottamistyö vaatii aluksi erittäin laajan metsien uudistamisohjelman toteuttamista.

Metsien tuottamaan puuhun perustuvan taloudellisen toiminnan merkitys maallemme on yleisesti tunnettu. Asiaa valaisee ehkä parhaiten se jo edelläkin mainittu tieto, että puutavaran ja puunjalostustuotteiden osuus Suomen viennistä on ollut noin 90 %. Myöskin kotimaan markkinoilla puun ja puusta saatujen tuotteiden kulutus ja käyttö lisääntyy jatkuvasti. Näissä oloissa on hyvin ymmärrettävissä, että puun tuoton lisäämisellä voidaan keskeisellä tavalla vaikuttaa maamme taloudelliseen yleiskehitykseen. Suuret ponnistukset ovat oikeutettuja ja pitkälle tähtäävät suunnitelmat välttämättömiä metsätaloudellisen tuotantomme jatkuvaisuuden turvaamiseksi ja kohottamiseksi.

Näissä oloissa on myöskin hyvin ymmärrettävää, että jatkuvasti on käyty keskustelua siitä, millä tavalla nimenomaisesti yksityismetsien parempaan hoitoon tähtäävä toiminta voitaisiin tehostaa siinä määrin, että saavutettavat tulokset todella vastaisivat esiintyvää tarvetta ja tiedossa olevia mahdollisuuksia. On ollut aihetta tehdä kysymys: mikä on oleva metsätaloudellisen edistämistoiminnan tuleva suunta?

Parikymmentä vuotta sitten ehdotettiin, että ennen jokaista puutavaran myyntihakkuuta olisi toimitettava sellainen leimaus, jonka metsänhoitolautakunta voisi hyväksyä. Ehdotus tarkoitti siis leimauspakon toteutta-

mista. Ajatuksen lähempi tarkastaminen osoitti kuitenkin, että leimauspakko tulisi kohtaamaan hyvin suuria käytännöllisiä vaikeuksia. Näin pitkälle menevä holhous tulisi myös herättämään vastustusta ja olisi omansa tyrehtyttämään lupaavan alkuun päässeen vapaaehtoisen metsänhoidon harrastuksen.

Toisena vaihtoehtona on ollut se omatoimisuuteen ja harrastukseen perustuva metsänhoidon edistämistyön linja, josta edellä eri yhteyksissä on puhuttu. Tällä suunnalla tehtävän työn eräänlaisena yleistavoitteena on esiintynyt metsänomistajien kehittäminen riittävän päteviksi omien metsiensä hoitamiseen ja käyttämiseen. Metsän oikea hoitaminen ei edellytä sen monipuolisempaa tietoa ja taitoa, kuin mitä nykyaikainen maatalous peltoviljelyksineen ja karjanhoitoinen harjoittajaltaan vaatii. Jos esim. metsänhoitotaidon opettamiseksi metsänomistajille voidaan saada käytettäväksi oppilaitoksia ja neuvontaelimiä vähänkään samassa suhteessa kuin maatalouden puolella jo kauan on ollut, on syytä odottaa nopeata edistymistä. Lähinnä metsänhoitoyhdistyksen kautta voidaan yksityisen metsänomistajan, pientilallisenkin, tueksi järjestää lisäksi sellaisia etuja, jotka helpottavat hyvää metsänhoitoa ja järkevää metsänkäyttöä.

Kun edellä esitetyt vaihtoehdot, leimauspakko ja omatoimisuus, on asetettu vastakkain, ovat käsitykset ratkaisevasti kallistuneet viimeksi mainitun hyväksi. Tätä osoittaa mm. metsänhoidon edistämiskomitean mietintö vuodelta 1937, ja läheiseltä ajalta metsänhoitoyhdistyksiä ja metsänhoitomaksua koskevan lain säätäminen. Tällä hetkellä leimauspakko on toteutettuna — paitsi suoja-metsissä — vain asutustoiminnan alalla. Ne rajoitukset, joiden alaisina asutustilojen metsien käyttö on, merkitsevät näet käytännössä juuri leimauspakkoa.

5. Yksityismetsälain tarkistamisen tarpeellisuus.

Puhuttaessa vapaaehtoisuuden ja omatoimisuuden linjasta on koko ajan lähdetty siitä, että kaiken taustana täytyy olla ajanmukainen yleinen metsälaki, nykyisestä yksityismetsälaista kehitetty metsänhoitolaki. Tätä on metsänhoidon edistämiskomiteakin,

jonka tehtäviin tosin metsälain valmistelu ei kuulunut, voimakkaasti tähdentänyt, ja monessa muussa yhteydessä asia on samalla tavalla tuotu esille. Keskusmetsäseura Tapon asettama valiokunta valmisti jo v. 1938 painetun mietinnön, johon sisältyi ehdotus olennaisilta osilta muutetuksi yksityismetsälaki.

Vuoden 1928 yksityismetsälain antamat kokemukset on epäilemättä itsessään merkitävä myönteisiksi. Metsää hävittävien hakuiden ehkäisemiseksi ovat vähintäänkin sellaiset valtuudet olleet tarpeen, mitä tämä laki sisältää. Oikeaan osuneena on pidettävä etenkin sitä, että sama järjestö huolehtii sekä lain noudattamisen valvonnasta että varsinaisesta neuvonta- ja valistustyöstä. Kokemus on osoittanut, että lainvalvontaa harvoin suoritetaan ilman siihen liittyvää neuvontaa, ja että neuvot ja ohjeet usein saavat toisenlaisen ponnin sen johdosta, että tarvittaessa voidaan vedota lain säännöksiin. Valistuksen ja harrastuksen lisääntyessä on neuvontatyölle ja varsinaiselle käytännölliselle metsänhoitotyölle voitu omistaa yhä enemmän huomiota, samalla kuin lainvalvontatehtävät ovat jääneet vähemmälle.

Kuitenkin on nykyhetken näkökulmasta katsottava, että v. 1928 säädetty yksityismetsälaki ei enää ole ajan vaatimuksien tasalla. Metsätalouden kehitys yleensä ja erityisesti yksityismetsätalouden alalla on ollut voimakasta. Yksityismetsälain säännökset vaativat huomattavaa kehittämistä vastataksaan nykyolojen vaatimuksia, vaikka pysyttäisiinkin lain säännöksissä ennestään sisältyvien yleisten periaatteiden pohjalla. Lisäksi on tullut esille paljon sellaista uutta, joka valtakunnan yleisessä metsälainsäädännössä vaatii tulla huomioon otetuksi.

Näkökohtina, joiden vuoksi yksityismetsälain perusteelliseen tarkistukseen nykyoloissa näyttää olevan aihetta, esiintuotakoon erityisesti seuraavat seikat.

Vuoden 1928 yksityismetsälaki on yleiseltä luonteeltaan eräänlainen „kieltolaki”, joka säätää, mitä ei saa tehdä. Aikoinaan on tietenkin jo paljon voitettu sillä, että varsinaiset metsän hävityshakkaukset täten on saatu estetyiksi, ja on selvää, että uudenkin lainsäädännön tulee sisältää kaikki tätä varten tarvittavat valtuudet. Metsien hävittämisen ehkäisemisenhän on hyvin vanha pyrkimys. Nykyoloissa kaivataan sellaista metsälakia

— metsänhoitolakia —, joka selvästi ilmaisee metsien kunnollisen hoidon ja käytön yleiset, johtavat periaatteet.

Korkeatasoisen metsätalouden tavoitteena ei voi olla ainoastaan jonkin olotilan säilyttäminen — siis olevien, ehkäpä keskinker- taisten tai suorastaan heikkojen metsien pelkkä varjeleminen — vaan päämäärä on oleva toinen. On saatava taloudellisesti edullinen, kohoava puun tuotanto turvatuksi, ja luotava mahdollisuudet tätä varten tarpeelliseksi osoittautuvien metsän kunnostamistoimenpiteiden suorittamiseen. Sekä biologian että tekniikan alalla tapahtuva voimakas edistyminen oikeuttaa uskomaan, että tulevaisuudessa on oleva käytettävissä yhä tehokkaampia keinoja metsätaloudellisen tuotannon kohottamiseksi niin paljouden kuin erityisesti myös laadun ja arvon puolesta.

Jotta yksityismetsätalouden edistyminen voisi seurata yleistä kehitystä, vaaditaan tällä alalla huomattavasti monipuolisempaa toimintaa kuin mitä nykyinen yksityismetsälaki edellyttää. Nykyinen laki ei riittävän selvästi lausu sitä periaatetta, että jokainen, jolla on metsän kasvattamiseen soveltuvaa maata hallinnassaan, on velvollinen huolehtimaan sen mahdollisimman täydestä puuntuotannosta, ja tarvittaessa ryhtymään niihin toimenpiteisiin, jotka tällaisen tuotannon saavuttamiseksi ovat tarpeen. Mainitunlaista periaatetta voitaisiin nimittää metsänhoitovelvollisuudeksi. Usean maan metsälainsäädäntö on nykyisin omaksunut tämän periaatteen. Ruotsin aikaisempi metsänhoitolaki vuodelta 1923 jo sisälsi tätä tarkoittavan yleisen säännöksen ja vuoden 1948 metsänhoitolaki menee tässä suhteessa hyvin pitkälle. Samalle periaatteelliselle pohjalle on laadittu Norjan metsänhoitolaki vuodelta 1932.

Yksityismetsälain soveltamisen alalla saavutettu kokemus on osoittanut, ettei tämä laki anna riittäviä mahdollisuuksia edes metsän hävityksen täysin tehokkaaseen estämiseen. Kehitys on lisäksi tuonut mukanaan uusia ongelmia, joita lakia säädettäessä ei ole voitu ottaa huomioon. Niiden vuoksi pitäisi „metsän hävitykseksi” nykyisin voida lukea muutakin, kuin mitä siihen katsottiin kuuluvan v. 1928. Yksityismetsälain tarkistus on myös näistä syistä välttämätön.

Osaltaan antaa nykyhetkellä aiheen uuden metsänhoitolain suunnitteluun metsänhoito-

yhdistyksistä v. 1950 säädetyn lain voimaan tulo. Tämä laki tulee, siinä säädetyn metsänhoitomaksun kautta, antamaan yksityismetsätalouden edistämistyötä varten käytettäväksi entistä huomattavasti enemmän va-

II. Hallinnon järjestelyä ja oikeusasiain käsittelyä koskevat yleisperustelut.

1. Metsänhoitolautakunnat ja keskusmetsäseurat.

Tärkeän tekijän niiden päämäärien saavuttamisessa, joihin uudella lainsäädännöllä pyritään, muodostaa niiden elimien järjestely, joiden avulla uusi lainsäädäntö tulee toimeenpantavaksi. Näiden suunnittelussa on lähtökohdaksi otettava nykyisen yksityismetsälain toimeenpanoelimiin järjestely.

Vuoden 1928 yksityismetsälain mukaan lain paikallisina toimeenpanoeliminä toimivat metsänhoitolautakunnat ja kunnanmetsälautakunnat. Metsänhoitolautakunta, joita maassa on 18, on maanomistajain omatoimisuuden pohjalle rakennettu elin. Sen enintään viidestä jäsenestä metsänhoitolautakunnan piirissä toimivat maanviljelys- ja talousseurat valitsevat enintään neljä jäsentä ja yhden asianomainen keskusmetsäseura. Sen johtosäännön antaa valtioneuvosto ja se on metsähallituksen valvonnan alainen. Kunnanmetsälautakunta on kunnallinen elin, jonka jäsenet kunta valitsee. Sen tulee auttaa metsänhoitolautakuntaa tämän tehtävissä. Kunnanmetsälautakunnan johtosäännön valmistaa kunta ja vahvistaa maaherra. Jäsenten palkkaus maksetaan kunnan varoista, paitsi eräistä katselmuksista, joista metsänhoitolautakunta maksaa palkan varoistaan. Riidat siitä, onko metsää hävitetty ja onko metsä rauhoitettava, kuuluvat yleisten tuomioistuinten käsiteltäviin asioihin.

Metsähallitukselle kuuluvasta metsänhoitolautakuntien toiminnan valvonnan on lain toimeenpanosta annetussa valtioneuvoston päätöksessä eräitä lähempiä määräyksiä. Niiden mukaan metsähallituksen tulee valvoa, että lautakunnat noudattavat lakia ja johtosääntöään ja täyttävät niille kuuluvat tehtävät. Lautakuntien työn järjestämiseksi yleensä ja varsinkin yhdenmukaisuuden ai-

voja. Tätä tietä saataneen varmistetuksi tehostetun toiminnan välttämätön rahallinen pohja olennaiselta osalta, ja mitä on pidettävä tärkeänä, metsänomistajakunnan oman toimisuuden ja omien varojen turvin.

kaansaamiseksi niiden toiminnassa on metsähallituksen annettava lautakunnille neuvoja ja ohjeita ja erityisesti pidettävä silmällä lautakuntien rahavarojen hoitoa.

Metsänhoitolautakuntien toiminnan keskitäminen ja johtaminen kuuluu myös keskusmetsäseuroille. Niitä on kaksi, toinen, Keskusmetsäseura Tapio, varsinaisesti maan suomenkielisiä, ja toinen, Centralskogssällskapet Skogskultur, varsinaisesti ruotsinkielisiä seutuja varten. Metsähallitus on valtion viranomaisiin kuuluva hallintoelin. Keskusmetsäseura on maanomistajain omatoimisuuteen perustuva yksityisluontoinen, julkista tehtävää hoitava yhdistys.

Keskusmetsäseuran olemassaolo ja tehtävä on edellytetty yksityismetsälain (13 §), jonka mukaan se on yksityismetsätalouden edistämistä johtava ja metsänhoitolautakuntien keskusjärjestönä toimiva yhdistys. Keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien kustannukset säädetään laissa (17 §) valtion varoista suoritettaviksi. Lisäksi lautakunnat saavat tuloja toimitusmaksuista ja osaksi muullakin tavalla. Metsänhoitolautakuntien luku ja toimipiirit määrätään erityisessä valtioneuvoston päätöksessä.

Keskusmetsäseuran toiminnasta on lähempiä määräyksiä yksityismetsälain toimeenpanosta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (TpP). Sen mukaan niiden tehtävänä on yksityismetsätalouden kaikinpuolinen edistäminen läheisessä kosketuksessa muiden maa- ja metsätaloudellisten järjestöjen ja yhtymäin kanssa. Seuraavat erikoistehtävät on tässä mainittava:

ohjeiden antaminen metsänhoitolautakunnille;

metsänhoitolautakuntien ja muiden yksityismetsätalouden kohottamiseksi toimivien yhdistysten ja järjestöjen toiminnan kehittä-

minen ja sitä tarkoittavien neuvottelukokouksien pitäminen ja aloitteiden teko;

valistustoiminta, kuten metsäpäivien, kursien, retkeilyjen ja näyttelyiden toimeenpano, kirjallisuuden toimittaminen ja levittäminen yms.;

puutavarakaupan seuraaminen ja sitä koskevien tietojen antaminen, maanomistajain ohjaaminen yhteismyynnteihin ja avustaminen metsäkaupoissa;

metsätalous-, ojitamis- ja metsittämissuunnitelmien yms. laatiminen ja metsänhoitolautakuntien avustaminen niiden teossa;

metsänparannuslainsuojien ja -avustuksien käsittely;

lausuntojen antaminen viranomaisille;

metsänhoitolautakuntien lainvalvontatoiminnan seuraaminen ja esityksen tekeminen metsähallitukselle, milloin se siinä havaitsee puutteita tai muuta korjattavaa.

Laissa ei sanota, että keskusmetsäseura on metsähallituksen valvonnan alainen, mutta TpP:ssä sanotaan, että metsähallituksen tulee antaa myös keskusmetsäseuroille tarvittavia neuvoja ja ohjeita. Lisäksi TpP:ssä määrätään, että keskusmetsäseuran tulee lähettää metsähallitukselle oma ja metsänhoitolautakuntain vuosikertomukset sekä tulo- ja menoarviot, ja että tilintarkastajain mahdolliset muistutukset keskusmetsäseurain tilintarkastuksen johdosta on lähetettävä metsähallitukselle sekä niinkään ote tilinpäätöksestä ja tilintarkastajain siitä antama lausunto. Metsähallitus päättää tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä metsänhoitolautakunnille sekä vahvistaa metsänhoitolautakunnan metsänhoitajan vaalin.

Keskusmetsäseuran järjestely ja kokoonpano määrätään seuran säännöissä. Niiden mukaan tällainen seura on rekisteröity, yhdistyslain alainen yhdistys. Sen jäseninä ovat ne metsänhoitolautakunnat, joiden keskusjärjestönä se toimii, jota paitsi jäseniksi voidaan ottaa maanviljelys- ja talousseuroja ja muita yksityismetsätalouden kohottamista harrastavia yhteisöjä sekä myöskin sellaisia Suomen kansalaisia, jotka ovat osoittaneet erityisesti harrastavansa seuran etua ja tarkoituksiperiä. Seuran asioita hoitavat hallintoneuvosto ja johtokunta ja hallintoneuvoston ottama toimitusjohtaja. Skogskultur on kuitenkin ilman hallintoneuvostoa.

Metsänhoitoyhdistys Tapio perustettiin v. 1907 ja Föreningen för Skogskultur v. 1910.

Niille annettiin vuoden 1928 lailla keskusmetsäseurojen tehtävät. Ne ovat yli 40 vuotta kestäneenä toimikautenaan kehittyneet voimakkaiksi järjestöiksi, joihin kaikinpuolinen edistämistoiminta yksityismetsätalouden alalla on keskittynyt.

Keskusmetsäseuran suhde metsähallitukseen sekä valtion elimiin yleensä ei ole täysin selvä. Laissa nimenomaan säädetään, että metsänhoitolautakunta on metsähallituksen valvonnan alainen, mutta ei säädetä, että keskusmetsäseura on sen valvottavana. Sen valvominen miten metsänhoitolautakunnat pitävät huolta lain noudattamisesta kuuluu sekä metsähallitukselle että keskusmetsäseuralle, ja molemmat voivat antaa metsänhoitolautakunnalle neuvoja ja ohjeita, mutta lisäksi metsähallitus voi antaa niitä myös keskusmetsäseuralle. Toimeenpanoelimiin keskinäisen suhteen ja vastuun jakautuminen on uuden lain toimeenpanoelimiä suunniteltaessa saatava täysin selväksi.

Ne tehtävät, jotka uusi laki tulee metsänhoitolautakunnille asettamaan, edellyttävät niiden taholla entisestään huomattavasti tehostettua ja monipuolisempaa toimintaa. Kunnottava huomioon, että maassa on 18 metsänhoitolautakuntaa, on ilmeistä, että ne voivat näissä tehtävissään menestyä vain edellytyksellä, että ne toimivat keskitetyn johdon ja valvonnan alaisina. Tältä kannalta katsoen näyttää siltä, että johto ja vastuu on saatava nykyistä selvemmin keskitetyksi.

Yksityismetsätalouden edistämistoiminnan kehitys on kulkenut johdonmukaisesti ja voimakkaasti maanomistajain omatoimisuuden pohjalla tapahtuvaa hallinnon järjestelyä kohti. Tältä pohjalta olisi lähdeävä viemään tulevaa kehitystä eteenpäin. Metsänhoitolautakunnat ja keskusmetsäseurat ovat omatoimisuuden pohjalle rakennettuja elimiä, ne ovat saaneet lujan ja tehokkaasti järjestetyn otteen asiain hoitoon. Keskusmetsäseuran ja metsänhoitolautakuntien toiminnan lisäksi on näiden asiain hoitoon tullut viime vuosikymmenien aikana omatoimisuuden pohjalle rakennettu metsänhoitoyhdistyksien toiminta. Niiden toiminta on vähitellen tullut niin huomattavaksi, että valtiovalta on ryhtynyt sitä lainsäädännöllä järjestämään. Se on tapahtunut 17 p:nä marraskuuta 1950 annetulla lailla metsänhoitoyhdistyksistä. Siinä niiden toiminta asetetaan metsänhoito-

lautakuntien ja keskusmetsäseurojen valvotavaksi.

Sen edistyksen, joka yksityismetsätalouden alalla on kuluneina vuosikymmeninä saatu aikaan, on katsottava perustuneen melkoiselta osalta siihen, että metsän omistajat ovat tunteneet luottamusta edellä kerrottuihin elimiin, joiden asettamisessa he ovat olleet itse mukana.

Sellaisen uuden lainsäädännön toimeenpano, jota komitea ehdottaa, edellyttää hyvää ja luottamuksellista suhdetta toimeenpanoelimien ja asianomaisten maanomistajain kesken, sekä mahdollisuutta saada väestö itse ymmärtämään toimenpiteiden välttämättömyys ja innostumaan niiden päämäärien saavuttamiseen, joihin uudella lainsäädännöllä pyritään. Näissä kohdissa näyttää maanomistajain omatoimisuuteen perustuvien elimien uudelleen järjestäminen ja edelleen kehittäminen antavan parhaan tuloksen.

Esitetyistä syistä komitea on tullut siihen tulokseen, että metsänhoitolautakunnat olisi pysytettävä kuten tähänkin saakka yksityisluontoisina eliminä, niiden kokoonpanoa ja toiminnan laatua tarpeen mukaan kehittäen, ja että niiden toiminnan johto olisi entistä tehokkaammin ja lujemmin keskitettävä keskusmetsäseuroihin, joiden järjestely olisi saatettava niiden uuden aseman mukaiseksi. Tähän tulisi edelleen läheisesti liittymään metsänhoitoyhdistyksien toiminta sillä tavalla kuin niistä on v:n 1950 laissa säädetty. Kun keskusmetsäseurat tulisivat toimittamaan tärkeätä julkista tehtävää, jonka hoidossa valtiollalla tulee olla sanansa sanottavana, olisi valtioneuvostolle ja sen alaisena metsähallitukselle varattava mahdollisuus olla jo tässä portaassa valvovana ja tarpeen mukaan asioihin puuttuvana elimenä mukana. Siinä tarkoituksessa tulisi sekä valtioneuvostolla että metsähallituksella olla oikeus valita joitakin jäseniä keskusmetsäseurojen ylimpiin elimiin.

Edellä esitetty asiain järjestely edellyttää, että keskusmetsäseurat, sellaisina kuin ne nykyään ovat, muuttavat kokoonpanonsa ja toimintansa uusien lain säännöksiin mukaisiksi. Kun ottaa huomioon, että ne ovat yksityismetsätalouden edistämiseksi perustettuja yhdistyksiä ja kun uusi laki on tarkoitettu entistä tehokkaammin tätä toimintaa edistämään, voi edellyttää, että ne ovat valmiit tällaisen uuden järjestelyn omaksumaan.

Näin on laita sitä enemmän, kun niiden asema metsänhoitolautakuntien keskuselimenä perustuu v:n 1928 yksityismetsälain säännökseen, joka tulisi uudella lailla kumotuksi, joten ne uuden lain tultua voimaan eivät missään tapauksessa voisi siinä tehtävässä olla.

Kunnanmetsälautakunnat, joista jo edellä on mainittu, säädettiin perustettaviksi v:n 1917 lailla metsänhävittämisen ehkäisemisestä. Niiden tehtävänä tuli olemaan silloisten lääninmetsälautakuntien avustaminen. Siinä tarkoituksessa niiden tuli vastaanottaa hakkuuilmoituksia ja lähettää ne lääninmetsälautakunnille sekä olla apuna katselmuksien toimittamisessa ja itsekin niitä pitää. Uudet säännökset niistä annettiin v:n 1928 yksityismetsälain. Niiden velvollisuuksiin on katsottu myös kuuluvan ilmoituksen tekeminen metsänhoitolautakunnalle tietoonsa saamista yksityismetsälain rikkomisista.

Uuden lakiehdotuksen mukaan tulisivat katselmusmiehinä metsänhoitolautakunnan toimesta suoritettavissa katselmuksissa olemaan metsänhoitolautakunnan jäsenet tai metsänhoitoyhdistyksen tarkoitusta varten valitsevat henkilöt taikka kaksi muuta päteväksi katsottavaa henkilöä. Metsäoikeudessa tulisivat paikallisjäseninä olemaan kunnanvaltuuston tehtävään valitsevat henkilöt. Kunkin kunnan piirissä tulee metsänhoitolautakunnalla olemaan huomattava apu kunnassa toimivasta metsänhoitoyhdistyksestä. Tällaisia seikkoja silmällä pitäen näyttää kunnanmetsälautakunnille kuuluneet tehtävät tulevan uuden lain mukaan hoidetuiksi ilman että sitä varten on tarpeellista pitää yllä erityistä lautakuntaa. Siitä syystä komitea on katsonut, että kunnanmetsälautakunnat voidaan lakkauttaa samalla kuin uusi laki tulee voimaan.

Keskusmetsäseuroille määrätään eräitä tehtäviä metsänhoitoyhdistyksistä 17 p:nä marraskuuta 1950 annetussa laissa. Keskusmetsäseuran suhteesta metsänhoitoyhdistyksiin ja niille mainitussa laissa annetuista tehtävistä tehdään selkoa tuonnempana.

2. Oikeusasian käsittely.

Kysymys oikeusturvan järjestelystä niissä asioissa, jotka uuden lain mukaan tulevat

metsänhoitolautakuntien käsiteltäviksi, on ollut komiteassa perinpohjaisesti harkittavana.

Metsän käyttöä koskevien säännöksiin ja määräyksiin rikkomista koskevat asiat on Suomen oikeudessa vanhastaan katsottu tuomioistuinasioiksi, joita koskevat riidat ovat oikeusriitoina tuomioistuintietä ratkaistavia. 1734 vuoden lain mukaan olivat riidat kylän metsämaan käytöstä tuomioistuinten ratkaistavia. V:n 1886 metsälain säädettiin, että jos maanomistaja ei noudattanut säännöksiä, jotka koskivat metsämaan hävittämisen ehkäisemistä, niin tuomioistuin voi kieltää häneltä kaiken metsän käyttämisen muuksi kuin kotitarpeeksi. V:n 1928 yksityismetsälain mukaan on rauhoitus päätös sekä päätös uuden kasvun aikaansaamisesta ja turvaamisesta tuomioistuimen tehtävä sekä myös käsiteltävä kysymykset hyväksytyin käyttösuunnitelman ja rauhoitusmääräyksen rikkomisesta.

Uuden lain mukaan metsänhoitolautakunnat tulisivat tekemään päätöksiä monista sekä maanomistajan että hakkuuoikeuden omistajan yksityisoikeudelliseen asemaan pitkälle menevällä tavalla koskevista kysymyksistä, kuten metsänrauhottamisesta sekä metsän uudistus-, suojelu- ja muiden sellaisten töiden suorittamisesta ja niiden teettämisestä aiheutuvien kustannuksien jakautumisesta. Se tulisi myös antamaan hakkuukielloja, veloituksia eräiden metsänparannus-, hoito- ja suojelutöiden sekä tuottamattomassa tilassa olevien maiden metsittämisen suorittamiseen, sekä määräämään katselmuskustannuksista. Tällaisissa asioissa tehdyt metsänhoitolautakunnan päätökset tulee asianosaisella olla mahdollisuus saattaa ylemmän viranomaisen tutkittaviksi. Komiteassa on ollut harkittavana kysymys, voitaisiinko tällaiset asiat ajatella ratkaistaviksi hallinnollisina asioina hallintoelimien toimesta vai onko ne katsottava oikeusasioiksi ja siis tuomioistuintietä ratkaistaviksi.

Yleisen määritelmän mukaan hallinto on toimintaa valtion omien tarkoitusprien toteuttamiseksi, kun taas siviiliprosessilla valtio antaa turvaa yksityisoikeudellisille intresseille. Kun tarkastaa edellä esitettyjä metsänhoitolautakuntain päätettäviä asioita, kiinnyy huomio siihen, että niissä valtiovalta on lailla määrännyt, millä tavalla maanomistaja saa käyttää metsänsä ja minkälaisia velvollisuuksia hänelle siinä kohden kuuluu, ja asettanut viranomaiset tekemään ratkaisuja siitä, mikä on kussakin yksityisessä tapauk-

sessä lain mukaiseksi katsottava. Nämä yksityisen maanomistajan käyttöoikeuden rajoitukset on säädetty pitäen silmällä kokonaisuuden tarvetta ja yhteistä hyvää. Näin olen ja kun ne elimet, jotka näistä asioista tulevat päättämään, ovat, vaikkakin ne ovat yksityisluontoisia, lähinnä hallintoelimeksi katsottavia, on lähellä se käsitys, että niiden ratkaisut ovat hallinnollisiksi ratkaisuksi katsottavia ja että myös niitä koskevat valitukset on hallinnollisten elimien tutkittava ja ratkaistava.

Toisaalta on otettava huomioon, että asiassa ovat kysymyksessä yksityisen maanomistajan omistusoikeuden rajoitukset sekä niistä hänelle ehkä johtuvat veloitukset. Maanomistajan omistusoikeus on hänelle turvattu oikeus, johon ei saa puuttua muuten kuin lain sallimissa rajoissa. Tältä pohjalta lähtien on metsien hoitoa ja käyttöä koskevat yksityistapaukset arvosteltava sen mukaan, onko metsänhoitolautakunnan määräämiin velvollisuuksiin olemassa laissa säädetty peruste vai eikö, jolta pohjalta maanomistaja on oikeutettu vaatimaan oikeusturva omistusoikeudelleen ja siis yksityisoikeudellisille intresseilleen. Metsänhoitolautakunnan päätöksiä on siis edellä esitetyltä pohjalta lähtien katsottava yksityisoikeuden alaa koskeviksi päätöksiksi ja siis oikeusturva annettavaksi tuomioistuintietä.

Komitea on puolestaan katsonut, että viimeksi mainittu käsitys on asiassa oikea sekä myös meidän aikaisemman oikeutemme ja kansamme oikeustajunnan mukainen. Komitean käsityksen mukaan ei voida ajatella, että meillä, jossa vuosisatojen kuluessa on totuttu siihen, että tällaisia asioita koskevat kysymykset tulevat riita-asia in oikeudenkäynnin tietä ratkaistaviksi, nyt siirryttäisiin siihen, että niistä tulisi hallintoasioita, jotka olisivat kaikissa asteissa hallinnollista tietä ja hallintoasiain oikeudenkäynnissä ratkaistavia. Tämä kannanotto on yhdenmukainen sen pohjan kanssa, jolle valitusasiain käsittely monilla muilla aloilla meillä on rakennettu. Siten esim. maanjakoasioissa maanmittausinsinöörit hallinnollisina viranomaisina toimittavat jaot ja muut jakolainsäädännön alaiset toimitukset, mutta niitä koskevat riita-asiat katsotaan oikeudellisiksi riidoiksi ja tuomioistuinten ratkaistaviksi. Tämä ei koske ainoastaan riitoja omistusoikeudesta ja hallinnasta sekä vanhan rajan paikasta yms., joissa asianosaiset ovat toistensa vastapuolia,

vaan sellaisiakin riitoja, joissa jako-osakkaat eivät ole toistensa vastapuolia, vaan vaatimukset kohdistuvat toimitusmiehiin ja kysymyksen siitä, ovatko he suorittaneet jaon oikein. Niinkään asutusasioissa asutusviranomaiset hallintoa toimittavina viranomaisina käsittelevät asutuskysymyksiä, mutta niitä koskevat riitaisuudet käsitellään tuomioistuimissa eikä hallinnollista tietä. Samoin riidat valtaväylän asemasta ja käytöstä, kalastuksen harjoittamisesta 10 kilometrin etäisyydellä lohiväylän joen suusta, naapuruuslain-säännön säännöksiä soveltamisesta sekä vesistön rakentamisen soveltuvaisuudesta yksityisen oikeuteen ovat tuomioistuinasioita. Maanomistajalle uudessa laissa säädettävä velvollisuus hoitaa metsäänsä on verrattavissa hänelle ennen v. 1789 kuuluneeseen viljelys- ja rakennusvelvollisuuteen, jonka noudattamista valtiovalta valvoi hallinnollisten viranomaisten toimesta. Hallinnolliset viranomaiset eivät kuitenkaan saaneet näitä kysymyksiä ratkaista, vaan heidän toimittamastaan katselmuksesta laadittu toimituskirja oli näytettävä oikeudessa ja siellä oli ratkaistava, mikä asiassa oli riitaista, ja oikeuden oli vaadittaessa pidettävä uusi katselmus (RK 27:1 ja 2). Nämä asiat siis katsottiin tuomioistuinasioiksi.

Toisen luontoisia ovat asemakaavalainsäädännössä sekä maaseudun rakennustoimintaa koskevissa laeissa (L 24/4 1931 ja 6/7 1945) annetut säännökset siitä, miten on rakennettava, jotta kaupungeissa erotetaan tarpeellinen katumaa, urheilupaikat, yleistä liikennettä varten tarpeelliset alueet, sekä otetaan huomioon terveydenhoidon ja palosuojelun asettamat vaatimukset, sekä maaseudulla vastaavat seikat ja rakennuksien lujuus, siisteyden ja kauneusnäkökohtien asettamat vaatimukset, mitä kaikkea koskevat kysymykset on meidän lainsäädännössämme katsottu poliialuontoisiksi ja hallinnollisissa järjestyksessä ratkaistaviksi asioiksi. Ne ovat samaa luontoa kuin esim. vesioikeudessa kysymys siitä, miten pato tai rakennus voidaan jokeen rakentaa, joka kysymys ratkaistaan hallinnollista tietä, kun taas kysymys siitä, miten tuollainen rakentaminen sopii yksityisen oikeuspiiriin on yksityisoikeuden alaan kuuluvana tuomioistuinten ratkaistava.

Harkitessaan kysymystä minkä tuomioistuimen ratkaistaviksi metsänhoitolautakunnan päätöksistä aiheutuvat riita-asiat on saatettava, komitea on kiinnittänyt huomiota

seuraaviin seikkoihin. Kuten lakiehdotus osoittaa, laki tulee sen mukaan laadittuna puuttumaan eräissä kohdin entisestä poikkeavalla tavalla yksityisten metsänkävyysoikeuteen ja siitä aiheutuviin velvollisuuksiin. Tällaisiin kysymyksiin liittyvät huomattavalla tavalla monet metsätaloudelliset ja maataloudellisetkin ja vieläpä yleistaloudelliset kysymykset. Oikean ratkaisun aikaansaaminen niihin yksityistapauksissa edellyttää ratkaisijalta pitkälle menevää tällaisten alojen erikoistuntemusta. Kun metsänhoitolautakuntia on 18 ja kun ne joutuvat helposti eri periaatteiden mukaan ratkaisemaan yksityistapauksia siitä huolimatta, että ne ovat keskitetyn johdon alaisia, ja kun oikeusturvallisuuden kannalta on tärkeätä, että jo oikeudenkäynnin alkuasteella pyritään saamaan aikaan yhdenmukaisia ja saman periaatteen pohjalla tapahtuvia ratkaisuja maan eri osissa, on tämä seikka tärkeä ottaa huomioon asiassa toimivia tuomioistuimia suunniteltaessa. Lisäksi uuden lain mukaan tuomioistuimissa käsiteltävät asiat edellyttävät oikeaan ratkaisuun pääsemiseksi säännöllisesti käsiteltävä paikalla ja usein myös oikeuden katselmusta siellä. Tällaisista syistä komiteasta ei ole näyttänyt tarkoituksenmukaiselta näiden asiain saattaminen ensi asteessa yleisen alioikeuden ja toisessa hovioikeuden käsiteltäviksi. Kun asiat joutuisivat ensimmäisessä oikeusasteessa käsiteltäviksi 65 eri tuomiokunnassa ja 218 käräjäkunnassa maaseudulla sekä joukossa kaupunkituomioistuimia, joissa kaikissa puheenjohtajat lisäksi usein vaihtuvat, olisi oikeudenkäytännön yhdenmukaiseksi saamisesta ensimmäisessä oikeusasteessa hyvin vähän takeita. Kihlakunnanoikeuksissa ei ole useinkaan edustettuna sellainen erikoisasiantuntemus, jota tällaisten asiain käsittely vaatii. Kun metsäasiain käsittely tulisi usein vaatimaan katselmuksen pitämistä paikalla, voisi siitä aiheutua kihlakunnanoikeudelle vaikeuksia. Hovioikeuksissa taas tällaisten asiain käsittely muodostuisi asiakirjain perusteella ja ilman erikoisasiantuntemusta tapahtuvaksi paperikäsitteilyksi, joka ei nyt esillä olevan laatuksiin asioihin ollenkaan sopisi. Tällaisista syistä ja ottaen huomioon uuden lain mukaisten kysymysten laajakantoisuuden on komiteasta näyttänyt välttämättömältä saattaa kyseessä olevat asiat ensi asteessa erikoistuomioistuimen ratkaistaviksi.

Komiteassa on ollut harkittavana kysymys,

voitaisiinko puheena olevien asiain käsittely jossakin muodossa kytkeä maanjako-oikeuksissa tapahtuvaan asiain käsittelyyn. Tässäkin kohden on tultu kielteiseen tulokseen, koska maanjako-oikeuksilla ja niiden puheenjohtajilla on siinä määrin erikoisuontoinen tehtävä, ettei nyt kysymyksessä olevien asiain käsittelyä ja ratkaisua näytä olevan mahdollista niiden tehtäviin liittää. Lisäksi sellainen antaisi nähtävästi aiheen maanjako-oikeuksien luvun lisäämiseen yhdellä, mikä siis tietäisi sitä, että puheena olevat asiat tulisivat ensimmäisessä oikeusasteessa neljän eri tuomioistuimen ratkaistaviksi ja siitä luonnollisesti asiain käsittelyn yhdenmukaisuus kärsisi.

Tehdessään ehdotuksen erikoistuomioistuimen asettamisesta metsäasioita varten komitea on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että kehitys meillä on viime aikoina kulkenut erikoistuomioistuimien perustamiseen sellaisen asiain käsittelyä varten, jotka vaativat tuomioistuiltä erityistä ammatillista asiantuntemusta. Lisäksi erikoistuomioistuin on tarpeen yhdenmukaisten ratkaisujen aikaansaamiseksi maan eri osissa. Tässä kohden on syytä viitata 27 p:nä marraskuuta 1942 annettuun lakiin vakuutus-oikeudesta sekä 7 p:nä kesäkuuta 1946 annettuun lakiin työtuomioistuimesta. Erikoistuomioistuimia ovat myös viimeaikaiset asutusasioita käsittelevät tuomioistuimet. Vesioikeusasiain käsittelyä varten perustettavista erikoistuomioistuimista on lakiehdotus olemassa ja tulee ilmeisesti johtamaan sellaisten perustamiseen.

Harkittaessa kysymystä, kuinka paljon puheena olevan laatuasia asioita on edellytettävä tulevan ratkaistaviksi, on otettava arvion lähtökohdaksi v:n 1928 yksityismetsälain mukaan kihlakunnanoikeuksien käsiteltäviksi joutuneiden asiain luku. Siitä tilasto antaa seuraavan kuvan:

	Hakkuuilmotusten laiminyönti	Metsän hävittäminen	Rauhoituksen rikkominen
v. 1930—34, keskimäärin vuodessa	326	62	139
v. 1935—39, keskimäärin vuodessa	338	62	181
v. 1940—47, keskimäärin vuodessa	15	5	26
v. 1948	33	11	57
v. 1949	47	12	48
v. 1950	62	17	36
v. 1951	58	22	37

Tuomioistuimissa vireillä olleiden asiain luku oli 1930-luvulla huomattavan suuri. Sodan aikana ja vielä sodan jälkeen oli metsien hakkuu ja käyttö poikkeussäännöksiä alaista ja tämän vuoksi myös tuomioistuimissa vireillä olleiden asiain luku aivan vähäinen. Vuodesta 1948 lähtien on vireillä olleiden asiain luku ollut kasvamaan päin, mutta ei ole kuitenkaan noussut läheskään samoihin määriin kuin ennen vuotta 1939. On odotettavissa, että tuomioistuimissa vireillä olevien asioiden lukumäärä jälleen nousee. Toisaalta on tekijöitä, kuten metsänhoitoyhdistystoiminnan kehittyminen sekä metsäalalla muutenkin tapahtunut edistyminen, jotka aiheuttanevat sen, että sotaa edeltäneen ajan lukuihin ei voitane tällaisten asiain osalta enää joutua, vaikka uuden lain mukaan tulisi tuomioistuinten käsiteltäviksi joukko sellaisiakin asioita, joita niiden käsiteltävinä ei ole aikaisemmin ollut. Myös on otettava huomioon, että metsänhoitolautakuntien kokoonpano ja niissä edustettu kokemus ja niiden saama luottamus tulee johtamaan siihen, että yleensä asiat saataneen ratkaistaviksi sovittelutietä ja ainakin niin, että lautakuntien päätöksiin luotetaan. Tällaiset seikat huomioon ottaen on näyttänyt siltä, että yksi erikoistuomioistuin koko maata varten tulisi olemaan riittävä.

Kun metsäoikeudessa tulisi monipuolisen asiantuntemuksen olla edustettuna, tulisi siihen kuulua puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä, joista yhden tulisi olla koko maata varten asetettu, yhden toimialueena tulisi olla yhden tai useamman metsänhoitolautakunnan alue ja kaksi olisi valittava kunnittain. Vain puheenjohtaja ja koko maata varten asetettu jäsen tulisivat olemaan peruspalkkaisia, muut palkkiotoimissa. Puheenjohtajan tulisi olla lainoppinut ja tuomarin tehtäviin perehtynyt ja yleensä sekä oikeuksiin että etuuksiin nähden samassa asemassa kuin kihlakunnantuomari on. Koko maata ja samoin metsänhoitolautakunnan piiriä varten asetetun jäsenen tulisi olla yliopistossa tutkintonsa suorittanut metsäammattimies. Palkkijäsenet olisivat maallikkojäseniä.

Edellä esitetty metsäoikeuden kokoonpano olisi tarpeen paikalla käsiteltäviä oikeudenkäyntiasioita varten. Kun metsäoikeudella tulisi olemaan muitakin asioita käsiteltävänä, olisi ne käsiteltävä kanslia-asioina, jolloin käsittelyyn olisi puheenjohtajan ohella

osallistuttava metsäneuvoksen tai sihteerin tai molempien, mikäli joitakin asioita ei voitaisi jättää puheenjohtajan yksin käsiteltäväksi.

Harkittaessa minkälaisia kustannuksia ehdotetun erikoistuomioistuimen perustaminen tulisi aiheuttamaan, on otettava huomioon, että sen toiminta voi johtaa tarkoitettuun tulokseen vain edellytyksellä, että siihen saadaan pätevät toimihenkilöt. Erityistä huolta olisi omistettava sille, että metsäoikeuden puheenjohtajaksi ja siinä jäsenenä toimivaksi metsäneuvokseksi saataisiin erityisen pätevät ja huomattavan kokemuksen omaavat henkilöt. Näiden henkilöiden toiminta tulee uutta alaa koskevana ja paljon matkoja aiheuttavana olemaan huomattavasti raskaampi kuin sellaisten tuomioistuinten puheenjohtajain ja jäsenten, jotka paikalla ollen tahi vain vähäisiä matkoja silloin tällöin tehden joutuvat asioita käsittelemään. Nämä seikat olisi otettava huomioon näiden henkilöiden palkkausta järjestettäessä ja palkkausluokkiin sijoitettaessa. Metsäoikeuden kokonaisuudet on komitea arvioinut yhteensä noin kuudeksi mil-

III. Yksityiskohtaiset perustelut.

1 luku.

Perussäännökset.

1 §.

Tämä pykälä lausuu yleisen periaatteen siitä, miten koko valtakunnan alueella olevia metsiä on hoidettava, suojeltava ja käytettävä. Se siis on tarkoitettu koskemaan ei ainoastaan yksityisten, vaan myös yksityisluontoisten yhteisöjen, kuntien, papiston ja lakkari-urkurienvirkatalojen sekä valtion maita. Säännöksen ulkopuolelle jäävät vain kirkon maat sanan ahtaimmassa merkityksessä, jollaisen maan käyttöä koskevaan lainsäädäntöön nähden on otettava huomioon v:n 1869 kirkkolain säännökset. Niinkään säännös ei tulisi koskemaan luonnonsuojelualueita, joita on käytettävä erikoislainsäädännön mukaan luonnonsuojelun tarpeita silmällä pitäen, eikä myös suojametsiksi julistettuja alueita, sikäli kuin suojametsistä niitä koskevassa lainsäädännössä erikseen sääde-

joonaksi markaksi vuodessa. Vertailun vuoksi voidaan mainita, että kahden vesistötoimikunnan vuotuiset menot ovat vuoden 1951 menoarvion mukaan 8.5 miljoonaa markkaa, siitä palkkausmenoja 7.4 miljoonaa markkaa.

Ottamalla huomioon ne suuret arvot, jotka uuden lain perusteella esille tulevissa kysymyksissä joutuvat käsiteltäviksi, ja metsätalouden yleisen merkityksen meidän maallemme, sekä tarpeen saada pätevä ja yhdenmukainen lainkäyttö näissä asioissa aikaan, ei edellä esitettyjen kustannuksien pitäisi olla esteenä uuden tuomioistuimen perustamiseen. Sitä paitsi asiain käsittelyn muu pätevä järjestely vaatisi joka tapauksessa omat kustannuksensa.

Valitusasteena metsäoikeuden päätöksistä tulisi olla korkein oikeus, jonka tulisi tällaisia asioita käsiteltäessä olla erikoisammattimiehillä vahvistettuna.

Edellä esitettyjen lakiehdotuksen yleisten perustelujen lisäksi on sen eri pykäliin nähden otettava huomioon seuraavassa esitettäviä seikkoja.

tään (76 §). Kun yksityisten ja yksityisluontoisten metsien käyttöön nähden säädetään sitä koskevat yleiset periaatteet, on oikein, että ne samalla ulotetaan julkisluontoihin ja valtion metsiin sillä tavalla kuin edellä on esitetty.

Ne päämäärät, jotka ehdotetussa säännöksessä metsän käytölle asetetaan, ovat:

1. maan tuottokyvyn täysin hyväksi käyttäminen,
2. taloudellisesti edullisen, kohoavan puun tuotannon turvaaminen, ja
3. puun tuotantoon soveliaan maan tuotavana pitäminen.

V:n 1928 yksityismetsälain 1 § osoittaa sen säännöksen tarkoittavan vain sopimattomien hakkauksien estämistä ja huolenpitojen uudistumisesta hakkauksien jälkeen. Uudessa laissa ei enää tulisi pysähtymään tähän, vaan pyritään, kuten yleisperusteluissa edellä on esitetty, ohjaamaan metsämaan omistaja positiiviseen toimintaan met-

sänsä tuottokykyisyyden hyväksi hakkuista riippumatta.

Kun uutta lainsäädäntöä tullaan sovelta- maan monenlaatuissa oloissa, ei edellä esitettyjä päämääriä voida asettaa ehdottomiksi, jokaisessa yksityistapauksessa sellaisinaan sovellettaviksi tarkoituseriksi, vaan on ne jätettävä sen varaan, että yksityistapauksissa esiintyvät kohtuussyyt otetaan niiden soveltamisessa huomioon. Siten kaksi ensimmäistä edellä esitettyistä päämääristä on yksityistapauksissa otettava määräväksi vain „mahdollisuuden mukaan”, ja kolmas vain sikäli kuin puun tuotantoon soveliaan maan pitämistä tuottamattomana tai huomattavasti vajaatuottoisena ei voida puoltaa hyväksyttävillä syillä. Tällaisena syynä voi olla, paitsi alueen tarpeellisuus muihin tarkoituksiin, myös se seikka, että maan kohtuulliseen tuottokuntoon saattamisesta aiheutuvat kustannukset eivät ole oikeassa suhteessa työstä ja kustannuksista saatavaan hyötyyn tai alueen omistajalla käytettävänä oleviin varoihin.

Kun lakiehdotuksen 1 § sisältää yleisen, vähäisin poikkeuksin kaikkia valtakunnan alueella olevia metsiä koskevan periaatteen, samalla kun lain kaikki muut pykälät, 2 §:ää ja 76 §:ää lukuunottamatta, koskevat ainoastaan yksityisluontoisella sekä kuntien mailla olevia metsiä, on komiteassa harkittu sitäkin, olisiko lakiehdotuksen 1 §:n säännös otettava erikoislakiin ja kaikki muut säännökset yksityismetsälain nimellä säädettävään lakiin, jolloin valtion metsistä säädettäisiin erityinen vastaava yksityiskohtainen laki ja samaten kirkollisvirkatalojen metsistä. Komitea on kuitenkin tullut siihen tulokseen, että yleinen kaikkia metsiä koskeva periaate on lausuttava nyt säädettävän lain 1 §:ssä ja lain nimike, huomioon ottaen että sanotussa pykälässä esiintyvä perussäännös koskee muitakin kuin yksityisluontoisia ja kuntien metsiä, on oleva „metsänhoitolaki”, joka nimike jo viittaa siihen, että laissa on säännöksiä, joilla on yleisluontoinen sisällys.

2 §.

Lain 1 §:n yleislaatuudesta sisällyksestä johtuu, että 2 §:ssä on ollut säädettävä, minkälaisia alueita lain kaikki seuraavat pykälät koskevat, sekä lisäksi, että niihin sisällytet-

tävät vastaavat säännökset metsänhoidosta valtion metsämailla ja valtion virkatalojen mailla ja niinkään papiston ja lakkari-urkurienvirkatalojen mailla, olivatpa ne evankelisluterilaisten tai kreikkalaiskatolisten seurakuntien virkataloja, säädetään erikoislakeissa.

Säännös siitä, mitä metsiä 1 §:n säännökset eivät koske, on otettu erinäisiä määräyksiä koskevaan lukuun, lain 76 §:ään. Kuitenkin säännös siitä, että tämä laki ja siis myöskään sen 1 § ei koske kirkon maita sanan kirkko ahtaassa merkityksessä, on sisällytetty 2 §:ään.

3 §.

Kun lain 1 luku on tarkoitettu osoittamaan lain yleiset periaatteet, on niihin kuuluvina katsottu tarpeelliseksi määrätä, että lain soveltamisessa ei ole tarkoitettu kuljettavaksi valtion hallinnon ja virkatoiminnan tietä, vaan meneteltäväksi niin, että toiminta rakentuu metsänomistajain omatoimisuuden pohjalle. Omatoimisuus tällä alalla tulee olemaan yksi niistä itsehallinnon muodoista, joita meillä on monilla aloilla menestyksellisesti toteutettu. Tämäkin on katsottu tarpeelliseksi asiata koskevassa säännöksessä esittää. Samoin on katsottu oikeaksi itsehallintoelinten nimeäminen itsehallintoa koskevan säännöksen yhteydessä. Yleisiin periaatteisiin kuuluu myös sen mainitseminen, mitkä elimet on tarkoitettu käsittelemään ja ratkaisemaan lain alaan kuuluvissa asioissa syntyvät oikeusriidat.

Kun metsänhoitoyhdistyksistä on annettu erityinen laki 17 p:nä marraskuuta 1950, ei uusi laki tule koskemaan niitä. Kuitenkin metsänhoitoyhdistyksillä tulee olemaan tärkeä tehtävä yksityismetsätalouden alalla sen toiminnan rinnalla, joka uudessa laissa säännöstellään, jota paitsi uuden lain säätämät elimet tulevat metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain mukaan käsittelemään myös joukon tällaisia yhdistyksiä koskevia asioita, joten siis molemmat lait edellyttävät kiinteätä yhteistyötä näiden eri elimien välillä. Kun näin on laita, ei tätä puolta asiasta voida perussäännöksissä sivuuttaa, vaan on niihin otettava säännös, joka viittaa metsänhoitoyhdistyksiä koskevaan erikoislakiin.

2 luku.

Keskusmetsäseurat ja metsänhoitolautakunnat.

4—11 §.

Lain 1 luvussa on jo esitetty yleisiin periaatteisiin kuuluvana, mitkä elimet tulevat olemaan lain toimeenpanijoina. Lain 2 lukuun on näytetty oikealta ottaa lähemmät säännökset näistä elimistä, lukuunottamatta asioissa toimivia tuomioistuimia, joita koskevat säännökset tulevat lain myöhemmissä osissa esille. Kun nimittäin lain myöhemmissä luvuissa tullaan antamaan asiallis-oikeudellisia säännöksiä lain toimeenpanosta ja niiden yhteydessä puhumaan näistä elimistä, on tärkeätä, että siinä yhteydessä on jo selvillä, minkälaisia nämä elimet ovat.

Kun lain toimeenpanossa tulisivat olemaan keskeisinä eliminä keskusmetsäseurat, ei niitä ja niiden kokoonpanoa voida enää uudessa laissa jättää sellaisen vajavan, ikäänkuin sivutekijänä esiintyvän säännöksen varaan, jollainen niistä on v:n 1928 yksityismetsäläissa (13 §), vaan on niiden pääasiallinen kokoonpano ja laatu sekä toimintamuotokin laissa säännösteltävä.

Keskusmetsäseuran oikeudellinen rakenne näyttää olevan syytä järjestää, kuten tähänkin saakka on ollut laita, yhdistyksen rakenteen pohjalle. Vaikka keskusmetsäseura tulee edelleen harjoittamaan melkoiselta osalta aatteellista toimintaa, on sen tehtävä kuitenkin suurimmalta osalta toisenluontoista, osaksi taloudellista ja osaksi hallinnon alaan luettavaa. Näin ollen keskusmetsäseuraa ei ole rakennettava sille pohjalle, että sitä tulisi koskemaan voimassa oleva yhdistyslaki, vaan on se rakennettava yhdistyslaista erillään olevaksi elimeksi, jonka asema ja toiminta osaksi säännöstellään laissa ja osaksi valtioneuvoston vahvistettavissa säännöissä.

Kun keskusmetsäseuran tehtävänä tulee olemaan uuteen lakiin perustuvan metsätalouden edistämistyön johtaminen sekä toimiminen metsänhoitolautakuntien keskuselimenä ja niiden toiminnan ohjaaminen ja valvominen, on se laissa nimenomaan sanottava.

Toiminnan keskittämisen kannalta olisi edullista, että maassa olisi vain yksi keskusmetsäseura ja siinä erityinen osasto ruotsinkielisiä seutuja varten. Ruotsinkielisen kes-

kusjärjestön taholta on esitetty, että sen toiminnasta on yli 20 vuoden aikana saatu myönteisiä kokemuksia, ja viitattu siihen, että maan suuret metsä- ja maataloustuottajain omat yhteenliittymät ovat rakennetut yksikieliselle pohjalle. Lisäksi tähän kysymykseen liittyy kielipoliittinen tekijä, johon komitea ei ole tahtonut puuttua. Näin ollen komitea ei ole katsonut asiaksi tehdä ehdotusta mainittuun suuntaan, vaan on lähtenyt siitä, että maassa edelleen tulee olemaan kaksi keskusmetsäseuraa, toinen pääasiassa suomen- ja toinen ruotsinkielisiä seutuja varten.

Laissa näyttää olevan tarpeellista säännöstellä kysymys, mitä jäseniä ja mitä toimielimiä keskusmetsäseuroissa tulee olemaan.

On luonnollista, että keskusmetsäseuran jäseninä tulevat olemaan ne metsänhoitolautakunnat, joiden keskuselimenä se toimii. Keskusmetsäseuran toiminnan tarpeeksi laajalle pohjalle saamiseksi tulisi seuralla olla huomattava joukko muita jäseniä. Kuitenkaan ei näytä olevan aihetta nimetä laissa muita jäseniä kuin metsänhoitolautakunnat, vaan tulisi muiden jäsenten ottamisen tapahdusta hakemuksen perusteella. Lähinnä tulisivat tällöin kysymykseen metsänhoitoyhdistyksiä liitot, joita maassa on nykyään 18 ja jotka rekisteröityinä yhdistyksiä muodostavat sellaisen yhteisön kuin keskusmetsäseuran jäseneksi pääsemistä varten on tarpeen. Niiden jäseniksi tulemisen kautta ne saisivat mahdollisuuden toimia myös keskusmetsäseurassa edustamiensa erikoispyrkimyksien huomioon ottamiseksi, josta voisi olla keskusmetsäseuralle hyötyä, samalla kuin metsänhoitoyhdistyksiä liittojen kautta paikalliset metsänhoitoyhdistykset pääsisivät mukaan niiden tehtävien johtamiseen, joita keskusmetsäseuran taholla uuden lainsäädännön toteuttamisessa on. Metsänhoitoyhdistyksiä liittojen lisäksi tulisi seuran jäseniksi voida ottaa sellaisia yhteisöjä, laitoksia ja säätiöitä, joilla olisi toimintapiiriinään joko koko maa tai ainakin huomattava osa seuran toimialueesta ja joiden katsottaisiin keskusmetsäseuran jäseninä edistävän ja tukevan sen toimintaa. Komitea on katsonut, ettei olisi aihetta ottaa keskusmetsäseuran jäseniksi vastaisuudessa yksityisiä henkilöitä, kuten niitä vielä keskusmetsäseuroissa niiden varhaisemmalta ajalta peräisin on, vaan että edustuksen tulisi olla järjestöedustusta. Li-

säksi jäsenistöstä olisi poistettava se suuri kirjajuvuus, joka siinä nykyään vallitsee.

Jos jäsenistö järjestettäisiin edellä esitetylle pohjalle, saataisiin ilmeisesti ei ainoastaan riittävän laaja, vaan myös pätevänsä asiantuntemuksen pohjalle rakennettu jäsenistö aikaan, mikä uutta toimintaa silmällä pitäen olisi sen menestymiselle tärkeä.

Keskusmetsäseuran toiminnan johto tulisi varsinaisesti keskittymään seuran johtokuntaan ja toimitusjohtajaan. Kun on edellytettävä, että seuran säännöissä tulee seuraan muodostettavaksi eri osastoja, tulisi jonkun tai joidenkin osastojen johtajain olla johtokunnan jäseninä. Lisäksi tulisi johtokunnassa olla metsänomistajain edustettuina. Niinkään tulisi metsähallituksella, jotta se voisi seurata tarpeeksi tehokkaasti seuran toimintaa ja tuoda siihen myös mukaan metsähallituksen edustamaa asiantuntemusta, olla oikeus asettaa johtokuntaan edustajansa. Tällaisia seikkoja silmällä pitäen olisi johtokunnan jäsenluku määrättävä kuudeksi. Seitsemäntenä olisi siinä seuran toimitusjohtaja, joka toimisi sen puheenjohtajana.

Johtokunnan yläpuolella tulisi seuralla olla hallintoneuvosto, joka tarpeen mukaan kokoontuisi käsittelemään seuran toimintaa koskevia yleisiä, periaatteellista laatua olevia kysymyksiä, ja jonka tehtäviin myös kuuluisi seuran asiainhoidon valvominen. Hallintoneuvostossa tulisi jokaisen seuran alaisena toimivan metsänhoitolautakunnan olla edustettuna. Lisäksi siihen tulisi kuulua 12 muuta seuran yleiskokouksen valitsemaa jäsentä. Jotta valtiovalalla olisi mahdollisuus olla mukana seuran toimintaa seuraamassa, tulisi maatalousministeriön, jonka hallinnon alaan seuran toiminta lähinnä kuuluu, sekä valtiovarainministeriön, joka lähinnä joutuu valtioneuvostossa käsittelemään seuran tulo- ja menoarviota, voida kummankin valita yksi jäsen seuran hallintoneuvostoon. Metsähallituksen ylimmän johdon mukana olemisen hallintoneuvostossa sen edustaman asiantuntemuksen ja metsätalouden alalla tärkeän aseman vuoksi olisi seuran vastaisen toiminnan ja läheisen yhteistyön takia metsähallituksen kanssa mitä tärkein. Ottaen tämä huomioon tulisi metsähallituksen voida valita hallintoneuvostoon kaksi edustajaa. Kaikki jäsenet olisi valittava kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Täten järjestettynä seuralla saatai-

siin arvovaltainen hallintoneuvosto, jossa olisivat pätevällä tavalla edustettuina sekä paikalliset viranomaiset ja maanomistajat että myös valtiovalta. Tällainen hallintoneuvoston kokoonpano olisi seuran toiminnan saattamiseksi tarpeeksi laajalle, eri tahoilla luottamusta herättävälle pohjalle mitä tärkein.

Se mitä edellä on hallintoneuvostoon valitavista jäsenistä esitetty, koskee keskusmetsäseura Tapion hallintoneuvostoa. Centralskogssällskapet Skogskulturin hallintoneuvostoon tulee kunkin sen jäsenenä olevan metsänhoitolautakunnan voida valita kolme ja seuran vuosikokouksen samoin kolme jäsentä, mikä johtuu siitä, että sen alaisina toimii vain kaksi metsänhoitolautakuntaa.

Ylimpänä elimenä tulisi seuralla olemaan sen jäsenten yleiskokous, joka olisi pidettävä ainakin kerran vuodessa. Yleiskokouksen tulisi käsitellä seuran toimintaa koskevia yleislaatuista ja periaatteellisesti tärkeitä kysymyksiä, toimittaa joukko vaaleja, sekä suorittaa sellaisia muita yhdistyksen kokoukselle kuuluvia yleislaatuista tehtäviä, joista yhdistyksen säännöissä tavallisesti määrätään. Seuran yleiskokouksessa tulisi luonnollisesti sen jäsenten olla edustettuina. Ottaen huomioon, että metsänhoitolautakunnissa sekä ylimetsänhoitaja että lautakunnan puheenjohtaja kumpikin edustavat omaa asiantuntemustaan lautakunnan aluetta ja toimialaa koskevissa asioissa, tulisi molempien voida olla yleiskokouksessa mukana, ja tulisi siis metsänhoitolautakunnan voida lähettää seuran yleiskokoukseen kaksi edustajaa. Muiden jäsenten tulisi voida lähettää niitä vain yksi. Jo määrätyn säännöllisyyden saaneiden vuotuisten metsäpäivien yhteyteen järjestettynä ja edellä esitetyllä tavalla kokoonpantuna varsinaisen yleiskokouksen muodostuisi jonkinlaisiksi metsävaltiopäiviksi, joiden vaikutus metsäasiain hoitoon tulisi olemaan pitkälle ulottuva, semminkin kun eri osat maata ja eri intressipiiritkin tulisivat olemaan niillä edustettuina.

Edellä esitetyllä tavalla järjestettynä keskusmetsäseura saisi sellaisen kokoonpanon ja toiminnan järjestelyn, johon kansamme eri piirit voivat luottaa ja jolla myös olisi mahdollisuus saada uusien päämäärien saavuttamiseksi yksityismetsätalouden alalla sellainen voima ja into, jota minkään muun järjestelyn kautta ilmeisesti ei voitaisi saavuttaa.

Sillä tulisi myös olemaan tarpeellinen yhteys valtion elimiin ja siis mahdollisuus saada niissä tapahtuvassa, sen toimintaa koskevien asiain käsittelyssä omat pyrkimyksensä ja tarpeensa pätevällä tavalla esille.

12—14 §.

Metsänhoitolautakunnan tehtäviksi säädetään v:n 1928 yksityismetsälain (6 §) lain noudattamisen valvominen sekä yksityismetsätalouden edistäminen, minkä lisäksi tämän edistämistyön laadusta on annettu erikoissäännöksiä. Myös uudessa laissa tulee olla yleisluontoiset säännökset metsänhoitolautakuntien tehtävistä. Ne on sisällytetty lakiehdotuksen 12 §:ään. Sen sijaan että keskusmetsäseura on koko maata koskevaa toimintaa harjoittava elin sillä rajoituksella, minkä kielipoliittinen tekijä määrää, on metsänhoitolautakunta maaseudulla rajoitetussa piirissään toimiva elin. Sen yleislaatuista tehtävänä tulee luonnollisesti olemaan toiminta uuden lain säätämien tarkoitusprien saavuttamiseksi sen toimialueella ja siihen sisältyvä metsätalouden edistäminen. Tähän kuuluvina tehtävinä voidaan erityisesti mainita uuden lain toimeenpano ja sen noudattamisen valvominen. Lisäksi metsänhoitolautakuntien tulisi antaa mahdollisuuden mukaan ammattiapua järjestämällä näissä asioissa työjaon metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Sellaisina tehtävinä tulevat kysymykseen ammattiavun sekä neuvon ja ohjeiden antaminen metsänhoidollisten ja muidenkin metsätaloudellisten tehtävien suorittamisessa. Tärkeänä tehtävänä tulisi kuitenkin tähänkin saakka olemaan metsätaloudellinen valistus- ja neuvontatyö. Lisäksi tulee metsätaloutta edistävän yhteistoiminnan tukeminen sekä erityisesti niiden tehtävien suorittaminen, joita yhteismetsä ja metsänhoitoyhdistyksiä koskeva lainsäädäntö niille antaa.

Kun metsänhoitolautakunnille kokemuksen mukaan voidaan eri tahoilta antaa erilaisia tehtäviä, jotka eivät aina edes niiden toimialaan kuulu ja joita voivat vaatia sellaisetkin viranomaiset ja elimet, joilla ei ole katsottava olevan niiden vaatimiseen mitään oikeutta, on katsottu tarpeelliseksi laissa nimenomaan mainita, että niiden tehtävien, joiden suorittamista lautakunnilta vaaditaan, tulee olla niiden toimialaan kuuluvia sekä säädettyssä järjestyksessä ja siis myös siihen

oikeutetun viranomaisen toimesta niiden tehtäviksi määrättyjä.

Kuten edellä on sanottu, lain 12 § tarkoittaa antaa yleislaatuiset määräykset metsänhoitolautakuntien tehtävistä. Näiden määräyksien lisäksi lain eri kohdat sisältävät niitä koskevia säännöksiä. Niihin tullaan myöhemmin kutakin tuollaista tehtävää koskevan säännöksen yhteydessä.

Metsänhoitolautakuntien tehtävistä sisältää myös 17 p:nä marraskuuta 1950 annettu laki metsänhoitoyhdistyksistä säännöksiä. Niiden mukaan metsänhoitolautakunta

vahvistaa toimintapiirissään eri metsänhoitoyhdistysten toiminta-alueiden rajat;

ohjaa ja valvoo metsänhoitoyhdistyksen toimintaa;

välittää metsänhoitoyhdistyksen sääntöjä keskusmetsäseuran kautta yhdistysrekisteriin merkittäviksi;

ratkaisee päätöksellä kysymykset, jotka koskevat metsänhoitomaksun alentamista neljännekseen tai sellaisen alentamisen peruuttamista;

käyttää sille metsänhoitomaksuista suoritettuja osuudet osaksi metsänhoidon edistämiseen sen kunnan alueella, josta varat on kerätty tai eräissä tapauksissa koko lautakunnan toimialueella, ja osaksi sellaisten metsänhoitoyhdistyksen toiminnan tukemiseen, jotka ovat lisävarojen tarpeessa;

antaa lupia metsänhoitoyhdistyksen vararahastojen käyttöön;

käyttää maatalousministeriön erikoistapauksissa sen käytettäväksi määräämät metsänhoitoyhdistyksen varat yksityismetsätalouden edistämiseen toiminta-alueellaan.

Tämä luettelo osoittaa, että metsänhoitolautakunnilla tulee olemaan tärkeä tehtävä metsänhoitoyhdistyksen toimintaa koskevissa asioissa. Uuden lain tultua voimaan tuleekin paikallinen toiminta yksityismetsäin metsänhoitoa ja metsätaloutta koskevissa asioissa olennaisesti keskittymään näihin kahteen elimeen ja tapahtumaan niiden kiinteän yhteistoiminnan pohjalla. Tämä toiminta tulee metsänhoitolautakunnan osalta olemaan sitä metsätaloutta edistävää yhteistoimintaa, josta lakiehdotuksen 12 § sisältää säännöksen. Tältäkin osalta metsänhoitolautakuntien työ tulee olemaan keskusmetsäseuran johdon ja valvonnan alaista, kuten lakiehdotuksen 4 § sekä metsänhoitoyhdistyslain 5 § osoittavat.

Myös yhteismetsiin nähden, joista on voi-

massa 28 p:nä huhtikuuta 1925 annettu laki, on metsänhoitolautakunnilla eräitä tehtäviä. Joulukuun 20 p:nä 1945 annettu valtioneuvoston päätös mainitun lain toimeenpanosta määrää, että metsänhoitolautakuntien tulee huolehtia neuvon ja ohjauksen antamisesta yhteismetsien hoidossa ja käytössä sekä niiden hallinnon ja talouden järjestämisessä niiden ohjeiden mukaan, jotka metsähallitus katsoo tarpeellisiksi asiassa antaa;

laatia metsähallituksen toimeksiannosta yhteismetsille metsätaloussuunnitelmia sekä suorittaa niissä metsätalouden tarkastuksia;

hyväksyä eräissä tapauksissa hyväksyttäviksi alistettuja metsänmyyntejä;

lähettää ehdotus yhteismetsän ohjesäännöksi oman lausuntonsa kanssa asianomaisen viranomaisen vahvistettavaksi;

säilyttää toimialueellaan olevien yhteismetsien metsätaloussuunnitelmien ja metsätalouden tarkastusasiakirjojen alkuperäiset kappaleet kartoineen; sekä

ottaa vastaan eräitä yhteismetsien käyttöä koskevia tietoja ja niitä koskevia asiakirjoja.

Kun ottaa huomioon, että maanhankintalain mukaan on yhteismetsiä runsaasti perustettu, ovat tämän kautta myös yhteismetsiä koskevat metsänhoitolautakuntien tehtävät huomattavasti lisääntyneet.

Metsänhoitolautakunnan kokoonpanosta v:n 1928 yksityismetsälaki säättää, että siinä tulee olla vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä. Näistä jäsenistä on asianomainen keskusmetsäseura valinnut yhden ja asianomaiset maanviljelysseurat muut. Tämä metsänhoitolautakuntien kokoonpano osoittaa, että ne ovat olleet tarkoitettut metsänomistajapiirien omiksi elimiksi ja toimimaan metsänomistajain omatoimisuuden pohjalla. Tämän saman periaatteen mukaisesti on myös metsänhoitolautakuntien kokoonpano ehdotettu uudessa laissa järjestettäväksi.

Kuten tähänkin saakka tulisi asianomaisen keskusmetsäseuran valita yksi jäsen metsänhoitolautakuntaan. Sen sijaan että maanviljelysseurat ovat tähän saakka valinneet niihin jäseniä, näyttää nyt, kun metsänhoitoyhdistykset ovat kehittyneet metsänomistajain omiksi erikoisjärjestöiksi, olevan oikein antaa niiden valita jäseniä metsänhoitolautakuntaan. Niiden tulisi voida valita kolme jäsentä. Metsänhoitoyhdistykset saisivat siten niissä lujan edustuksen. Uuden lain mukaan metsänhoitolautakunnan tulee viran-

omaisen asemassa päättää monista kysymyksistä, jotka mitä lähisimmin koskevat metsänomistajien lisäksi myös puun ostajia hakkuuttajina. Lain tasapuolisen ja tarkoituksenmukaisen täytäntöönpanon kannalta olisi tärkeätä, että metsänhoitolautakunnassa asioita käsiteltäessä myös hakkuuttajain näkökohdat tulisivat esille ja heidän asiantuntemuksensa hyväksikäytetyksi. Tästä syystä komitea on sitä mieltä, että ostajapuolellakin on oltava oikeus valita yksi jäsen metsänhoitolautakuntaan. Kun maamme metsäteollisuus ostaa valtaosan markkinoitavan puun määrästä, komitean mielestä tämän valitsemisoikeuden tulisi kuulua metsäteollisuuden asianomaiselle keskusjärjestölle, Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitolle. Valittavia jäseniä tulisi siis täten olemaan yhteensä viisi. Kuudentena jäsenenä tulisi olla lautakunnan ylimetsänhoitajan, joka tulisi olemaan lautakunnan toiminnan johtajana. Ylimetsänhoitaja olisi lautakunnan itsensä otettava toimeensa. Kuitenkin olisi vaali alistettava keskusmetsäseuran hyväksyttäväksi (64 §). Samoin olisi lautakunnan itse valittava varsinaista jäsenistään puhejohtaja. Ylimetsänhoitaja tulisi siis olemaan lautakunnan jäsenenä virkansa perusteella ja muut olisivat valittuja jäseniä.

Metsänhoitolautakunnan valittujen jäsenten pätevydestä olisi, kuten nykyäänkin on laita, säädettävä, että heidän tulee olla paikallisoloja tuntevia. Nykyään on lisäksi säädetty, että heidän tulee olla metsänhoitoon perehtyneitä. Nykyoloja silmällä pitäen olisi vaatimusta tässä kohden laajennettava niin, että lautakunnan jäsenten tulee olla metsätalouden alalla käytännöllistä kokemusta omaavia henkilöitä.

Sen sijaan että nykyisen lain mukaan valittujen jäsenten toimikausi on kolme vuotta, tulisi sen uuden lain mukaan olla neljä vuotta, koska usein tapahtuvat vaalit ja vaihtumiset eivät ole toiminnalle eduksi. Valittavan ikärajaksi on säädettävä 65 vuotta, ottaen huomioon että katselmuksiin ja moniin muihin lautakunnan tehtäviin ei suhteellisen vanhan miehen voi edellyttää useinkaan menestyksellä osallistuvan.

15—17 §.

Lakiin on ollut tarpeellista ottaa keskusmetsäseuroista ja metsänhoitolautakunnista eräitä yhteisiä pykälä.

On esiintynyt epäselvyyttä kysymyksestä, ovatko metsänhoitolautakunnat sellaisia oikeushenkilöitä, jotka voivat hankkia nimiinsä omaisuutta, esim. kiinteistöjä, tehdä oikeudellisesti päteviä sitoumuksia sekä kantaa ja vastata. Tämä epäselvyys on ollut tarpeellista poistaa ottamalla lakiin asiasta nimenomainen säännös. Sama säännös on kohdistettava keskusmetsäseuraan.

Kun lakiin voidaan ottaa vain yleisluontoisia säännöksiä lain toimeenpanoelimistä, on tarkemmat määräykset niistä annettava erikseen. Keskusmetsäseuroihin nähden niiden antaminen tapahtuu niiden säännöissä, jotka tulevat olemaan yhdistyksien sääntöjen tapaan laaditut ja joiden vahvistaminen kuuluu maatalousministeriölle. Metsänhoitolautakunta taas on sellainen hallinnollinen elin, jonka toiminnasta annetaan lähemmät määräykset toimeenpanoasetuksella ja tarpeen mukaan maatalousministeriön päätöksellä. Lisäksi voi tulla kysymykseen erityisen ohjesäännön laatiminen sille. Se olisi sopivimmin keskusmetsäseuran vahvistettava.

Kun keskusmetsäseurat ja metsänhoitolautakunnat toimivat julkisessa tehtävässä, joka on verrattava muiden lailla järjestettyjen itsehallintoelimien tehtäviin, seuraa siitä, että niiden toimihenkilöiden tulee tässä toiminnassaan olla virkamiesvastuun alaisia. Lakiin on ollut otettava säännös siitä, missä keskusmetsäseuran johtokunnan ja metsänhoitolautakunnan jäseniä ja molempien toimihenkilöitä syytetään virkavirheestä. Toimihenkilöiksi luetaan tällöin varsinaiset virkamiehen asemaa vastaavassa asemassa olevat henkilöt. Molemmilla on sitäpaitsi toimessa sellaisia henkilöitä, joita ei voida katsoa virkamiehen asemassa oleviksi. Niiden syyttämisestä toimesta tehdystä virheestä ei ole ollut tarpeellista ottaa lakiin erikoismääräystä, koska heitä syytetään yleisessä alioikeudessa rikoslain ja oikeudenkäyntiä koskevien yleisten säännösten mukaan.

Kun keskusmetsäseurat ja metsänhoitolautakunnat tulevat edelleen kuten tähänkin saakka suorittamaan niille uskottuja julkisia tehtäviä, joka on valtiiovallan hoidettava ja järjestettävä, on luonnollista, että niiden toimintaan tarpeelliset varat osoitetaan kuten tähänkin saakka valtion tulo- ja menoarviossa. Metsänhoitolautakunnilla tulee, kuten edellä jo on esitetty, olemaan käytettävinaan metsänhoitoyhdistyslain perusteella

saatuja varoja, jota paitsi molemmilla voi olla maomaisuutta ja muuta kiinteätä sekä irtainta omaisuutta, josta niillä voi olla tuloakin. Lisäksi niillä on tuloja toimitusmaksuista sekä eräissä tapauksissa menetyksi tuomituista puista.

3 luku.

Metsän hävittäminen.

Lakiehdotuksen 3 luku käsittelee erilaisia metsän hävittämistä koskevia kysymyksiä. Se sisältää ensin yleisen metsän hävittämiskiellon. Sitten se sisältää säännökset siitä, mitä on katsottava metsän hävittämiseksi ja mitä ei. Tätä seuraavat säännökset hakkuun ilmoittamisvelvollisuudesta, siitä tapauksesta että metsää uhkaa hävitys ja sen ehkäisemisestä, siitä että metsää on jo hävitetty, metsän rauhoittamisesta ja sen aiheuttamista töistä sekä lopuksi eräistä syyte- ja takavarikkoasioista. Kun nämä monenlaiset säännökset ovat kaikki metsän hävittämiseen liittyviä ja kun niiden erittelemisen lyhyessä otsikossa ei näytä mahdolliselta, on otsikoksi valittu sana hävittäminen kollektiivisena käsitteenä, johon kaikki nuo eri kysymykset sisältyvät.

18 §.

Samoin kuin nykyiseen yksityismetsälakiin on otettu säännös „Metsää älköön hävitetäkö”, on näyttänyt tarpeelliselta ottaa se sellaisenaan myös nyt säädettävänä olevaan lakiin. Se sanoo tämän kiellon kategorisena, kaiken kansan tietoon syvästi juurrutettava asiana, ja on yhtenä perustavaa laatua olevista metsälainsäädännön säännöksistä.

Nykyinen metsälaki määrittelee, mitä on katsottava metsän hävittämiseksi. Tämä määritelmä kohdistuu varsinaisesti vain niihin tapauksiin, joissa metsää on hakattu, sekä kysymykseen siitä, miten hakkauksen saa toimittaa, mitä on otettava huomioon maan tilaan ja käyttöön nähden hakkauksen jälkeen sekä miten nuorenoksen aikaansaamisesta ja suojelemisesta hakkauksen jälkeen on huolehdittava. Periaatteena on huolenpito siitä, ettei metsän luonnollinen uudistuminen joutu vaaraan (jälleikasvuperiaate). Vain silloin kun kysymyksessä on nuoren kasvuksen metsän hakkaaminen on

säännös siitä, mikä on metsän hävittämistä, rakennettu kestävyysperiaatteen pohjalle.

Niiden päämäärien toteuttamiseksi, joihin uuden lain 1 §:n mukaan on pyrittävä, ei metsän hävittämistä määriteltäessä näytä olevan riittävää pysyä niissä puitteissa, jotka nykyinen yksityismetsälaki säätelee, vaan on asiassa mentävä pitemmälle. Perusteeksi tulee asetettavaksi seuraavia näkökohtia.

Uuden lain 1 §:n asettamia päämääriä silmällä pitäen on metsän käsittelyssä pyrittävä kasvattamiseen olevan puuston edelleen kasvattamiseen niin kauan, kuin sen kasvu voidaan pysyttää sellaisella tasolla, että maan tuotokkyky tulee käytännön tarjoamien toimintamahdollisuuksien rajoissa täysin hyväksi käytetyksi. Tältä pohjalta on katsottu tarpeelliseksi määrätä, että kehitettäväksi kelpaavan puuston sellainen hakkaaminen, joka on ristiriidassa metsän järkipärisen kasvatamisen kanssa, on metsän hävittämistä ja siis kiellettyä.

Jos metsä yli-ikäisenä ei enää voi täysin käyttää hyväkseen maan tuotokkykyä, se on sekä luonnostaan (biologisesti) että taloudellisesti uudistettavaksi kypsä. Jos metsä taas jostakin muusta syystä ei täytä edellä mainittua 1 §:n asettamaa vaatimusta, se on katsottava kehitettäväksi kelpaamattomaksi. Tällaisina syinä voidaan esimerkiksi mainita seuraavat: puuston kuutiomäärä on metsän ikään katsoen liian pieni, puustosta on vastoin metsänhoidollisia periaatteita hakaten poistettu vallitseva ja siis kehityskykyisin latvuskerros, puut ovat huomattavassa määrässä lahovikaisia tai puuston muodostaa kasvupaikalle sopimaton puulaji. Jotta metsä voidaan katsoa kehitettäväksi kelpaamattomaksi, on edellä mainittujen epäedullisten tekijäin oltava lisäksi sitä laatua ja niiden vaikutuksen niin tuntuva, ettei metsää sopivin kasvatushakkauksin kohtuullisessa ajassa saada jälleen täyteen tuottokuntoon.

Uudistettavaksi kypsä ja kehitettäväksi kelpaamattomia metsiä ei saa uuden lain mukaan käsitellä muulla tavoin kuin sellaisilla hakkuilla, joissa pidetään huolta siitä, että alalle kohtuullisessa ajassa syntyy kehitettäväksi kelpaava, siis riittävän tiheä ja kasvupaikalle sopiva puulajia kasvava taimisto joko luontaisesti hakkuun johdosta tai metsänviljelyn tuloksena. Ellei niin tehdä ja jos esim. puustoa vain edelleen kasvattamisen mielessä harvennetaan, on myös tällaiset hak-

kaukset katsottava metsän hävittämiseen johdettaviksi ja siis kielletyiksi.

Uudistusperiaatteen mukaiset määräykset nykyisessä laissa tähtäävät ensi sijassa metsän luontaisen uudistumisen turvaamiseen. Sellainen uudistushakkaus, jossa taimistoa ei voida odottaa luontaisesti nousevan, vaan jossa on tarpeen käyttää metsänviljelyä, on sallittua vain, jos noudatetaan metsänhoitolautakunnan edeltäkin hyväksymää suunnitelmaa (2 §). Komitea on katsonut, että tällainen toiminnan uudistumisen suunnitelmiin ei salli metsän käsittelyssä sitä joustavuutta, joka usein on tarpeen, ja että menettely niissä tapauksissa, joissa on järkipäristä käyttää metsänviljelyä, on tehtävä vapaammaksi. Tähän on vielä vaikuttanut näkemys, että tällaiset tapaukset tulevat huomattavasti lisääntymään sitä mukaa kuin metsänhoito kehittyy yhä voimaperäisemmäksi. Sen takia on uuteen lakiin otettu edellä mainittu säännös, jossa uudistuminen luontaista tietä ja uudistaminen metsänviljelyä käyttäen tehdään samanvertaisiksi. Valvonnan helpottamiseksi on 21 §:ssä säännös siitä, että metsänviljelyn tullessa hakkuun jälkitoimenpiteenä kysymykseen hakkuuilmoitus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen hakkuun alkamista ja että siihen on liitettävä sitoumus jälkitoimenpiteiden suorittamisesta.

Edellä selostetut kielletyt hakkuut on katsottava metsän hävittämiseksi siitä syystä, että niistä aiheutuu metsän vajaatuottoiseksi joutuminen tai sen vaara. Myös jokainen muu metsämaan tai puuston sillä tavoin käyttäminen tai hakkuun jälkeen sellaiseen tilaan jättäminen, että siitä aiheutuu ilmeinen metsän vajaatuottoiseksi joutumisen vaara, on katsottava metsän hävittämiseksi.

Tilan metsien koko, niiden suhde viljelysmaan alaan, ikäluokkasuhteet tai muut rakenteelliset seikat voivat toisinaan olla sellaisia, että eräinlaiset hakkuut, jotka edellä sanotun mukaan ovat sallitut, alentaisivat huomattavasti metsän tuottoa lähivuosikymmeniksi, jos ne lyhyehkönä ajanjaksona kohdistuisivat tilan koko metsäalaa tai sen valtaosaan. Ottaen huomioon metsän antaman tuen maatilojemme taloudessa on näyttänyt, että myös tällainen puun tuoton tasaisuuden tuntuva järkyttäminen on koetettava uudella lailla estää. Tällainen voimakas hakkuu voi olla joissakin tapauksissa puolustet-

tavissa, jos se tapahtuu kotitarpeeksi taikka jos erityiset seikat, kuten maanomistajalle sattuneet taloudelliset vaikeudet, perinnönjaossa tai maanjaossa tapahtuvat järjestelyt, vastainen metsämaan käytön uudelle pohjalle järjestäminen tms. sitä ovat vaatineet. Ellei sellaisia erikoisyyttä ole, on tuollainen myyntihakkuu katsottava metsän hävittämiseksi.

Kun sana myyntihakkuu tulee täten esiintymään erikoisperusteena metsän hävittämisen käsitettä määriteltäessä, on lakiin ollut otettava määritelmä siitä, mitä myyntihakkuulla tarkoitetaan. Sen vastakohtana on hakkuu kotitarpeeksi. Tämä tarve voi kuitenkin tarkoittaa säännöllisesti vain sen kiinteistön kotitarvetta, jolla hakkuu toimitetaan. Kiinteistön omistajalla voi nim. olla muita kiinteistöjä, joilla kullakin on oma kotitarpeensa. Sen periaatteen mukaan, joka on lausuttu jo 1734 v:n lain RK 10 luvun 1 §:ssä, ei voi tulla kysymykseen, että yhden talon kotitarve tyydytetään toisen talon metsästä. Poikkeuksen voivat muodostaa vain ne tapaukset, joissa useampia eri tiloiksi jaettu alueita hoidetaan samaan maa- ja metsätaloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvina ja siis ikäänkuin yhtenä tilana. Tämä erikoistapaus on otettu huomioon esim. v:n 1909 maanvuokralain 1 §:n säännöksessä lampuotitiloista. Sellaisissa tapauksissa on luonnollista, että tämän kokonaisuuden kotitarve tyydytetään tähän kokonaisuuteen kuulvalta koko alueelta.

Kotitarvetta arvioitaessa on myös otettava huomioon, että maanomistajalla voi olla esim. teollisuuslaitos, matkustajakoti tms. alueellaan. Tällaisen erikoiskäytön tarvetta ei ole katsottava tilan kotitarpeisiin sisältyväksi, vaan ainoastaan sen tarpeen määrä, joka on paikkakunnalla tavallisen tilan käytön ja asianomaisen kodin tarpeiden mukainen. Myyntihakkuun ja kotitarvehakkuun välinen ero on siis yksityistapauksissa arvosteltava edellä esitetyllä pohjalla.

19 §.

Samoin kuin v:n 1928 yksityismetsälaisissa on säädetty eräitä erikseen mainittuja poikkeuksia siitä, mitä yleisten määräyksien mukaan on pidettävä metsän hävittämisenä, on niitä säädettävä myös nyt laadittavana olevassa uudessa laissa. Näissä poikkeuksissa voidaan melkoiselta osalta pysyä v:n 1928 säännöksiin pohjalla, vaikkakin niitä on

eräissä kohdissa täydennettävä. Siten on viljellyn maan sekä rakennustontin ja varastopaikan raivaamisen lisäksi nimenomaan mainittava alueen raivaaminen tietä varten. Nykyisessä laissa on myös metsän hakkaaminen syöttöhaan valmistamista tai parantamista varten katsottu sellaiseksi hakkuuksi, joka ei ole metsän hävittämistä. Ottaen huomioon laiduntalouden alalla tapahtuneen kehityksen ja siirtymisen viljeltyihin laitumiin, mikä myös metsätalouden kannalta on katsottava otolliseksi kehitykseksi, on uudesta laista jätetty syöttöhakkaa koskeva säännös pois ja sen sijaan siihen on otettu säännös, jonka mukaan hakkuu viljellyn laitumen raivaamista varten ei ole metsän hävittämistä. Kaikkeen raivaamiseen nähden on säädettävä poikkeuksen edellytykseksi, ettei raivattu alue ole sijainniltaan eikä laadultaan ja laajuudeltaan tarkoitukseen ilmeisesti sopimaton ja että se tulee kohtuullisessa ajassa käytetyksi siihen tarkoitukseen, jota varten raivaus on toimitettu. Myös sitä nykyisen lain säännöstä, joka asettaa kotitarvehakkuun poikkeusasemaan, on edelleen kehitettävä lausumalla, että kotitarvehakkuun tulee tapahtua maanomistajan taloudessa käytettävään välttämättömän kotitarvepuun saamiseksi ja että silloinkin on edellytyksenä, että metsän tyydyttävää luontaista uudistumista ei sen johdosta vaaranneta eikä metsää saateta vajaatuottoiseksi.

20 §.

Tärkeänä apuna sen valvomisessa, ettei metsää hävitetä, on nykyisen lain mukaan ilmoitusvelvollisuus hakkuista. Tällainen velvollisuus on nykyään kaikissa hakkuissa, joissa hakkauttajana on muu kuin maanomistaja itse. Jos maanomistaja itse hakkauttaa metsänsä myytäväksi tai myyntiä varten jalostettavaksi, on hänkin velvollinen tekemään hakkuuilmoituksen, ei kuitenkaan jos hän hakkauttaa metsää metsänhoitolautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaan taikka itse hakkauttaa sitä järkipärisesti harventamalla. Maanomistaja ei ole velvollinen ilmoittamaan kotitarvehakkuutaan.

Uudessa laissa on näitä säännöksiä hakkuuilmoituksista entisestään jossakin määrin täsmennettävä. Periaatteena tulee olla, että myyntihakkuu on aina ilmoitettava, olipa että sen suorittaa maanomistaja tai hakkuuoikeuden omistaja. Kuitenkin näyttää olevan tar-

peen poikkeuksien varaaminen sellaisia tapauksia varten, joissa hakkuumäärä on pieni taikka joissa erityiset seikat vaativat kohtuussyiden perusteella vapautusta ilmoittamisvelvollisuudesta. Siten esimerkiksi olisi kohtuutonta vaatia, että maanomistajan, joka tahtois myydä metsästään muutamia puita tilastaan erotetun huvilatilalla laiturin rakentamista varten taikka joka huomattavaan hakanneensa runsaasti halkoja kotitarvepuuksi myysi niistä muutaman sylen saman kesäasukkaan polttopuuksi, olisi tehtävä hakkuuilmotus. Kun tällaiset poikkeukset voivat koskea useita erilaisia tapauksia, joiden laatu voi olosuhteiden mukaan vaihdella, olisi käytännöllisintä jättää niitä koskevat säännökset hallinnollisen asetuksen varaan, koska ne siten olisivat myös helpommin muutettavissa ja täydennettävissä (ks. luonnos metsänhoitoasetukseksi, 27 §).

Hakkuuilmotus, joka nykyisen lain mukaan on tehty kunnanmetsälautakunnalle, olisi uuden lain mukaan tehtävä metsänhoitolautakunnalle. Se olisi tehtävä kirjallisesti ja tulisi sen tapahtua hyvissä ajoin ennen myyntihakkuun alkamista.

Nykyisen lain mukaan myyntihakkuun ilmoittaminen ei ole tarpeen myöskään silloin, kun maanomistaja itse hakkaa metsänsä myytäväksi sitä järkipärisesti harventamalla. Kokemukset siitä, mitä maanomistajat itse katsovat järkipärisesti harventamiseksi, ovat sitä laatua, että ne eivät kehoita pysyttämään tällaista säännöstä voimassa. Siitä syystä se on lakiehdotuksesta jätetty pois. Maanomistajan kotitarvehakkuu tulisi edelleen olemaan ilmoitusvelvollisuudesta vapaa.

21 §.

Erikoisasemassa hakkuuilmoitukseen nähden on sellainen hakkuu, joka on suunniteltu tapahtuvaksi niin, että metsä hakkuun tapahtua uudistetaan metsänviljelytoimenpitein. Kun hakkuun täten tapahtuessa on pidettävä huolta siitä, että tulos ei muodostu lain tarkoitusperien vastaiseksi, on vaadittava, että tällaista hakkuuta sekä sitä seuraavia metsänviljelytoimenpiteitä varten on olemassa erityinen suunnitelma ja että se on ennen hakkuun alkamista metsänhoitolautakunnan tarkastettava ja hyväksyttävä. Lisäksi on vaadittava maanomistajalta sitoumus suunnitelman toimeenpanosta sekä, jos metsänhoito-

lautakunta niin tarpeelliseksi katsoo, takaus tai muu vakuus sitoumuksen täyttämiseksi. Kaikesta tästä olisi asianmukaiset paperit liitettävä hakkuuilmoitukseen, joka olisi tällaisessa tapauksessa tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen hakkuun alkamista, jotta metsänhoitolautakunnalla olisi tarpeellinen aika toimenpiteisiinsä asiassa.

22 §.

Vuoden 1928 yksityismetsälaisissa ei ole säännöksiä toimenpiteistä, jotka voivat olla tarpeen silloin kun metsää uhkaa hävitys, vaan vasta niistä tapauksista, joissa hävitys jo on tapahtunut. Tämä on katsottava puutteeksi, koska on tärkeätä, että jo uhan esiintyessä ryhdytään toimenpiteisiin hävityksen estämiseksi. Lakiehdotuksessa on tämä puute pyritty poistamaan. Siinä erotetaan ne tapaukset, joissa metsää uhkaa hävitys, ja sellaisissa tapauksissa kysymykseen tulevat toimenpiteet, niistä, joissa hävitys jo on tapahtunut, ja niistä toimenpiteistä, jotka silloin tulevat kysymykseen. Nyt puheena oleva pykälä koskee niitä tapauksia, joissa metsän hävitys ei vielä ole tapahtunut, mutta leimauksen tai muun seikan perusteella voidaan katsoa metsän hävityksen uhkaavan.

Metsän hävityksen uhan saa usein tietoonsa jokin metsänhoitolautakunnan toimialueella liikkuva lautakunnan palveluksessa oleva metsäammattimies. Kun tällainen uhka vaatii nopeita toimenpiteitä hävityksen ehkäisemiseksi, ei useinkaan ole mahdollisuutta saattaa asiaa ensin metsänhoitolautakunnan käsiteltäväksi, vaan tulee tällä toimihenkilöllä olla ilman sitä velvollisuus puuttua asiaan. Kun hävittämisen uhka voi monissa tapauksissa johtua siitäkin, että hakkuoikeuden omistaja tai maanomistaja ei ole tietoinen siitä, missä rajoissa metsän luovallinen hakkuu voi tapahtua, on paikallaan, että uhasta tietoiseksi tullut toimihenkilö viipymättä huomauttaa heille, mitä asiasta on säädetty, sekä antaa sen mukaiset neuvot ja ohjeet.

Tuollainen huomautus ei kuitenkaan aina riitä ilmeistämään metsän hävitystä estämään, vaan ovat muut erittäin kiireelliset toimenpiteet uhan torjumiseksi välttämättömiä. Sellaisena voi tulla kysymykseen hakkuun aloittamisen tai jatkamisen sekä metsän muunkin käytön kieltäminen. Valtuutta sellaisen kiellon antamiseen ei olisi annettava mille metsänhoitolautakunnan palveluksessa

olevalle metsäammattimiehelle tahansa, vaan tulisi toimihenkilön olla metsänhoitaja, minkä lisäksi olisi vaadittava, että metsänhoitolautakunta olisi valtuuttanut hänet tuollaisia kieltoja antamaan. Kielto voisi olla ainoastaan väliaikainen. Sellainen voitaisiin siis antaa ilman, että asia olisi ennen sen antamista ollut metsänhoitolautakunnan käsiteltävänä. Tällainen kielto tulisi heti voimaan. Siitä olisi viipymättä ilmoitettava maanomistajalle tai hakkuuoikeuden omistajalle tai kummallekin. Kiellon tulisi olla voimassa enintään 20 päivää, minkä ajan kuluessa metsänhoitolautakunnan tulisi joko päättää että se raukeaa taikka antaa uusi kielto. Ennen päätöksen tekoa tulisi maanomistajalla tai hakkuuoikeuden omistajalla tai molemmilla olla tilaisuus selityksen antamiseen asiassa, jos he katsoisivat etunsa sitä vaativan. Lisäksi voisi tulla kysymykseen katselmuksella paikalla. Kun kaikki tämä vaatii aikaa, ei etenkään syrjäisiä seutuja silmällä pitäen edellä mainittua 20 päivän aikaa ole pidettävä liian pitkänä, vaikka asia rintamailla ilmeisesti voidaan saada järjestykseen jonkin verran lyhemmänkin ajan kuluessa.

Edellä säädetyn kiellon voimassa ollessa tulisi metsänhoitolautakunnan koettaa saada aikaan maanomistajan tai hakkuuoikeuden omistajan tai molempien kanssa sopimus asian järjestelystä tai, ellei sitä saataisi aikaan, tehdä asiassa päätös. Siinä voitaisiin kieltää metsän hakkaaminen ja muukin käyttö niin pitkäksi ajaksi, että hävityksen uhan katsottaisiin sen kuluessa poistuvan. Määräajan rajoittaminen enintään yhdeksi vuodeksi on näyttänyt tarpeelliselta. Säännös kiellon sisällyksestä sekä määrääjän pituudesta on otettu 28 §:ään.

Metsän hävittämisen voi katsoa uhkaavan ei ainoastaan jonkin positiivisen toimenpiteen johdosta, vaan myös sen johdosta, että jokin metsän hävityksen ehkäisemiseksi välttämättömän tarpeellinen toimenpide on lyöty laimin. Tämä on ollut pykälässä otettava huomioon.

Kun hakkuissa, joissa metsää näyttää uhkaavan hävitys, voi olla kysymyksessä hyvinkin suuria arvoja, ja kun niissä huonosti harkitut hakkuukiellot voivat saada aikaan vahinkoja ja aiheuttaa vaikeasti järjestettäviä kysymyksiä, on edellä esitettyllä tavalla koetettu pitää huolta siitä, ettei heikosti harkittuja päätöksiä tehdä, mutta että

samalla metsän hävittämisen uhkaan voidaan tarpeeksi tehokkaalla tavalla puuttua ja saada uhka torjutuksi.

23 §.

Jos metsää on jo hävitetty, on siinä tosiasiana olemassa vastoin lain säännöksiä tapahtunut hakkuu tai muu toimenpide tai laiminlyönti. Silloin siis asian tila ja sen mukaisesti myös sen aiheuttamat toimenpiteet ovat toisenlaiset kuin sellaisessa tapauksessa, jossa hävitys on ollut vain uhkaamassa. Metsän hävittäminen antaa säännöllisesti aiheen metsän rauhoittamiseen. Se voidaan saada aikaan joko sopimusteitse toiselta puolen metsänhoitolautakunnan ja toiselta maanomistajan tai hakkuuoikeuden omistajan tai molempien kanssa. Ellei sopimusta saada aikaan, on asia ratkaistava päätöksellä.

V:n 1928 yksityismetsälain mukaan metsänhoitolautakunnalla on oikeus vain metsän väliaikaiseen rauhoittamiseen, kun taas lopullisen rauhoituspäätöksen tekee kihlakunnanoikeus. Sen mukaan siis rauhoituskysymys katsotaan sellaiseksi riita-asian luontoiseksi asiaksi, joka on kihlakunnanoikeuden jo ensiasteessa ratkaistava. Uuden lain mukaan rauhoituspäätöksen tekeminen kuuluisi metsänhoitolautakunnan tehtäviin, jonka kuitenkin tulisi ennen sen tekemistä pitää tarpeen vaatiessa paikalla katselmuksella. Vain valitettaessa tällaisesta päätöksestä rauhoitus voisi tulla tuomioistuimen käsiteltäväksi. Päätöksen tulisi kuitenkin olla siitä tehdystä valituksesta huolimatta voimassa toistaiseksi ja siksi kunnes tuomioistuin ehkä toisin määräisi (24 §).

Kun lopullisen rauhoitussopimuksen tai -päätöksen aikaansaaminen voi joissakin tapauksissa olla paljon aikaa vaativa toimenpide, olisi lautakunnalle varattava mahdollisuus hakkuun ja muunkin käytön kieltämiseen ennen lopullista rauhoitusta. Tällaisen kiellon voimassaolo olisi kuitenkin rajoitettava enintään yhdeksi vuodeksi, minkä ajan kuluessa siis lopullinen päätös asiassa olisi saatava aikaan (28 §).

24 §.

Säännökset siitä, mitä rauhoitussopimuksen tai -päätöksen tulee sisältää, on laadittu nykyään voimassa olevien säännöksiä pohjalta, niitä eräissä kohdin kehittäen.

Kun kokemus on osoittanut, että sellaisia metsän uudistus-, suojelu- ja muita töitä, joihin hävitys voi antaa aiheen, tulisi voida saada aikaan myös ilman rauhoitusta, on niistä otettu lakiin erityinen säännös.

25—26 §.

V:n 1928 yksityismetsälain säännökset (27 §) siitä, kenen on vastattava niistä kustannuksista, joita rauhoitukseen liittyvät velvoitukset aiheuttavat, vaativat selventämistä ja täydentämistä. Siihen antaa hyvän pohjan se kokemus, joka nykyisistä säännöksistä on niiden voimassa ollessa saatu, sekä sillä pohjalla tapahtunut asian kehittyminen. Tässä kohden on syytä viitata Komsin, Peltarin ja Toijalan julkaisemassa yksityismetsälain selitysteoksessa olevaan asian selvittelyyn (3. painos s. 96—97). Sillä pohjalla kehitetyt säännökset on sijoitettu lakiehdotuksen 25 §:ään.

On lukuisia tapauksia, joissa metsänhoidollisesti täysin moitteeton hakkaus, jonka tarkoituksena on metsän uudistaminen, ei voi johtaa hyväksyttävän taimiston syntymiseen ilman tiettyjä jälkitoimenpiteitä, jollaisina voidaan mainita hakkausalan raivaus, maanpinnan repiminen tai kulottaminen sekä kylvö tai istutus. Sellaisestakin jälkityöstä, joka siis oleellisena osana kuuluu metsänomistajan suunnittelemaan säännönmukaiseen uudistustoimenpiteeseen ja jonka laiminlyönti johtaa metsän hävitykseen, on nykyisen lain mukaan hakkuuoikeuden omistaja vastuussa. Tämä seikka on johtanut siihen, että selviä uudistusleimuksia vieroksutaan ja metsille tuhoisaa poimintahakkausta yhä harjoitetaan. Kun jälkityöt tällaisissa tapauksissa kieltämättä kuuluvat metsänomistajan säännölliseen metsätalouteen, on oikeuden ja kohtuuden mukaista, että hän myös on niistä vastuussa. Tätä silmällä pitäen on 25 §:n 2 momentin 3. kohta kirjoitettu.

Maanomistaja ja etenkin hakkuuoikeuden omistaja voivat erikoistapauksissa pyrkiä saamaan vastuun pykälässä tarkoitettujen töiden suorittamisesta ja kustannuksista toiseksi kuin mitä pykälän 2 momentissa säädetään. He voivat tehdä siitä sopimuksen metsän myynnistä tehtyyn kauppakirjaan taikka myös erillisen sopimuksen. Täten voidaan pyrkiä myös siihenkin, että vastuu saataisiin siirrettyksi sille asianosaiselle, joka ei vastaa-

maan pysty. Etenkin monille maanomistajille, jotka eivät arvaisi etunsa asiassa riittävästi valvoa, voisivat tällaiset sopimukset olla vaarallisia. Kun näin on, näyttää välttämättömältä säätää, että sopimus vastuun jakautumisesta 2 momentin säännöksistä poiketen on voimassa vain, jos metsänhoitolautakunta sen katsoo kohtuulliseksi ja hyväksyy.

Kustannuskysymyksen selvittely yksityistapauksissa ja kustannuksien maksuunpano on uuden lain mukaan kuten nykyäänkin metsänhoitolautakunnan ensi sijassa tehtävä. Kustannuksien ulosotosta ja etuoikeusjärjestyksestä on säännös lakiehdotuksen 67 §:ssä.

27 §.

Lakiin on näyttänyt aiheelliselta ottaa säännös niistä toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen, jos on syytä epäillä, että rauhoitus-sopimusta tai -päätöstä on rikottu. Silloin kysymykseen tulevat toimenpiteet ovat metsänhoitolautakunnan katselmuksella paikalla sekä sen osoittaman tarpeen vaatimat toimenpiteet. Sellaisena voi myös tulla kysymykseen aikaisemman sopimuksen tai päätöksen muuttaminen tai täydentäminen. Toimenpiteissä on luonnollisesti vastaavasti noudatettava 23 §:n osoittamaa menettelyä ja siis joko koetettava saada asiasta aikaan sopimus ja ellei sitä saada, tehtävä asiasta päätös. Lisäksi voi tulla kysymykseen syytteen nostaminen.

Saman luontoisia ovat ne tapaukset, joissa on kysymys maanomistajan tai hakkuuoikeuden omistajan suoritettaviksi uskotuista uudistus-, suojelu- tai muista töistä ja joissa on aihetta epäillä, että töitä ei ole kunnollisesti tehty. Jos metsänhoitolautakunta selasta havaitsee, on sen luonnollisesti annettava tarpeelliset velvoitukset tai otettava itse suorittaakseen työ, joka asiassa vielä on tarpeen.

Valitusmahdollisuudesta tämän pykälän säännöstelemissä tapauksissa sisältää säännöksen 48 §.

28 §.

Lakiehdotuksen 22 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään sellaisesta metsänhoitolautakunnan päätöksestä, jolla kielletään metsän hakkuu ja muukin käyttö määrääjäksi, mutta joka kielto kuitenkin ei ole metsän rauhoitusta siinä mielessä kuin mitä lakiehdotus rauhoi-

tuksella tarkoittoa. Samanlaisen kiellon metsänhoitolautakunta voi joutua antamaan ennen rauhoitus sopimuksen aikaansaamista tai rauhoitus päätöksen tekoa. Tällainen kielto siis lakiehdotuksessa tarkoin erotetaan metsän rauhoittamisesta. Kuitenkin ovat eräät rauhoitusta koskevat säännökset sovellettavat myös tällaiseen kieltoon, nim. 24 §:n 2, 3 ja 4 momentti, jotka osoittavat, mitä rauhoituksessa voidaan kieltää ja mitä ei, sekä sen, että rauhoitus päätös on voimassa siitä tehdystä valituksesta huolimatta siksi kunnes metsäoikeus ehkä toisin määrää. Näissä kohdin edellä mainittu kieltopäätös on selvästi rauhoitus päätöksen kanssa samassa asemassa. Sama koskee 27 §:n säännöstä siitä, mitä on tehtävä, jos rauhoitus päätöstä on rikottu. Säännös näiden rauhoitusta koskevien lakiehdotuksen kohtien soveltamisesta edellä esitettyyn metsän hakkuun ja muunkin käytön kieltoon on otettu käsiteltävänä olevaan pykälään.

29 §.

Tähän pykälään on otettu säännökset uuden lain säännöksiä rikkomisia koskevista rangaistuksista. Utta näissä säännöksissä on se, että erikoistapauksissa myöskin metsän hävittäminen eikä ainoastaan rauhoituksen rikkominen rangaistaan. Tämä tulee kysymykseen silloin kun ilmoitettu leimaus on hakkauksessa ylitetty tahi jos metsän hävitys muuten on törkeä tai tehty erittäin raskauttavien asianhaaran vallitessa. Säännös koskee sekä hakkuuoikeuden omistajaa että maanomistajaa. Saadun kokemuksen mukaan tämä on välttämätöntä tehokkaamman kurin aikaansaamiseksi metsien käytössä.

Säännökset, joiden tarkoituksena on pitää huolta siitä, ettei lain vastaiseen tekoon syylistynyt saa teostaan aineellista etua, on otettu 29 §:ään rangaistussäännöksiä yhteyteen. Kun lain vastaisesti hakattujen puiden arvo julistetaan menetetyksi, joudutaan kysymään, onko tämä arvo laskettava sen mukaan, mikä puilla on hakkuupaikalla, vaiko esim. sen mukaan, mikä niillä on myynti- tai jalostuspaikalla myytyinä. Kun viimeksi mainittuun arvoon sisältyy vaikeasti todettavia kuljetus- yms. kustannuksia, on näyttänyt, että niitä ei ole otettava nyt kysymyksessä olevaa arvoa määrättäessä huomioon. Hakkuupaikalla taas voi olla määrävänä joko kantoarvo tai arvo kaadettuina

ja sopiviksi puutavaralajeiksi valmistettuina. Kun kantoarvo voi joissakin tapauksissa olla hyvinkin vähäinen, on näyttänyt oikealta ottaa arvoa hakkuupaikalla määrättäessä huomioon myös kustannukset kaatamisesta sekä sopiviksi puutavaralajeiksi valmistamisesta. Arvon täten määräämisen ei ole katsottu tuottavan vaikeuksia.

Puiden menettämistä ei ole katsottu aiheelliseksi ulottaa 2 momentin toisessa lauseessa määrättyihin tapauksiin.

Menettäminen tulee säännöllisesti kohdistumaan kaikkiin lain vastaisesti hakattuihin puihin tai niiden arvoon. Kun kuitenkin tämä on seurauksena vain sikäli kuin menetyksi tuomitsemista ei katsota ilmeisesti kohtuuttomaksi, sisältyy tähän mahdollisuus kohtuussyiden vaatiessa tuomita myös vain osa puista tai niiden arvosta menetetyksi, mikä on selvyiden vuoksi nimenomaan sanottu.

30 §.

Syytekysymykset sekä kysymykset puiden tai niiden arvon menettämisestä kuuluvat ensi asteessa metsänhoitolautakunnan käsiteltäviin, samoin kuin päätöksen tekeminen puiden takavarikkoon panemisesta silloin kuin se tarpeelliselta näyttää. Takavarikon toimeenpano kuuluu ulosottomiehen tehtäviin ilman ulosotonhaltijan määräystä, pelkän metsänhoitolautakunnan ilmoituksen perusteella, aivan kuten on laita v:n 1928 yksityismetsälain 23 §:n mukaan.

Kun laissa säädettäisiin rangaistaviksi varsin vähäisiä tekoja ja kun esim. hakkuu ilmoituksen tekemättä jättäminen on voinut tapahtua olosuhteissa, joissa sen tekeminen olisi kohdannut huomattavia vaikeuksia, ja kun voi olla muunkinlaisia syitä, joissa syyllisen rankaiseminen ei näyttäisi asianmukaiselta, tulisi metsänhoitolautakunnalla olla mahdollisuus jättää tällaisten pätevien syiden vaatiessa syyte nostettavaksi ilmoittamatta, kuten tähänkin saakka on erikoissyiden vaatiessa tapahtunut. Tämän on katsottu sisältyvän pykälässä säädettyyn päätämisoikeuteen.

Kun metsänhoitolautakunta tulee tekemään asiallisen päätöksen siitä, että puuta on pantava takavarikkoon, sekä ulosottomies tähän päätökseen perustuvan ilmoituksen nojalla on velvollinen toimittamaan takavarikon, on tämä aiheuttanut kysymyksen, miten näistä toimenpiteistä valitetaan. Si-

käli kuin on kysymys ulosottomiehen takavarikkotoimenpiteestä ja hänen menettelynsä lainmukaisuudesta, on selvää, että siihen tyytymätön tekee valituksensa ulosotonhaltijalle eli siis maaherralle tavallisessa ulosottoasioista voimassa olevassa järjestyksessä ulosottolain mukaan. Eri asemassa on kysymys, miten valitetaan siitä metsänhoitolautakunnan päätöksestä, jolla puut on määrätty takavarikkoon pantaviksi ja joka siis koskee takavarikon asiallisoikeudellisia perusteita. Lakiehdotuksen yleisen hengen mukaista olisi valittaminen tällaisestakin päätöksestä metsäoikeuteen. Kun asia vaatii nopeata käsittelyä ja kun metsäoikeuden nopea paikalle saaminen voisi kohdata vaikeuksia ja kun asia on läheisessä yhteydessä takavarikkomenettelyn kanssa, on näyttänyt oikealta säätää tällainenkin valitus tehtäväksi ulosotonhaltijalle. Kun ulosotonhaltija täten tulisi käsittelemään sekä valituksen metsänhoitolautakunnan päätöksestä takavarikkoasiasta että ulosottomiehen takavarikkomenettelystä, ei näytä olevan muuta mahdollisuutta kuin sallia valitus asian molempia puolia koskevasta ulosotonhaltijan päätöksestä hovioikeuteen ulosottovalituksia koskevien yleisten säännöksiä mukaan. Tähän on sitä enemmän syytä, kun valitukset ulosotonhaltijalle asian kummastakin puolesta ilmeisesti tullaan usein tekemään samalla valituskirjalla. Hovioikeus ratkaisee tällaiset asiat lopullisesti.

31—32 §.

Nämä pykälät ovat asiallisesti samansisältöisiä kuin vuoden 1928 yksityismetsälain 24 ja 25 §.

4 luku.

Metsän kunnostaminen.

33—35 §.

Lakiehdotuksen 3 luvun säännökset kohdistuvat kullakin hetkellä toimitettuihin hakkauksiin tahi muuhun maan tai puuston käyttöön ja niiden seurauksiin. Metsässä esiintyy kuitenkin sellaisiakin järkevän metsätalouden kanssa ristiriidassa olevia ilmiöitä, joiden ei edes tarvitse aiheutua mistään metsään kohdistuneesta suoranaisestä toimenpiteestä, tai jotka ovat sellaisia jo pitempiä aikoja aikaisemmin tapahtuneiden

toimenpiteiden seurauksia, joita 3 luvun säännökset eivät enää koske. Kuten yleisperusteluissa on esitetty, ei tällaisia tapauksia voi maamme metsätalouden kehitystä silmällä pitäen jättää sellaisikseen, vaan on pyrittävä niistä aiheutuvien taloudellisten menetyksien poistamiseen ja korjaamiseen. Tätä tarkoitettavia toimenpiteitä on lakiehdotuksessa kutsuttu yhteisellä nimellä metsän kunnostamiseksi. Sitä koskevat säännökset on otettu lakiehdotuksen 4 lukuun.

Kunnostamistoimenpiteinä tulevat kysymykseen metsänparannustyöt sekä hoito- ja suojelutyöt ja lisäksi tuottamattomassa tilassa olevien maiden metsittäminen. Ne voivat olla tarpeen maan tuottokyvyn saamiseksi mahdollisuuden mukaan täysin hyväksi käytetyksi sekä taloudellisesti edullisen, kohoavan puuntuotannon turvaamiseksi, kuten lain 1 §:ssä säädetään. Laissa on lähdetty siitä, että tällaisten töiden aikaansaamisessa on meneteltävä tarpeellisella varovaisuudella pyrkimällä siihen, että maanomistaja itse saadaan ymmärtämään, miten tärkeää niiden suorittaminen hänelle itselleenkin on, ja ottamalla huomioon ettei häntä yksityistapauksissa saateta sellaisiin velvoituksiin, joita ei voida katsoa häneen nähden kohtuullisiksi. Ensi sijassa on niitä koetettava saada aikaan antamalla neuvoja ja ohjeita. Siinä tarkoituksessa on metsänhoitolautakunnan annettava niitä maanomistajalle sekä tietoja kaikesta sellaisesta avusta, mitä maanomistaja voi tällaisiin tehtäviin saada. Tällaisessa toiminnassa sekä maanomistajain itsensä kunnostamistehtäviin innostamisessa tulee metsänhoitolautakunnilla olemaan suuri ja vaativa tehtävä, jonka taidolla suorittamisesta lain tarkoitusperien saavuttaminen oleellisesti riippuu.

Lain tarkoitusperien saavuttamiseksi ei kuitenkaan aina tule riittämään se, että metsänhoitolautakunnan taholta rajoitetaan neuvon ja ohjeiden antamiseen, koska tulee esiintymään tapauksia, joissa maanomistaja ei annettuja neuvoja ja ohjeita seuraa. Tällaisia tapauksia silmällä pitäen on pidettävä huolta, että ellei suullinen neuvo ja ohje ole näyttänyt tehoavan, niin se annetaan kirjallisesti. Ellei sitäkään ole seurattu, on seuraavana asteena pyrkiminen kirjalliseen sopimukseen maanomistajan kanssa työn suorittamisesta. Jos siitä kuitenkaan ei saada sopimusta aikaan, tulee metsänhoitolautakun-

nalla olla oikeus velvoittaa maanomistaja työn suorittamiseen. Ennen velvoituksen antamista olisi metsänhoitolautakunnan pidettävä paikalla katselmus. Lisäksi olisi maanomistajalle varattava mahdollisuus antaa metsänhoitolautakunnan kokouksessa oma lausuntonsa asiassa. Täten menetellen saataisiin varmuus siitä, ettei maanomistajaa velvoiteta sellaiseen, mikä hänen olosuhteensa huomioon ottaen näyttää kohtuuttomalta ja mikä ehkä ei ole lain tarkoituksen mukainen saavuttamiseksi aivan välttämätöntä.

Lakiin on otettu nimenomainen säännös siitä, että työn, johon maanomistaja velvoitetaan, tulee ilmeisesti kohottaa hänen tilansa arvoa ja että se ei saa aiheuttaa hänelle kohtuutonta rasitusta. Harkittaessa kysymystä, milloin rasitus muodostuu kohtuuttomaksi, on otettava huomioon annettavat avustukset ja se, missä määrin metsän omistajalle on kertynyt tai tulee kertymään tuloja metsän hakkuusta, sekä muut vallitsevat olosuhteet.

Kun erityisesti asutustoiminnan kautta muodostettujen pientilojen omistajat ovat useissa tapauksissa voineet saada vajaatuototuisia metsiä, joiden kunnostamiseen annettu velvoitus voisi tuottaa heille vaikeuksia, olisi tämä seikka otettava tällaisia velvoituksia ja kunnostamiseen annettavia avustuksia määrittäessä huomioon.

Asiassa kysymykseen tuleviin töihin voivat usein kuulua kuivatustyöt. Katsoen niiden erikoislaatuun ja kalleuteen ei kuitenkaan niihin pitäisi voida maanomistajaa velvoittaa muissa tapauksissa kuin milloin ne olisi katsottava tarpeelliseksi suojelutoimenpiteiksi aikoinaan tapahtuneen metsänhakkuun tai tuhon johdosta ja siis esim. niissä tapauksissa, joissa näistä syistä on pelättävä soistumisen ripeää kehittyminen. Tilan arvon kohtuuttoman rasituksen välttäminen ovat luonnollisesti tällaisenkin kunnostamisen edellytyksiä.

Sellaista velvoitusta, josta edellä on puhuttu, on maanomistajan noudatettava samalla tavalla kuin hänen on noudatettava rauhoituspäätöstä. Ellei hän sitä tee, on metsänhoitolautakunnan ryhdyttävä toimenpiteisiin velvoituksessa määrättyjen töiden suorituksen varmistamiseksi. Siinä tarkoituksessa on ensin hankittava maanomistajan selitys asiaan sekä tarpeen mukaan toimitettava paikalla katselmus sekä sitten päätettävä tarpeellisista toimenpiteistä. Sellaisina

tulevat kysymykseen uuden määräajan myöntäminen töiden suorittamiselle tai annetun velvoituksen muuttaminen ja ehkä siitä luopuminenkin. Myös voi tulla kysymykseen laminlyödyn työn teettäminen metsänhoitolautakunnan toimesta, jolloin on päätettävä, miten maanomistajan on sellaisten töiden kustannuksiin osallistuttava. Kysymys metsänhoitotöiden teettämisestä metsänhoitolautakunnan toimesta maanomistajan kustannuksella on ennen asian ratkaisua alistettava keskusmetsäseuran tutkittavaksi varmuuden saamiseksi siitä, että toimenpiteet tällaisissa asioissa saataisiin eri metsänhoitolautakunnissa yhdenmukaiselle pohjalle. Kustannuksien ulosotosta ja etuoikeusjärjestyksestä on säännös lakiehdotuksen 67 §:ssä. Kuitenkin voi olla tapauksia, joissa työtä ei ole ryhdyttävä tällä tavalla suorittamaan, vaan asia on hoidettava antamalla maanomistajalle työn suorittamiseen uusi määräaika taikka muuten muuttamalla aikaisempaa velvoitusta tahi siitä luopumallakin. Tähän voi olla monenlaisia syitä, joista erityisesti on mainittava olosuhteissa väliaikana tapahtuneet muutokset. Kaikkiin näihin asian järjestelyihin on metsänhoitolautakunnalle varattava mahdollisuus.

Lakiehdotuksen 35 §:n loppuun on otettu säännöksiä niiden puiden käsittelystä, jotka hakataan silloin kun työ teetetään metsänhoitolautakunnan toimesta. Asian luonnosta seuraa, että maanomistajalla tulee tällöin olla oikeus itse pitää huolta puiden talteenotosta. Kun kuitenkin voi olla tapauksia, joissa hän ei sitä syystä tai toisesta tee, on metsänhoitolautakunnalle varattava mahdollisuus pitää huolta siitä, etteivät puut pilaannu tai ettei niiden kautta aiheudu muuta vahinkoa, kuten esim. tuohyönteisten leviämistä joko maanomistajan omaan tai toiseen metsään, taikka myös muuta edun menetystä, kuten puiden käyttämättä jättämisestä silloin kun hinnat ovat korkeat, mikä seikka suhdanteiden laskiessa voi aiheuttaa huomattavia menetyksiä. Toimenpiteiden laatu on jätettävä metsänhoitolautakunnan harkintaan, mutta sille on varattava myös oikeus puiden tai niiden tarpeellisen osan myyntiin. Lakiehdotuksen 68 §:ään on otettu säännös siitä, että metsänhoitolautakunnalla on oikeus käyttää myydyistä puista saadut varat niiden kustannuksien maksamiseen, joita sille on suorittamistaan töistä aiheutunut,

mutta että ylijäämä on tilitettävä maanomistajalle.

Edellä selostetut työt tietävät uusia veloituksia maanomistajille metsänhoidon alalla. Niitä ei kuitenkaan voida välttää, jos yksityismetsätalouden alalla tahdotaan päästä nykyistä asiain tilaa huomattavasti pitemmälle ja saada lain 1 §:n määrittelemät tarkoituserät elävässä elämässä toteutetuiksi. Metsänhoitotöiden sellainen järjestely, josta edellä on tehty selkoa, tekee myös tällaisten töiden aikaansaamisen maanomistajiin nähden sellaisella tavalla toteutettavaksi, että on takeita kohtuuttomuuksista välttymisestä. Lisäksi on huomattava, että metsänhoitolautakunnan toimenpiteisiin tyytymättömällä on mahdollisuus saattaa kysymys velvoituksen pätevydestä tuomioistuintietä tutkittavaksi.

5 luku.

Katselmusmenettely.

36—39 §.

Laissa on eri kohdissa (22 § 4 mom., 27 §, 34 § ja 35 §) säännöksiä siitä, missä tapauksissa metsänhoitolautakunnan on pidettävä katselmuksia. Katselmusmenettelyä koskevat säännökset on laissa koottu yhteen lukuun, koska ne eri kohdissa esitettyinä aiheuttaisivat sekaannusta lain kokoonpanossa.

Metsänhoitolautakunnan katselmuksen toimittajana tulee lähinnä kysymykseen lautakunnan ylimetsänhoitaja. Kun hän kuitenkaan ilmeisesti ei ehdi kaikkialle mukaan, tulee hänellä olla oikeus määrätä katselmuksen suorittajaksi muikin lautakunnan palveluksessa oleva ammattimies, lähinnä jokin metsänhoitaja, mutta tarpeen mukaan siihen pätevä metsäteknikkokin. Katselmuksen toimittajalla tulee olla apunaan kaksi uskottua miestä, jotka eivät ole mukana toimitusmiehinä, vaan todistajina ja lausuntojen antajina. Tässä tehtävässä olisi ensi sijassa käytettävä metsänhoitolautakunnan jäseniä taikka metsänhoitoyhdistyksen tarkoitusta varten valitsemia henkilöitä, mutta ellei heitä syystä tai toisesta voitaisi käyttää, tulisi katselmuksen toimittajalla olla mahdollisuus kutsua tehtävään muitakin päteviksi katsomiaan jäävittämiä henkilöitä. Täl-

löin olisi huomio erityisesti kiinnitettävä maanmittaustoimituksen tai maanjako-oikeuden uskottuihin miehiin sekä kihlakunnan lautamiehiin.

Metsänhoitoyhdistyksien olisi tarkoitusta varten valittava määräluku henkilöitä määrävuosiksi, samaan tapaan kuin niitä valitaan maanjako-oikeuksiin.

Arvosteltaessa edellä esitettyä katselmusten järjestelyä on otettava huomioon, että katselmuksessa ei ratkaista niitä kysymyksiä, joiden käsittelyä varten katselmus toimitetaan, vaan että kysymyksessä on vain luotettavan selvyyden saaminen olotilasta paikalla sitä kysymystä silmällä pitäen, jota varten katselmus toimitetaan. Tällöin luonnollisesti tulevat metsätaloudelliset näkökohdat ensi sijassa määräviki. Lisäksi uskottuilla miehillä on mahdollisuus saada käsityksensä asiasta merkityksi katselmuskirjaan ja siten metsänhoitolautakunnan tietoon. Kun menettely on tälle pohjalle rakennettu, ei siihen ole asianmukaista soveltaa sellaista kollegiaalista menettelyä, kuin mitä sovelletaan esim. maanjako-oikeuksissa.

Katselmustiedoitukset sekä asianosaisten ja uskottujen miesten kuuleminen olisi toimitettava laissa säädetyllä tavalla (37 ja 65 §). Tiedoituksen antamisesta niin, että se voidaan tarpeen tullen todistaa annetuksi, olisi lähempiä määräyksiä annettava hallinnollista tietä. Katselmuskirjan tekeminen olisi katselmuksen toimittajan huolena.

Säännös katselmuskustannuksien suorittamisesta on otettu lain 39 §:ään. Niiden ulosotosta ja etuoikeusjärjestyksestä on säännös lain 67 §:ssä.

6 luku.

Metsäoikeus.

40—47 §.

Säännökset metsäoikeuden kokoonpanosta ja ulkonaisesta järjestelystä on laadittu ottaen huomioon, mitä yleisistä alioikeuksista ja maanjako-oikeuksista on vastaavasti voimassa. Oikeuden jäsenten pätevyysvaatimuksista on tehty selkoa edellä yleisperustelujen yhteydessä.

Kun asian käsittely metsäoikeudessa tulee lähinnä vastaamaan menettelyä maanjako-oikeudessa ja kun maanjako-oikeusmenettely

on pitkien aikojen kuluessa saanut määrätty muotonsa, on näytetty oikealta 47 §:ssä viitata tähän menettelyyn eikä menettelyyn kihlakunnanoikeudessa. Täten saadaan myös virallisuusperiaate tässäkin kohden korostetuksi. Kun maanjako-oikeusmenettelyä koskevissa säännöksissä viitataan siihen, mitä kihlakunnanoikeudesta on säädetty (A. jakolaitoksesta 1916 199 §; JL 1951 331 §), tulevat sitä tietä myös säännökset oikeudenkäynnistä kihlakunnanoikeudessa soveltuvilta kohdin myös metsäoikeuteen sovellettaviksi.

Metsäoikeuden käsiteltävistä kanslia-asioista tulisivat olemaan sellaisia, jotka edellyttäisivät kollegiaalista käsittelyä, ilmeisesti virkaehdollepanot, kanslistin viran täyttäminen, sekä korkeimmalle oikeudelle sekä oikeusministeriölle tehtävät esitykset ja lausunnot. Tällaisia asioita käsittelevään kollegion tulisi puheenjohtajan lisäksi kuulua metsäneuvoksen ja sihteerin (ks. A. metsäoikeudesta, 6 §).

Hakkuuilmoituksien laiminlyöntiä koskevien syyteasiain käsittely olisi tehtävä mahdollisimman yksinkertaiseksi ja järjestettävä niin, ettei metsäoikeuden puheenjohtajan ja metsäneuvoksen olisi pakko sellaisen asian takia matkustaa paikalle. On näytetty tarkoituksenmukaiselta järjestää asia niin, että metsäoikeus voi sen käsitellä vain puheenjohtajan, metsäneuvoksen ja piiri-jäsenen käsittelyyn osallistuessa. Tällöin voi käsittely tapahtua metsänhoitolautakunnan toimipaikalla koko metsänhoitolautakunnan toimipiirin osalta ja muiden matkojen yhteydessä. Kun metsäoikeuden päätöksestä tällaisessa asiassa ei saisi valittaa, olisi käsittelymenettely mahdollisimman yksinkertainen. Se vastaisi lähinnä maanmittaustoimittuksessa esiintyvien jäävikysmyksien käsittelyä maanjako-oikeuden puheenjohtajan toimesta. Milloin laiminlyöntikysymys tulisi käsiteltäväksi sellaisten asiain yhteydessä, joiden käsittelyyn myös paikallisjäsenet osallistuisivat, olisi asia siltäkin osalta koko metsäoikeuden käsiteltävä.

7 luku.

Oikeudenkäynti.

48 §.

Oikeudenkäyntiä metsäoikeudessa koskevat säännökset on laadittu ottaen erityisesti huomioon oikeudenkäyntiä maanjakoasioissa kos-

kevat säännökset. Metsäoikeuden ratkaistaviksi tulevien asiain laadusta johtuu, että asiat on saatettava oikeuden käsiteltäväksi säännöllisesti valitustietä, noudattamalla yleisiä valitusasioissa kysymykseen tulevia menettelysäännöksiä. Siten valitus voidaan tehdä ilman että metsänhoitolautakunnan päätökseen, josta valitetaan, tarvitsee ilmoittaa tyytymättömyyttä.

Metsäoikeuden käsiteltäväksi tulevat asiat luetellaan esillä olevassa pykälässä. Luettelo osoittaa, että metsäoikeuden käsiteltäväksi tulevat säännöllisesti valitukset metsänhoitolautakunnan lopullisista päätöksistä ja että siis asian, joka tulee metsäoikeuden käsiteltäväksi, on ennen sitä pitänyt olla metsänhoitolautakunnan käsiteltävänä ja tulla siinä ratkaistuksi. Niinikään valitus voi koskea vain sellaista päätöstä, jolla jokin on johonkin velvoitettu tai jolla jokin riidanalainen kysymys on ratkaistu. Sen mukaisesti metsäoikeudessa eivät voi tulla käsiteltäväksi:

1. ammattiapua sekä neuvoja ja ohjeita eikä myöskään yhteistoimintaa eikä valitus- ja neuvontatyötä koskevat asiat (12 § 1 mom. 2. kohta ja 33 §);
2. metsänhoitolautakunnan antamat lausunnot metsään kohdistuvan toimenpiteen lainmukaisuudesta (72 §);
3. metsänhävityksen uhan aiheuttamat huomautukset sekä neuvot ja ohjeet ja väliaikaiset hakkuukiellot (22 § 1 ja 2 mom.);
4. metsänhoitolautakunnan päätös, jolla syyte on päätetty jättää nostamatta (30 § 1 mom.);
5. metsänhoitolautakunnan päätös, jolla puut on päätetty pantaviksi takavarikkoon tai takavarikkopäätös peruutettu (30 § 2 mom. ja 31 § 2 mom.);
6. katselmuksen toimittaminen erillisenä toimituksena, paitsi mikäli on kysymys katseluskustannuksien suorittamista koskevasta päätöksestä (39 ja 48 §).

Sen sijaan sellainen metsänhoitolautakunnan päätös, josta säädetään 28 §:ssä, on sellainen toimenpide, josta annettujen säännösten mukaan tulee voida valittaa metsäoikeuteen.

Syyteasioissa metsänhoitolautakunta ei tee asiallista päätöstä, vaan ainoastaan päätöksen asian ilmoittamisesta yleiselle syyttäjälle syytteen nostamista varten. Siinä siis asia ei koske muutoksenhakua metsänhoitolautakunnan päätökseen eikä tule valitustietä, vaan

yleisen syyttäjän ilmoituksen perusteella metsäoikeuden käsiteltäväksi.

Lain 48 §:ssä säädettyihin asioihin nähden, jotka koskevat työkuustannuksia, on kiinnitettävä huomiota seuraaviin seikkoihin.

Vaikka lain 25 § säännöstelee vastuun lain 24 §:ssä säädettyjen töiden kustannuksista ja ne siis on mainitun pykälän mukaan perittävä, ei se tiedä sitä, että ne joutuisivat lopullisesti sen vastattaviksi, jolta ne peritään, vaan tällä voi olla kanneoikeus korvauksesta siihen nähden, joka kustannukset on aiheuttanut. Myös tällaiset korvauskanteet ovat metsäoikeuden käsiteltäviä. Kun korvausasia ei ole ollut metsänhoitolautakunnan ratkaistavana, ei se voi tulla metsäoikeuden käsiteltäväksi valitustietä, vaan erityisen asiassa tehtävän kanteen perusteella. Kanneaika tällaisissa asioissa on oikeata rajoittaa samaan tapaan kuin se on rajoitettu esim. uittovahingon korvaamista koskevissa asioissa, joissa kanne on nostettava ennen seuraavan kalenterivuoden loppua.

Metsärekisteriin tehty merkintä voidaan väittää virheelliseksi ja siihen voidaan sen perusteella vaatia muutoksia. Jos virhe on ilmeinen, on luonnollista, että se korjataan metsänhoitolautakunnan toimesta. Kuitenkin voi esiintyä tapauksia, joissa havaitaan muutosta koskevan vaatimuksen perustuvan sellaiseen väitteeseen, jonka oikeellisuutta voidaan katsoa riidanalaiseksi ja asia tuomioistuintietä ratkaistavaksi. Asian luonnosta seuraa, että tällainenkin riita-asia olisi metsänhoitolautakunnan alituksen tai asianosaisen valituksen johdosta metsäoikeuden tutkittava ja ratkaistava.

Kun metsänhoitolautakunta joutuu ratkaisemaan pitkälle yksityisen oikeuksiin kohdistuvia asioita, voi esiintyä tapauksia, joissa asianosainen katsoo metsänhoitolautakunnan tarpeettomasti aiheuttaneen hänelle vahinkoa ja vaatii siitä korvausta, ilman että hän kuitenkaan tahtoo panna lautakuntaa syytteen virkavirheestä. Myös tällainen vahingonkorvauskanne on metsäoikeuden käsiteltävä. Jos virkavirheestä tahdotaan nostaa syyte, joutuu sellainen asia yhdessä siihen liittyvän korvauskanteen kanssa yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

49 §.

Säännökset asianosaisista metsäoikeudessa on laadittu pitäen silmällä sitä, mitä asian-

osaisista vastaavanlaatuisissa asioissa yleensä on voimassa. Rasite- ja nautinto-oikeuden haltijaa ja kiinnityksenhaltijaa ei ole aihetta katsoa metsäoikeudessa asianosaisiksi, koska se mm. voisi aiheuttaa hankaluuksia metsäoikeuden kokouksien tiedottamisessa. Kun heillä kuitenkin voi olla monissa tapauksissa tärkeitäkin etuja valvottavina, on oikein, että heille varataan mahdollisuus valvoa asiassa oikeuttaan, sikäli kuin asia sitä koskee. Sikäli kuin metsänhoitolautakunnalta vaaditaan korvauksia tai suorituksia, on se luonnollisesti asianosainen sellaisia vaatimuksia metsäoikeudessa käsiteltäessä.

50 §.

Asian kirjallisesti vireille paneminen seuraa asian laadusta.

51 §.

Kun metsäoikeuden kotipaikka on Helsingin kaupunki ja kun sen on käsiteltävä kukin oikeudenkäyntiasian asianomaisella paikkakunnalla, on pidettävä huolta siitä, ettei se joudu pitämään kokouksia sille ilmoitettujen sellaisten asiain johdosta, jotka ilmeisesti eivät sen käsiteltäviin kuulu. Tässä kohden on näytetty olevan tarkoituksenmukaista antaa ratkaisuoikeus ensi kädessä metsäoikeuden puheenjohtajalle, jolla tulee olla valta jättää asia oikeuden käsiteltäväksi saatamatta, jos näyttää selvältä, ettei asia metsäoikeuden käsiteltäviin kuulu tai että se on pantu vireille liian myöhään taikka että muu oikeudenkäynnin edellytys puuttuu. Tällaiseen puheenjohtajan toimenpiteeseen tulee siihen tyytymättömällä asianosaisella olla oikeus hakea muutosta (61 § 4 mom.).

52 §.

Periaatteena metsäoikeuden kokoontumispaikan määräämisessä tulee olla kokouksien pitäminen siinä kunnassa, jonka alueella oikeudenkäynnin kohde on tai jossa rikos on tapahtunut. Kuitenkin olisi käytännöllisistä syistä sallittava tästä myös poikkeuksia. Siten voi lähellä oleva toisen kunnan alue olla sekä oikeudelle että asianosaisille sopivampi kokouspaikka. Niinikään voi metsänhoitolautakunnan toimipaikka olla sopiva monien juttujen käsittelylle samalla kertaa. Näihin eri mahdollisuuksiin on laissa varattu oikeus.

Säännökset oikeuden istunnon tiedoittamisesta on otettu 52 §:n 2 momenttiin.

53—54 §.

Näihin pykälisiin sisältyvät säännökset oikeudenkäyntiväitteiden käsittelystä ja katselmuksien pidosta. Ne on laadittu pitäen silmällä vastaavien kysymyksiä käsittelyä muissa tuomioistuimissa.

55 §.

Vuoden 1948 laki todistelusta sisältää yleisiä säännöksiä asiakirjain esittämismahdollisuudesta. Nämä säännökset tulevat metsäoikeudessa tapahtuvassa käsittelyssä sellaisinaan sovellettaviksi.

Metsäoikeuden oma-aloitteisuus todistajain kutumisessa sekä asiantuntijain kuulemisessa ja selvityksien hankkimisessa on näytännyt tarpeelliselta laissa nimenomaan säätää senkin seikan selvästi osoittamiseksi, että metsäoikeuden tulee oma-aloitteisesti pitää huolta oikean ratkaisun saamisesta vireillä olevaan asiaan ja että siis asian käsittelyssä on valtitsevana virallisuusperiaate. Tähän liittyy säännös todistajain ja asiantuntijain palkkauksien suorittamisesta.

56 §.

Vaikka jo yleisten oikeudenkäyntiä koskevien säännöksiä mukaan asioita ei saa tarpeettomasti lykätä, on tämän säännöksen erityinen korostaminen näytännyt metsäoikeuteen nähden tarpeelliselta ottaen huomioon, että metsäoikeus voi joutua tekemään pitkiä matkoja ja että asiat on pyrittävä saamaan niiden ensimmäistä kertaa esillä ollessa ratkaisuun. Kun voi esiintyä tapauksia, joissa esim. rauhoitus tai velvoitus voi olla johonkin osaan tilan aluetta selvästi ratkaistavissa, mutta johonkin toiseen osaan nähden vasta lisäselvittelyjen jälkeen, olisi oikeudelle varattava mahdollisuus ratkaista asia tarpeen vaatiessa vain asian osaa koskevalla päätöksellä, muun osan jäädessä vastaisen käsittelyn varaan.

57 §.

Erityisen harkinnan ansaitsee metsäoikeuteen nähden kysymys, missä järjestyksessä kunkin oikeuden jäsenen tulee lausua mielipiteensä asiasta sen jälkeen, kun käsittely asianosaisten kanssa on päättynyt ja tarpeellinen neuvottelu asiasta oikeuden jäsenten

kesken tapahtunut ja asia siis tulee lopullisesti päätöksellä ratkaistavaksi. Ottamalla huomioon, että asiasta lopullisesti päätettäessä ammattipätevyydellä metsänhoidon alalla usein tulee olemaan ratkaiseva merkitys, ei näytä oikealta velvoittaa paikallisia jäseniä, jotka ovat usein maallikkoja asiassa, ensimmäisinä lausumaan käsityksensä siitä. Niinikään ei näytä oikealta velvoittaa siihen koko maata varten asetettua metsäammattimiestä, koska täten helposti voisi näyttää siltä, että asiat tahdotaan ratkaista ylempää tulevan arvovallan perusteella, ilman että paikallisia tietoja edustavilla jäsenillä olisi tarpeellista vapautta omakohtaiseen harkintaan. Tällaisia seikkoja silmällä pitäen olisi sen metsäammattimiehen, joka edustaa paikallista asiantuntemusta, ensimmäisenä lausuttava mielipiteensä. Siten saataisiin heti päätöksen tekoon ryhdyttäessä esille ammattimiehen käsitys asiasta. Tämän jälkeen olisi paikallisten maallikkojäsenten annettava lausuntonsa. Vasta sitten tulisi koko maata varten asetetun ammattimiehen lausunnon vuoro, ja lopuksi puheenjohtajan kannanotto. Molemmille viimeksi mainituille tulisi monissa tapauksissa olemaan hyödyksi saada paikalliset käsitykset lopullisesti esille ennen oman lausuntonsa antamista.

58—60 §.

Nämä pykälät on laadittu pitäen silmällä vastaavia muussa oikeudenkäynnissä voimassa olevia säännöksiä.

61 §.

Kun metsänhoitolautakunta on viranomaisen asemassa, jonka toimenpiteen pätevyys voi valitustietä tulla ylempään asteen eli siis metsäoikeuden tutkittavaksi, on luonnollista, että se ei voi olla asiassa asianosaisena, paitsi mikäli on kysymyksessä sen velvoittaminen vahingonkorvaukseen tai suoritukseen. Muissa asioissa sillä ei siis myöskään ole valitusoikeutta metsäoikeuden päätöksestä. Kuitenkin voi esiintyä tapauksia, joissa voisi olla yleiseltä kannalta tarpeen saada metsäoikeuden päätös korkeimman oikeuden käsiteltäväksi, vaikka kukaan asianosainen ei siitä valittaisikaan. Tästä syystä olisi valitusoikeus varattava keskusmetsäseuralle. Perusteena sen harkitsemiselle, onko valitettava, tulisi olla kysymys, olisiko uuden lain tar-

63 §.

Pykälä sisältää säännökset korkeimman oikeuden täydentämisestä asiantuntijajäsenillä metsäoikeudesta tulleita valituksia käsiteltäessä. Säännös on laadittu ottamalla huomioon, mitä vastaavasti on säädetty käsiteltäessä sotaylioikeudesta tulleita sekä maanjako- ja asutustoimintaa koskevia asioita.

8 luku.

Erinäisiä määräyksiä.

64 §.

Eräät metsänhoitolautakunnan sisäisiä asioita koskevat kysymykset näyttävät sellaisilta, että niissä on keskusmetsäseuran erityinen valvonta tarpeen. Siten ylimetsänhoitajan ottaminen metsänhoitolautakunnan palvelukseen ja sen toiminnan johtajaksi on sellainen toimenpide, jota ei voida jättää metsänhoitolautakunnan oman vaalin varaan, vaan johon on hankittava keskusmetsäseuran hyväksyminen.

Joillakin metsänhoitolautakunnilla on jo nyt kiinteistöjä, joita ne käyttävät tarkoitukseensa. Metsänhoitolautakuntien toiminta on suurelta osalta valtion niiden käytettäväksi myöntämien varojen varassa ja muidenkin niiden käytettävien olevien varojen käyttämisen tulee tapahtua tarkan valvonnan alaisena. Ottaen huomioon tämän sekä kiinteistöjen oston ja myynnin erikoisen laadun, on välttämättöntä, että keskusmetsäseura on tilaisuudessa tällaisten ostojen ja myyntien valvontaan. Tätä silmällä pitäen on katsottu välttämättömäksi, että kiinteistöjen oston ja myynnin erikoisen laadun, on välttämättöntä, että keskusmetsäseura on tilaisuudessa tällaisten ostojen ja myyntien valvontaan. Tätä silmällä pitäen on katsottu välttämättömäksi, että kiinteistöjen oston ja myyntiä koskevat metsänhoitolautakunnan päätökset saatetaan keskusmetsäseuran vahvistettaviksi. Sama on laita päätöksen kanssa, joka koskee kiinnityksen ottamista metsänhoitolautakunnan omistamaan kiinteistöön.

Metsänhoitolautakunnalla tulee itsenäisesti toimivana elimenä olla oikeus vapaasti tehdä päätöksiään sen käsiteltävissä asioissa, ilman että keskusmetsäseurala olisi mahdollisuutta tähän päättämisoikeuteen puuttua. Lautakunnassa voi kuitenkin tulla käsiteltäviksi monia laajakantoisia sekä myös periaatteellisesti tärkeitä kysymyksiä, joissa lautakunnan keskuudessa voi olla huomattavaa erimielisyyttä. Asian yksinkertaisella äänen

62 §.

Jotta kaikkia pieniä asioita, joissa metsäoikeus olisi antanut päätöksensä, ei voitaisi saattaa korkeimman oikeuden käsiteltäviksi, on säädetty, että metsäoikeus ratkaisee viimeisenä oikeusasteena seuraavat asiat:

1. ne vahingonkorvausasiat ynnä muut korvausta koskevat asiat, joissa se määrä, josta riittä on, ilmeisesti ei nouse yli sadantuhannen markan eli sen määrän, minkä hovioikeus voi lopullisella tuomiolla tuomita;
2. syytteet hakkuuilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä;
3. lain 29 §:n 2 momentissa säädetty rikosasiat, joissa rangaistusta ei ole tuomittu yli kymmenen päiväsakon määrän.

Pienempien vahingon- ym. korvausta koskevien asioiden erottamisessa sellaisista suuremmista asioista, joissa metsäoikeuden päätökseen tulee voida hakea muutosta, on otettu huomioon niiden korvausasiain laatu, jotka hovioikeus ratkaisee viimeisenä oikeusasteena säännöksen mukaan OK 30 luvun 2 §:ssä, sellaisena kuin se on lain mukaan 1 p:ltä heinäkuuta 1951.

Säännös 10 päiväsakon määrästä on ehdotettu säädettäväksi ottamalla huomioon OK 30:3 säännökset lain mukaan v:lta 1922, vaikkakaan niitä ei ole katsottu voitavan sellaisinaan soveltaa, vaan on katsottu välttämättömäksi rajoittaa sakkojen määrä ehdotetulla tavalla. Raja on yhdenmukainen sen korkeimman sakkomäärän kanssa, johon hakkuuilmoituksen tekemättä jättämisestä voidaan tuomita (29 § 1 mom.).

enemmistöllä ratkaiseminen voi tällöin helposti johtaa tulokseen, joka myöhemmin voidaan huomata virheelliseksi, mutta jota siten on vaikea korjata. Tämän vuoksi jokaisella lautakunnan jäsenellä tulisi olla oikeus saattaa ratkaisu keskusmetsäseuran tutkittavaksi ja vahvistettavaksi, jos hän sitä vaatii siinä kokouksessa, jossa päätös tehdään. Sama oikeus tulisi olla asiassa, joka koskee metsänhoitajan ottamista pysyvänluontoiseen toimeen metsänhoitolautakunnassa tai sellaisesta toimesta erottamista.

65 §.

Pykälässä olevat säännökset uuden lain mukaan annettavien ilmoitusten tiedoittamistavasta on laadittu ottaen huomioon haasteen tiedoksiantamista koskevat säännökset.

Pykälän sanamuoto osoittaa, että ensisijaisena tulee aina kysymykseen maanomistajalle tai hakkuuoikeuden omistajalle henkilökohtaisesti annettu ilmoitus. Siinä tapauksessa, että he eivät ole viivytyksettä henkilökohtaisesti tavattavissa, tulee kysymykseen ilmoituksen antaminen heidän paikallisille edustajilleen. Vasta sitten, elleivät nämäkään ole viivytyksettä tavattavissa, tulee kysymykseen tiedoitus hakkuupaikalle toimitetulla ilmoituksella. Tämä ei luonnollisesti estä käyttämästä viimeksi mainittua ilmoitusta myös aikaisemmin mainittujen ohella, mikä voi olla monessa tapauksessa tarkoituksenmukaista.

68 §.

Ne veloitukset, joista uudessa laissa säädetään, tarkoittavat kunkin tilan metsämaiden hoitamista ja käyttämistä niin, että lain säätämät päämäärät tulevat asianomaisella tilalla mahdollisuuden mukaan saavutetuiksi. Ne siis kohdistuvat tilaan sellaisenaan, tilan omistajan jäädessä toissijaiseen asemaan. Näin ollen on luonnollista, että uuden lain perusteella yksityistapauksissa annetut veloitukset myös kohdistuvat tilaan ja seuraavat sitä omistajan vaihdoksista riippumatta. Siten myös maanomistajan osuus niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat siitä, että metsänhoitolautakunta joutuu lain 3 ja 4 luvun perusteella teettämään uudistus-, suojele- tai muita töitä, muodostaa tilaa seuraavan raskuuden. Sama koskee niitä kustannuksia, joita aiheutuu siitä, että metsänhoitolautakunnan toimesta teetetään maanomistajan

suoritettaviksi määrättyjä metsän kunnostamiseen sisältyviä töitä. Molemmissa tapauksissa tulee kustannukset voida periä myös siltä, joka ne on aiheuttanut, eli siis hakkuuoikeuden omistajalta tai aikaisemmalta maanomistajalta, jolle mahdollisesti kuuluvaan regressiooikeuteen ei laissa ole puututtu, vaan jätetty tällaista oikeutta koskevien yleisten oikeusperiaatteiden varaan. Jos metsänhoitolautakunta myy hakattuja puuta, on se oikeutettu käyttämään siten saadut varat kustannuksien suorittamiseen niistä töistä, joiden johdosta hakatut puut on myyty. Jäljelle jääneet varat on tilitettävä maanomistajalle.

69 §.

Säännös maanomistajan velvollisuudesta alistua uudessa laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseen on verrattavissa maanomistajan vastaavanlaatuisen velvollisuuteen v:n 1916 jakolain 81 §:n ja v:n 1951 jakolain 69 §:n mukaan.

71 §.

V:n 1928 yksityismetsälain mukaan metsänhoitolautakunnan tulee pitää rauhoitusluetteloa sekä luetteloa hyväksytyistä hakkaus- ja uudistussuunnitelmista. Tätä luettelopitoa on uuden lain voimaan tultua laajennettava niin, että pidettävistä luetteloista käyvät selville kaikki metsänhoitolakiin perustuvat maanomistajan veloitukset ja käyttöoikeuksien rajoitukset, joista metsänhoitolautakunnan tai muun viranomaisen päätös on voimassa. Täten tapahtuva luetteloiminen, vaikka luettelolla ei olekaan ns. julkista luotettavuutta, on tärkeä tekijä kaikissa metsää ja tiloja yleensäkin koskevissa oikeustoimissa. Lähempien määräyksien antaminen siitä, mitä kaikkea luetteloon on merkittävä ja miten merkintä tapahtuu, on jätettävä hallinnollisten määräyksien varaan. Se mitä luetteloon merkitään, läheisesti koskee ei ainoastaan maanomistajaa, vaan useissa tapauksissa muitakin, ja kaikkien, joiden oikeudet ovat merkinnässä kysymyksessä, on katsottava luottavan siihen, että kerran tehty merkintä on oikea. Tästä syystä ei muutoksen saamista merkintään ole jätettävä luetteloa pitävän henkilön harkinnan varaan, vaan tulee muutosta hakea metsänhoitolautakunnalta. Se voi muutoksen harkita tarpeen vaatiessa kuulusteltuaan paikalla pidettä-

vässä toimituksessa kaikkia, joita asia voi koskea, ja korjata virheen, jos se on ilmeinen. Se voi myös oma-aloitteisesti korjata ilmeisen virheen. Jos virhe ei olisi ilmeinen, olisi kysymys sen korjaamisesta alistettava keskusmetsäseuran tutkittavaksi. Jos asia, jota merkintä koskisi, näyttäisi riitaiselta, olisi riita-asia joko metsänhoitolautakunnan saatettava alistamalla tai asianosaisen valittamalla metsäoikeuden ratkaistavaksi. Lähemmät ohjeet luettelon nähtävänä pitämisestä sekä korjaamisesta ja sen metsänhoitolautakunnalle asettamista velvollisuuksista on sisällytettävä toimeenpanomääräyksiin. Kun luetteloihin tulisi merkittäväksi enemmän asioita kuin mitä niihin on aikaisemman lainsäädännön mukaan merkitty, ja kun ne tulevat muodostamaan tärkeän osan meidän kiinteistöjemme rekisteröimisjärjestelmää, olisi niille annettava nimitys, joka osoittaisi niiden oikeata asemaa tässä järjestelmässä. Tätä silmällä pitäen on luetteloa lakiehdotuksessa kutsuttu metsärekisteriksi, joka nimi saattaisi luettelon jo nimityksen kautta tasavertaiseen asemaan eräiden muiden virallisten rekisterien, lähinnä maarekisterin kanssa.

72 §.

Kun uusi laki tulisi antamaan entistä yksityiskohtaisempia ja moninaisempia määräyksiä metsän hakkuusta ja muusta käytöstä, voi sekä maanomistajalle että hakkuuoikeuden omistajalle olla tärkeätä saada monissa tapauksissa ennen suunnittelemaansa toimenpiteeseen ryhtymistä mahdollisimman varma tieto siitä, onko toimenpide lain mukaan sallittu vai eikö. Tällaisessa asiassa hänellä tulisi olla mahdollisuus kääntyä metsänhoitolautakunnan puoleen ja saada tältä lausunto siitä, onko toimenpide lautakunnan käsityksen mukaan sellainen, että siihen voi lain mukaan ryhtyä. Täten voitaisiin ilmeisesti monia ristiriitoja metsänkäyttökysymyksissä välttää.

73 §.

Säännöksessä on otettu huomioon nykyään voimassa oleva määräys valtioneuvoston päätöksessä 13 p:ltä syyskuuta 1928 (42 §). Ehtojen ja taksojen jättäminen keskusmetsäseuran vahvistettaviksi on katsottu mahdolliseksi ottamalla huomioon, että niissä on valtion elimillä voimakas edustus. Kun ehdot

ja taksat voivat aiheuttaa ehtimiseen muutoksia, olisi keskusmetsäseura lähinnä sopiva muutoksista päättämään.

74, 75 ja 79 §.

Uudella lailla kumotaan 11 p:nä toukokuuta 1928 annettu yksityismetsälaki. Kun kuitenkin uuden lain voimaan tullessa on noudatettavina ennen sitä tehtyjä rauhoitus-sopimuksia ja -päätöksiä, on ne luonnollisesti pysytettävä edelleen voimassa siksi kunnes ne määräjän loppuun mennessä päättyvät ja on niihin siis siihen saakka sovellettava samoja säännöksiä, jotka olivat voimassa silloin kun ne tehtiin. Niinkään uuden lain voimaan tullessa voi olla aikaisemman lainsäädännön voimassa ollessa tehtyjä hakkuu- ja muita metsänkäyttösopimuksia, joihin perustuviin yksityisoikeudellisiin oikeutuksiin uudella lainsäädännöllä ei saa puuttua. Myös tällaiset oikeudet on pidettävä uuden lain voimaan tultuakin voimassa siksi kunnes ne sopimuksen mukaan päättyvät. Säännökset asiasta on otettu 79 §:ään.

Komitea on joutunut harkitsemaan myös mahdollisuuksia niiden vuoden 1886 metsälain säännöksiin kumoamiseen, jotka vielä ovat voimassa. Siinä tarkoituksessa on tarkastettu koko mainittu laki. Tarkastuksen tulos käy esille seuraavasta.

Metsälain 1 § on ainoa lain kohta, jossa säädetään, mitä valtion metsämaihin luetaan. Pykälällä on siinä kohden pitkälle ulottuva periaatteellinen ja käytännöllinenkin merkitys. Sen sisällön sijoittaminen nyt säädetävän lain alaan ei näytä sopivalta, vaan kysymys uuden säännöksen aikaansaamisesta sen tilalle on harkittava samalla kun valmistetaan uuden lain 2 §:n 2 momentin mainitsemia säännöksiä lain periaatteiden soveltamisesta valtion mailla, jolloin myös metsälain 1 §:n täydentäminen voi tulla harkituksi. Tällaisista syistä v:n 1886 metsälain 1 §:ää ei voida nyt säädetävällä lailla kumota.

2 §:n 1 momentin, joka koskee uutistalojen ja kruununtorppain perustamista valtion metsämailla, on kumonnut valtion metsämaiden asuttamisesta 20 p:nä toukokuuta 1922 annettu laki (46 §). Saman 46 §:n 2 momentin säännös tarkoittaa ilmeisesti v:n 1886 metsälain 16 ja 17 §:n säännöksiä, joista tulee puhe tuonnempana.

2 §:n 2 momentti säätää, mitkä alueet ovat kruununpuistoja sekä miten alue kruununpuistoksi määrätään. Säännös voidaan vanhentuneena kumota, semminkin kun v:n 1922 lain valtion metsämaiden asuttamisesta on katsottu sen toimeenpanosta annetun asetuksen 21 §:n mukaan tietävän sitä, että myös kruununpuistojen alueita voidaan käyttää eräin ehdoin asutukseen.

3 § voidaan vanhentuneena kumota, semminkin kun valtion metsämaiden asuttamisesta voimassa olevien säännöksiä v:n 1936 asutuslaissa (57—83 §) on katsottava sisältävän täydelliset säännökset siitä, miten valtion metsämaita nykyoloissa voidaan tiloille luovuttaa.

4 § sisältää lakiin sisältyvän säännöksen siitä, että valtion metsämaat ovat metsähallituksen hoidossa ja hallinnassa. Säännös on pysyttävä voimassa siksi kunnes uuden lain 2 §:n perusteella ehkä annettavalla lailla asia järjestetään uudella säännöksellä.

5 § sisältää säännöksen kaupungin metsämaiden käytöstä ja osoittaa, että tällaista metsämaata varten tulee olla metsänhoitosuunnitelma, johon on hankittava metsähallituksen lausunto, jos kasvullinen metsämaa on vähintään 200 tynnyrialaa. Uuden lain säännökset tulevat koskemaan myös kaupunkien metsämaita, jotka siis tulevat olemaan metsänhoitolautakuntien valvonnassa ja kuulumaan asianomaisen keskusmetsäseuran toimialueeseen. Kun näin on laita, on näyttänyt tarpeelliselta säätää, että jos metsäala on vähintään 50 hehtaaria, niin sille on myös uuden lain mukaan valmistettava metsätaloussuunnitelma ja metsää sen mukaan käytettävä. Vahvistaminen on katsottu voitavan jättää kunnallisvaltuuston tehtäväksi, mutta sen tulisi hankkia ehdotuksesta metsänhoitolautakunnan lausunto. Kun kaupungeilla on voimassa vanhoja metsänhoitosuunnitelmia, jotka tuskin aina vastaavat nyky-aikaisia vaatimuksia, olisi vanhat suunnitelmat tutkittava ja vahvistettava, ellei uutta tahdottaisi laatia.

Säännös kaupunkien metsien hoidosta on tuonut esille kysymyksen maalaiskuntien metsien hoidosta. On näyttänyt tarpeelliselta ulottaa niiden hoitoon ja käyttöön samat säännökset, jotka tulisivat koskemaan kaupunkien metsien hoitoa, sen mukaan kuin edellä on selostettu.

Edellä esitetyt, lakiehdotuksen 75 §:ään otetut säännökset kuntien metsien hoidosta aiheuttavat v:n 1886 metsälain 5 §:n kumoamisen.

6 §. Jo keskiajalla muodostui Ruotsissa paitsi läänien ja kihlakuntien myös pitäjien yhteismetsiä sen johdosta, että pitäjän rajojen sisällä olevaa metsämaata, jota kylät eivät olleet vallanneet, ruvettiin katsomaan pitäjälle kokonaisuudessaan kuuluvaksi. Suomessa oli hallinnollisten yhdyskuntien muodostuminen myöhäisempi kuin Ruotsissa ja tapahtui aikana, jolloin tuollainen metsämaan hallinnollisen yhdyskunnan omaisuudeksi omaaminen ei enää ollut mahdollinen. Tästä johtuu, että Suomessa tuollaisia vanhoja pitäjän yhteismetsiä ei ole, vaan kyläkuntien alueiden ulkopuolella oleva metsämaa on katsottu aluksi kenellekään kuulumattomaksi ja sittemmin valtiolle kuuluvaksi. Kuitenkin on Pohjanmaalla eräitä metsäalueita, jotka ovat kulkeneet pitäjän metsien nimellä. Sellaisia ovat Kälviän pitäjän hirsimetsä, alaltaan 12 241 hehtaaria, Laihian pitäjän kirkonmetsä, alaltaan 621 hehtaaria, sekä Jurvan pitäjän kirkonmetsä, alaltaan 88 hehtaaria. Tiedot aloista on saatu metsähallituksesta. Näitä metsiä nykyään hallitaan ja käytetään käytöstä tehdyn sopimuksen perusteella, joka sopimus on metsälain 10 §:n mukainen. Siten Kälviän hirsimetsästä on tehty sopimus v. 1900 50 vuoden ajaksi ja sille on hankittu oikeuden vahvistus. Tämä sopimus on sittemmin uudistettu. Näitä metsiä siis ei ole katsottava sellaisiksi pitäjän metsiksi, joita metsälain 6 § tarkoittaa. Kun muitakaan sellaisia metsiä ei ole, on pykälä tarpeeton ja voidaan kumota.

7 §:n on kumonnut vuoden 1925 yhteismetsälaki.

8 §. Tämä pykälä on muutettu samalla kuin säädettiin v:n 1940 laki eräistä yhteisistä alueista. Sekä v:n 1886 metsälain mukaan että muutettuna v:n 1940 lailla pykälä lähinnä koskee niitä tapauksia, joissa tila jakamatonna kuuluu useammille osuuslukkujen mukaan. Pykälässä, sellaisena kuin se on vuoden 1940 laissa, jakamatoman talon metsän käyttö asetetaan mainittuna vuonna eräistä yhteisistä alueista annetun lain mukaan tapahtuvan järjestelyn varaan. Näyttää kuitenkin siltä, että se ei ole mainittujen metsäalueiden käytön järjestelyyn nähden

tarkoituksenmukaista. Yhteisiä alueita koskevat v:n 1940 lain säännökset on laadittu pitäen lähinnä silmällä kylien yhteisiä alueita, joissa siis on säännöllisesti monia osakkaita ja joiden käytössä monet erilaiset käyttötavat ja vieläpä alueiden myyminenkin ja vuokralle antaminen voi tulla kysymykseen. Tilan jakamatommassa metsässä taas on tavallisesti vain muutamia harvoja osakkaita, usein vain kaksikin, ja tällaisissa tapauksissa koko metsämaan käytön järjestely mainitun lain mukaan tuottaa usein vaikeuksia. Mainitun lain säätämä monimutkainen järjestely ei ole sellaisen alueen käyttöön sopiva.

Kun ottaa huomioon, että asiassa on metsälainsäädännön kannalta kysymyksessä vain metsän käytön järjestely, ja kun sekä sen että muun käytön järjestämiseksi aina on tilaisuudessa saada laillinen jako tilalla toimitetuksi, näyttää ilmeiseltä, että po. pykälässä, sellaisena kuin se on vuodelta 1940, tehty viittaus v:n 1940 lakiin yhteisistä alueista ei ole oikeaan osuva eikä edes tarpeellinen, sikäli kuin on kysymys jakamatoman tilan metsästä. Siitä syystä 8 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on lain mukaan v:lta 1940, ja sikäli kuin se koskee metsän käytön järjestelyä jakamatolla tilalla, olisi kumottava ja vastaava säännös sisällytettävä uuteen lakiin. Tervanpolton ja „muun metsänviljelyksestä saatavan elinkeinon” järjestely kuuluu asiassa tehtävän sopimuksen tai oikeuden päätöksen alaan eikä sitä siis tarvitse säännöksessä erikseen mainita.

Se muu jakamaton maa kuin pitäjän yhteismetsä tai sellainen yhteismetsä, josta säädettiin v:n 1925 yhteismetsälaisissa, ja joka ei muodosta yhden tilan jakamatonta metsää, voi ilmeisesti olla vain sellainen metsämaa, joka on isojaossa tai halkomisessa jätetty jakamatta, eräiden talojen tai tilojen yhteiseksi. Tällaisen maan ja metsän käyttö voidaan jättää vuoden 1940 lain mukaan järjestettäväksi.

Kun 8 § säännöstelee tärkeää yksityismetsien käyttöä koskevan periaatteen, jonka soveltaminen tulee kysymykseen uuden lain säännöksiä noudatettaessa, on sitä vastaavien säännöksiä katsottava kuuluvan uuden lain alaan. Ne on otettu lakiehdotuksen 74 §:ään. On näyttänyt tarkoituksenmukaiselta sisällyttää siihen myös säännös siitä,

miten jakamatoman tilan osakkaat ovat vastuussa niiden töiden suorittamisesta ja muista velvoituksista, joita uuden lain perusteella jakamatommalle tilalle kuuluu tai määrätään.

9 §. Tämän pykälän on kumonnut v:n 1916 A jakolaitoksesta.

10—12 §. Lain 10 ja 11 §:t ovat vanhentuneina kumottavat ja niiden sijasta uuteen lakiin otettava säännös tällaisten sopimusten edelleen voimassaolosta. Säännös asiasta sisältyy lakiehdotuksen 79 §:ään otettuun säännökseen metsänkäyttösopimuksista. Metsälain 12 § on tarpeeton, sillä sen tarkoitama asia järjestyy yleisten oikeusperiaatteiden pohjalla ilman erikoissäännöstä.

13 §. Tämän pykälän suojametsäsäännökset on kumottu 11 p:nä elokuuta 1922 annetulla suojametsälailalla.

Muu osa pykälää säännöstelee maanomistajan oikeuden käyttää metsäänsä. Kun uusi laki tulee tämän asian säännöstelemään, olisi 13 §:n säännöksiin siltäkin osalta voimaan jättäminen ristiriidassa uuden lain kanssa. Siitä syystä on voimassa olevat osat 13 §:ää kumottava.

14 §. Tämä pykälä on kumottu metsänhävittämisen ehkäisemisestä 8 p:nä marraskuuta 1917 annetulla asetuksella. Kuitenkin on siihen sekä samoin v:n 1928 yksityismetsälakiin (33 §) otettu säännös siitä, että jos 14 §:n perusteella tehtyjä kirjallisia sopimuksia metsän käytöstä on vielä voimassa, niin niihin on sovellettava mainitun pykälän säännöksiä. Kun tällaisia sopimuksia on voitu tehdä vain ennen 19 päivää joulukuuta 1917, joten sellaisten sopimusten syntymisestä tulee pian kuluneeksi vähintään 35 vuotta, on tuskin luultava, että niitä enää on voimassa. Jos joku sellainen olisi, ei ilmeisesti tulisi olemaan vaikeuksia siihen perustuvan metsän käytön saattamisessa uuden lain säännöksiin puitteisiin, jotapaitsi lakiehdotuksen 79 §:ään otettu säännös metsänkäyttösopimuksista tulisi niihin sovellettavaksi. Näin ollen näyttää siltä, että erillinen viittaus v:n 1886 metsälain 14 §:ään voidaan jättää uudesta laista pois.

15 § on tullut tehdastilojen erikoisaseman lakkauttamisen yhteydessä kumotuksi.

16—18 §:t koskevat kruunun talon asukkaan metsänkäyttöoikeutta. Kun kruunun tilaluontoa ei ole lakkautettu, on nämä pykälät pysyttävä edelleen voimassa.

19 § on kumottu papiston virkatalojen käyttöä koskevilla myöhemmillä säännöksillä.

20 §. Kun v:n 1902 maanvuokralaki (66 §) on kumonnut kaiken, mikä sisältää sen vastaisia säännöksiä, on sen kautta myös po. lampuodin metsänkätöoikeutta koskeva pykälä tullut kumotuksi.

21—26 §:t koskevat kaski- ja kytöviljelystä. Nämä pykälät on kumonnut v:n 1928 yksityismetsälaki.

27—33 §. Kun 22 p:nä kesäkuuta 1933 annettu palolaki sisältää yleiset säännökset palotoimesta ja myös metsävalkeasta, voidaan vastaavat metsälain pykälät nyt kumota.

34—43 §:t siitä, miten metsän luvaton käyttö on rangaistava, on kumottu rikoslain vastaavilla säännöksillä.

44 § on vanhentuneena kumottava.

45 §. Säännös on uuden lain johdosta tarpeeton ja voidaan kumota.

46 §. Säännöksen sisältö seuraa jo yleisistä oikeusperiaatteista, joten uusi laki sisältää säännökset vahingon korvaamisesta. Pykälä voidaan kumota.

47 § 1 mom., 49 §, 50 §, 52 § 1 mom., 53 § 1 ja 2 mom. ja 54 § ovat sellaisia, joita

vastaavat säännökset ovat v:n 1889 rikoslaissa tai sen toimeenpanoasetuksessa. Ne siis ovat jo kumotut.

47 § 2 momentti on vanhentunut ja tarpeeton ja sen sisältö voidaan johtaa yleisistä oikeusperiaatteista.

48 § on tarpeeton sen jälkeen kuin 29 p:nä heinäkuuta 1948 on annettu uusi laki todistelusta. Pykälä siis voidaan kumota.

51 § voidaan tarpeettomana ja vanhentuneena kumota.

52 §:n 2 momentin sisällyksen on katsottava sisältyvän voimassa oleviin säännöksiin papiston virkataloista ja voidaan siis kumota.

53 § 3 momentti koskee asiaa, joka järjestyy papiston virkatalojen hoitoa ja käyttöä koskevien nykyisten säännöksiin mukaan, joten säännös ei ole 1886 v:n metsälaissa enää tarpeen ja voidaan kumota.

55 §:n tarkoittama asia järjestyy palolain säännöksillä, niin että pykälä voidaan kumota.

56 § koskee vanhoja asioita ja voidaan tarpeettomana kumota.

Skogsvårdslag.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Grundstadganden.

1 §.

Skog på rikets område skall vårdas, skyddas och användas så, att markens produktionsförmåga såvitt möjligt fullt tillgodos göres samt en ekonomiskt fördelaktig, stigande virkesproduktion tryggas.

För skogsproduktion lämplig mark må icke utan godtagbart skäl hållas i sådant skick, att skogstillståndet är otillfredsställande eller att marken ligger helt improduktiv.

2 §.

Stadgandena nedan i denna lag äga tillämpning på enskildas, samfunds, stiftelsers och kommuners marker.

Om skogsvården på kyrkans jord samt om förverkligandet av de i 1 § nämnda syftemålen, försävt beträffar statens jord samt prästerskapets och klockare-organisters boställsmarker, stadgas särskilt.

3 §.

Tillämpningen av denna lag och det därtill anknutna främjandet av skogshushållningen sker på grundvalen av skogsägarnas självverksamhet, med iakttagande av självstyrelseprincipen.

De självstyrelseorgan, som det åligger att fullgöra de i 1 mom. nämnda uppgifterna, äro centralskogssällskapen och skogsvårdsnämnderna.

Rättstvister, som tillämpningen av denna lag föranleder, handläggas och avgöras av skogsdomstolen. Besvärinstans i sådana mål är högsta domstolen.

Angående skogsvårdsföreningar och deras verksamhet inom det enskilda skogsbruket är gällande, vad därom särskilt stadgas.

2 kap.

Centralskogssällskapen och skogsvårdsnämnderna.

4 §.

Centralskogssällskap är en förening, som inom sitt område handhar ledningen av den verksamhet, varom i denna lag stadgas, och som i egenskap av centralorgan för skogsvårdsnämnderna leder och övervakar dessa.

Centralskogssällskapen äro två, det ena, Keskumetsäseura Tapio, särskilt för de finskspråkiga, och det andra, Centralskogssällskapet Skogskultur, särskilt för de svenskspråkiga områdena. Deras hemort är Helsingfors stad.

5 §.

Självskrivna medlemmar i centralskogssällskap äro de skogsvårdsnämnder, vilkas centralorgan sällskapet utgör.

På ansökan kunna som medlemmar i centralskogssällskap intagas förbund av skogsvårdsföreningar samt sådana inhemska samfund, inrättningar och stiftelser, vilkas verksamhet sträcker sig över hela landet eller en avsevärd del av sällskapets verksamhetsområde och vilka i egenskap av medlemmar anses främja och stödja sällskapets verksamhet.

6 §.

Centralskogssällskaps förvaltande organ äro allmänt möte, förvaltningsråd och styrelse.

Det allmänna mötet behandlar vittbärande eller principiellt viktiga frågor, vilka höra till centralskogssällskapets verksamhetsfält. Årsmötet verkställer dessutom på det samma ankommande val.

Förvaltningsrådet meddelar allmänna anvisningar för sällskapets verksamhet och övervakar skötseln av dess angelägenheter,

antager medlemmar i sällskapet och verkställande direktör samt utser suppleant för denne.

Styrelsen handhar centralskogssällskapets angelägenheter i egenskap av dess styrelse. Den kan tillsätta utskott eller förordna funktionärer att fullgöra uppdrag på sällskapets vägnar.

7 §.

Centralskogssällskaps årsmöte hålles årligen. Extra allmänt möte hålles, då förvaltningsrådet anser sådant nödigt eller minst en tiondedel av sällskapets medlemmar så fordrar.

Vid allmänt möte företrädes varje skogsvårdsnämnd av två röstberättigade representanter och varje annan medlem av en. Varje representant tillkommer en röst.

8 §.

Varje till Keskumetsäseura Tapio såsom medlem ansluten skogsvårdsnämnd utser för tre år i sänder en ordinarie medlem i sällskapets förvaltningsråd. Dessutom hör till förvaltningsrådet tolv medlemmar, som utsetts av årsmötet för tre år i sänder, och av vilka en tredjedel årligen är i tur att avgå, till en början efter lottning. Lantbruksministeriet och finansministeriet förordna vardera en och forststyrelsen två ordinarie medlemmar i förvaltningsrådet, likaså för tre år i sänder.

I förvaltningsrådet utses för varje ordinarie medlem en personlig suppleant.

9 §.

Vad i 8 § är stadgat gäller beträffande Centralskogssällskapet Skogskulturs förvaltningsråd, dock så att varje såsom medlem ansluten skogsvårdsnämnd utser tre och årsmötet tre medlemmar i förvaltningsrådet.

10 §.

Förvaltningsrådet utser för tre kalenderår i sänder fem ordinarie medlemmar och tre suppleanter i centralskogssällskapets styrelse. Dessutom hör till styrelsen sällskapets verkställande direktör, som är styrelsens ordförande, samt en av forststyrelsen utsedd medlem, för vilken suppleant bör utses.

11 §.

Genom förordning bestämmes skogsvårdsnämndernas antal och verksamhetsområden

samt vilket centralskogssällskap var och en nämnd är medlem i.

12 §.

Skogsvårdsnämnd skall inom sitt verksamhetsområde draga försorg om verkställigheten av denna lag samt befärma skogshushållningen. Nämnden bör i synnerhet:

1. övervaka att stadgandena i denna lag efterlevas;

2. meddela råd och anvisningar samt såvitt möjligt giva facklig hjälp för verkställandet av skogsvårds- och andra skogligen åtgärder och i övrigt utöva upplysnings- och rådgivningsverksamhet på skogsbrukets område samt stödja samarbete för skogshushållningens främjande; och

3. fullgöra de uppgifter, som lagstiftningen angående samfälliga skogar och skogsvårdsföreningar föranleder.

Skogsvårdsnämnd tillkommer även att fullgöra övriga till dess verksamhet hörande, i stadgad ordning nämnden ålagda uppgifter.

13 §.

Skogsvårdsnämnd består av sex medlemmar med var sin suppleant. Skogsvårdsföreningarna inom nämndens verksamhetsområde utse tre medlemmar, vederbörande centralskogssällskap en och Finska Träförädlingsindustriernas Centralförbund en medlem i nämnden. Sjätte medlem är nämndens överförstämestare. Använder någon icke sin valrätt, utser forststyrelsen den återstående medlemmen eller suppleanten efter centralskogssällskapets hörande.

Vald medlem i skogsvårdsnämnd skall äga praktisk erfarenhet i skogshushållning och kännedom om de lokala förhållandena. Bland de av skogsvårdsföreningarna utsedda medlemmarna skall åtminstone en vara förtrogen särskilt med småskogsbruk.

Mandattiden för andra medlemmar än överförstämestaren är fyra kalenderår. Av de vid det första valet utsedda avgå genom lottning efter de två första mandatåren två medlemmar jämte sina suppleanter. I stället för medlem eller suppleant, som eljest avgår under mandattiden, utses ny för den återstående tiden.

Till medlem av skogsvårdsnämnd må icke utses person, som fyllt sextiofem år.

Nämnden utser bland de ordinarie medlemmarna ordförande och viceordförande.

14 §.

Överförstämestaren är skogsvårdsnämndens verksamhetsledare. Nämnden har i sin tjänst nödigt antal forstmästare, skogstekniker och annan personal. Överförstämestaren och personalen anställas och avskedas av skogsvårdsnämnden, som även utser suppleant för överförstämestaren.

15 §.

Centralskogssällskap och skogsvårdsnämnd kan i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt kära och svara.

Närmare bestämmelser om centralskogssällskapets organisation och verksamhet ingå i dess stadgar, vilka fastställas av lantbruksministeriet på framställning av sällskapet.

Närmare bestämmelser om skogsvårdsnämnds verksamhet, personal och uppgifter utfärdas särskilt.

16 §.

Medlem i centralskogssällskaps styrelse och skogsvårdsnämnd så ock sällskapets och nämndens funktionärer handla i uppgifter av rättslig och administrativ natur samt vid handhavandet av ekonomin under tjänstemannaansvar. Medlem i centralskogssällskaps styrelse åtalas för tjänstefel i Helsingfors hovrätt. Centralskogssällskaps funktionär åtalas för tjänstefel i Helsingfors rådstuvurätt samt skogsvårdsnämnds medlem och funktionär i underrätten på den ort, där nämnden är förlagd.

17 §.

Erforderliga medel för centralskogssällskapets och skogsvårdsnämndernas utgifter och verksamhet anvisas i statsbudgeten.

3 kap.

Skövlings av skog.

18 §.

Skog må icke skövas.

Som skogsskövling betraktas:

1. sådan avverkning av utvecklingsbar skog, som står i strid med rationell skogsvård;

2. avverkning av sådan skog, som är till förnyelse mogen eller eljest icke utvecklingsbar, om man härvid icke tillser, att på hygget

inom skälig tid uppkommer utvecklingsbar återväxt antingen på naturlig väg till följd av avverkningen eller som resultat av skogsodling;

3. om skogsmark eller skog eljest användes så eller efter avverkning lämnas i sådant skick, att uppenbar fara för otillfredsställande skogstillstånd uppstår; samt

4. sådan avverkning till avsalu, som uppenbart icke står i rimligt förhållande till lägenhetens skogstillgångar och fortlöpande virkesproduktion, om synnerliga skäl för avverkningen icke kunna åberopas.

Som avverkning till avsalu anses avverkning för anskaffande av virke till annat ändamål än till husbehov för den fastighet, på vilken avverkningen sker, eller för annan därmed sambrukad fastighet.

19 §.

Som skogsskövling må icke betraktas:

1. omläggning av skogsmark till trädgård, åker, äng, kulturbete, byggnadstomt, upp-lagsplats, väg eller annat liknande ändamål, såframt området till läge, art och vidd icke är uppenbart olämpligt härför och inom skälig tid därtill användes; ej heller

2. avverkning, som sker för anskaffning av i markägarens hushåll nödvändigt husbehovsvirke, om en nöjaktig naturlig förnyelse av skogen icke därigenom äventyras och ej heller otillfredsställande skogstillstånd uppstår.

20 §.

Innehavare av avverkningsrätt skall i god tid, innan avverkning till avsalu vidtager, till skogsvårdsnämnden göra en skriftlig avverkningsanmälan. Markägare, som själv avverkar till avsalu, skall på samma sätt göra dylik anmälan. Genom förordning kan stadgas om undantag från anmäningsskyldighet i sådana fall, där avverkningsmängden är obetydlig eller särskilda omständigheter eljest därtill föranleda.

21 §.

Är avverkning så planlagd, att skogen efter avverkningen skall förnygras genom skogsodling, bör till avverkningsanmälan fogas avverknings- och skogsodlingsplan samt markägarens förbindelse att fullfölja planen. Planen och förbindelsen skola, innan avverkningen vidtager, godkännas av skogsvårdsnämnden. Skogsvårdsnämnden kan fordra,

att betryggande borgen eller annan säkerhet ställes för fullgörandet av förbindelsen.

Avverkningen skall i fall, som avses i 1 mom., anmälas minst två veckor förrän avverkningen vidtager.

22 §.

Anser fackman i skogsvårdsnämndens tjänst, att risk för skogsskövling föreligger, skall han för markägaren eller innehavaren av avverkningsrätten eller för vardera påpeka, i vilket avseende den planerade åtgärden till äventyrs står i strid med lag och laga föreskrifter, samt ge i saken lämpliga råd och anvisningar. Lag samma vare, om nödvändig åtgärd till förekommande av skogsskövling försummas.

Är risken för skogsskövling uppenbar och synas synnerligen brådskande åtgärder för dess avvärjande vara av nöden, skall sådan forstmästare i skogsvårdsnämndens tjänst, som äger nämndens bemyndigande att ingripa i dylika fall, förbjuda avverkningens påbörjande eller fortsättande samt vid behov även annat nyttjande av skogen. Sådant interimförbud träder omedelbart i kraft och är gällande högst tjugo dagar. Däröfver skall markägaren eller innehavaren av avverkningsrätten eller vardera ofördröjligen underretas och förbudet underställas skogsvårdsnämnden för fastställelse.

Nämnden skall inom den stadgade tiden antingen besluta upphäva interimförbudet, eller, om så är av nöden, utfärda nytt förbud.

Medan förbudet är gällande bör skogsvårdsnämnden söka träffa överenskommelse med markägaren eller innehavaren av avverkningsrätten eller med vardera om sakens ordnande. Kan överenskommelse icke utan dröjsmål träffas, skall skogsvårdsnämnden, om så erfordras, förrätta syn på platsen samt bereda markägaren och, om så är av nöden, innehavaren av avverkningsrätten tillfälle att avge förklaring, samt avgöra saken genom beslut.

23 §.

Anser skogsvårdsnämnden, att skogsskövling redan ägt rum, skall den vid behov skrida till åtgärd för skogens fredande antingen genom överenskommelse med markägaren eller innehavaren av avverkningsrätten eller med vardera eller, om överens-

kommelse ej kan träffas, genom att utfärda fredningsbeslut.

24 §.

Fredning innefattar förbud att avverka skog eller att använda skogsmark eller vardera, med eller utan inskränkning, samt förpliktelse att vidtaga de återväxt-, skydds- eller andra åtgärder, som äro erforderliga på grund av skövlingen.

Fredningsavtal och fredningsbeslut skall noggrant utvisa, vilket område som avses, giltighetstiden, på vilka villkor avverkning under denna tid får ske eller skogen eljest får användas, samt innehålla övriga av behovet påkallade bestämmelser.

Avverkning för anskaffande av i markägarens hushåll nödvändigt husbehovsvirke må icke förbjudas, ej heller mulbete för markägarens husdjur, försåvitt sådant förbud icke är påkallat för erhållande av nöjaktigt återväxt eller till förekommande av att skogstillståndet blir otillfredsställande.

Skogsvårdsnämndens fredningsbeslut äro gällande oberoende av besvär, tills skogsdomstolen tilläventyrs annorlunda bestämmer.

Av skogsskövling föranledda återväxt-, skydds- och andra åtgärder kunna åläggas även utan fredning antingen genom avtal eller medelst beslut av skogsvårdsnämnden.

25 §.

Skogsvårdsnämnden bör ombesörja utförandet av återväxt-, skydds- och andra arbeten. Dessa må dock anförtros markägaren eller innehavaren av avverkningsrätten, om säkerhet förefinnes att arbetena sålunda bliva behörigen utförda, och med beaktande av härom stadgad ansvarighet.

För utförande av ovan avsedda arbeten och för kostnaderna ansvaras sålunda:

1. om skogsskövlingen föranletts av markägarens åtgärd, är denne ansvarig;
2. om skogsskövlingen föranletts av åtgärd, som innehavaren av avverkningsrätten vidtagit och markägaren godkänt, äro bägge ansvariga;
3. om avverkningen varit ur skogsvårdsynpunkt godtagbar och uraktlåtenhet att utföra nödiga efterarbeten föranlett skogsskövlingen, ansvarar markägaren ensam för att dessa efterarbeten utföras; samt
4. om markägaren icke har givit sitt samtycke till de åtgärder, som föranlett skogs-

skövlingen, ansvarar han endast för den del av kostnaderna, som icke kan av den skyldige utfås.

Överenskommelse att helt eller delvis fritagga innehavaren av avverkningsrätten eller markägaren från ovan stadgat ansvar gäller, försåvitt den av skogsvårdsnämnden godkännes såsom skäligen.

26 §.

Med stöd av 25 § skall skogsvårdsnämnden fördela de i sagda paragraf avsedda arbetsprestationerna och kostnaderna samt bestämma, vem som ansvarar för dem, och verkställa debiteringen av kostnaderna. Nämnden kan härvid avvika från bestämmelserna i 25 §, om den med beaktande av fredningsvillkoren anser skäl därtill föreligga.

27 §.

Finnes skäl att misstänka, att fredningsavtal eller -beslut brutits, eller att markägaren eller innehavaren av avverkningsrätten icke behörigen utfört honom ålagda återväxt-, skydds- eller andra arbeten, skall skogsvårdsnämnden, efter att vid behov hava verkställt syn på platsen, skrida till de åtgärder, som i saken påkallas.

28 §.

Genom beslut, varom i 22 § 3 och 4 mom. är stadgat, kan skogsvårdsnämnden förbjuda avverkning och annan användning av skogen för en tid av högst ett år. Sådant förbud kan skogsvårdsnämnden, om så anses nödigt, utfärda även före fredningsavtalet eller -beslutet enligt 23 §. Vad i 24 § 2, 3 och 4 mom. samt i 27 § sägs om fredningsbeslut, gäller även dylikt förbud.

29 §.

Underlåtenhet att göra avverkningsanmälan straffas med högst 10 dagsböter.

Överträdelse av avverkningsförbud och brytande av fredningsavtal och -beslut samt tillåtelse därtill straffas med böter, om för brottet icke annorstädes i lag stadgas strängare straff. Lag samma vare, om någon skövlar skog genom att vid avverkning överskrida av skogsvårdsnämnd verkställd eller godkänd stämpling, enligt vilken avverkningen anmälts till utförande, så ock om skogsskövlingen eljest är grov eller begången under synnerligen försvårade omständigheter.

Har avverkningsförbud eller fredningsavtal eller -beslut överträtts, skall den skyldige frändömas de lagstridigt fällda träden eller deras värde på avverkningsplatsen, eller en del av dem, försåvitt detta icke befinnes uppenbart oskäligt. Överenskommelse om den skyldige tillkommande rätt att av annan erhålla ersättning för förlusten vare ogill.

30 §.

Skogsvårdsnämnden besluter, huruvida målet skall anmälas hos allmänna åklagaren för väckande av åtal.

Besluter skogsvårdsnämnden i fall, som nämnas i 29 § 3 mom., att virke skall med kvarstad beläggas, är vederbörande utmättningsman pliktig att på anmodan av skogsvårdsnämnden verkställa kvarstaden utan överexekutors förordnande och utan avseende å eventuellt besvär.

Över beslut, varigenom skogsvårdsnämnden har förordnat kvarstad å virke, anföres besvär hos överexekutorn, som med anledning av besväret även kan förbjuda verkställighet av kvarstaden eller förordna, att den verkställda kvarstaden skall hävas.

31 §.

Virke, som belagts med kvarstad, skall säljas, så snart det dömts förbrutet. Försäljningen kan dock därförinnan äga rum, om fara föreligger för virkets förstörelse eller att kostnaden för dess förvarande skulle bliva större än skäligt är. Försäljningen må av utmättningsman förrättas medels auktion i den ordning, som för försäljning av utmätt lösegendom är stadgat.

Deponerar virkesägaren virkets uppskattade värde eller ställer säkerhet därför, skall kvarstaden omedelbart hävas. Värderingen verkställs av godemän, av vilka virkesägaren och skogsvårdsnämnden utse var sin och de sålunda utsedda en tredje. Enas parterna, må de uppdraga åt viss person att verkställa värderingen. Underlåter sakägare att utse god man eller enas ej de valda godemännen om val av den tredje, utses denne av kommunalfullmäktiges ordförande på därom av sakägare eller godemännen gjord anmälan.

32 §.

Behållningen av virke, som dömts förbrutet, tillfaller skogsvårdsnämnden och användes till skogsvårdens främjande.

4 kap.

Iståndsättning av skog.

33 §.

Beträffande sådana åtgärder, som avse skogens förbättring, vård eller skydd eller ha till ändamål att bringa improduktiva marker i skogsbröd och vilka äro nödiga för uppnående av de i 1 § avsedda ändamålen, men vilka icke kunna åläggas på grund av stadgandena i 3 kapitlet, skall skogsvårdsnämnden giva skogsägaren råd och anvisningar samt upplysning om möjligheten att härför erhålla planer, kostnadsberäkningar, arbetsledning och arbetsredskap, frön och plantor samt statslån ävensom annat bistånd.

34 §.

Har markägaren icke inom skälig tid efterkommit skriftlig anvisning angående de i 33 § nämnda åtgärderna, som för varje enskilt fall meddelats honom, eller icke slutfört arbetet, skall skogsvårdsnämnden söka få till stånd skriftligt avtal med honom om arbetets utförande inom skälig tid. Kan avtal icke träffas, är skogsvårdsnämnden berättigad ålägga markägaren att utföra arbetet. Markägaren kan åläggas endast sådant arbete, som uppenbart höjer hans lägenhets värde och icke är för honom oskäligt betungande med beaktande av honom tillkommande bidrag, influtna eller möjliga inkomster av avverkning samt andra omständigheter. Torr-lägningsarbete må åläggas endast, om det kan anses vara en nödvändig, av tidigare verkställd avverkning eller inträffad kalamitet föranledd skyddsåtgärd.

Innan iståndsättning av skog enligt 1 mom. ålägges, skall på platsen förrättas syn och markägaren även beredas tillfälle att vid skogsvårdsnämndens sammanträde bliva i saken hörd.

35 §.

Försummar markägaren fullgöra honom givet åliggande att iståndsätta skog, skall skogsvårdsnämnden avfordra honom förklaring samt vid behov förrätta syn på platsen. Sedan skogsvårdsnämnden erhållit tillräcklig utredning, skall den besluta, att det försummade arbetet skall utföras genom skogsvårdsnämndens försorg ävensom huru markägaren i så fall skall deltaga i kostnaderna, såvida

icke förändrade omständigheter eller andra giltiga skäl föranleda beviljande av ny termin eller att den ålagda förpliktelsen ändras eller frångås.

Förrän skogsvårdsnämnden fattar beslut om att iståndsättningsarbete skall utföras genom nämndens försorg på markägarens bekostnad, bör nämnden underställa saken centralskogssällskapets prövning.

Träd, som fällas vid iståndsättningsarbete på åtgärd av skogsvårdsnämnden, skall markägaren taga hand om. Underlåter han detta och fara föreligger för trädens förstörelse eller att annan skada sker eller förmån går förlorad, skall skogsvårdsnämnden vidtaga åtgärder för avvärjande av sådan påföljd, varvid nämnden även har rätt att med tillämpning av stadgandena i 31 § försälja virket eller erforderlig del därav.

5 kap.

Syneförfarandet.

36 §.

Syn, som verkställes på åtgärd av skogsvårdsnämnd, skall förrättas av nämndens överförstmästare eller på hans förordnande av annan hos nämnden anställd skogsfackman. Vid syneförrättningen skola som godemän närvara två personer, i första hand medlemmar i skogsvårdsnämnden eller personer, som skogsvårdsföreningen för ändamålet utsett, eller även andra, som syneförrättaren anser vara kompetenta.

37 §.

Syneförrättaren bestämmer tid och plats för synen samt underrättar därom godemännen och, om så ske kan utan betydande dröjsmål och olägenhet, markägaren och innehavaren av avverkningsrätten eller deras ställföreträdare på orten. Syneförrättningar, om vilka i 34 och 35 §§ är stadgat, skola dock delgivas markägaren minst två veckor före synen.

38 §.

Vid syn skola de närvarande sakägarna och deras företrädare samt godemännen höras, varjämte syneinstrument skall upprättas.

39 §.

På skogsvårdsnämnden ankommer att pålägga kostnaderna för de i 3 kapitlet föreskrivna syneförrättningarna den, vars åtgörande föranlett förrättningen. Markägare, som försummat fullgöra åliggande att iståndsätta skog, skall erläggga kostnaderna för den därav föranledda syneförrättningen.

Anses det oskäligt att utkräva den i 1 mom. stadgade ersättningen, kan kravet helt eller delvis frångås.

6 kap.

Skogsdomstolen.

40 §.

Skogsdomstolen är en för hela landet, med säte i huvudstaden. Den underlyder högsta domstolen.

41 §.

Skogsdomstolen består av ordförande och fyra ledamöter. En av ledamöterna har titeln forstråd, en är distriktsledamot och två äro lokala ledamöter.

Ordförandens och forstrådet verksamhetsområde är hela landet. Distriktsledamot utses för en eller flera skogsvårdsnämnders verksamhetsområden. De lokala ledamöterna utses kommunvis.

Ordförandens och forstrådet befattningar äro tjänster med grundlön, de övriga ledamöternas arvodestjänster. Vid skogsdomstolen finnes dessutom en sekreterare med grundlön samt extraordinarie tjänstemän och befattningshavare.

Om ordförandens och forstrådet oavsättlighet och rätt att kvarstå i tjänst gäller, vad om domare är stadgat.

42 §.

Ordföranden i skogsdomstolen skall vara lagfaren och i domarvärv välbevandrad.

Forstrådet och distriktsledamoten skola vardera ha avlagt skogsexamen vid universitetet och vara med skogsvård, forstrådet dessutom med förvaltningsuppgifter, förtrogna.

Lokal ledamot skall vara förfaren i skogshushållning samt äga kännedom om de lokala förhållandena. Om valbarhet i övrigt och om rätt att avsäga sig befattningen gäller,

vad beträffande nämndemän i häradsrätt är stadgat.

Sekreteraren bör hava avlagt juriskandidat- eller annan motsvarande examen.

43 §.

Republikens president utnämner skogsdomstolens ordförande och forstrådet på framställning av högsta domstolen.

Är ordföranden eller forstrådet i någon sak jävig eller på grund av sjukdom eller av annat skäl hindrad att handhava sin befattning, tillsätter högsta domstolen för tillfället ordförande eller forstråd.

Distriktsledamöterna och deras suppleanter utses efter ansökan för fem år i sänder av lantbruksministeriet, sedan forststyrelsen och vederbörande centralskogssällskap avgivit sina utlåtanden.

Till lokala ledamöter utse vederbörande kommuns fullmäktige för fem år i sänder minst fyra personer. Av dem skola på kallelse av skogsdomstolens ordförande för varje gång två sitta i rätten såsom ledamöter.

Högsta domstolen utnämner sekreteraren efter ansökan.

44 §.

Uteblir ledamot från skogsdomstolens sammanträde eller befinner han vara jävig och kan annan motsvarande ledamot icke utan dröjsmål träda i hans ställe, må ordföranden kalla annan lämplig, ojävig person som tillfällig ledamot.

45 §.

Sådan ledamot i skogsdomstolen, som icke avlagt domared, skall avlägga den inför domstolens ordförande, innan han skrider till utövande av sin befattning.

46 §.

Skogsdomstolens ordförande och ledamöter åtalas för tjänstefel i vederbörande hovrätt.

47 §.

Vad skogsdomstolen och rättegången i denna beträffar skall, såvida stadgandena i denna lag ej annat föranleda, i tillämpliga delar lända till efterrättelse, vad om rättegången i ägodelningsrätt är stadgat.

Frågor, vilka icke äro rättegångsärenden och skola behandlas på ort och ställe, hand-

läggas av skogsdomstolens ordförande allena eller i samråd med forstrådet eller sekreteraren eller med vardera.

Åtal för underlåtenhet att anmäla avverkning kan skogsdomstolens ordförande handlägga tillsammans med forstrådet och vederbörande distriktsledamot.

7 kap.

Rättegångsförfarandet.

48 §.

I skogsvårdsnämnds beslut sökes ändring genom besvär hos skogsdomstolen, då beslutet angår:

1. fredning av skog;
2. ovan i 24 och 27 §§ nämnda återväxt-, skydds- eller andra liknande arbeten eller av dem föranledda kostnader;
3. sådant förbud för avverkning eller annan användning av skog, varom i 22 § 3 och 4 mom. samt i 28 § är stadgat;
4. åläggande att iständsätta skog och kostnaderna härför; eller
5. syneomkostnader.

Dessutom skall skogsdomstolen handlägga och avgöra ovan i 29 § nämnda åtal samt i samband med dem stående frågor angående ersättning samt frändömande av lagstridigt fällda träd, anspråk att skogsvårdsnämnden må åläggas utgiva ersättning för skada, som av den vållats, så ock tröstemål angående ändring av i skogsregistret införd anteckning.

49 §.

Sakägare inför skogsdomstolen är ägaren till eller med honom jämställd innehavare av den lägenhet eller annat område, som ärendet angår. Lag samma vare om innehavare av avverkningsrätt. Innehavare av servituts- och nyttjanderätt samt inteckning, och även annan, som icke är sakägare, men vars rätt det under behandling varande ärendet berör, får, försåvitt hans speciella rätt är i fråga, bevaka densamma. Skogsvårdsnämnd är sakägare såvida anspråk blivit väckt att nämnden må åläggas utgiva ersättning eller fullgöra annan prestation.

Tillhör fastighet flera samfällt, föres talan av den eller dem, vilka delägarna bemyndigat därtill. Har ombud icke utsetts, kan även en delägare företräda fastigheten. Äro

delägarnas påstående stridiga, pröve domstolen, i vad mån avseende må fästas vid vars och ens påstående.

50 §.

Vid skogsdomstolen skall ärende skriftligen anhängiggöras.

Besvärsskrift skall till skogsdomstolens registratur inlämnas eller i rekommenderat brev per post dit insändas inom trettio dagar, räknat från den dag, då skogsvårdsnämndens beslut i rekommenderat brev avsänts till sakägaren eller på annat sätt delgivits honom.

Ersättningstalan skall vid skogsdomstolen anhängiggöras medelst inlägga med iakttagande av motsvarande stadganden i 2 mom. före utgången av följande kalenderår, räknat från tiden för den åtgärd eller den försummelse, som föranlett ersättningskravet.

Skogsdomstolen handlägger åtalsärende på anmälan av allmänna åklagaren och under hans aktorat.

Ärende, som rör ändring av anteckning i skogsregistret, handlägger skogsdomstolen på grund av skogsvårdsnämndens hemställan eller sakägarens besvär.

51 §.

Anser skogsdomstolens ordförande det vara uppenbart, att till honom anlant ärendes handläggning icke ankommer på skogsdomstolen eller att det anhängiggjorts för sent eller att annan förutsättning för rättegången saknas, skall han icke upptaga ärendet till handläggning i skogsdomstolen. Ordföranden skall i så fall på handlingarna anteckna sitt beslut jämte motivering och besväransvisning samt överlämna handlingarna till vederbörande eller återsända dem i rekommenderat brev.

I ärende, som skall vid skogsdomstolen handläggas, bör, försåvitt domstolens ordförande anser det nödigt, före domstolens sammanträde förberedande skriftväxling äga rum för utvecklande av käromålet samt för att utröna, i vad mån framställda påståenden bestridas.

52 §.

Skogsdomstolens ordförande bestämmer, när och var skogsdomstolen skall sammanträda för att handlägga målet. Platsen för sammanträdet skall vara belägen inom den

kommun, på vars område föremålet för rättegången befinner sig eller där den lagstridiga handlingen begåtts, om icke särskilda omständigheter påkalla, att sammanträdet skall hållas på annan plats.

Ordföranden skall minst två veckor före sammanträdet i rekommenderat brev meddela rättens ledamöter, kändanden, vederbörande markägare och innehavare av avverkningsrätten samt skogsvårdsnämnden och vid behov allmänna åklagaren om tiden och platsen för sessionen. Samtidigt skall sammanträdet kungöras genom anslag på kommuns anslagstavla.

53 §.

Processinvändningar skall skogsdomstolen avgöra genom särskilt utslag, om sakens beskaffenhet det fordrar. Rättegång må icke på grund av invändning avbrytas, utom då saken avisats. I annat fall skall den med invändningsutslaget missnöjda anvisas att däri söka ändring i sammanhang med huvudsaken.

54 §.

Innan ärende avgöres, skall skogsdomstolen förrätta syn på platsen, såvida rätten icke finner, att saken uppenbarligen kan utan syn prövas och avgöras. Skogsdomstolen kan även handlägga saken på grundval av sådan syn, som endast en del av ledamöterna verkställt.

55 §.

Skogsdomstolen kan på eget initiativ inkalla vittnen samt införskaffa utredning i saken.

Åt dem, som skogsdomstolen inkallat till vittnen, sakkunniga eller att höras utan ed, erlägges arvode ur statsmedel, men i det slutliga utslaget kan domstolen ålägga sakägare att återbära arvoden till staten.

Under rättegången kan skogsdomstolen, om så fordras, ålägga sakägaren att vid vite efterkomma de föreskrifter, som domstolen ansett erforderliga för målets utredning och handläggning. Domstolen kan ålägga även skogsvårdsnämnden att avgiva utlåtanden och anskaffa utredning.

56 §.

De i skogsdomstolen anhängiggjorda målen skola slutbehandlas utan dröjsmål och upp-

skov, såvida målets beskaffenhet icke oundgängligen annat påkallar. Viss del av målet kan enligt domstolens prövning avgöras genom särskilt utslag.

57 §.

Vid fattande av beslut i skogsdomstolen efter omröstning skall först distriktsledamoten, därefter de lokala ledamöterna, sedan forstrådet och sist ordföranden uttala sig. Vid prövning av omröstningsresultatet skall iakttagas, vad i 23 kap. 4 och 5 §§ rättegångsbalken är stadgat.

58 §.

Skogsdomstolen kan bestämma, att dess beslut i ärende, som rör avverkningsförbud eller fredning, träder i verkställighet oberoende av besvär.

59 §.

Skogsdomstolens utslag skall åtföljas av besväransvisning eller, om ändringsansökan icke är tillåten, meddelande därom. Utslaget skall offentligen avkunnas.

Utslaget skall inom 30 dagar efter avkunnandet tillställas kändanden samt i avskrift skogsvårdsnämnden och centralskogssällskapet.

60 §.

Den som mot klara skäl anhängiggjort ärende vid skogsdomstolen, skall åläggas att helt eller delvis bestrida kostnaderna för domstolens sammanträdande, såvida det icke på grund av särskilda omständigheter är obilligt. Han kan även åläggas att ersätta övriga sakägare deras rättegångskostnader samt dem tilläventyrs åsamkad skada.

61 §.

Ändring i skogsdomstolens utslag kan sökas genom besvär i högsta domstolen. Centralskogssällskapet har rätt att på framställning av skogsvårdsnämnd eller därförutan i det allmännas intresse överklaga skogsdomstolens utslag, om sällskapet anser det vara nödvändigt för uppnående av syftet målet med denna lag.

Besväranslagan skall i två exemplar senast den sextionde dagen efter utslaget avkunnande före klockan 12 inlämnas till skogsdomstolens registratur. Det överklagade utslaget skall åtfölja besväranslagan.

Skogsdomstolens ordförande skall bereda övriga sakägare och vid behov skogsvårdsnämnden tillfälle att inom utsatt tid avgiva förklaring med anledning av besväret och därefter insända samtliga handlingar jämte eget utlåtande till högsta domstolen.

Vad ovan i denna paragraf är stadgat, skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse med avseende å det beslut, som skogsdomstolens ordförande enligt 51 § 1 moment fattat, dock så att besvärstiden räknas från den dag beslutet jämte handlingarna överlämnats åt besväranden eller från poststämpelns datum på det brev, vari de blivit till honom insända.

62 §.

Ändring må icke sökas i sådant av skogsdomstolen avkunnat utslag, som angår:

1. skadestånd eller annan ersättning, där beloppet, varom i skogsdomstolen tvistats, uppenbarligen icke överstiger etthundratusen mark;

2. sådant brottmål, som i 29 § 1 mom. avses, samt icke heller sådant, varom stadgas i 29 § 2 mom., såvida icke det ådömda straffet överstiger tio dagsböter, eller åtalet förkastats.

Skogsdomstolens slutliga utslag, som icke får överklagas, verkställs i samma ordning, som allmän domstols laga kraft vunna dom.

63 §.

Då besvär över skogsdomstolens utslag handlägges i högsta domstolen, skola i handläggningen deltaga, utöver det i allmän lag stadgade antalet domföra ledamöter, två extra ledamöter, vilka vid universitetet avlagt skogsexamen och äro med skogsvård och administrativ verksamhet förtrogna.

Republikens president utser de i 1 mom. nämnda extra ledamöterna för tre år i sänder.

8 kap.

Särskilda föreskrifter.

64 §.

Val av överförstämestare skall underställas centralskogssällskapets godkännande. Detsamma gäller skogsvårdsnämnds beslut i sak, som rör inköp eller försäljning av fastighet eller upptagande av inteckningslån.

Skogsvårdsnämnds beslut, som medlem av nämnden anser vara principiellt viktigt eller ekonomiskt av stor bärvidd, eller som rör anställande av förstämestare i tjänst av varaktig natur eller hans entledigande, skall underställas centralskogssällskapets prövning och fastställelse, om medlem så kräver vid det sammanträde, där beslutet fattats.

65 §.

Skall enligt denna lag meddelande delgivas markägare eller innehavare av avverkningsrätt och kan han icke utan dröjsmål anträffas, må meddelandet delgivas hans ställföreträdare på orten eller, om meddelandet angår avverkning, genom anslag på avverkningsplatsen eller uppläsning för avverkningsmanskapet.

Skall ett enligt denna lag fattat beslut delgivas viss person och anträffas han icke i sin bostad, skall beslutet anslås på dörren till hans bostad honom till kännedom. Bor icke markägare i den kommun, vari den lägenhet, som saken angår, är belägen, får beslutet tillställas den, som förvaltar lägenheten.

66 §.

Stämning och annan anmälan anses hava delgivits skogsvårdsnämnden, då nämndens ordförande eller överförstämestaren i laga ordning fått del därav.

67 §.

Beträffande utmätningar och förmånsrätt för omkostnader, som i 25, 35 och 39 §§ avses, vare i tillämpliga delar gällande, vad som stadgas om utmätning av och förmånsrätt för kommunala och kyrkliga utskylder, vilka påförts på grund av inkomst från fastighet.

68 §.

Förpliktelser och förbindelser enligt denna lag åtfölja lägenhet oberoende av ombyte av ägare.

Markägarens andel i de kostnader, varom i 25 och 35 §§ är stadgat, utgör ett lägenheten åvilande besvär. Denna andel kan även utkrävas hos den, som föranlett kostnaderna. Skogsvårdsnämnd äger rätt att för erläggande av denna andel använda medel, som influtit genom försäljning av virke från lägenheten. Överskottet skall redovisas för markägaren.

69 §.

Markägaren är pliktig att på sitt område tillåta utförande av sådana förrättningar, såsom syner, värderingar och uppgörande av plan, vilka äro av nöden för tillämpningen av denna lag.

70 §.

Vad i denna lag är stadgat om markägares rättigheter och skyldigheter, äge motsvarande tillämpning med avseende å den, som med stadgad åborätt besitter jord, samt å legotagare, i vars besittning marken befinner sig, med fäst avseende på omfattningen av den honom enligt arrendeaftalet tillkommande rätten att nyttja skogen.

Är äganderätten till marken tvist underkastad, anses såsom ägare den, vilken i egenkap av ägare besitter marken.

71 §.

Skogsvårdsnämnd skall föra förteckning, skogsregister över förpliktelser på grund av denna lag, såsom av markägare givna förbindelser, förbud mot och inskränkning av avverkning och annan användning av skog, fredningar, återväxt-, skydds- och andra åtgärder samt ålägganden att iståndsätta skog. Skogsregistret är offentligt. Ur det skall på anhållan lämnas utdrag och avskrifter, för vilka föreskriven lösen tillfaller skogsvårdsnämnden.

Det ankommer på skogsvårdsnämnd att rätta i skogsregistret gjord anteckning, såvida denna är uppenbart felaktig.

Anteckning i skogsregistret anses hava kommit till allmän kännedom.

72 §.

Skogsvårdsnämnd skall på anhållan avgiva yttranden därom, huruvida planerad avverkning eller annan åtgärd beträffande skogen enligt nämndens mening kan godkännas.

73 §.

Centralskogssällskapet bestämmer efter skogsvårdsnämndens hörande de villkor, på vilka fackmannahjälp av nämnden kan erhållas, samt fastställer förrättningsavgifterna.

74 §.

Beträffande användning av odelad lägenhets skog till såväl husbehov som avsalu samt

fullgörande av de åligganden, som enligt denna lag åvila lägenheten, må delägarna sinsemellan överenskomma. Kan överenskommelse ej träffas, avgöres tvisten av allmän domstol. Utan överenskommelse eller rättsens utslag må från skogen icke säljas något.

Beträffande användning av annan än i 1 mom. avsedd oskiftad skog, som icke beröres av stadgandena i lagen om samfälliga skogar den 28 april 1925, må delägarna besluta på sätt i lagen angående vissa slag av samfälligheter och med dem jämförliga förmåner den 9 maj 1940 är stadgat.

75 §.

Kommun, som äger ett för skogsbruk avsett område, omfattande en areal av minst femtio hektar, må för detsamma låta uppgöra skogshushållningsplan, som bör fastställas av kommunens fullmäktige efter utlåtande av skogsvårdsnämnden. Finnes redan hushållningsplan, må den på samma sätt fastställas, om ej ny plan uppgöres.

76 §.

På områden, som förklarats vara skyddsskog, tillämpas denna lag, såvida i lagen om skyddsskog ej annorlunda är stadgat. Denna lag berör icke naturskyddsområden.

77 §.

Om skogsförbättringsverksamhetens främjande genom lån och understöd från staten stadgas särskilt.

78 §.

Närmare föreskrifter angående verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

79 §.

Denna lag träder i kraft den 195 .

Genom denna lag upphävas lagen om enskilda skogar den 11 maj 1928 samt 2 § 2 mom., 3, 5, 6, 8, 10—12 §§, de gällande delarna i 13 §, 27—33 §§, 44—46 §§, 47 § 2 mom., 48 och 51 §§, 52 § 2 mom., 53 § 3 mom., 55 och 56 §§ i skogslagen den 3 september 1886. Dock skola angående sådana fredningsöverenskommelser och beslut samt avtal angående avverkning och användning av skog, som voro gällande då denna lag trädde i kraft, tidigare stadganden fortfarande tillämpas.

Lag

angående ändring av lagen om rätt att till myndigheter sända och från dem mottaga handlingar per post.

Given i Helsingfors den 195 .

Enligt riksdagens beslut ändras 3 § i lagen den 31 januari 1930 om rätt att till myndigheter sända och från dem mottaga handlingar per post, sådan den lyder i lagen den 27 maj 1945 (368/45), sålunda:

3 §.

Vad som i denna lag stadgas om statens förvaltningsmyndigheter, skall tillämpas även på republikens regering och försäkringsdomstolen samt skogsdomstolen och, vid ansökan om ändring av försäkringsdomsto-

lens eller skogsdomstolens beslut, högsta domstolen, liksom revisionsrådet, magistrat, ordningsrätten, kommunala förvaltningsorgan och, såvida ej i kyrkolagen annorlunda är stadgat, kyrkliga myndigheter.

Helsingfors den 195 .

Republikens President

Justitieminister

Förslag

till

LANTBRUKSMINISTERIETS BESLUT

angående stadgar för Centralskogssällskapet Skogskultur.

Givet i Helsingfors den 195 .

I stöd av 15 § i skogsvårdslagen den 195 har lantbruksministeriet den 195 på framställning av Centralskogssällskapet Skogskultur fastställt följande stadgar för Centralskogssällskapet Skogskultur:

Centralskogssällskapets uppgifter.

1 §.

Centralskogssällskapet är en förening, som inom sitt område handhar ledningen av den

verksamhet på enskildas, samfunds, stiftelsers och kommuners marker, varom i denna lag stadgas, samt i egenskap av centralorgan för skogsvårdsnämnderna, som äro sällskapets medlemmar leder och övervakar dessa.

Centralskogssällskapet bör i synnerhet:

1) övervaka att stadgandena i skogsvårdslagen efterlevas och härför giva nödiga råd och anvisningar rörande skogsvårdsnämndernas verksamhet och tillvägagångssätt;

2) tillse att en nödig likformighet vid tillämpningen av skogsvårdslagen åstadkommes;

3) utöva skoglig undervisnings-, upplysnings-, rådgivnings- och informationsverksamhet;

4) bedriva skoglig publikations- och förlagsverksamhet;

5) draga försorg om att skogsfrö och -planter i nödig mängd stå att få;

6) bedriva nödig affärsverksamhet inom ramen för sina åligganden;

7) insamla och publicera till verksamheten hörande statistiska och övriga uppgifter;

8) följa med den allmänna utvecklingen inom skogsbruket samt taga initiativ och framställningar i hithörande frågor;

9) utföra övriga i lagar och förordningar påbjudna till verksamheten hörande åligganden; samt

10) giva utlåtanden åt myndigheterna i till verksamheten hörande frågor.

Centralskogssällskapets medlemmar och verksamhetsorgan.

2 §.

Självskrivna medlemmar i centralskogssällskapet äro de skogsvårdsnämnder, vilkas centralorgan centralskogssällskapet är.

På ansökan kunna som medlemmar i centralskogssällskapet antagas förbund av skogsvårdsföreningar samt sådana inhemska samfund, inrättningar och stiftelser, vilkas verksamhet sträcker sig över hela landet eller en avsevärd del av sällskapets verksamhetsområde och vilka i egenskap av medlemmar anses befrämja och stödja sällskapets verksamhet.

3 §.

Centralskogssällskapets organ äro allmänt möte, förvaltningsråd och styrelse.

4 §.

Centralskogssällskapets allmänna möte, till vilket sällskapets medlemmar samlas, behand-

lar till centralskogssällskapets arbetsfält hörande vittbärande eller principiellt viktiga frågor.

Årsmötet hålles årligen före den 1:sta juni på av förvaltningsrådet närmare bestämd tid och plats.

På årsmötet

1) föredrages styrelsens årsberättelse, bokslutet och revisorernas utlåtande;

2) beslutes om fastställande av bokslutet samt beviljande av ansvarsfrihet för förvaltningsrådet, styrelsen och verkställande direktören;

3) fastställs medlemsavgifterna samt förvaltningsrådets och revisorernas arvoden;

4) förrättas val av de medlemmar i förvaltningsrådet, som ankommer på årsmötet, och suppleanter för dessa;

5) förrättas val av revisorer och suppleanter för dessa; samt

6) behandlas övriga i möteskallelsen omnämnda ärendena.

Allmänt möte hålles då förvaltningsrådet anser det nödvändigt eller då minst en tiondedel av sällskapets medlemmar det fordrar.

5 §.

Centralskogssällskapets allmänna möte sammankallas minst två veckor före mötet genom skriftlig kallelse. I kallelsen bör omnämnas de på mötet till behandling upptagna ärendena.

Övriga meddelanden till medlemmarna utfärdas antingen genom postad skrivelse eller annons i av sällskapet utgiven tidskrift eller på lämpligt sätt genom allmänt spridda, svenskspråkiga tidningar.

6 §.

Vid allmänt möte har skogsvårdsnämnd två röstberättigade representanter och annan medlem en; varje representant har en röst.

Mötesrepresentanterna välja inom sig ordförande för mötet. Frågorna avgöras genom enkel röstmajoritet. Falla rösterna lika, avgör ordförandens röst, förutom vid val då lottning avgör.

7 §.

Varje till centralskogssällskapet såsom medlem ansluten skogsvårdsnämnd utser för tre år i sänder tre ordinarie medlemmar i sällskapets förvaltningsråd. Dessutom hör till förvaltningsrådet tre medlemmar, som

utses av årsmötet för tre år i sänder och av vilka en tredjedel årligen är i tur att avgå, till en början efter lottning. Lantbruksministeriet och finansministeriet förordna vartdera, en och forststyrelsen två ordinarie medlemmar i förvaltningsrådet, likaså för tre år i sänder. För varje ordinarie medlem utses på samma sätt en personlig suppleant.

Förvaltningsrådet väljer årligen inom sig ordförande och viceordförande och sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för honom av viceordföranden. Förvaltningsrådets möte bör även hållas då minst tre av dess medlemmar för angivet ärende så fordrar.

Förvaltningsrådet är beslutfört då de närvarande medlemmarnas antal överstiger hälften av antalet ordinarie medlemmar. Vid möte avgöras frågorna genom enkel röstmajoritet. Falla rösterna lika avgör ordförandens röst förutom vid val då lottning avgör.

8 §.

Förvaltningsrådet meddelar allmänna anvisningar för sällskapets verksamhet och övervakar skötseln av dess angelägenheter, antager medlemmar i sällskapet och verkställande direktör samt utser suppleant för denne.

Förvaltningsrådet bör i synnerhet:

- 1) övervaka, att sällskapets angelägenheter skötas i enlighet med lag och dessa stadgar samt giva åt styrelsen anvisningar för dess verksamhet;
- 2) planlägga åtgärder av allmän natur för utvecklande av sällskapets verksamhet samt besluta om initiativ härför;
- 3) invälja i styrelsen för tre kalenderår i sänder fem ordinarie medlemmar och tre suppleanter samt bestämma styrelsemedlemmarnas arvoden;
- 4) bestämma verkställande direktörens lön samt övriga anställningsvillkor;
- 5) utfärda fullmakt för tecknande av sällskapets namn såsom i 11 § närmare stadgas;
- 6) godkänna sällskapets årsbudget;
- 7) utse två personer att minst två gånger årligen granska förvaltningen av sällskapets tillgångar;
- 8) giva utlåtande åt sällskapets allmänna möte om styrelsens årsberättelse och räkenskaper samt angående övriga på sällskapets

möten till behandling kommande frågor; samt

9) behandla av styrelsen eller förvaltningsrådets medlemmar till detsamma framlagda frågor.

9 §.

Till centralskogssällskapets styrelse hör sällskapets verkställande direktör, som är styrelsens ordförande, en av forststyrelsen utsedd medlem, samt av förvaltningsrådet valda fem medlemmar.

Styrelsen väljer inom sig årligen en viceordförande och sammanträder på kallelse av ordföranden, eller då han har förhinder, av viceordföranden.

Styrelsen är beslutfört då närvarande äro minst fyra styrelsemedlemmar. Frågorna avgöras genom enkel röstmajoritet. Falla rösterna lika, avgör ordförandens röst förutom vid val då lottning avgör.

10 §.

Styrelsen handhar centralskogssällskapets angelägenheter i egenskap av dess verkställande organ. Den kan tillsätta utskott eller förordna sällskapets funktionärer att fullgöra uppdrag å sällskapets vägnar.

Styrelsen bör i synnerhet:

- 1) draga försorg om att sällskapets syfte mål uppfyllas i enlighet med lag och dessa stadgar samt verkställa förvaltningsrådets beslut;
- 2) anställa sällskapets funktionärer, förutom verkställande direktören, samt besluta om deras uppgifter och löneförmåner;
- 3) fatta beslut i de frågor, som skogsvårdsnämnd enligt skogsvårdslagen hänskjuter till centralskogssällskapet eller vilka annars enligt lag böra behandlas av sällskapet;
- 4) tillse att sällskapets årsberättelse och räkenskaper bli färdiga inom utsatt tid;
- 5) förbereda de ärenden, som skola föreläggas allmänt möte och förvaltningsrådet; samt
- 6) sköta om sällskapets löpande ärenden.

11 §.

Centralskogssällskapets namn tecknas av styrelsens medlemmar eller av förvaltningsrådet härtill befullmäktigade personer, alltid två tillsammans.

Förvaltningen av centralskogssällskapets tillgångar.

12 §.

För att handhava centralskogssällskapets penningmedel bör sällskapet utse en i räkenskaper inkommen person, av vilken bör fordras tillräcklig borgen för honom anförtrodda penningmedels ändamålsenliga skötsel.

13 §.

Centralskogssällskapets bokslut göres per kalenderår och bör det företes revisorerna

senast den 15 februari. Revisorerna böra tillställa styrelsen revisionsberättelsen senast den 15 mars. Revisionsberättelsen bör tillställas jämväl forststyrelsen.

14 §.

Av de revisorer, som valts på årsmötet för att granska centralskogssällskapets räkenskaper och penningmedlens förvaltning, bör en och dennes suppleant vara av centralhandelskammaren godkänd revisor. Förutom dessa utser forststyrelsen en revisor och suppleant för denne.

Eriävä mielipide.

Kuluvan vuoden alusta voimaan astunut laki metsänhoitoyhdistyksistä pakollisella metsänhoitomaksuvelvollisuudella on johtanut metsänomistajat toivomaan nykyistä tehokkaampaa metsänparannustoimintaa. Yksinomaan metsänhoitoyhdistyslain nojalla se ei ole mahdollista. Sen vuoksi yksityismetsälakiin olisi sisällytettävä sellaiset velvoitteet, että yksityismetsien hoito- ja parannustyöt saataisiin metsän parantamisedellytysten ja laissa esitettyjen vaatimusten tasalle. Toteaahan komiteakin, että metsänparannuslaki, joka tuli voimaan vuoden 1929 alusta, ja myöhemmät samaa tarkoittavat lait ja asetukset, eivät ole tätä tärkeäksi tunnustettua metsänparannustoimintaa edistäneet siinä laajuudessa ja sellaisella tehokkuudella kuin yksityismetsiemme vajaatuotisuus olisi edellyttänyt. Tämä ilmenee jo yksistään siitä toteamuksesta, että metsän kasvulle ojittavaksi kelvollista suoaluetta arvioidaan maassamme olevan 4.5—5 miljoonaa hehtaaria, mistä valtaosa on yksityismailla. Tästä valtavasta suoalueesta on vuosina 1929—1951 yksityismailla ojitettu vain 270 000 ha. Lisäksi on valmistettu uudistusaloja 65 000 ha, kylvetty 41 000 ha, istutettu 37 000 ha ja rakennettu autoteitä 96 kilometriä.

Ottaen huomioon sen, että työt on suoritettu pääasiallisesti valtion varoista myönneillä metsänparannusvaroilla, voi tulosta pitää verrattain vaatimattomana. Myös nämä valtion tuella suoritettavat metsänparannustoimenpiteet ovat koituneet pääasiallisesti suurmetsälöiden omistajien eduksi, koska nämä ovat suuremman ammattivalistuneisuutensa ja yhteiskunnallisen valta-asemansa vuoksi voineet parhaiten valvoa etujansa. Täten yhteiskunnassa muutoinkin lapsipuolen asemassa olevat pienviljelijät ja muut heihin verrattavat pienmetsälöiden omistajat ovat jääneet yleensä osattomiksi valtion tukemasta metsänparannustoiminnasta.

Vaikka valtion varoja onkin käytetty metsänparannustoimintaan yksityismailla, niin suurmetsälöiden omistajien omat pääoma-

sijoitukset tähän toimintaan ovat kaiken todennäköisyyden mukaan jääneet vähäisiksi. Tämän tosiseikan on voinut helposti havaita. Harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ei esim. viime vuotisen suhdanteen aikana saatuja metsänmyyntituloja ole käytetty metsien parantamiseen, vaikka niitä on riittänyt mm. loistoautojenkin ostoon. Tässä suhteessa ei ole parannusta tapahtunut vielä, vaikka työttömyyden jatkuva lisääntyminen jo tältäkin kannalta asiaa katsellen luo hyvät edellytykset metsänhoito- ja parannustöiden laajemmassa määrässä suorittamiselle. Pienmetsälöiden omistajilta ei voida omin voimin tällaista toimintaa suuremmassa määrin vaatiakaan. Heidän metsäalueensa ovat yleisemmin niin pieniä ja aluerajojen silpomia, että se vaikeuttaa tehokasta kuivatusoimintaa. Ja mitä omiin taloudellisiin uhrauksiin tulee, niin siinäkin pienviljelijöillä on sangen rajoitetut mahdollisuudet.

Ettei metsänparannustoiminta lainsäädännössä jäisi vain hurskaaksi toivomukseksi ja sen varjolla vain suuren virkakoneiston ylläpidoksi, olisi jo lakia säädettäessä luotava perusteet sen tehokkaalle toteuttamiselle. Siinä mielessä esitän yksityismetsälakiin sisällytettäväksi seuraavat velvoitusluontoiset määräykset:

1) Koska pienviljelmillä ei varattomuudesta johtuen ole mahdollisuutta vesiperäisten metsämaiden kuivatukseen eikä vastavasti muidenkaan metsänhoidollisten toimenpiteiden toteuttamiseen yksityismetsälain edellyttämässä puitteissa, olisi pienviljelijöille turvattava valtion toimesta riittävä avustusten ja halpakorkoisten lainojen saanti mainittuihin tarkoituksiin.

2) Koska suurmetsien omistajien ja yhtiöiden omien pääomien avulla suorittamat sellaiset metsänhoidolliset perusparannustyöt, kuten ojitus, uudistus, siemennys ym., ovat olleet suhteellisesti vähäisiä, olisi nämä lakisääteisesti velvoitettava käyttämään osa metsänmyyntituloistaan esitettyjen toimenpiteiden turvaamiseen entistä laajemmassa määrin.

Koska komitean enemmistö ei ole omaksunut ja sisällyttänyt mietintöönsä edellä esittämääni, käsitykseni mukaan tärkeitä periaatteita, haluan sen täten eriävänä käsityksellä

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 1952.

Arvo Riihimäki.

Edellä olevaan yhdyn.

Otto Marttila.

Eriävä mielipide.

Kun en kaikissa kohdissa ole voinut yhtyä komitean tekemiin päätöksiin, niin pyydän täten esille tuoda ne kohdat, joissa käsitykseni on ollut komitean ehdotuksista poikkeava.

Metsänhoitolain 31 §:ssä, joka käsittelee metsänhakkuurikkomuksista aiheutuvaa hakattujen puiden takavarikkoa ja asian käsittelyssä tarvittavaa uskotun miehen valintaa, on komitea ehdottanut, että valinnan, jos asianomainen sen laiminlyö, toimittaa „kunnallisvaltuuston puheenjohtaja”. Kun maalaiskunnissa tämänluontoiset tehtävät kuuluvat kunnanhallituksen puheenjohtajalle, niin katsoisin asianmukaiseksi, että tehtävän suorittaisi kunnallishallituksen puheenjohtaja.

Metsänhoitolain 4:s luku käsittelee metsänparantamis- ja kunnostamisvelvollisuuksia. Samoin myöskin valtion osallistumista kustannuksiin. Monenlaisin asutustoimenpitein muodostetut pientilat ovat useimmiten saaneet metsäalueensa vajaatuotoisessa kunnossa. Tämä käy ilmi komitean mietinnönkin johdantoa koskevassa osassa, jossa mainitaan, „että pientilojen metsät ovat kaikkein heikommassa tilassa.”

Pientilojen metsien heikkoon asemaan on omat syynsä, jotka eivät useimmiten ole heidän itsensä aiheuttamia. Jo vuokra-alueiden itsenäistytymisen yhteydessä torpparit saivat metsäalueikseen hakamaitansa, joita he olivat käsitelleet enemmän ruohon kasvua

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 1952.

Otto Marttila.

Tähän yhdyn.

Arvo Riihimäki.

näni julkituoda toivossa, että tämä yksityismetsälakiin sisällytetään jo hallituksen lakiesityksessä tai eduskuntakäsittelyssä.

kuin metsäntuottoa silmälläpitäen. Asiaa pahensi vielä vuokranantajalle määrämittaan pidätetty arpovuiden poisvientioikeus. Sama on ollut laita niillä vapaaehtoisesti muodostetuilla asutustiloilla, joissa tila on ollut keinotteluvälineenä. Tilan palstoitus on tehty metsän raiskauksen jälkeen. — Myöskin maanhankintalakia täytäntöön pannaessa tehtiin monasti n.s. „aavistushakkauksia”, jotka huomattavastikin voivat heikentää metsän tuottoa.

Kaiken tämän on komiteakin myöntänyt ottamalla siitä metsänhoitolain 33 §:n perusteluihin lyhyen maininnan.

Asian ollessa niin laajakantoinen, että se saattaa koskea kymmeniätuhansiakin tiloja, niin katsoisin, että tuollainen lyhyt maininta komitean mietinnön perusteluissa ei yksin riitä antamaan sitä oikeusturvaa, mitä nämä lukuisat pienmetsänomistajat kaipaavat. Ottamalla ajatuksen itse lakiin välttyään erilaisilta tulkinnoilta lakia täytäntöön pantaessa.

Kaiken edellä esittämäni perusteella katson, että metsänhoitolain 33 §:ään olisi pitänyt sisällyttää seuraavanlainen toinen momentti:

Valtion lainoja ja avustuksia myönnettäessä olisi erikoisesti huomioitava sellaiset pienmetsäin omistajat, joiden metsäalueet tilaa muodostettaessa ovat olleet vajaatuotoisessa kunnossa.

Eriävä mielipide.

Kun eräissä kohden emme ole voineet yhtyä Yksityismetsälakikomitean enemmistön kantaan, pyydämme eriävänä mielipiteenämme esittää seuraavaa.

Keskusmetsäseurojen hallintoneuvostoon tulisi komitean laatiman lakiehdotuksen mukaan kuulumaan metsänhoitolautakuntien edustajien ja seuran vuosikokouksen valitsemien jäsenten lisäksi neljä valtiovallan edustajaa, joista maatalousministeriö ja valtiovarainministeriö määräisivät kumpikin yhden sekä metsähallitus kaksi. Suunniteltu hallintojärjestelmä edellyttää tietenkin viranomaisten mukanaoloa keskusmetsäseurojen hallintoelimityksissä ja sitä kautta tapahtuvaa asiain hoidon valvontaa. Kun kuitenkin otetaan huomioon lakiehdotuksen perussäännöksissä lausuttu itsehallinnon periaate, tulisi viranomaisten edustus ehdotetulla tavalla järjestettynä käsityksemme mukaan suuremmaksi kuin tehokkaan valvonnan kannalta olisi tarpeen. Erityisen selvänä tämä ilmenee ruotsinkielisen keskusmetsäseuran osalta.

Tämän johdosta ehdotamme, että keskusmetsäseurojen hallintoneuvostoon, lakiehdotuksessa ehdotetulla tavalla valittujen jäsenten lisäksi, määräisivät maatalousministeriö ja metsähallitus kumpikin yhden edustajan.

Metsänhoitolautakuntien jäsenluku on mieltinnössä ehdotettu kuudeksi, joista lautakunnan alueella toimivat metsänhoitoyhdistykset valitsisivat kolme, asianomainen keskusmetsäseura yhden sekä Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto yhden, lautakunnan ylimetsänhoitajan ollessa itseoikeutettuna kuudentena jäsenenä. Ostajain edustus metsän-

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 1952.

L. O. Hirvensalo.

Ilmari Perälä.

Antero Piha.

hoitolautakunnassa rikkoisi kuitenkin siksi vakavasti lakiehdotuksen yleistä itsehallintoperiaatetta vastaan, että emme katso voivamme sitä hyväksyä. Tämän edustuksen jäädessä pois voitaisiin metsänhoitoyhdistysten valittavien jäsenten luku lautakunnan eri osien paikallisten olojen tuntemuksen lisäämiseksi korottaa neljään.

Tämän perusteella ehdotamme metsänhoitolautakunnan jäsenten valitsemisen järjestettäväksi siten, että lautakunnan toimipiirin metsänhoitoyhdistykset valitsisivat niistä neljä ja asianomainen keskusmetsäseura yhden, lautakunnan ylimetsänhoitajan ollessa kuudentena jäsenenä.

Lakiehdotuksen 25 §:n mukaan maanomistaja on aina viime kädessä vastuussa kaikkien niiden metsän uudistus-, suojele- ja muiden töiden aiheuttamista kustannuksista, joita metsän hävityksen johdosta on suoritettava. Näin on asian laita siinäkin tapauksessa, että maanomistaja ei ole antanut suostumustaan toimenpiteeseen, josta hävitys on aiheutunut. Tätä ei voida pitää oikeudenmukaisena eikä kansan oikeustajuntaa vastaavana. Maanomistajaa ei voida pakottaa korvaamaan toisten rikkomuksia, ei senkään varjolla, että hävityksen jälkien poistamiseksi suoritettu toimenpide on tullut hänen metsänsä hyväksi.

Ehdotamme siis lakiehdotuksen 25 §:n 2 mom. 4 kohdan kirjoitettavaksi muotoon, joka selvästi vapauttaa maanomistajan vastuusta sellaisissa metsänhävitystapauksissa, joihin hän ei ole syyppää.

Yksityismetsälakikomitealle.

Kun eräissä kohdin en ole voinut yhtyä yksityismetsälakikomitean enemmistön kantaan, pyydän eriävänä mielipiteenäni lausua seuraavaa:

Yhdyn komitean jäsenten maanviljelysneuvos L. O. Hirvensalon, metsäneuvos Ilmari Perälän ja tohtori Antero Pihan mielipiteeseen siinä, että keskusmetsäseurojen hallintoneuvostoon, lakiehdotuksessa maini-

Lahdessa 15 päivänä joulukuuta 1952.

V. L. Heinänen.

Yhdyn edellä esitettyyn.

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 1952.

N. A. Osara.

Eriävä mielipide.

Allekirjoittanut, joka yksityismetsälakikomiteassa sen viimeaikaisessa kokoonpanossa on monessakin kohdassa ollut enemmistön kanssa eri mieltä, saattaa täten eriävän kantansa Valtioneuvoston tietoon esittämällä kunnioittavasti seuraavan:

Olen ollut ja olen edelleenkin sitä mieltä, että komitean työtä metsäneuvos V. R. Toijalan kuoleman jälkeen jatkettaessa käsitteilyn pohjana olisi tullut olla se lakiehdotus, joka Toijalan puheenjohtajakautena valmistui, vain viimeistelyä vaille jääden. Sanottu lakiehdotus sisältyy merkinnöin „N:o 926/12

Maatalousministeriö 1951 Saap. 20/3 1951” merkittyyn Maatalousministeriön asiakirjavihkoon liitteessä, joka on varustettu nimikkeellä „Yksityismetsälakikomitean aineistoa N:o 1/1949”.

Tämän lakiehdotuksen pohjalla, mutta ollen komitean kanssa yhtä mieltä siinä, että ajatuksesta metsänhoitoyhdistyksiä ja metsänhoitomaksua koskevien säännösten sijoittamisesta metsänhoitolakiin on luovuttava, olen puolestani päättänyt ehdottamaan seuraavansisältöistä lakia:

Metsänhoitolaki.

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 195 .

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Perussäännökset.

1 §.

Metsää on hoidettava, suojeleminen ja käytettävä tarkoituksenmukaisesti, päämääränä hyvä, jatkuva tuotto.

2 §.

Mitä edellisessä pykälässä on säädetty, koskee, luonnonsuojelulaista ja tieteellisen tutkimustyön vaatimuksista aiheutuvin poik-

keuksin, kaikkia metsiä ja metsänkasvuun soveliaita maita; muu mitä tässä laissa säädetään ei koske alueita, joita käytetään valtion lukuun taikka joille valtion viranomaisen on laadittava tai vahvistettava metsätaloussuunnitelma.

3 §.

Tämän lain täytäntöönpanossa käytetään apuna metsänomistajien ja muiden metsätalouden alalla toimivien omia järjestöjä siten kuin jäljempänä säädetään.

4 §.

Lain tarkoituksena saavuttamiseksi tarpeellisen metsänparannustoiminnan avustamisesta valtion lainoilla ja avustuksilla on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

2 luku.

Metsänhoitolautakunnat ja niiden keskusjärjestöt.

5 §.

Tämän lain noudattamisen valvonnasta ja toimenpiteistä, joihin ilmaantuu aihetta, huolehtivat, tässä suhteessa metsähallituksen alaisina, metsänhoitolautakunnat, tarpeen mukaan keskusjärjestönsä ohjaamina ja avustamina.

Metsänhoitolautakunnat ovat jäljempänä säädetyllä tavalla kokoonpantavia itsehallintoelimiä. Niiden keskusjärjestöiksi määrätään asetuksella kaksi metsätaloudellista yhdistystä, joista toisella on varsinaisena toimintapiirinsä pääasiallisesti suomenkielisen, toisella pääasiallisesti ruotsinkielisen väestön asumat alueet.

6 §.

Metsänhoitolautakunnan asiana on: antaa metsänomistajille ammattiapua sekä neuvoja ja ohjausta metsänhoitollisten ja muiden metsätaloudellisten tehtävien suorittamisessa sekä tehdä valistustyötä yksityismetsätalouden hyväksi;

valvoa, että metsän ja metsänkasvuun soveliaan maan käyttämisessä lautakunnan alueella noudatetaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä; sekä

hoitaa hallinnollista lainkäyttöä tämän lain puitteissa.

7 §.

Metsänhoitolautakunnassa on oleva kuusi metsätalouden alalla käytännöllistä kokemusta saavuttanutta ja paikallisoloja tuntevaa jäsentä ja kullakin varamies. Lautakunnan toimipiirin metsänhoitoyhdistykset valitsevat kolme jäsentä, yhden asianomainen keskusmetsäseura ja yhden Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto. Kuudentena jäsenenä on lautakunnan ylimetsänhoitaja. Jollei se, jolle valitsemisoikeus kuuluu, käytä tätä oikeuttaan, valitsee metsähallitus puuttuvan jäsenen tai varajäsenen keskusmetsäseuraa kuultuaan.

Muiden jäsenten kuin ylimetsänhoitajan toimikausi on neljä kalenterivuotta. Ensimmäisellä kerralla valituista eroaa arvan mukaan kahden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen kaksi jäsentä varamiehineen. Jäsen tai varajäsenen tilalle, joka muutoin eroaa kesken toimikauden, valitaan uusi toimikauden loppuun.

Metsänhoitolautakunnan jäseneksi älköön valittako kuusikymmentäviisi vuotta täyttänyt.

Lautakunta valitsee varsinaisista jäsenistään puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

8 §.

Ylimetsänhoitaja on metsänhoitolautakunnan toiminnanjohtaja. Lautakunnalla tulee olla palveluksessaan tarpeellinen määrä metsänhoitajia, metsäteknikoita ja muuta henkilökuntaa. Ylimetsänhoitajan ja henkilökunnan ottaa toimeensa ja erottaa metsänhoitolautakunta, joka myös määrää ylimetsänhoitajan varamiehen.

Metsänhoitolautakunnan palveluksessa ei saa pitää henkilöä, joka toiminnallaan tai käyttäytymisellään tahii tehtäviensä laiminlyömisellä on osoittanut, ettei hän ansaitse sitä luottamusta ja kunnioitusta, jota hänen asemansa lautakunnan toimihenkilönä edellyttää.

9 §.

Metsänhoitolautakunnat voivat nimiinsä saavuttaa oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä kantaa ja vastata.

Haasteen tai muun tiedonannon on katsottava tulleen metsänhoitolautakunnan tietoon silloin, kun se on annettu jollekin lautakunnan jäsenistä.

10 §.

Keskusmetsäseuran tehtävänä on erityisesti:

tukea metsänhoitolautakuntia niiden työssä yksityismetsätalouden parantamiseksi; ohjata ja valvoa metsänhoitolautakuntien toimintaa ja niiden varojen käyttöä; sekä suorittaa muita tehtäviä, joita maatalousministeriö ja metsähallitus katsovat tarpeelliseksi sille antaa yksityismetsätalouden edistämiseksi.

11 §.

Ennenkuin metsähallitus ratkaisee valituksen metsänhoitolautakunnan päätöksestä tai muun tämän lain mukaisen asian, tulee sen pyytää siitä asianomaisen keskusmetsäseuran lausunto.

Kummankin keskusmetsäseuran toimitusjohtajalle tulee antaa tilaisuus äänivaltaisena osallistua metsähallituksen istuntoon yksityismetsätaloutta koskevaa asiaa käsiteltäessä. Esteen sattuessa voi toimitusjohtaja määrätä sijaisekseen keskusmetsäseuran jonkun muun toimihenkilön.

12 §.

Keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien toimintaa varten antaa valtio tarpeelliset varat.

13 §.

Metsänhoitolautakunnan jäsenet ja toimihenkilöt toimivat virkamiehen vastuulla. Syytteet virkavirheistä ajetaan sen paikkakunnan alioikeudessa, missä lautakunnan toimisto sijaitsee. Virallisen syyttäjän ja asianomistajan ohella on metsähallituksella syyteoikeus. Rikkomuksista, jotka eivät välttämättä vaadi tuomioistuinkäsittelyä, voi metsähallitus kurinpitoteitse määrätä rangaistuksen noudattamalla vastaavasti, mitä asetuksessa on metsähallinnon viran- tai toimenhaltijain kurinpidollisesta rankaisemisesta säädetty.

Valtio on vastuunalainen metsänhoitolautakunnan jäsenen tai toimihenkilön aikaansaamasta vahingosta samalla tavoin kuin on säädetty valtion vastuunalaisuudesta virkamiehen aikaansaamasta vahingosta.

Lisäjäsenenä metsähallituksen istuntoon osallistuvan keskusmetsäseuran toimihenkilön vastuusta on voimassa sama kuin metsähallituksen vakinaisen jäsenen.

3 luku.

Metsän hävittämisen ehkäiseminen.

14 §.

Tämän lain 1 §:n vastaiseksi, metsänhävittämiseksi nimitetyksi menettelyksi katsotaan:

1. kehitettäväksi kelpaavan puuston sellainen hakkuu, joka on ristiriidassa metsän järkipärisen kasvattamisen kanssa;

2. uudistettavaksi kypsän tai muutoin kehitettäväksi kelpaamattoman puuston hakkuu pitämättä huolta siitä, että hakkuualalle kohtuullisessa ajassa syntyy kehitettäväksi kelpaava taimisto joko luontaisesti hakkuun johdosta tai metsänviljelyn tuloksena;

3. metsämaan tai puuston muu sillä tavoin käyttäminen tai hakkuun jälkeen sellaiseen tilaan jättäminen, että siitä aiheutuu ilmeinen metsän vajaatuottoiseksi joutumisen vaara; sekä

4. sellainen myyntihakkuu, joka on ilmeisessä epäsuhteessa tilan metsävaroihin ja jatkuvaan puun tuotantoon eikä ole erityisillä syillä perusteltavissa.

Metsän hävittämiseksi ei kuitenkaan katsota hakkuuta, joka tapahtuu puutarhan, pellon, niityn, viljelyslaitumen, rakennustontin tai muun sellaisen raivaamiseksi, mikäli alue kohtuullisessa ajassa uuteen tarkoitukseen todella käytetään. Metsän hävittämisenä ei liioin pidetä, jos metsää hakataan välttämättömään kotitarpeeseen eikä metsän tyydyttävä uudistuminen siitä joudu vaaraan.

15 §.

Myyntihakkuulla tarkoitetaan tässä laissa hakkuuta, jonka tarkoituksena ei ole puutavaran saanti kotitarpeeksi sille kiinteistölle, jolla hakkuu suoritetaan, tai sen kanssa yhdysviljelyksessä olevalle kiinteistölle.

16 §.

Jos maanomistaja on luovuttanut metsää hakattavaksi, tulee hakkuuoikeuden omistajan niin aikaisin, että tieto on perillä ennen hakkuun alkamista, kirjallisesti metsänhoitolautakunnalle ilmoittaa hakkuupaikka, hakattavan puutavaran määrä, hakkuun alkamisaika sekä tarpeelliset tiedot hakkaustavasta ja hakkuuehdoista. Kun maanomistaja itse hakkauttaa puita myytäväksi tai myyntiä varten jalostettavaksi tai muulla kiinteistöl-

lään käytettäväksi kuin sillä, jolla hakkuu suoritetaan, tehdään vastaavanlaisen ilmoituksen. Tietoja, jotka metsänhoitolautakunta on saanut jo metsänleimauksen yhteydessä, ei kuitenkaan tarvitse sille uudestaan ilmoittaa.

Jos hakkuu on niin suunniteltu, että metsä hakkuun jälkeen uudistetaan metsänviljelystoimenpitein, on hakkuu-ilmoitus joka tapauksessa tehtävä ja siihen liitettävä tarkoituksenmukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamisesta maanomistajan antama sitoumus, jonka täyttämistä on metsänhoitolautakunnan niin vaatiessa annettava riittävä takaus tai muu vakuus.

17 §.

Kun asianhaarat viittaavat metsänhävityksen uhkaan, jota metsänhoitolautakunnan taholta mahdollisesti annettu varoitus ei ole poistanut, tulee viipymättä ryhtyä toimenpiteisiin rauhoitussopimuksen aikaansaamiseksi joko katselmuksen jälkeen tai, jos käypänsä, ilman sitä.

18 §.

Varoituksen siihen liittyvine neuvoinen ja ohjeineen antakoon oma-aloitteisestikin metsänhoitolautakunnan palveluksessa oleva metsäammattimies suullisesti tai kirjallisesti sille tai niille ilman vaikeuksia tavoitettavissa oleville henkilöille, joilla katsoo olevan mahdollisuuden saada vapaaehtoista tietä aikaan, että metsänhävityksen uhka poistuu.

19 §.

Katselmuksen toimittaa ylimetsänhoitaja tai metsänhoitolautakunnan palveluksessa oleva muu metsäammattimies, jonka toimipiiriin metsä kuuluu tai joka siihen on saanut lautakunnalta erikoismääräyksen.

Katselmukseen on kutsuttava todistaja, ja tieto katselmuksen ajasta on, milloin se asiaa viivyttämättä voi tapahtua, toimitettava maan omistajalle ja hakkuuoikeuden omistajalle tai heidän paikallisille edustajilleen.

20 §.

Jos ylimetsänhoitaja tai hänen sijaisensa taikka muu metsänhoitolautakunnan siihen valtuuttama metsänhoitaja katselmuksen tulosten nojalla katsoo sen tarpeelliseksi ennen

rauhotussopimuksen tai -päätöksen aikaansaamista, antakoon hakkuukiellon. Kielto on voimassa enintään yhden kuukauden siitä lukien, kuin se on hakkuuoikeuden omistajalle tai hänen paikalliselle edustajalleen taikka maanomistajan suorittamasta hakkuusta kysymyksen ollessa hänelle tai hänen paikalliselle edustajalleen todistettavasti tiedoksi annettu.

21 §.

Rauhoitussopimuksen tekee maanomistajan ja hakkuuoikeuden omistajan kanssa metsänhoitolautakunnan puolesta ylimetsänhoitaja tai hänen sijaisensa.

22 §.

Ellei rauhoitussopimusta synny, antakoon metsänhoitolautakunta rauhoituspäätöksen, jos, tutustuttuaan katselmuspöytäkirjaan ja annettuaan maanomistajalle ja hakkuuoikeuden omistajalle tilaisuuden tulla asiassa kuuluksi, katsoo siihen aiheutta olevan.

23 §.

Hakkuukiellossa sekä rauhoitussopimuksessa tai -päätöksessä on tarkoin määrättävä, mitä aluetta toimenpide koskee, kuinka kauan kielto, sopimus tai päätös on voimassa sekä millä ehdoilla metsää saadaan sinä aikana hakata tai muuten käyttää.

24 §.

Jos metsää on jo hävitetty, tehtäkään, rauhoituksen ohella tai ilman rauhoitusta, sopimus tai päätös siitä, mitä metsän uudistus-, suojelu- tai muita sellaisia töitä omistajan on metsässä tehtävä tai sallittava metsänhoitolautakunnan teettävä. Katselmuksesta sekä sopimuksen tai päätöksen tekemisestä on tällöin vastaavasti voimassa, mitä edellä tässä luvussa on säädetty.

Ylimetsänhoitajan antamaa hakkuukielloa voi metsälautakunta silloin, kun ei ole kysymyksessä ainoastaan metsänhävityksen uhka, vaan ilmeisesti myös jo tapahtunut hävitys, jatkaa mahdollisin muutoksin enintään kaikkiaan yhdellä vuodella. Ennenkuin päätös hakkuukiellon jatkamisesta tehdään, on maanomistajalle ja hakkuuoikeuden omistajalle varattava tilaisuus tulla asiassa kuuluksi.

25 §.

Sopimuksessa tai päätöksessä, joka 24 §:n mukaisesti tehdään siinä mainittujen töiden suorittamisesta, määrättäkään myös, kenen on korvattava töistä metsänhoitolautakunnalle aiheutuvat kustannukset, seuraavia sääntöjä noudattaen:

jos metsänhävitys on aiheutunut maanomistajan toimenpiteestä, on maanomistaja korvausvelvollinen;

jos metsänhävitys on aiheutunut sellaisesta toisen suorittamasta toimenpiteestä, johon maanomistaja on antanut suostumuksensa, ovat syylliset yhteisvastuussa korvausvelvollisia, kuitenkin niin, että jos maanomistajan antaman luvan mukaisesti suoritettu puiden hakkaus on ollut metsänhoidollisesti hyväksyttävä toimenpide, on maanomistaja yksinään korvausvelvollinen sellaisten jälkitöiden suorittamisesta, joiden laiminlyönnin takia metsänhävitys on todettu tapahtuneeksi;

jos metsänhävitys on aiheutunut toimenpiteestä, johon maanomistaja ei ole antanut suostumustaan, on maanomistaja korvausvelvollinen vain siinä tapauksessa, ettei korvausta saada syylliseltä.

26 §.

Edellä 25 §:ssä mainittujen korvausten maksuunpanon toimittaa metsänhoitolautakunta, ja niiden ulosotosta ja etuoikeudesta on voimassa, mitä kiinteistötulosten perusteella määrättyistä kunnallisveroista on säädetty.

Jos alue, jolla työt on tehty, on vaihtanut omistajaa, on myös uusi omistaja metsänhoitolautakunnalle vastuussa kustannusten korvaamisesta.

27 §.

Jos on syytä epäillä, että hakkuukielloa taikka rauhoitussopimusta tai -päätöstä on rikottu, toimitettakoon paikalla tarvittaessa katselmus, jonka suhteen on vastaavasti noudatettava, mitä edellä 19 §:ssä on säädetty. Sen mukaan kuin katselmus antaa aihetta ryhtykään metsänhoitolautakunta aikaisemman sopimuksen tai päätöksen muuttamiseen tai täydentämiseen vastaavasti noudattamalla mitä edellä on säädetty.

28 §.

Joka laiminlyö hänelle 16 §:n mukaisesti kuuluvan ilmoitusvelvollisuuden, rangaistakoon enintään 20 päiväsakolla.

Joka käyttää tai antaa käyttää metsää vastoin tämän lain mukaista hakkuukielloa, rauhoitussopimusta tai -päätöstä taikka metsänhoitolautakunnalle antamaansa sitoumusta, rangaistakoon sakolla.

Edellä 2 momentissa mainituissa tapauksissa tuomittakoon syyllinen myöskin menettämään lakia rikkeen kaadettujen puiden kantoarvon metsänhoitolautakunnalle. Jos tämä kuitenkin, kaikki asianhaarat huomioon ottaen harkitaan ilmeisen kohtuuttomaksi, on tuomioistuimella valta myös vain osan kantoarvosta menetetyksi tuomitsemiseen.

29 §.

Jos metsänhoitolautakunta katsoo, että hakatuista puista, joita edellisessä pykälässä tarkoitetaan, on kantoarvoa tai osaa siitä vastaava määrä pantava takavarikkoon, olkoon maalla nimismies ja kaupungissa kaupunginvouti velvollinen metsänhoitolautakunnan ilmoituksesta panemaan takavarikon toimeen ilman ulosotonhaltijan määräystä. Oikeudesta myydä puut on vastaavasti voimassa, mitä ulosottolain 7 luvun 6 §:ssä on säädetty.

4 luku.

Metsän kunnan kohottaminen.

30 §.

Sellaisia metsän hoito-, suojelu- ja parannustoita sekä metsänkasvuun soveliaiden, mutta tuottamattomassa tilassa olevien maiden metsittämistöitä varten, jotka ovat 1 §:n tarkoituserien toteuttamiseksi tarpeen vaatimia, mutta joita ei voida määrätä tehtäväksi 3 luvun säännösten perusteella, annettakoon metsänhoitolautakunnan toimesta tarvittaessa maanomistajalle neuvoja ja ohjeita. Samalla tulee antaa tiedot mahdollisuuksista saada toimenpiteitä varten ammattimiesten apua, kustannusarvioita, siemeniä ja taimia sekä valtion lainoja ja muita avustuksia.

31 §.

Ellei maanomistaja vapaaehtoisesti kohtuullisessa ajassa aloita ja asianmukaisessa järjestyksessä saata loppuun hänelle 30 §:n

mukaan neuvottua työtä eikä liioin anna kirjallista sitoumusta työn sellaisen määräjän kuluessa suorittamisesta, jonka metsänhoitolautakunta voi hyväksyä, antakoon lautakunta, jäljempänä mainitut edellytykset ja rajoitukset huomioon ottaen, hänelle veloituksen työn suorittamiseen.

Ennenkuin metsänhoitolautakunta voi antaa työveloituksen, on paikalla toimitettava katselmus ja maanomistajalle varattava tilaisuus tulla asiassa myös lautakunnan kokouksessa kuulluksi. Katselmuksen toimittaa lautakunnan määräämä metsänhoitaja kahden muun henkilön kanssa, joista toisen tulee olla paikkakunnan oloja tunteva metsänomistaja. Katselmuksen alkamispaikasta ja -ajasta on maanomistajalle annettava tieto niin hyvissä ajoissa, että hänellä on mahdollisuus olla katselmuksessa mukana tai lähettää siihen edustajansa.

Tehtäväksi älköön määrättäkö työtä, josta hyöty ei ole ilmeinen, eikä työtä, jonka suorittamisen voidaan katsoa muodostuvan maanomistajalle taloudellisesti liian rasakaksi.

Työn suorittamista varten on myönnettävä niin pitkä määräaika kuin työn laadun ja laajuuden sekä olosuhteiden katsotaan vaativan.

32 §.

Edellä 31 §:ssä tarkoitettun työn, jota maanomistaja ei ole suorittanut sitoumuksen tai veloituksen mukaisesti, teettäköön metsänhoitolautakunta, ellei katso ilmaantuneen pätevää aihetta uuden määräjän myöntämiseen taikka työstä kokonaan tai osittain luopumiseen.

Ennenkuin metsänhoitolautakunta saa itse ryhtyä työtä teettämään, on laiminlyönti todettava katselmuksessa, ellei maanomistaja ole kirjallisesti myöntänyt laiminlyöntiä. Katselmuksen suhteen on noudatettava samoja säännöksiä kuin 31 §:ssä mainitusta katselmuksesta on säädetty.

Ellei puista, jotka kaadetaan metsänhoitolautakunnan teettäessä työtä, maanomistajan toimesta asianmukaisesti huolehdita, on lautakunnalla puiden pilaantumisvaaran tai niiden metsälle aiheuttaman hyönteistuhovaaran uhatessa oikeus ryhtyä vaaran torjumiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin ja tällöin myydäkin puut edullisimmaksi katsomallaan tavalla.

33 §.

Maanomistajan osuuden kustannuksista, jotka aiheutuvat 32 §:n mukaan suoritetuista toimenpiteistä ja joita metsänhoitolautakunnan sanotun pykälän mukaisessa puiden myynnissä saama hinta ei peitä, on lautakunnalle velvollinen korvaamaan se, joka kustannusten perimisaikana omistaa maan. Korvausten maksuunpanon suorittaa metsänhoitolautakunta, ja niiden ulosotosta ja etuoikeudesta on voimassa, mitä kiinteistötuloista määrätystä kunnallisveroista on säädetty. Jos myydyistä puista saadaan hintaa yli niiden kustannusten määrän, jotka maanomistaja on velvollinen korvaamaan, on lautakunnan viipymättä tilitettävä ylijäämä maanomistajalle.

5 luku.

Muutoksenhaku.

34 §.

Metsänhoitolautakunnan tämän lain soveltamisessa antamaan päätökseen saa se, jonka oikeutta asia koskee, hakea muutosta metsähallitukselta kirjallisella valituksella kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Metsähallitus voi valituksen johdosta määrätä toimitettavaksi todistajien kuulustelun yleisessä alioikeudessa sekä tarvittaessa määrätä yhden tai useamman jäsenistään tai muun soveliaan henkilön toimittamaan tarkastuksen alueella, josta asiassa on kysymys.

Metsähallituksella on oikeus määrätä, onko ja minkä verran valittaja saava metsänhoitolautakunnalta tai lautakunta valittajalta korvausta kulungeista, mitkä muutoksenhausta tai siihen vastaamisesta ovat aiheutuneet.

Metsähallituksen päätökseen saadaan hakea muutosta Korkeimmalta hallinto-oikeudelta, ja on myöskin metsänhoitolautakunnalla valitusoikeus.

35 §.

Hakkuukieltoa ja rauhoituspäätöstä on noudatettava valituksesta huolimatta siksi kunnes valituksen johdosta ehkä toisin päätetään.

6 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

36 §.

Tämän lain mukaiset hakkuukiellot, rauhoitus sopimukset ja -päätökset, sopimukset ja päätökset hävitetyssä metsässä suoritettavista uudistus-, suojelu- tai muista sellaisista töistä, niin myös 31 §:n mukaisesti annetut veloitukset on merkittävä vahvistetun kaavan mukaiseen luetteloon, joka on metsänhoitolautakunnan toimistossa pidettävä yleisön nähtävänä ja josta on pyydettyä annettava säädetystä maksusta otteita ja jäljennöksiä. Mitä tähän luetteloon on merkitty, velvoittaa asianomaisten kiinteistöjen omistus- tai nautinto-oikeuksien uusien haltijojen.

37 §.

Tämän lain mukaisten katselmusten kustannukset on metsänhoitolautakunnan päätöksellä määrättävä sen korvattaviksi, jonka katsotaan menettelyllään aiheuttaneen, että katselmus on käynyt tarpeelliseksi.

38 §.

Mitä tässä laissa säädetään maanomistajasta, koskee vastaavasti vuokramiestä tai muuta alueen haltijaa, jolla on oikeus metsän tuoton käyttämiseen yli kotitarpeensa.

Jos maan omistuksesta on vireillä riita kahden tai useamman välillä, pidetään tätä lakia sovellettaessa omistajana sitä heistä, jonka hallinnassa maa on.

39 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

40 §.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 195, mutta metsänhoitolautakuntien jäsenten valitseminen voidaan jo sitä ennen toimittaa.

Tämän lain voimaan tullessa lakkaa 11 päivänä toukokuuta 1928 annettu yksityismetsälaki olemasta voimassa, seuraavin poikkeuksin:

a) sellaisessa metsänkätöissä, johon on saatu oikeus ennen tämän lain julkaisemista tehdyn kirjallisen sopimuksen nojalla, ei metsän hävittämiseksi katsota menettelyä, joka yksityismetsälain mukaan oli sallittua;

b) yksityismetsälain mukaan vireille panut oikeusjutut on käsiteltävä loppuun sanotun lain mukaisesti vastaavan metsänhoitolautakunnan tullessa yksityismetsälain mukaisen metsänhoitolautakunnan tilalle asianomaisena;

c) yksityismetsälain mukaan toimitetut metsän rauhoitukset jäävät voimaan; ja

d) lakiin 8 päivänä marraskuuta 1940 annetulla lailla lisätty 32 a § jää voimaan.

Mitä laeissa tai asetuksissa on säädetty lääninmetsälautakunnan tai metsänhoitolautakunnan tehtävistä, koskee tämän lain voimaantulon jälkeen tämän lain mukaisia metsänhoitolautakuntia. Metsänhoitolautakuntien varat ja velat siirtyvät vastaaville tämän lain mukaisille metsänhoitolautakunnille ja niiden toimihenkilöt ilman eri hakemusta uusien lautakuntien palvelukseen.

Tämän lain tullessa voimaan lakkaa myös voimassa olemasta 17 päivänä marraskuuta 1950 annettu laki metsänhoitoyhdistyksistä.

Helsingissä päivänä kuuta 195.

Tasavallan Presidentti

Maatalousministeri

Ehdotukseni perusteluina ja kommentaareina, huomioonottaen sekä sen, mitä ehdotuksessani on uutta voimassaolevaan lakiin verrattuna, että sen, missä ehdotukseni poikkeaa komitean ehdotuksesta, esitän (viittaa-malla myös siihen otsakkeella „Reunamuistutuksia yksityismetsälakikomitean työjaoston ehdotukseen” varustettuun muistiooni, joka sisältyy edellä mainittuun maatalousministeriön asiakirjavihkoon):

1 §. Tuskin minkään muun maan maailmassa talous on siinä määrin metsien varassa kuin Suomen. Tämän vuoksi on ilman enempää perusteluita selvää, että voidaan oikeutetusti asettaa metsän ja metsänkasvuun soveliaan maan omistajille veloitus hoitaa tällainen leiviskä hyvin.

Lakiehdotukseni 1 § on uutta voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna, joka kyllä velvoittaa metsien järkipäiseen hoitamiseen, mikäli on kysymys valtion metsistä, kirkollismetsistä, yhteismetsistä ja eräistä kuntain metsistä, mutta joka varsinaisia yksityismetsiä koskien ei täysin velvoita edes status quon säilyttämiseen.

Komitean ehdotuksen 1 §:ään verrattuna pidän tätä metsäneuvos Toijalan puheenjohtajakaudella muovattua ehdotusta lain ensi pykäläksi parempana, ei turhan „tieteellisenä” eikä liikoja (aina vain kohoavan ja kohoavan puun tuotannon „turvaamista”) vaativana, vaan kohtuullisen vaatimuksen niille asettavana, jotka ovat saaneet haltuunsa tärkeintä kansallisuusomaisuuttamme.

2 §. Kun laissa sanottaisiin ehdottamallani tavalla, ei tarvitsisi sanoa, että erikseen säädetään valtion ja kirkon maista. Mikäli valtion viranomaiset hoitaisivat valtion metsiä tai vahvistaisivat muille metsille metsätaloussuunnitelmia 1 §:n säännöksiä varteenottamatta, he syyllistyisivät virkavirheeseen. Ja joko niiden metsien kesken, joita koskee vain 1 §, ja niiden, joita koskee muukin, olisi ehdottamallani tavalla sanottaessa nähdäkseni selvä ilman sen kummempaa luettelointia.

3 §. Tämä pykälä tarkoittaa, että metsänhoitoyhdistyksiä, joita maassamme on jo vuosikymmeniä ollut toiminnassa, Puunjalostusteollisuuden Keskusliittoa sekä metsänhoidon edistämistä varten aikoinaan perustettuja yleisvaltakunnallisia seuroja Tapio ja Skogskultur käytetään apuna lain täytäntöönpanossa, joskin täytäntöönpanosta huolehtiminen viime kädessä tietenkin on oleva valtiollan asia, koska sen, joka jotakin käsklee, tulee myös valvoa, että käsky täytetään.

4 §. Jo lain perussäännöksissä on nähdäkseni syytä viitata siihen, että senkin jälkeen, kun metsänparannustoiminta muuttuu vapaaehtoisesta pakolliseksi, tätä toimintaa mahdollisuuksien mukaan tuetaan valtion lainoilla ja avustuksilla.

5 §. Pykäläehdotukseni ei sisällä asiallisesti uutta voimassa olevaan lakiin verrattuna. Sen sijaan komitean enemmistö on lakiehdotuksessaan lähtenyt sille tielle, että metsähallitus syrjäytetään yksityismetsien hoidon ja käytön valvonnasta. Perusteilla, jotka sisältyvät komitean pöytäkirjan liitteenä olevaan lausuntooni, katson, että vaikka tietty itsehallinto metsänhoidon alalla järjestetäänkin, niin kuuluu toki asiaan, että alalla asiantuntemusta omaava valtion elin yläportaassa valvoo lain täytäntöönpanoa. Tulkoon mainituksi, että tätä piti luonnollisena sekin valiokunta, joka Keskusmetsäseura Tapion 25. 5. 1937 asettamana valmistii Tapion kustannuksella v. 1938 pai-

nosta ilmestyneen „Valiokunnan mietinnön yksityismetsälakiin tehtävistä muutoksista”. (Valiokunnan, joka käytti lainopillisena asiantuntijanaan prof. Tapio Tarjannetta, puheenjohtajana oli prof. A. Benj. Helander sekä muina jäseninä herrat J. E. Lampinen, P. J. Pelttari, Ilmari Perälä, Viljo Varjus ja Harry Willman.) Ja kyllähän komiteakin loppujen lopuksi on tullut jokseenkin samalle kannalle ehdottaessaan luonnoksessaan metsänhoitoasetukseksi, että instanssina, joka päättää tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä metsänhoitolautakunnalle, on oleva metsähallitus. Viittaan tässä yhteydessä prof. Helanderin, maanviljelysneuvos Wahlbeckin ja ylimetsänhoitaja Heinänen komitealle antamiin kirjallisiin asiantuntijalausuntoihin.

Komitea on ehdotuksensa 4—10 §:iä laatiessaan jättänyt vaille huomiota sen tosiasian, että Tapio ja Skogskultur eivät ole lainsäädännöllä synnytettyjä elimiä, kuten metsänhoitolautakunnat, vaan asianharrastajien aikoinaan perustamia vapaita yhdistyksiä. Vaikka ne ovat suostuneet ryhtymään voimassaolevan yksityismetsälain edellyttämiksi metsänhoitolautakuntien keskusjärjestöiksi ja sen jälkeen, saatuaan asetukselliset määräykset näihin tehtäviin, muuttaneet nimensä, eivät ne ymmärtääkseni ole lakanneet olemasta vapaita yhdistyksiä. Ainakin minusta tuntuu kerrassaan mahdollomalta, että yksinkertaisessa lainsäädäntöjärjestyksessä annettavalla lailla voitaisiin lakkauttaa näiden yhdistysten itsemääräämisoikeus niin tyystin kuin komitea ehdotuksensa 4—10 ja 15 §:llä kaavailee. Seuraava askel kai olisi, että vastaava menettely kohdistuisi maamme kunnallista itsehallintoa palveleviin Maalaiskuntien Liittoon ja Svenska Landskommunernas Förbundiin! Viittaan tässä yhteydessä prof. Helanderin metsähallintokomiteassa 23. 2. 1945 lausumiin sanoihin: „Nykyinen järjestely, jolloin Tapio on vapaa yhdistys, on onnistunut. Asioiden hoidon kannalta olisi vahinko, jos siltä riistettäisiin tämä ominaisuus.”

6 § ehdotuksessani sisältää voimassaolevaan yksityismetsälakiin verrattuna sen uutuuden, että metsänhoitolautakunnista tulisi hallinnollisella päätäntävällä varustettuja lainkäyttöelimiä. Kihlakunnanoikeudet vapautuisivat metsänhoitolautakuntien käsiteltäviksi siirtyvistä asioista, jotka selvästi

ovat hallinnollista laatua, eivätkä sellaisina enää sen jälkeen, kun kihlakunnanoikeudet viimeisten sadan vuoden aikana muutenkin ovat melko tyystin vapautuneet hallinnollisista asioista, oikein soveltu kihlakunnanoikeuksille.

Kihlakunnanoikeuksien syrjäyttämisessä komitean enemmistökkin on muuten samalla kannalla kuin minä, paitsi että se syrjäyttää ne rikosjutuissakin, jotka minä edelleen jättäisin niille.

7 §. Pykälä sisältää voimassaolevaan lakiin verrattuna ne uutuudet, että:

a) metsänhoitolautakuntien jäsenmäärä kohoaisi kuuteen, joka komiteassa on yksimielisesti katsottu tarpeelliseksi, jotta saavutettaisiin suurempi varmuus siitä, että lautakuntien käsiteltävät asiat tulevat tarpeeksi monipuolisesti harkituiksi;

b) metsänhoitoyhdistykset tulisivat lautakunnan jäsenten valitsijoina maanviljelys- ja talousseurojen tilalle, koska ensiksi mainitut yhdistykset ovat erikoistuneet metsänhoidon edistämisen alalle, sen sijaan että viimeksi mainituilla on maanviljelyksen ja karjatalouden edistäminen pääasiana;

c) Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto saisi myöskin edustajansa metsänhoitolautakuntiin, koska lautakunnat muuten saattaisivat olla täysin metsän myyjien edustajilla miehitettyjä, vaikka ne joutuvat käsittelemään asioita, joissa myöskin ostajapiirien edut ja oikeudet ovat kysymyksessä;

d) lautakunnan ylimetsänhoitaja, joka nykyisin on lautakunnan kokouksissa vain esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä, tulisi äänivaltaiseksi jäseneksi, niinkuin hänen auktoriteettinsa ja vastuuntuntonsa ylläpitäminen nähdäkseni vaativat, samalla kun täten tulisi säännöksi, että kussakin metsänhoitolautakunnassa aina olisi äänivaltaisena jäsenenä ainakin yksi yliopistossa metsäammattimieskoulutuksen saanut henkilö;

e) estettäisiin se, sanoisinko epätapa, että lautakunnan jäseniksi valitaan uudelleen entiset senkin jälkeen, kun he jo ovat täyttäneet ikärajan, jonka saavuttaneiden yleensä hallinnossa tulee jättää paikkansa nuoremmille.

Komitean enemmistön kanssa totean tämän pykälän kohdalla olevani asiallisesti muuten yhtä mieltä, paitsi että en voi yhtyä siihen komitean ehdotukseen, että „pienmetsätalouden” edustus metsänhoitolautakun-

nissa erityisesti turvataan. Miksi ei yhtäläisesti myöskin „keskikokometsätalouden” edustus, ja missä kulkee raja pien- ja keskikokometsätalouksien välillä?

Ehdottamani 8 §:n 2 mom. on uutta nykyiseen lakiin verrattuna, enkä ole saanut komitean enemmistön kannatusta ehdotukselleni tällaisen säännöksen lakiin ottamisesta. Niillä syillä, joilla vastaavasti on säädetty valtion virkamiehen virassapysymisoikeudesta 29. 6. 1926 annetun lain 6 §:ssä, katson ehdottamani säännöksen aiheelliseksi.

9 § 1 mom. ei sisällä uutta, mutta 2 mom. komitean enemmistön kannasta poikkeavan uutuuden, jonka mukaan sen, jolla on annettavana virallinen tiedonanto metsänhoitolautakunnalle, tulee voida antaa se kelle tahansa lautakunnan jäsenistä. Näin sen vuoksi, ettei hän olisi velvollinen tätä varten tekemään matkaa lautakunnan toimistoon asti.

10 § ei sisällä uutta nykyiseen lakiin verrattuna, koska en katso olennaista uutta tässä suhteessa tarvittavan. Kunhan keskusmetsäseurojen johtoon saadaan, kuten näinhinkin asti on ollut, sopivat henkilöt, niin suhteet, toisaalta metsänhoitolautakuntiin, toisaalta metsähallitukseen, varmaan pysyvät sellaisina, että keskusmetsäseurat kiitettävästi täyttävät mitä niiltä odotetaan.

11 §. On valitettu, ettei keskusmetsäseuroilla ole tarpeeksi valtaa. Yleensäkin ei yhdistyksillä tai seuroilla ole mitään varsinaista virkavaltaa, enkä puolestani näe mahdolliseksi, että keskusmetsäseuroillekaan annettaisiin mitään hallinnollista käsky- tai päätäntävää. Jos sellaista annettaisiin, niin miten voitaisiin järjestää se muutoksenhakuoikeus, joka kansalaisilla muuten pysyvät on ja tulee olla hallintotoimista kysymyksen ollessa? Kuitenkin olen yhtä mieltä komitean enemmistön kanssa siinä, että jollakin tavoin on lisättävä keskusmetsäseurojen mahdollisuuksia vaikuttaa yksityismetsätalouden alalla tehtäviin ratkaisuihin, ja puolestani olen päätenyt tämän pykälän mukaisiin ehdotuksiin.

12 § on sekä nykyisen lain että komitean enemmistön ehdotuksen kanssa yhtäpitävä.

13 § 1 momentissa on uutta ja samalla komitean enemmistön kannasta poikkeavaa. Sitä, että metsähallitus valvovana viranomaisena saisi esiintyä virkasyyteasioissa asianosaisena, ehdotan siksi, että se nähdäkseni

lisäsi varmuutta kaikkien asiaan vaikuttavien seikkojen esiintumisesta oikeudenkäynnissä. Kurinpitomenettelymahdollisuutta esitän siksi, ettei kaikista syyteistä, joihin kenties on aihetta, tarvitsisi tehdä julkisia käräjäjuttuja. Tahdon kuitenkin huomauttaa, etten pidä näitä esittämiäni uutuuksia millään tavoin „elintärkeinä”.

Sitä tärkeämpänä pidän sen sijaan ehdottamaani 2 momenttia, uutuutta, jonka kannalle komitea ei tullut. Metsänomistajat ja muutkin joutuvat sen riskin alaisiksi, että heidän on pakko aluksi totella sellaistaakin esim. hakkuukielloa, joka sittemmin osoittautuu suorastaan virkavirheelliseksi toimenpiteeksi. Täytyy nähdäkseni säätää, että valtio, joka antaa hallinnollista valtaa metsänhoitolautakunnan jäsenille ja toimihenkilöille, myöskin ottaa vastatakseen niistä heidän mahdollisten virkavirheittensä aiheuttamien vahinkojen korvaamisista, joihin rikkojat itse eivät kykene.

3 luvun nimikkeeksi ei mielestäni komitean ehdottama sovi. Johonkin pellonraivauslakiin saattaisi sopia luku „Metsän hävittäminen”, mutta metsänhoitolaissa nimikkeen tulisi ymmärtääkseni kuulua „Metsän hävittämisen ehkäiseminen.”

14 § 1 mom. Vaikka en pidäkään komitean perusteluja onnistuneina — tavattomasti pituutta ja mielestäni turhaa painolastia, jonka seasta asioiden ytimet on vaikea kaivaa esiin — niin ei minun tässä tarvinne perustella ehdotusta, vaan saanen viitata ehdotukseni kanssa yhtäpitävän komitean ehdotuksen 18 §:n perusteluihin. Huomautan vain, että tämä momentti sisältää olennaista uuttakin, ja että momentin 4. kohta, vaikka sen olen ehdotukseeni ottanutkin, suhtaudun epäillen, peläten, että siinä mahdollisesti menee „holhous” liian pitkälle.

2 momentin sisältö, joka ei ole varsinaista uutta, on mielestäni tähän pykälään pantava, ja komitean ehdotuksen 18 §:n viimeisestä momentista tehtävä eri pykälä, koska sana „myyntihakkuu” esiintyy muuallakin kuin 18 §:ssä.

En käsitä, miksi komitean ehdotuksessa sanotaan, että kotitarvehakkuu ei ole metsänhävitystä, jos metsän luontaista uudistumista ei sen johdosta vaaranneta. Sehän merkitsee sellaisen kotitarvehakkuun, jota seuraa keinollinen uudistus, tuomitsemista metsänhävitykseksi, vaikka keinollisiin metsänuudis-

tuksiin tietävästi joudutaan entistä enemmän turvautumaan.

15 § ei sisällä olennaista uutta, ei liioin komitean ehdotuksesta poikkeavaa.

16 § 1 mom. sisältää nykyiseen lakiin verrattuna sen uutuuden, että hakkuuilmoitukset tulisivat annettaviksi suoraan metsänhoitolautakunnille eikä enää kunnanmetsälautakunnille. On nimittäin todettu, että kun ilmoitus on annettava kunnanmetsälautakunnalle, niin siitä on se häitä, että metsänhoitolautakunta useinkin saa sen vasta, kun hakkuu jo on aloitettu. Olen yhtä mieltä komitean kanssa siinä, että kunnanmetsälautakunnat voidaan lakkauttaa.

Eroten komitean kannasta olen sitä mieltä, että itse laissa on säädettävä, missä tapauksissa hakkuuilmoitukset on tehtävä ja mitä niiden tulee sisältää.

Ehdotukseni 16 §:n 2 mom. on ilmaus kannastani, että uudistushakkuiden entistä yleisempään käytäntöön saattamiseksi niitä ei enää saa jättää sellaiseen poikkeusasemaan, jollaisessa ne nykyisin ovat, ts. että ne ovat laittomia, ellei niihin ole hankittu etukäteen erityistä lupaa. Ehdotukseni eroaa komitean vastaavasta säännöksestä eli komitean 21 §:stä, jossa vielä on jääty sille mielestäni vanhanaikaiselle kannalle, että vähäistäkin hakkuuta, jota seuraisi ns. keinollinen uudistus, ei saisi aloittaa ilman metsänhoitolautakunnan lupaa. Ja kuitenkin on valtakunnan metsien arvioinnin yhteydessä todettu, että yksityisten omistamista metsistä 17 % on suorastaan pakko uudistaa keinollisesti, jos mieli niistä koskaan kunnan metsiä saada.

17—27 §§ sisältävät nykyiseen lakiin verrattuna seuraavat uutuudet:

a) metsänhoitolautakunta voisi ryhtyä ja sen tulisi ryhtyä tehokkaisiin toimenpiteisiin metsänhävityksen estämiseksi jo siinä vaiheessa, jolloin hävitystä ei vielä ole tapahtunut, mutta asianhaarat viittaavat, että sellainen uhkaa (mainittakoon yhtenä esimerkkinä, että on aloitettu paljaaksihakkaus ilman hakkuuilmoitusta ja maanomistajan antamaa 16 §:n mukaista sitoumusta);

b) katselmus ei olisi välttämätön, jos rauhoitussopimus saadaan aikaan ilmankin;

c) katselmuksessa riittäisi yksi todistaja katselmusmiehen lisäksi;

d) nykyisen väliaikaisen rauhoituksen tilalle, jonka määrää koko metsänhoitolauta-

kunta, tulisi hakkuukiello, jonka lautakunnan metsänhoitaja saisi antaa kuukaudeksi ja lautakunta sen jälkeen enintään vuodeksi, sen sijaan että nykyinen väliaikainen rauhoitus ei ole kestämisiaikaan nähden rajoitettu;

f) hävityksen jälkeen tarpeelliset uudistustyöt voitaisiin määrätä metsää samalla rauhoittamatta, sen sijaan, että nykyisin on pakko aina samalla rauhoittaakin.

Näiden uudistusten perusteluksi esitän tässä yhteydessä vain sen, että yksityismetsälain sovellutusaikana saadut kokemukset puhuvat niiden puolesta.

Komitean ehdotuksista (22—28, 36—38 §) minun ehdotukseni eroavat pääasiassa:

a) asultansa; ja rohkenen pitää ehdotukseni pykälää siinä suhteessa parempina;

b) komitea ehdottaa 24 §:n 3 momentissa säännöstä, jollaista minä en ehdota; olen nimittäin sitä mieltä, että jos sanotaan, että kotitarvepuunottoa ja oman karjan laiduntamista ei saa ilman pakottavaa syytä kieltää, niin siitä voidaan e contrario johtaa metsänhoitolautakunnille liian suuri valta muunlaisen metsänkäytön kieltämiseen silloinkin, kun kieltoon ei ole ihan pakottavaa syytä;

e) komitea ehdottaa 25 §:n viimeisessä momentissa hämähäisältoista säännöstä, jollaista mielestäni ei ole aihetta lakiin ottaa; samaa mieltä olen komitean ehdotuksen 26 §:n jälkimmäisestä lauseesta; ja

d) komitean ehdotus vaatii, että kun hävityksen uhkaa tai jo tapahtunutta hävitystä epäiltäessä toimitetaan katselmus, siinä täytyy olla mukana 2 uskottua miestä; minusta riittää, että tällaisessa nopeasti suoritettavassa toimituksessa on vain yksi toimitusmies, metsäammattimies, jolla on mukanaan yksi todistaja, minkään tietenkään estämättä häntä ottamasta mukaansa useampiakin todistajia, jos katsoo tarvittavan ja niitä on helpolla saatavissa.

28 § 1 mom. sisältää voimassa olevaan lakiin verrattuna sen uutuuden, että hakkuuilmoituksen laiminlyönnistä tuleva rangaistus olisi ylärajaltaan rajoitettava korkeintaan 20 päiväakkoon; ei niistä tähänkään asti tietävästi koskaan ole suurempia rangaistuksia annettu.

28 §:n 2 mom. ei sisällä olennaista uutta, mutta kyllä sen sijaan 3 mom. Useat kerrat on lainvalvojain ja tuomareidenkin taholta

ilmaistu, että laki nykyisillään on kohtuuttoman ankara säätäessään, että kun rauhoitusta rikotaan — vaikka se tapahtuisi kuinka lieventävien asianhaarojen vallitessa tahansa, ks. esim. Korkeimman oikeuden päätös 4. 8. 1948, tied. 309, — tuomioistuin on velvollinen sakon ohella tuomitsemaan luvottomasti hakatut puut tai niiden arvon — eikä vain kantoarvon — menetetyksi. Samalla kun ehdotukseni näiden „verirahojen”, joiksi niitä metsäammattimiespiireissä sanotaan, kohdalla sisältää lievennystä, se toisaalta saattaisi kantoarvon menetyshän alaiseksi myös sen, joka kaataa puita, joiden kaatamatta jättämiseen hän on antanut metsänhoitolautakunnalle sitoumuksen, esim. silloin, kun hänen kanssaan on neuvoteltu metsänhävityksen uhkaa epäiltäessä.

29 § ei sisällä olennaista uutta.

Olennaisia eroavaisuuksia komitean kannassa (29—30 §) ja minun kannassani (28—29 §) ovat:

a) komitea ehdottaa hakkuuilmoituksen laiminlyönnistä enintään 10 päiväakkoo, joka minun mielestäni olisi liian lievä rangaistus sellaiselle, joka toistuvasti on syyllistynyt tähän laiminlyöntiin tai joka on jättänyt hakkuuilmoituksen tekemättä nimenomaan sen vuoksi, että kerkiäisi toteuttaa suunnitteleman hävityshakkuun;

b) komitea esittää säädettäväksi, että metsänhävityksestä eräissä tapauksissa seuraa sakkorangaistus, minä sen sijaan olen päättänyt sille kannalle, että metsänhävitystä ei ole kriminalisoitava; mikä on metsänhävitystä, mikä ei, mikä on ymmärtämättömyydestä, mikä tahallisuudesta aiheutunutta hävitystä, milloin metsänhävitys on törkeätä tai erittäin raskauttavien asianhaaran vallitessa tehtyä, milloin lievää, ovat erimielisyyttä eri asiantuntijoissa herättäviä kysymyksiä; toivon, että sillä päästään paljon entistä pitemmälle metsänhävitysten todellisessa ehkäisemisessä, että tehdään mahdolliseksi tehokkaasti puuttua asiaan jo hävityksen uhkaa havaittaessa;

c) erityisen arveluttavana pidän komitean ehdotuksen 30 §:n 1 momenttia sillä tavoin tulkittuna kuin perusteluissa tehdään, nim. että metsänhoitolautakunta saisi päättää, ketkä niistä, jotka se katsoo syyllisiksi ja harkitsee olevan syyllisiksi todistettavissa, ilmoitetaan syytteeseen, ketkä ei.

4 luvun säännökset (30—33 §) tarkoitta-

vat lain 1 §:ssä ilmaistun yleisen säännön mukaisesti tuoda tavallisen yksityismetsätalouden alalle tärkeän uutuuden: velvoituksen muuhunkin metsänhoitoon kuin vain siitä huolenpitämiseen, että metsä hakkuun jälkeen uudistuu. Pidän tätä niin itsestään selvänä asiana, etten katso sen kaipaavan enempää perustelua kuin jo 1 §:n kohdalla olen esittänyt. Tässäkin yhteydessä valitan, että komitea on paisuttanut mietintönsä niin kookkaaksi opukseksi. Sellainen hyvä asia, kuin mistä 4 luvussa on kysymys, vain kärsii kovin laveista perusteluista.

Komitean enemmistön kanssa olen tämän luvun kohdalla jäänyt erimieliseksi seuraavissa yksityiskohdissa:

a) ehdotan luvulle nimikettä „Metsän kunnon kohottaminen”, koska pidän sitä kuvaavampana kuin pelkkä „Metsän kunnostaminen” on;

b) en hyväksy komitean ehdotuksen 34 §:n 1 momentin viimeistä lausetta, sillä jos kuitavustyö täyttää ne kaksi edellytystä, 1) että siitä on ilmeistä hyötyä ja 2) että se ei tule liian raskaaksi, niin miksi sen pitäisi olla poikkeusasemassa?; ja

c) en hyväksy komitean ehdotuksen 35 §:n 2 momenttiin sijoitettua, hieman hämähäisistä säännöistä metsänhoitolautakunnan velvollisuudesta alistaa asia keskusmetsäseuran harkittavaksi; liekö tarkoitus, että on pyydettävä keskusmetsäseuran lausunto joka ainoassa sanotunlaisissa asioissa?; ja onko metsänhoitolautakunta jollakin tavoin velvollinen noudattamaan, mitä keskusmetsäseura sanoo?;

d) komitean ehdotuksen 36 §:n mukaan ei katselmusmiehenä välttämättä tarvitsisi olla metsänhoitaja, niinkuin minun ehdotukseni 31 §:n mukaan; vaikka metsäteknikot menestyksellisesti ovatkin toimittaneet katselmuksia metsänhävitystapauksissa ja vaikka ehdotankin, että he saisivat sellaisia edelleen toimittaa, niin olen ehdottomasti sitä mieltä, että kysymyksen ollessa maanomistajan velvoittamisesta metsänparannustöihin on niitä edeltävän katselmuksen, jolla koskaan ei ole mitään tulenpalavaa kiirettä, toimittajaksi määrättävä metsänhoitajan pätevyyden saavuttanut henkilö.

5 luku ehdotuksessani koskee muutoksenhakua. Kun metsänhoitolautakunnat ehdotukseni mukaan tulisivat hallinnollisiksi lainkäyttöelimeksi, on nähdäkseen luonnollista,

että muutoksenhaku niiden päätöksiin tapahtuisi metsähallituksessa. Tulokoon huomauteuksi, että niin on asianlaita jo nykyisinkin metsänomistajan saadessa haakea metsähallitukselta muutosta metsänhoitolautakunnan päätökseen, jolla häneltä on evätty metsänhoitoyhdistyksistä 17. 11. 1950 annetun lain (558/50) 8 §:n mukainen ns. neljännesmaksuoikeus. Tällaista valitusta tutkiessaan metsähallituksen ratkaistavaksi mm. tulee, onko tietty metsämaa hyvän metsänhoidon vaatimusten mukaisessa hoidossa.

Komitean ehdotuksiin metsäoikeuden perustamisesta en voi yhtyä. Minusta olisi tuhlausta perustaa — ennenkuin ehkä todetaan, että siihen on pakottava tarve — erityinen, peruspalkkaisin virkamiehin miehitetty metsäoikeusvirasto, josta muutaman tuhannenkin markan asian takia täytyisi kahden herran, vai liekö tarkoitus, että useammankin, matkustaa Helsingistä esim. Lappiin.

Mielestäni olisi säästäväisyysyistä yritettävä tulla toimeen ilman erityistä metsäoikeutta siten, että sen asemasta toimisi molempien keskusmetsäseurojen toimitusjohtajilla vahvistettu metsähallituksen yksityismetsien jaosto niissä asioissa, joita ei nykyiseen tapaan jätetä yleiselle tuomioistuimelle tai lääninhallitukselle. Vasta jos käytännössä osoittautuisi, ettei metsähallitus niistä selviydy taikka että systeemi muuten on epätydyttävä, olisi mielestäni muulle tielle lähdeittävä.

Komitean ehdotuksen 6 ja 7 luvun yksityiskohdatkaan eivät mielestäni ole onnistuneita. Viittaan siihen luonnokseen metsänhoitolain „Oikeusturvasta”-nimikkeiseksi luvuksi, jonka sinä aikana, jolloin minun vielä sallittiin olla mukana komitean työjaoston kokouksissa, puheenjohtaja Haatajan toimeksiannosta sihteerin ominaisuudessa ni valmistin ja joka sisältyy edellä mainittuun maatalousministeriön asiakirjavihkoon. Tämän luonnoksen mukaiset säännökset metsäoikeudesta ja oikeudenkäynnistä siinä olisivat mielestäni käytännöllisempiä kuin komitean ehdottamat.

Erityisesti on käsittääkseni nurinkurista, että komitea panisi erikoistuomioistuimen, metsäoikeuden, kokoontumaan sellaisten rikosjuttujen takia, jotka vallan hyvin voitaisiin käsitellä kihlakunnanoikeuksissa ja hovioikeuksissa, mutta antaisi mennä niihin ylei-

siin tuomioistuimiin sellaisten juttujen, joissa on kysymys, ovatko metsänhoitolautakuntien ja keskusmetsäseurojen jäsenet ja toimihenkilöt menettelleet virkavirheellisesti, ja jotka siis vaatisivat metsäammatillista asiantuntemusta enemmän kuin joku hakkuuilmoituksen laiminlyöntiä tai rauhoitetun metsän luvatonta hakkaamista koskeva juttu.

Tässä yhteydessä tulokoon mainituksi, että komitean ehdotuksesta asetukseksi metsäoikeudesta sanoudun kokonaan irti. Se on ehdotus, jota laadittaessa ilmeisesti on käytetty mallina lakia ja asetusta vakuutus-oikeudesta ottamatta huomioon, että vakuutus-oikeus ja suunniteltu metsäoikeus eroavat jyrkästi siinä, että vakuutus-oikeus on Helsingissä säännöllisesti samassa kokoonpanossa toimiva, asiakirjoja tutkiva ja niiden perusteella ratkaisujaan tekevä laitos, kun sen sijaan metsäoikeus tulisi komitean ehdotuksen mukaan olemaan maanjako-oikeuden kaltaisen, ambuleeraava, eri paikoilla eri kokoonpanossa toimiva elin, jolla Helsingissä olisi varsin vähän tehtävää.

6 lukuun, erinäisiin säännöksiin, olen ensimmäiseksi sijoittanut pykälän (36 §), joka asiasisällöltään vastaa yksityismetsälain 14 ja 15 §§:iä.

Komitea on ehdotuksessaan antanut tässä pykälässä tarkoitettulle luettelolle virallisen nimen „metsärekisteri”. Paremminkin sopisi mielestäni esim. ”metsänhoitovelvoiteluettelo”. Jätettäkään sana metsärekisteri vapaaksi sen varalle, että joskus tulee tarve jollakin tavoin rekisteröidä Suomen kaikki metsät, niinkuin maat, alukset, yhdistykset, osakeyhtiöt ja kaupalliikkeet nykyisin rekisteröidään.

37—39 §§ eivät tuo mitään varsinaisia uutuuksia oikeusjärjestyksemme, eivätkä, mikäli olen huomannut, asiasisältönsä osalta sanottavasti eroa komitean enemmistön vastaavista ehdotuksista.

Komitealla on lakiehdotuksessaan 64 §, jollaisen lakiin ottamista en kannata, koska katson, että keskusmetsäseuroille, joiden päätöksistä ei voida mihinkään valittaa, ei ole syytä antaa niin suurta valtaa kuin tämä pykälä merkitsi. Kysymys ylimetsänhoitajan vaalin vahvistamisesta olisi nähdäkseen jätettävä nykyisilleen, ts. että asetuksessa säädetään se metsähallituksen asiaksi. Samoin vastustan 73 §:n mukaista uutuutta.

Mitä komitean ehdotuksen 65—71 ja 76—77 §:ssä on sanottu, on minun ehdotuksessani toisin sanoin ja jossakin määrin eri sisällöinkin sanottu toisissa yhteyksissä.

Komitean ehdotuksen 72 §:ää pidän arveluttavana; mielestäni riittää mitä metsänhoitolautakuntien tehtävistä on muussa kohdassa sanottu.

Komitean ehdotuksen 74 §:n mukaiset säännökset eivät nähdäkseen kuulu metsänhoitolakiin, ja 75 §:n poistaisin jättämällä 4 luvun varaan, miten kunta velvoitetaan metsänsä hoitamaan. Ehkä olisi syytä asettaa eri komitea tekemään ehdotus vuoden 1886 metsälain tarkistamisesta.

Lakiehdotukseni 40 §:n kohdalla lienee tarpeen perustella siinä olevaa ehdotusta metsänhoitoyhdistyslain eli metsänhoitomaksulain kumoamisesta. En tahdo käyttää siihen monia sanoja, vain seuraavat: Miksi sen, joka hoitaa hyvin metsänsä, pitäisi olla vielä velvollinen metsänhoitomaksuihin? Joka hoitaa metsänsä huonosti, hänen velvoitettakoon hoitamaan paremmin, mutta tottakai täytyisi sallia, että hän itse valitsee tien, jota myöten hän asetettuun päämäärään kulkee. Eikö monenkin kohdalla pakollinen metsänhoitomaksujen maksaminen metsänhoitoyhdistykselle saata, päinvastoin kuin on tarkoitus, vähentää halua ja kykyä panna rahoja kiinni oman metsänsä hoitoon? Nyt ehdotetussa metsänhoitolaissa pakotteet kohdistuivat vain niihin, jotka eivät hoida metsäleiviskäänsä oikein, metsänhoitoyhdistyslaissa pakotteet kohdistuvat niihinkin, joiden metsänhoidossa ei ole moittimista. Viitataan yksityismetsälakikomitean 10. 2. 1944 kansanhuoltoministeriölle antamassaan lausunnossa näissä suhteissa esittämiin näkökohtiin, samoin „Metsämieheissä” N:o 6—7/1949 julkaistuun kirjoitukseeni „Metsänhoitovelvollisuutta koskevista nykyisistä ja tulevista säännöksistä.”

Lakiehdotusta, joka koskee asiakirjojen postitse lähettämistä, en pidä tarpeellisena.

Saattaa olla paikallaan, että komitea, vaikkei olekaan saanut täytäntöönpanoasetusehdotuksen laatimista tehtäväkseen, kuitenkin asetustakin hahmottelee ja lähettää luonnoksensa lakiehdotuksensa mukana. Olen osallistunut keskusteluihin asetuksen eri kohdista. Kaikissa suhteissa asetusluonnos komitean enemmistön päättämässä muodossa ei minua tyydytä, mutta en katso tässä yhtey-

dessä tarpeelliseksi puuttua sen yksityiskohtiin, jotka tulevat lähemmin puntaroitaviksi vasta sitten, kun nähdään, minkä sisältöiseksi laki tulee.

Kuten jo aikaisemmin luonnoksesta asetukseksi metsäoikeudesta, sanoudun myös kokonaan irti luonnoksista maatalousministeriön päätöksiksi, jotka sisältäisivät Tapio- ja Skogskultur-seurojen säännöt. Syistä, jotka nähdäkseni riittävän hyvin ilmenevät edellä esittämästäni, en ole niiden valmisteluun, joka on tapahtunut sen jälkeen, kun en enää ollut sihteeri, katsonut voivani osallistua.

Kun komitean tehtäväksi on annettu laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, olisi mielestäni uuden lain perustelut ollut koottava siihen osaan komitean mietintöä, jolla on nimikkeenä „Ehdotus hallituksen esitykseksi Eduskunnalle metsänhoitolaki”. Nyt on kuitenkin komitean mietinnössä erikseen osa, jonka nimikkeenä on „Komitean perustelut”. En voi pitää läheskään kaikkea näistä molemmista perusteluista asiaan vaikuttavana, vaikka en nyt jaksakaan yksityiskohtaisesti jaoitella, mitä osia niistä olisi mielestäni

Helsingissä, joulukuun 12 päivänä 1952.

Toivo J. Komsu.

ollut pantava hallituksen esitysehdotuksen perusteluosaan, mitä pyyhittävä kokonaan pois.

Perusteluissa on yhtä ja toista sellaista, jota en pidä oikeana, mutta kun tämä lausuntoni muutenkin on venynyt näin pitkäksi, rajoitun tässä ilmoittamaan eriävän kantani vain seuraavassa yksityiskohdassa: Komitea sanoo, että metsänhoitolautakunnan päätökset on katsottava yksityisoikeuden alaa koskeviksi päätöksiksi. Minun ymmärtääkseni ne kuuluvat julkisoikeuden, hallinnon, alaan (vrt. prof. Tarjanteen laus. sivulla 49 Tapion kustannusella v. 1947 ilmestyneessä, metsäneuvosten Pelttarin ja Toijalan sekä allekirjoittaneen laatiman teoksen „Yksityismetsälaki ja sen nojalla annetut säännökset” 3. painoksessa, samoin siv. 28 edellä mainitussa Tarjanteen tarkistamassa „Valiokunnan mietinnössä yksityismetsälakiin tehtävistä muutoksista”). Eiväthän näissä asioissa vastakkain ole yksityisintresseissään esim. talolliset keskenään, vaan niissä on valtion säätämä elin esittämässä vaateita yleisen edun nimessä.

Summary.

Report of the Forest Management Law Committee

A committee was appointed in 1946 by the Finnish Government to draft a law to supercede the 1928 Law On Private Forests. The present publication contains the report of this „Forest Management Law Committee”.

The aim of the Law On Private Forests 1928 is to prevent devastation fellings. The Committee considers that this static approach falls short of present requirements and has introduced the concept of „duty to tend forest” in accord with the principle of progressive forestry. This is expressed in the first paragraph of the proposed „Forest Management Law”: „Forest should be so tended, protected and used that, as far as possible, the productive capacity of the soil will be fully utilized and economically profitable, and increasing yield secured.

Soil suitable for timber production may not be left in an unproductive or poorly productive condition.”

The proposal for the new Law includes measures designed to prevent devastation. But the concept of devastation has been altered to some extent. For example, a cut which is in apparent disproportion to the growing stock of the forestry holding in question is considered devastation.

According to the present law the owner of felling rights is responsible for securing regeneration after felling. This has been modified to read that responsibility for the necessary measures to secure regeneration after felling rests with the forest owner if the felling itself has been carried out in line with sound silvicultural practice.

The organisation for supervising the observance of the proposed law remains the same as at present: district forestry boards with their two central forestry associations. In addition to these, „a forestry court” has been proposed to examine the cases which may arise under this law.

SISÄLLYSLUETTELO.

	Sivu		Sivu
Komitean kirje valtioneuvostolle	3	Metsänparannustoiminta	47
Hallituksen esitys Eduskunnalle metsänhoito-		Vajaatuottoisten metsien uudista-	
laiksi	7	mislaki	48
Metsänhoitolaki	10	Suojametsä- ja luonnonsuojelulain-	
Laki oikeudesta lähettää viranomaisille ja		säädäntö	49
niiltä saada asiakirjoja postitse annetun		4. Yksityismetsätalouden edistämistoi-	
lain muuttamisesta	21	minnan tuleva suunta	49
Luonnos metsänhoitoasetukseksi	21	5. Yksityismetsälain tarkistamisen tar-	
Luonnos asetukseksi metsäoikeudesta	26	peellisuus	50
Luonnos maatalousministeriön päätökseksi			
Keskusmetsäseura Tapion säännöistä	28	II. Hallinnon järjestelyä ja oikeusasiain kä-	
Maatalousministeriön päätös keskusmetsäseu-		sittelyä koskevat yleisperustelut	
ran Centralskogssällskapet Skogskultur		1. Metsänhoitolautakunnat ja keskus-	
säännöistä	31	metsäseurat	52
		2. Oikeusasiain käsittely	54
Komitean perustelut			
I. Metsätaloudelliset yleisperustelut		III. Yksityiskohtaiset perustelut	
1. Johdanto	32	1. luku. Perussäännökset	58
2. Katsaus Suomen metsälainsäädän-		2. luku. Keskusmetsäseurat ja metsän-	
töön		hoitolautakunnat	60
Metsälainsäädäntö ennen vuotta		3. luku. Metsän hävittäminen	64
1928	34	4. luku. Metsän kunnostaminen	71
V:n 1928 yksityismetsälaki	35	5. luku. Katselmusmenettely	73
3. Piirteitä yksityismetsätalouden tähän-		6. luku. Metsäoikeus	73
astisesta edistämistoinnasta	36	7. luku. Oikeudenkäynti	74
Yleinen kehitys	36	8. luku. Erinäisiä määräyksiä	77
Lain valvonta	38	Skogsvårdslag	83
Valistus- ja neuvontatyö sekä met-		Lag angående ändring av lagen om rätt att	
sänhoitolautakuntien talous	41	till myndigheter sända och från dem mot-	
Metsänhoitoyhdistykset ja niitä		taga handlingar per post	94
koskeva lainsäädäntö	42	Förslag till lantbruksministeriets beslut an-	
Metsänhoitolautakuntien ja metsän-		gående stadgar för Centralskogssällskapet	
hoitoyhdistyksiens toiminnan rin-		Skogskultur	94
nakkainen tarkastelu	44	Eriävät ehdotukset	98

Publications of the Society of Forestry in Finland:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Contains scientific treatises dealing with forestry in Finland and its foundations. The volumes, which appear at irregular intervals, generally contain several treatises.

SILVA FENNICA. Contains essays and short investigations into the subject of forestry in Finland. Published at irregular intervals. Each essay appears as a separate volume.

COMMENTATIONES FORESTALES. Contains investigations and other essays regarding forestry and other spheres connected with it in other countries than Finland. Published at irregular intervals. Each volume generally contains only one treatise.

Die Veröffentlichungsreihen der Forstwissenschaftlichen Gesellschaft in Finnland:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Enthalten wissenschaftliche Untersuchungen über die finnische Waldwirtschaft und ihre Grundlagen. Sie erscheinen in unregelmässigen Abständen in Bänden, von denen jeder im allgemeinen mehrere Untersuchungen enthält.

SILVA FENNICA. Diese Veröffentlichungsreihe enthält Aufsätze und kleinere Untersuchungen zur Waldwirtschaft Finnlands. Sie erscheint in unregelmässigen Abständen. Jeder Aufsatz erscheint als besonderer Band.

COMMENTATIONES FORESTALES. Enthalten Untersuchungen und Beiträge zur Waldwirtschaft und damit zusammenhängenden Fragen für andere Länder als Finnland. Sie erscheinen in unregelmässigen Abständen. Jeder Band enthält im allgemeinen nur eine Untersuchung.

Publications de la Société forestière de Finlande:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Contient des études scientifiques sur l'économie forestière en Finlande et sur ses bases. Paraît à intervalles irréguliers en volumes dont chacun contient en général plusieurs études.

SILVA FENNICA. Contient des articles et de petites études sur l'économie forestière de Finlande. Paraît à intervalles irréguliers. Chaque article constitue habituellement un volume.

COMMENTATIONES FORESTALES. Contient des études et des articles sur l'économie forestière et les branches connexes dans les pays autres que la Finlande. Paraît à intervalles irréguliers. En général, chaque volume ne contient qu'une étude.